

T-KIT 15

Participatívna mládežnícka politika

Séria tréningových súprav

Youth Partnership

Partnership between the European Commission
and the Council of Europe in the field of youth

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

T-Kit 15

Participatívna mládežnícka politika

Autori a redaktori

Tanya Basarab
Zara Lavchyan
Ajsa Hadzibegović

Prispievatelia

Snežana Bačlija Knoch
Gianluca Massimiliano Frongia
Miguel Angel Garcia Lopez
Inna Popova
Miriam Teuma

Odborní recenzenti

Rita Jonušaitė

Spolupráca

Lali Bouche

Názory vyjadrené v tejto práci, ktorú si objednala Európska Únia - Partnerstvo Rady Európy pre mládež, sú zodpovednosťou autorov a nemusia nevyhnutne odrážať oficiálnu politiku žiadnej z partnerských inštitúcií, ich členských štátov alebo organizácie, ktoré s nimi spolupracujú.

Rozmnožovanie úryvkov (do 500 slov) je povolené, s výnimkou komerčných účelov, pokiaľ je zachovaná celistvosť textu, úryvok nie je použitý vytrhnutý z kontextu, neposkytuje neúplné informácie alebo iným spôsobom neuvádza čitateľa do omylu, pokiaľ ide o povahu, rozsah alebo obsah textu. Zdrojový text musí byť vždy uvedený takto: „© Rada Európy a Európska komisia, rok vydania“. Všetky ostatné žiadosti týkajúce sa rozmnožovania/prekladu celého dokumentu alebo jeho časti by mali byť adresované Odboru komunikácie Rady Európy (F-67075 Strasbourg Cedex alebo publishing@coe.int).

Všetka ostatná korešpondencia týkajúca sa tohto dokumentu by mala byť adresovaná EÚ – Partnerstvo Rady Európy pre mládež (youth-partnership@partnership-eu.coe.int).

Dizajn obálky: Oddelenie výroby dokumentov a publikácií (SPDP), Rada Európy

Layout: Jouve, Paríž
Fotografie obálky: EÚ–Partnerstvo Rady Európy pre mládež

Ilustrácie : Coline Robin
Vydavateľstvo Rady Európy
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>
ISBN 978-92-871-9345-2
ISBN 978-92-871- 9346-9 (PDF)

© Rada Európy a Európska komisia,
október 2023

Vytlačené v Rade Európy

Vitajte v sérii T-Kit

Vitajte v sérii T-Kit a tejto najnovšej publikácii o participatívnej tvorbe mládežníckej politiky. Niektorí z Vás sa možno pýtali: čo znamená „T-Kit“?

Sú dve odpovede. Prvou je, že ide o jednoduchú skratku plnej verzie v angličtine, „training kit“. Druhá súvisí skôr so zvukom „T-Kit“ a jej podobnosťou so slovom „ticket“, jedným z cestovných dokladov, ktorý zvyčajne potrebujeme na cestu. Tento T-Kit je nástroj, ktorý môže pri svojej práci využiť každý z nás. Konkrétnejšie sa zameriavame na pracovníkov s mládežou a školiteľov, ktorým ponúkame teoretické a praktické nástroje, s ktorými môžu pracovať a využívať ich pri školení mladých ľudí. Ale zabezpečiť, aby tvorba politiky bola participatívna, je úlohou nás všetkých a aktivity v tomto T-Kit sú určené aj na školenie pracovníkov s mládežou, školiteľov a tvorcov politik. Séria T-Kit je výsledkom spoločného úsilia ľudí z rôznych kultúrnych, profesionálnych a organizačných prostredí.

Tréneri mládeže, pracovníci s mládežou, vedúci mládeže v mimovládnych organizáciách, experti na mládežnícku politiku a profesionálni spisovatelia spolupracovali na vytvorení vysoko kvalitných publikácií, ktoré riešia potreby cieľovej skupiny a zároveň uznávajú rôznorodosť prístupov v rámci Európy ku každému predmetu. Tento T-Kit bol vytvorený pod vedením expertnej skupiny, ktorá spája zástupcov tvorcov politik, mládežníckych mimovládnych organizácií a advokačných štruktúr, školiteľov a výskumníkov. Cenné vstupy od expertnej skupiny boli začlenené do niekoľkých fáz procesu navrhovania. Radi by sme poďakovali prispievateľom a odborným recenzentom, ktorých príspevky výrazne zlepšili kvalitu tohto T-Kitu.

T-Kits sú produktom partnerstva medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže. Ak chcete zistiť viac, navštívte webovú stránku: pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership.

Obsah

ÚVOD	5
KAPITOLA 1 – VZDELÁVACIE PRÍSTUPY T-KITU	7
Čo nájdete v T-Kitu	7
Štruktúra T-Kitu	8
Metodický postup vzdelávacích aktivít	8
Pre koho je T-Kit určený?	8
Ako začať	9
KAPITOLA 2 – TVORBA POLITIKY PRE MLÁDEŽ V DEMOKRATICKEJ SPOLOČNOSTI – PREHĽAD	11
Mládežnícka politika ako verejná politika	11
Politický cyklus	11
Horizontálna a medzisektorová	12
Efektívna politika	13
Európske rámce pre participatívnu mládežnícku politiku	13
Nástroje participatívnej mládežníckej politiky v Európe	14
Hodnota participatívnej mládežníckej politiky	15
KAPITOLA 3 – VZDELÁVACIE POSTUPY A NÁSTROJE PODPORUJÚCE PARTICIPATÍVNU POLITIKU MLÁDEŽE	17
Princípy navrhovania vzdelávacích skúseností pre participatívnu mládežnícku politiku	18
Budovanie vzdelávacieho programu	23
Vzdelávacie projekty podporujúce tvorbu participatívnej politiky	
KAPITOLA 4 – VZDELÁVACIE AKTIVITY	29
Prehľad	29
Kľúč k prezentácii aktivít	30
Priehľadná tabuľka aktivít	32
Časť 1 – Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky: doplnkové čítanie	35
Aktivity	42
Časť 2 – Zásady efektívnej mládežníckej politiky: doplnkové čítanie	67
Aktivity	73
Časť 3 – Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže: doplnkové čítanie	113
Aktivity	117
Časť 4 – Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky: doplnkové čítanie	136
Aktivity	142
Časť 5 – Monitorovanie a hodnotenie participatívnej mládežníckej politiky: podkladová literatúra	170
Aktivity	175
KAPITOLA 5 – ZÁVERY	205
REFERENCIE	207
O AUTOROCH	213

Úvod

Vitajte v T-Kite 15 o participatívnej tvorbe mládežníckej politiky.

Dnes je participácia všeobecne akceptovaným základným princípom tvorby mládežníckej politiky v Európe. Participatívna mládežnícka politika je tiež hodnotou, ktorá znamená, že politika sa robí s mladými ľuďmi vo všetkých fázach, od začiatku až po implementáciu, monitorovanie a hodnotenie. Tento rok Rada Európy oslavuje 50 rokov mládežníckeho sektora so svojím medzinárodne uznávaným systémom spoluprávy, v rámci ktorého mladí ľudia a zástupcovia mládežníckych mimovládnych organizácií spoluspravujú celú politiku mládežníckeho sektora. Európska únia taktiež realizuje Európsky rok mládeže – ako uznanie dôležitej energie a motivácie, ktorú mladí ľudia prinášajú do budovania a ochrany demokratickej Európy.

Od prvého Manuálu politiky mládeže, ktorý v roku 2012 zverejnilo mládežnícke partnerstvo EÚ a Rady Európy, sa znalosti, porozumenie a záväzok voči participatívnej mládežníckej politike založenej na vedomostiach mnohonásobne rozrástli. Všetky krajiny v Európe majú mládežnícku politiku, pričom väčšina zapája mladých ľudí do súvisiacich procesov na miestnej, európskej a medzinárodnej úrovni. Aj keď sa filozofické prístupy k mládežníckej politike môžu líšiť, princíp participácie mladých ľudí na všetkých súvisiacich procesoch nie je spochybňovaný. Európska a medzinárodná spolupráca v oblasti mládeže posilnila tento princíp prostredníctvom mnohých štandardov, odporúčaní a iniciatív, ktoré sú všetky zjavné v schémach financovania, konzultačných procesoch (ako je Európsky dialóg s mládežou), monitorovacích procesoch atď. Európske znalostné centrum pre mládežnícku politiku v priebehu rokov zozbieralo a analyzovalo mnohé tematické dimenzie mládežníckej politiky – participácia je jednou z nich. *Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy*, ktorú vydala Rada EÚ Európske partnerstvo mládeže v roku 2021 spája tieto poznatky a jeho cieľom je podporovať ďalšiu generáciu participatívnych mládežníckych politík v celej Európe, pričom uznáva zložitosť tvorby politiky, vychádza zo skúseností získaných za posledných niekoľko desaťročí a vyzýva na záväzok dodržiavať zásady, hodnoty a normy, ktoré by mali byť súčasťou tvorby politiky v blízkej budúcnosti.

Na podporu odborníkov z praxe a implementátorov na národnej a miestnej úrovni pri používaní referenčnej príručky znovu spúšťame Masívny otvorený online kurz o základoch mládežníckej politiky a pokračujeme s projektom Formovanie mládežníckych politík v praxi, sériou „Insights“ a elektronickou knižnicou hodnotenia mládežníckeho sektora. Tento T-Kit je ďalšou metodickou a vzdelávacou podporou pre participatívnu tvorbu mládežníckej politiky.

Sektor mládeže neustále rastie a reformuje sa. Cieľom manuálu a T-Kitu je podporiť budovanie kapacít a kontinuitu toho, čo sa v dnešnej Európe chápe ako participačná mládežnícka politika. Mládežnícki lídri, pracovníci, školitelia a organizácie obhajujúce participatívne štruktúry, najmä na miestnej a národnej úrovni, budú mať veľký úžitok z poznatkov, ktoré sa v tomto sektore vytvorili za posledných niekoľko desaťročí. Tvorcovia mládežníckej politiky budú môcť spustiť participatívny proces uplatnením niektorých aktivít obsiahnutých v tomto T-Kite.

Pre všetky tieto iniciatívy je tento T-Kit veľmi cenným zdrojom. Dopredu a smerom nahor k participatívnej mládežníckej politike!

Tanya Basarab, Európska únia - Partnerstvo Rady Európy pre mládež

Kapitola 1

Vzdelávacie prístupy T-Kitu

Zmysluplná účasť mladých ľudí na dialógu a vzájomne rešpektujúca spolupráca pri realizácii politiky sú predpokladmi efektívneho a účinného tvorenia politiky. Existujú dobré a zlé postupy, nástroje, prístupy, právne rámce, kanály a štruktúry. Existuje pochopenie prekážok pre dosiahnutie plného a zmysluplného zapojenia, uvedomenie si toho, čo je potrebné na vybudovanie trvalých, plodných a naplňajúcich vzťahov a spoločnej práce medzi tvorcami politiky a tými, ktorí sú zapojení a ovplyvnení týmito politikami. Vzdelávanie je len jedným z dôležitých aspektov potrebných na zabezpečenie a podporu participatívnej politiky mládeže. Potreba budovania kapacít pre dialóg a dôležitosť participatívneho ekosystému sú dostatočne pochopené.

Hlavnou otázkou je, ako zabezpečiť, aby sa prekážky prekonali a aby sa maximalizoval potenciál na zabezpečenie mobilizovaného úsilia na podporu spoločnej práce na mládežníckej politike a zahrnutie všetkých silných stránok a talentov z tejto oblasti, pričom treba zabezpečiť, aby bola postavená na demokratických princípoch, podpore solidarity, inklúzie, rovnosti, otvorenosti a dosahu.

Kompetencia odboru hrá zásadnú úlohu pri zabezpečovaní fungovania systému. Tento T-Kit poskytuje koncepciu metodologické a vzdelávacie rámce. Podporuje pedagógov v zlepšovaní ich kompetencií a ponúka súbor nástrojov na riešenie tém participatívnej tvorby mládežníckych politík pre tých, ktorí pôsobia v tejto oblasti, čím im poskytuje príležitosť na rast. Ide o metodický zdroj, ktorý pomáha pri rozvoji, implementácii a hodnotení kvalitatívnej participatívnej mládežníckej politiky. Má v úmysle zvýšiť povedomie o úlohe participácie mládeže pri rozvoji mládeže a iných relevantných politík na rôznych úrovniach a zaviesť princípy a postupy participatívnej tvorby mládežníckej politiky (v rámci EÚ, Rady Európy a inde). T-Kit tiež predstavuje mechanizmy na podporu participatívneho úsilia pri tvorbe politiky a poskytuje inšpiratívne príklady osvedčených postupov a získaných skúseností. Mapuje a zdieľa nástroje a metódy logiky pre učenie sa o participatívnej tvorbe mládežníckej politiky. Samozrejme, poskytuje aj súbor vzdelávacích aktivít zameraných na túto tému.

ČO NÁJDETE V T-KITE

Existuje veľa zdrojov na skúmanie a podporu postupov participatívnej politiky mládeže. Táto téma je na poprednom mieste agendy európskych inštitúcií a ich partnerstvo v oblasti mládeže (Európska Únia-Partnerstvo Rady Európy pre mládež) vytvorilo celý rad publikácií na túto tému pre odborníkov z praxe a tvorcov politík, vrátane *Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy* a *Základy mládežníckej politiky*. Autori zahrnuli, odkázali a použili všetky zdroje k téme participatívnej tvorby mládežníckej politiky so zameraním na ich praktickú aplikáciu v rôznych kontextoch.

T-Kit dopĺňa existujúcu vedomostnú knihu o príručku, ktorá pokrýva vzdelávací rozmer témy. Bol vyvinutý s cieľom poskytnúť vzdelávaciu podporu pri budovaní kapacít v oblasti participatívnej tvorby politiky. T-Kit je štruktúrovaný tak, aby používateľom poskytol príležitosť nájsť na jednom mieste širokú škálu zdrojov pre úspešné vzdelávacie procesy o participatívnej mládežníckej politike. Predstavuje tému, východiská, mapu témy, vedomosti, ktoré pomôžu orientovať sa v konkrétnych kompetenciách, všeobecné vzdelanie, vzdelávacích potrieb a kontextov, v ktorých možno intervencie realizovať. Aktivity pomáhajú rozvíjať kompetencie potrebné na zlepšenie práce tvorcov politík. Sú tu rady a tipy, ako naplánovať a spustiť aktivity, ako urobiť metodologické rozhodnutia a prispôbiť ich a rozvíjať podľa potrieb a kontextu účastníkov.

T-Kit môže byť dobrým nástrojom pre ľudí priamo zapojených do vzdelávacej práce, ako aj pre štruktúry a odborníkov, ktorí vyvíjajú školiace a rozvojové stratégie v oblasti mládežníckej politiky. Poskytuje pohľad na pracovné formáty, ciele, ktoré je potrebné riešiť, cieľové skupiny, na ktoré sa zamerať, a rady týkajúce sa hodnotenia a definovania rozvojových a vzdelávacích cieľov.

ŠTRUKTÚRA T-KITu

Návrh T-Kitu sa riadi logikou politického cyklu a je navrhnutý tak, aby predstavil koncepčné a vzdelávacie koncepcie participatívnej tvorby politiky pre mládež. Po prvých koncepčných kapitolách nasledujúce kapitoly predstavujú vzdelávacie aktivity s krátkym tematickým vstupom, návrhmi aktivít na oboznámenie sa s konkrétnou témou a experimentovanie s ňou, ako aj usmernením pre záverečnú reflexiu.

Kapitola 2 je úvodná kapitola, ktorá skúma participatívnu mládežnícku politiku z rôznych uhlov pohľadu. Predstavuje základy toho, čo je politika, jej cyklus, jej definície, princípy, prístupy, ciele, domény, rozsah a výzvy. Definuje tiež zúčastnené strany a platné právne nástroje a opatrenia. Kapitola predstavuje históriu, kontext, prax a štruktúry európskej mládežníckej politiky. Nastavuje pozadie, pre ktoré sú témy navrhnuté v T-Kit štruktúrované a prezentované používateľovi.

Kapitola 3 predstavuje kontext budovania kapacít a zvyšovania povedomia osôb pôsobiacich vo vzdelávaní o participatívnom rozvoji mládežníckej politiky a príslušných kompetenciách zainteresovaných strán v danej oblasti. Načrtáva princípy práce, metodické prístupy, kompetencie a učebné ciele vo vzdelávacích aktivitách venujúcich sa danej téme, vrátane rád a tipov pre pedagógov. Rôzne formáty práce sú tu tiež uvedené ako príklady možných intervencií pre rôzne prostredia a ciele, ako aj veci, ktoré treba mať na pamäti pri príprave výchovnej intervencie pre skupiny. Kapitola sa tiež zameriava na to, ako integrovať tieto princípy do tvorby participatívnej politiky prostredníctvom príkladov z európskych a miestnych praktík vzdelávacej práce podporujúcej túto tému.

Kapitola 4 obsahuje vzdelávacie aktivity, ktoré sú zoskupené do piatich tematických oblastí zamerania. Sú to oblasti, v ktorých vzdelávacie intervencie pomáhajú budovať kapacity osôb v sektore mládeže. Tematické oblasti zamerania sú:

1. pochopenie procesu tvorby verejnej politiky
2. princípy efektívnej mládežníckej politiky
3. víziu zmeny v oblasti politiky mládeže
4. mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky
5. monitorovanie a hodnotenie tvorby participatívnej politiky.

Teoretické informácie v T-Kit sú len úvodom, rámcom, prostredníctvom ktorého možno priblížiť témy a nájsť konkrétnejšie tematické záujmy. T-Kit obsahuje množstvo referencií a zdrojov pre každú tematickú oblasť zamerania a pre každú aktivitu, takže používatelia môžu mať k dispozícii široké spektrum materiálov na konzultácie.

Prehľadná tabuľka pomôže poskytnúť prehľad aktivít s cieľom pomôcť používateľom nájsť tie najvhodnejšie pre každú konkrétnu aktivitu alebo priestor vo vzdelávacom programe. Kapitola začína úvodnou prezentáciou o aktivitách, ktorá má používateľom pomôcť zorientovať sa v nich.

METODOLOGICKÝ PRÍSTUP VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT

Aktivity vyvinuté v T-Kit sú postavené na princípoch a postupoch neformálneho vzdelávania, vzdelávania dospelých, zážitkového učenia a holistického rozvoja. Majú v úmysle rozvíjať a zlepšovať všetky aspekty kompetencií (postoje, hodnoty, zručnosti, vedomosti). Zahŕňajú dôkladnú diskusiu a usmernenie, ktoré vždy odkazuje a spája sa s realitou a aplikáciou vo vlastnom kontexte. Navrhované pokračovania poskytujú nápady, ako pokračovať a prehĺbiť učenie sa z konkrétnych aktivít. Aktivity zahŕňajú zoznam požadovaných materiálov a šablón a môžu byť použité bez veľkej predchádzajúcej prípravy. Všetky aktivity sú prispôsobiteľné a dôrazne sa odporúča, ako v každom vzdelávacom prostredí, prispôbiť ich príslušnému kontextu. Existujú variácie aktivít, ktoré je možné konzultovať a prispôbiť. Primárne cieľové skupiny zahŕňajú široké spektrum – niektoré aktivity sú zamerané na zmiešané alebo samostatné skupiny zainteresovaných strán; iné sú určené pre jednotlivých študentov.

PRE KOHO JE T-KIT?

T-Kit je určený predovšetkým pre pedagógov v oblasti práce s mládežou, pracovníkov s mládežou, lídrov, tvorcov alebo realizátorov participatívnej mládežníckej politiky a všetkých, ktorí sa zapájajú do neformálneho vzdelávania a práce v oblasti mládežníckej politiky. Dodatočne sa dá použiť na školenie manažérov a administrátorov pri nastavovaní vzdelávacích procesov, poskytovanie poradenstva o prístupoch, tematickom zameraní, vzdelávacích cieľoch atď.

Väčšina aktivít podporuje vzdelávanie viacerých zainteresovaných strán zapojených do mládežníckej politiky. V zásade sú zamýšľanými účastníkmi mladí ľudia, mládežnícke organizácie, aktívni členovia mládežníckych skupín, mladí lídri, zástupcovia mládeže, miestne a národné verejné orgány, štruktúry implementácie práce s mládežou a štruktúry financovania podporujúce participatívnu tvorbu politiky mládeže.

AKO ZAČAŤ

Ako prvý krok odporúčame dôkladne sa pozrieť a zoznámiť sa so štruktúrou, obsahom, súborom zdrojov a aktivít. To vám umožní pochopiť, čo by ste mohli potrebovať navyše a kedy by to mohol byť dobrý nástroj na podporu vašej práce.

Aj keď je T-Kit navrhnutý tak, aby ponúkal celý rad vzdelávacích aktivít a metodických prístupov, odporúčame vám prejsť si základné informácie a úvody do sekcií o aktivitách. Tieto ponúkajú informácie o zdrojoch podporujúcich ďalší rozvoj kompetencií a vedomostí pedagógov v danej oblasti.

Tvorba politiky pre mládež v demokratickej spoločnosti – prehľad

MLÁDEŽNÍCKA POLITIKA AKO VEREJNÁ POLITIKA

Ale čo máme na mysli alebo čo chápeme, keď hovoríme o mládežníckej politike, a konkrétne o mládežníckej politike v demokratickej spoločnosti, a ako sa môžu mladí ľudia zapojiť do jej tvorby, realizácie, hodnotenia a následných krokov?

Slovo „politika“ pochádza z gréckeho *politeia* – mestský štát, administratíva, vláda, občianstvo – z ktorého pochádza naša moderná koncepcia demokratickej politiky. Slovo „demokracia“ tiež pochádza z gréčtiny a spája dve slová: „demos“, čo znamená občanov žijúcich v mestskom štáte („polis“) a „kratos“, čo znamená moc alebo vládnutie. Každá politika preto zahŕňa výkon politickej moci. Zdroj a povaha takejto politickej moci, kto ju môže vykonávať, ako dlho a za akých podmienok a kto z nej profituje, sú otázky, ktoré sú pre nás v dnešnej Európe rovnako dôležité a náročné ako pre národy starovekého Grécka.

V demokratických štátoch súčasnej Európy si ľudia, vrátane mladých ľudí, volia za občanov, či už priamo alebo nepriamo, tých, ktorí im vládnu. Zvolení majú preto demokratický mandát vládnuť a zavádzať a vykonávať politiky, na základe ktorých boli zvolení. Pri snahe byť zvolení si politické strany a nezávislí politici osvojujú politické agendy alebo programy, ktoré následne presadzujú vo vláde.

POLITICKÝ CYKLUS

V snahe o implementáciu politík vstupujú vlády v demokratických spoločnostiach do toho, čo možno opísať ako politický cyklus¹. Zahŕňa sériu sekvenčných a vzájomne sa podporujúcich a vzájomne závislých opatrení na dosiahnutie cieľov politiky a možno ho charakterizovať nasledovne.

- **Vznik problémov** – kde sú problémy identifikované rôznymi zainteresovanými stranami a prednesené pozornosť verejnosti a vlády, zvyčajne prostredníctvom advokačných iniciatív.
- **Stanovenie agendy** – kde sa zvyčajne diskutuje a určuje široký náčrt politiky a jej cieľov na vládnej úrovni.
- **Formulácia politiky** – kde sa diskutuje a určuje podrobnosti politík (vrátane politiky mládeže), zvyčajne na ministerskej úrovni.
- **Legitimizácia a prijatie politiky** – kde sa konzultuje s príslušnými zainteresovanými stranami a ich názormi zvažujú a začlenia do politiky, ktorá sa má prijať. V rámci politiky pre mládež to môže zahŕňať mladých ľudí, mládežnícke organizácie, komunity odborníkov v oblasti práce s mládežou a výskumníkov.
- **Implementácia** – ak politiku implementujú určené a zodpovedné orgány. Tieto sú často štátnymi alebo verejnými orgánmi na európskej, národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, ale môžu zahŕňať aj iné vládne a dobrovoľné organizácie a súkromný sektor.
- **Monitorovanie a hodnotenie** – kde sa vplyv politiky nezávisle monitoruje, hodnotí aby sa zabezpečili také veci, ako je tvorba politiky založená na dôkazoch a hodnota za peniaze.
- **Udržiavanie, nástupníctvo alebo ukončenie** – ak sa politika zachováva alebo pokračuje, alebo ak je nová alebo zmenená politika po nej nasleduje, alebo ak je politika ukončená z dôvodu zlyhania implementácie alebo finančných alebo politických obmedzení.

Cyklus politiky je modelom informovania a formovania verejnej politiky. Model by sa však mal ďalej kontextualizovať s ohľadom na celý rad faktorov, ktoré formujú verejnú politiku vo všetkých jej fázach

1. <https://paulcairney.wordpress.com/>, sprístupnené 7. novembra 2021.

ako tie, ktoré ho svojou (ne)činnosťou ovplyvňujú. Podľa Gougha (2016) faktory alebo „hnacie sily politiky“ sú:

- industrializácia – meniace sa ekonomické, demografické a sociálne štruktúry;
- záujmy – kolektívni účastníci, mocenské zdroje, triedne hnutia a politické strany;
- inštitúcie – budovanie národa, občianstvo, štáty, ústavy a politické systémy;
- idey – kultúra, ideológie, epistemické spoločenstvá a učenie sa o politike;
- medzinárodné nadštátne vplyvy – vojna, globalizácia, globálna občianska spoločnosť, transfer politiky, globálne riadenie

Cyklus politiky spája rôznych kľúčových hráčov v procese tvorby politiky prostredníctvom ich zapojenia v rôznych fázach. Jednotlivci, inštitúcie a agentúry zapojené do procesu tvorby politiky sa nazývajú „aktéri politiky“ (Mackay a Shaxton 2011):

- vláda – sociálna kontrola správania; sila nátlaku;
- kabinet – monopol na zásobovanie legislatívou; ťažisko moci; málo ľudí robí rozhodnutia;
- štátni zamestnanci – technické znalosti a politické poradenstvo; poskytovatelia služieb;
- politické strany – rozvíjajú vzťahy výmenou za politickú podporu;
- médiá – oznamujú informácie verejnosti; vyvolať záujem; formovať verejnú mienku;
- záujmové skupiny – snažia sa presadzovať záujmy členov; môže mať veľký vplyv; a môže prinútiť a politická sieť reagovať;
- právny systém – interpretovať zákony; koná nezávisle;
- verejnosť – volí vládu; vytvára si názory; vstupuje do záujmových skupín a koalícií; spolieha sa na médiá pri získavaní informácií.

HORIZONTÁLNA A MEDZISEKTOROVÁ

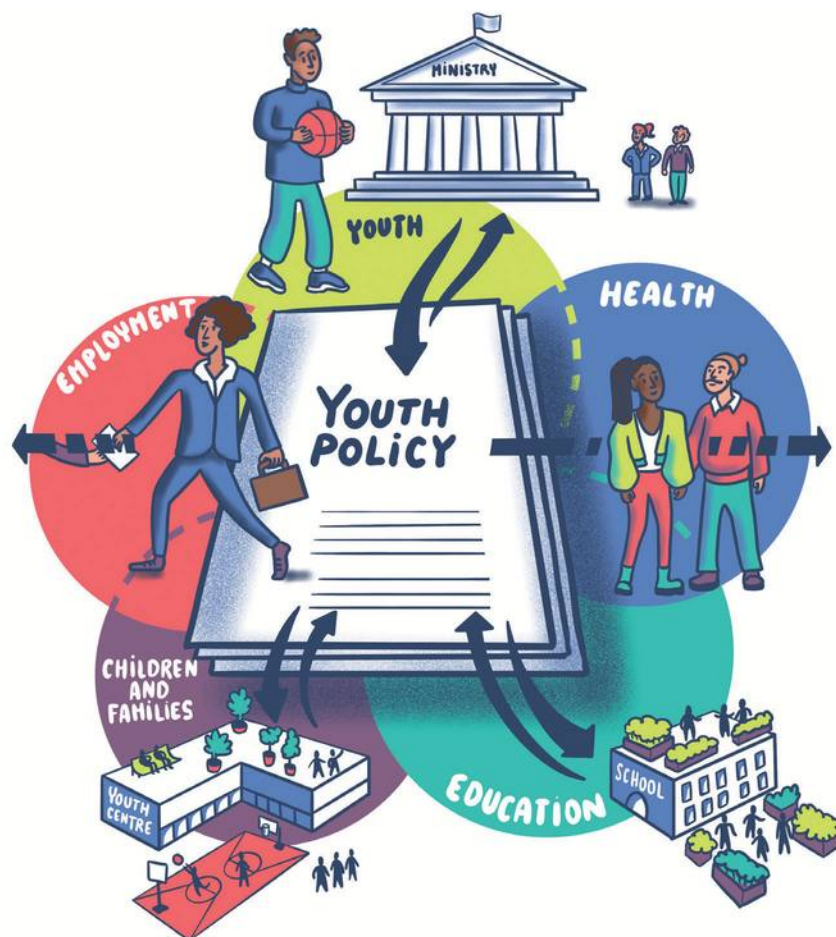
Politika, vrátane politiky mládeže, môže nadobúdať rôzne formy a prijímať rôzne procesy.

Politika sa často opisuje ako princíp činnosti, zatiaľ čo stratégia je akčný plán. Politika môže byť mäkká alebo tvrdá: od voľných programov a iniciatív v rámci všeobecnej politiky až po legislatívu, v ktorej má politika právny a často inštitucionálny charakter. Politika a stratégie môžu byť intervenčné, propagačné, inovatívne, kompenzačné alebo preventívne.

Politika môže byť globálna – napríklad Mládežnícka stratégia OSN, Youth 2030, môže byť označená ako kontinentálna; Európska stratégia pre mládež, Engage, Connect, Empower (2019 – 2027), a Stratégia mládežníckeho sektora Rady Európy 2030 môžu byť považované za národné, regionálne alebo miestne.

Prieskum, ktorý uskutočnila Európska Únia - Partnerstvo Rady Európy pre mládež v roku 2017, dospel k záveru, že zo 41 skúmaných krajín mali všetky zavedené nejakú formu štruktúry alebo rámca, či už na národnej, regionálnej a/alebo miestnej úrovni, pre mládežnícku politiku a jej implementáciu (Rada Európy a Európska komisia 2020b). Okrem toho väčšina krajín mala určitú formu legislatívnych alebo strategických opatrení pre mládež na národnej, regionálnej a/alebo miestnej úrovni. Zodpovednosť za mládežnícku politiku a jej implementáciu zvyčajne nesie príslušné ministerstvo. Vo všeobecnosti sa „mládež“ nepovažovala za samostatnú oblasť politiky, ale bola spojená alebo spojená s inými súvisiacimi oblasťami politiky, ako je vzdelávanie, deti alebo šport. Veľká časť týchto právnych predpisov sa objavila relatívne nedávno, pričom bola sformulovaná v predchádzajúcich 10 rokoch a v niektorých prípadoch proces vytvárania právnych predpisov prebiehal alebo sa ešte len mal dokončiť.

Politika môže byť vertikálna alebo horizontálna. Historicky mala politika tendenciu byť vertikálna, takže máme politiku v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia alebo obrany. Mládežnícka politika je väčšinou horizontálna alebo medzisektorová a ako taká predstavuje výzvu pre tradičnejšie a ustálenejšie politické normy. Medzisektorová mládežnícka politika, najmä v súvislosti s príbuznými oblasťami politiky, ako sú vzdelávanie, deti a rodiny, šport, zamestnanosť a zdravotníctvo, môže poskytovať vzájomnú podporu a spoločné úsilie, ale jej realizácia môže byť náročná. Medzisektorová povaha mládežníckej politiky je teda zároveň príležitosťou – na interakciu s inými politikami a synergiu – a zároveň hrozbou, keďže môže byť nedostatočne financovaná, prehliadaná alebo v konkurencii s inými „väčšími“ politikami, prípadne nimi pohľtená.

EFEKTÍVNA POLITIKA

Ak má byť politika, vrátane politiky mládeže, úspešná a efektívna, musí byť konkrétna, merateľná, dosiahnuteľná, relevantná, realistická a časovo ohraničená. Hoci tieto vo všeobecnosti predstavujú niektoré z hlavných črt a dynamiky politiky vo všeobecnosti, platí aj to, že každá oblasť politiky má svoje vlastné charakteristické črty a dynamiku. A to platí aj o mládežníckej politike.

Implementácia je fázou, v ktorej sa politika buď naplní a uspeje, alebo – čo je častý prípad – narazí na prekážky a zlyhá. Implementácia politiky má mnoho aspektov a rozmerov: aktérov a príjemcov, vedenie a autoritu, riadenie a administratívu, zdroje, metódu a proces. Kľúčové ukazovatele výkonnosti sa zameriavajú na ciele, merateľné ukazovatele a indikátory, výstupy a výsledky. Kritické faktory úspechu sa zameriavajú na finančné a ľudské zdroje, riadenie časového rámca, inštitucionálnu kapacitu, koordináciu, súdržnosť a včasné a relevantné informácie. Nezávislé hodnotenie je nevyhnutné, ak sa máme poučiť z politických zlyhaní a úspechov a využiť ich na formulovanie a implementáciu lepších politík.

EURÓPSKE RÁMCE PRE PARTICIPATÍVNU POLITIKU MLÁDEŽE

Genéza mládežníckej politiky v demokratickej spoločnosti a možnosti participácie mladých ľudí sú zakotvené v princípoch a hodnotách Rady Európy a Európskej únie.

Európska sociálna charta Rady Európy zaručuje základné sociálne a ekonomické práva a dopĺňa Európsky dohovor o ľudských právach, ktorý zahŕňa občianske a politické práva. Snaží sa zaručiť široké spektrum práv súvisiacich so zamestnaním, bývaním, zdravím, vzdelávaním, sociálnou ochranou a blahobytom. Charta kladie osobitný dôraz na ochranu zraniteľných osôb, ako sú starší ľudia, deti, ľudia so zdravotným postihnutím a migranti, a vyžaduje, aby bolo uplatňovanie týchto práv zaručené bez diskriminácie.

V preambule revidovanej Európskej sociálnej charty (1996)² sa uvádza, že:

cieľom Rady Európy je dosiahnutie väčšej jednoty medzi jej členmi za účelom ochrany a realizácie ideálov a princípov, ktoré sú ich spoločným dedičstvom, a uľahčenia ich hospodárskeho a sociálneho pokroku, najmä udržiavaním a ďalšou realizáciou ľudských práv a základných slobôd.

V článku 2 konsolidovanej verzie Zmluvy o Európskej únii (Európska únia 2012) sa uvádza, že:

Únia je založená na hodnotách rešpektovania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné pre členské štáty v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.

Článok 3 stanovuje, že:

Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb v spojení s vhodnými opatreniami, pokiaľ ide o kontroly na vonkajších hraniciach, azyl, prisťahovalectvo a predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej

a tiež, že Únia „bojuje proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporuje sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa“.

V článku 165 konsolidovanej verzie Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa ustanovuje „podpora rozvoja mládežníckych výmen a výmen sociálno-pedagogických inštruktorov a podpora účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe“ (Európska únia 2008).

V posledných desaťročiach sa mládežnícka politika pevne etablovala na európskej úrovni a participácia mladých ľudí na formulovaní a implementácii takejto politiky sa vyvinula.

Úsilie Rady Európy o formulovanie spoločného prístupu k mládežníckej politike sa objavilo v 80. rokoch. Prvá konferencia ministrov mládeže (v Štrasburgu v roku 1985) sa zamerala na vytvorenie nevyhnutných podmienok pre efektívnu participáciu mladých ľudí v spoločnosti a na mládežnícke politiky na podporu ich autonómie a uľahčenie ich účasti na rozhodovacích procesoch (Rada Európy 2007).

Počas nasledujúcich 25 rokov nasledovali nasledujúce ministerské konferencie – v Osle 1987, Lisabone 1990, Viedni r. 1993, Bukurešť v roku 1998, Solún v roku 2002, Budapešť v roku 2005, Kyjev v roku 2008 a Petrohrad v roku 2012 – so zameraním na otázky, ako je podpora európskeho občianstva mladých ľudí na základe hodnôt Rady Európy; rozvoj politik účasti mládeže na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni; a boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám extrémizmu pri podpore tolerancie a solidarity a predchádzaní vylúčeniu.

V stratégii pre mládežnícky sektor 2030 „Zapojenie mladých ľudí s hodnotami Rady Európy“ sa zdôraznilo množstvo priorít pre mládežnícku politiku Rady Európy, ktoré zahŕňali rozšírenie participácie mládeže, aby sa mladí ľudia zmysluplne zúčastňovali na rozhodovaní na základe širokého sociálneho a politického konsenzu na podporu inklúzie, participatívneho riadenia a zodpovednosti (Rada Európy 2020b). Pri realizácii týchto priorít sa kladie dôraz na medzivládnu a medzinárodnú spoluprácu v oblasti rozvoja mládežníckej politiky a „spoločného riadenia“, budovania kapacít multiplikátorov a aktérov, inklúzie atď.

NÁSTROJE PARTICIPATÍVNEJ POLITIKY MLÁDEŽE V EURÓPE

Systém spoločného riadenia Rady Európy umožňuje spoločnú zodpovednosť za rozhodovanie a stanovovanie programu medzi zástupcami vlád a mládežníckymi organizáciami. Je to jeden z mála príkladov spoločného rozhodovania medzi vládami a mladými ľuďmi. Systém spoločného riadenia Rady Európy sa stal stelesnením účasti mladých ľudí na formulovaní a implementácii mládežníckej politiky, kde sú aktívne zapojení do všetkých fáz politického cyklu, čo je v súlade aj s najvyššou úrovňou účasti na Hartovom rebríčku³, kde sa mladí ľudia a dospelí podieľajú na rozhodovaní.

Spoločné riadenie,⁴ ktoré sa začalo v roku 1972, zahŕňa:

Poradný výbor pre mládež (CCJ), ktorý tvorí 30 zástupcov mládežníckych mimovládnych organizácií a sietí, z ktorých 20 je zvolených demokratickým procesom z členov Európskeho fóra mládeže, najväčšej platformy mládežníckych organizácií v Európe, a je vnímaný ako hlas mladých Európanov;

2. www.coe.int/en/web/european-social-charter, prístupné dňa 11. augusta 2022.

3. <https://organizingengagement.org>, prístupné dňa 4. augusta 2022.

4. Poradná rada pre mládež (CCJ), Koncepcná poznámka o spoločnom riadení, ccj_2014_17 rev on co-management (2015).

- Európsky riadiaci výbor pre mládež (CDEJ) zložený zo zástupcov ministerstiev a orgánov zodpovedných za otázky mládeže v členských štátoch;
- Spoločná rada pre mládež (CMJ), ktorá je spoluriadiacim orgánom združujúcim Poradnú radu a CDEJ. Spoločná rada prijíma rozhodnutia o prioritách, programoch a rozpočte sektora mládeže Rady Európy.“

Dialóg mládeže Európskej únie stelesňuje konzultácie s mladými ľuďmi pri formulovaní politiky a rozhodovaní. Špecifické ciele dialógu EÚ s mládežou sú:

- podporovať účasť mladých ľudí na demokratickom živote v Európe;
- podporovať rovnakú účasť mladých žien a mužov;
- zahrnúť širokú škálu hlasov a zabezpečiť otvorenosť pre všetkých mladých ľudí, aby prispeli k formovaniu politiky;
- priniesť pozitívnu zmenu v politike mládeže na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni;
- posilniť občianske kompetencie mladých ľudí a ich pocit spolupatričnosti k spoločnosti a Európe únie.

HODNOTA PARTICIPATÍVNEJ TVORBY POLITIKY MLÁDEŽE

EÚ - Partnerstvo Rady Európy pre mládež presadzuje myšlienku a prax participatívnej mládežníckej politiky založenej na vedomostiach a jeho cieľom je posilniť dialóg v rámci mládežníckeho sektora medzi tvorcami mládežníckej politiky, výskumníkmi a odborníkmi z praxe (mládežníckymi mimovládnyimi organizáciami a inými poskytovateľmi práce s mládežou): „Mládežnícka politika je stratégia implementovaná verejnými orgánmi s cieľom poskytnúť mladým ľuďom príležitosti a skúsenosti, ktoré podporujú ich úspešnú integráciu do spoločnosti a umožňujú im ich úspešnú integráciu do spoločnosti, ako aj zodpovedných aktérov. (Rada Európy (2015a); Rada Európy a Európska komisia 2019a).

Efektívna tvorba politiky znamená, že cieľové skupiny a príjemcovia sú konzultovaní a zapojení do politického cyklu. Podľa rovnakej analógie sa participácia mladých ľudí chápe ako základná zásada, ktorú by tvorba politiky mládeže mala dodržiavať.

Účasť mladých ľudí na mládežníckej politike má však širší význam a potenciál. Zdôvodnenia účasti mládeže možno zhruba zhrnúť takto (Farthing 2012):

- na základe práv – presadzovať práva mladých ľudí a plniť zákonné povinnosti a povinnosti štátu;
- empowerment – posilniť demokratické rozhodovanie;
- efektívnosť – zlepšiť služby, rozhodovanie, vzťahy;
- rozvojové – budovať zručnosti mladých ľudí a posilňovať a zvyšovať sebaúctu.

Zapojenie a účasť na formulovaní, implementácii a hodnotení mládežníckej politiky možno považovať za politický akt a výkon politickej moci. Podporuje politické povedomie a posilňuje politické postavenie medzi mladými ľuďmi. Okamžite im umožňuje uvedomiť si povahu a zdroje politickej moci a rozhodovania, jej zodpovednosti, výzvy, dilemy, voľby a obmedzenia, ako aj mnohé aspekty úspešnej implementácie politiky. Môže to však byť náročné a na tejto ceste existujú aj riziká – niektoré moderné kritiky spochybňujú, či mladí ľudia nie sú týmto procesom skôr 'zverejnení štátom' než posilnení (Bessant 2003).

Participatívne formovanie mládežníckej politiky je náročný a zložitý proces. Ako a do akej miery je teda možné, aby sa mladí ľudia zúčastňovali, zdieľali moc s tvorcami politik, odborníkmi z praxe a výskumníkmi, aby pomohli formulovať a implementovať, ako aj monitorovať a hodnotiť konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné, realistické a časovo ohraničené mládežnícke politiky, ktoré môžu mať pozitívny vplyv na životy všetkých mladých ľudí v celej Európe?

Kapitola 3

Vzdelávacie postupy a nástroje podporujúce participatívnu mládežnícku politiku

ZÁSADY NAVRHOVANIA VZDELÁVACÍCH SKÚSENOSTÍ PRE PARTICIPATÍVNU POLITIKU MLÁDEŽE

Tvorcovia politiky, mladí ľudia, mládežnícke organizácie, výskumná komunita, mládežnícki pracovníci a odborníci z praxe, mládežnícki lídri, štátni úradníci, zástupcovia mládežníckych služieb, členovia medzinárodných mládežníckych a mládežníckych štruktúr, viaceré zainteresované strany zapojené do mládežníckej politiky a mnohí ďalší môžu byť cieľovou skupinou vzdelávacej intervencie o participatívnej mládežníckej politike. V niektorých prípadoch rôzni aktéri sledujú program navrhnutý pre špecifické vzdelávacie potreby. V iných môžu zmiešané skupiny zainteresovaných strán zdieľať vzdelávacie skúsenosti. Každé z týchto vzdelávacích prostredí a formátov má svoje ciele a kontexty, ktoré prispievajú k lepšej mládežníckej politike. Existujú vzdelávacie intervencie, pri ktorých je nevyhnutné, aby sa ľudia zapojili a stretli za účelom spoločného zážitku.

Aj keď sa potreby budovania vzdelávacích kapacít môžu medzi rôznymi skupinami líšiť, existujú určité kompetencie, ktoré môžu všetkým stranám chýbať. Môžu súvisieť s porozumením vzájomných rolí, ich spôsobov fungovania, prekážkami spolupráce, otázkami dôvery a zodpovednosti, hodnotou a motiváciou spolupracovať, limitmi vedomostí a kritickým pochopením potrieb a situácií.

Nastavenie vzdelávacej scény – Vzdelávacie aktivity v oblasti participatívnej politiky pre mládež sú špecifické svojou medziodvetvovou a viacstranovou povahou a mali by zahŕňať určité programové prvky a ciele, ktoré môžu pomôcť naplniť vzdelávacie potreby a rozvíjať kompetencie. Pri vzdelávacích programoch zameraných na participatívnu politiku pre mládež je potrebné zohľadniť niekoľko zásad a hľadísk, aby sa zvýšila ich efektívnosť a dopad.

Priestor na spoznávanie sa – Medzi aktérmi mládežníckej politiky často existuje pomerne veľa stereotypov a predsudkov. Tieto predsudky bránia otvorenosti, vytvárajú nedorozumenia a mylné predstavy a v dlhodobom horizonte môžu spomaľovať budovanie vzťahov. Preto je dôležité vytvoriť priestor – formálny aj neformálny – pre účastníkov, aby sa mohli navzájom spoznať, vybudovať si dôverné a otvorené vzťahy, dôkladne sa oboznámiť s úlohami, funkciami, povinnosťami, zodpovednosťou a výzvami, ktorým každý čelí, ako aj so zdrojmi, víziou a plánmi, ktoré jednotlivé strany majú. Lepšie vzájomné spoznanie poskytuje príležitosť prekonať mylné predstavy a zvýšiť empatický dialóg medzi stranami.

Kľúčom je dialóg – Výchovné intervencie musia byť metodicky postavené na dialogickom nástroji. Voľby činností by sa mali snažiť uprednostňovať kooperatívne nástroje namiesto konkurenčných. Je dôležité dať priestor ľuďom, aby našli režim, v ktorom je viac príležitostí na spoluprácu ako výziev. Pre dialóg je nevyhnutné nájsť spoločnú reč a nástroje používané vo vzdelávacích aktivitách môžu posilniť reflexiu o ňom a uľahčiť hľadanie správnych formátov stretnutí.

Zmena začína kritickým pohľadom – Aktivity zaoberajúce sa kompetenciami pre participatívnu mládežnícku politiku tvorba sa môže zamerať na normy, usmernenia, zásady alebo kritériá kvality a ponúkať nástroje na hodnotenie existujúcich postupov, analýzu a identifikáciu bodov na zlepšenie. Je dôležité naplánovať si dostatok času na diskusiu o výzvach a hľadanie prístupov k plánovaniu ďalších zmien a usmernení o tom, ako možno akúkoľvek zmenu uľahčiť. Hodnotenia tiež pomáhajú sebareflexii a individuálnemu učeniu a uvedomeniu si vlastnej roly.

Skúsenosti a odbornosť – V danej oblasti už bolo urobeného pomerne veľa, no často chýbajú platformy, na ktorých by sa tieto skúsenosti mohli zdieľať a diskutovať o nich s rovesníkmi. Vzdelávacie skúsenosti spájajú ľudí z praxe. Tvorcovia politiky a odborníci z praxe majú mnoho čo zdieľať zo svojich skúseností o problematických otázkach, ťažkostiach, ktorým čelia, ako aj o nástrojoch a opatreniach, ktoré majú k dispozícii. Dostatočne štruktúrovaný priestor pre horizontálne učenie a zdieľanie skúseností je kľúčový.

Holistický rozvoj – Jedným zo zásad neformálneho vzdelávania je vyvážený rozvoj rôznych dimenzií učenia sa (afektívnej, kognitívnej a behaviorálnej), pričom sa zameriava na vedomosti, zručnosti, hodnoty a postoje a nesústreďuje sa len na jednu z nich. Práca založená na zásadách a motivácia zapájať sa do dialógu sú vo veľkej miere späté s hodnotami a postojmi, a preto je dôležité neostať uväznený len v intelektuálnom rozvoji.

Budovanie vedomostí by malo byť sprevádzané programovými prvkami, ktoré podporujú ostatné aspekty kompetencie a dimenzie učenia sa, ako sú prekonávanie stereotypov, kritické myslenie, spolupráca, vzájomné porozumenie, politická vôľa k zmene, dialóg a empatia.

Zohľadnenie rôznych potrieb – Keďže cieľové skupiny vzdelávacích intervencií sa líšia vo svojich skúsenostiach, spôsoboch učenia sa, skúsenostiach so vzdelávacími aktivitami, rámcoch fungovania, veku a záujmoch, vzdelávatelia by mali zvažovať alternatívne spôsoby organizovania aktivít a kombinovania formátov, vrátane zmiešaného (blended) učenia, vyváženia reflexie a akcie, využívania digitálnych nástrojov a pod. Tieto kombinované nástroje a prístupy môžu byť pútavejšie a atraktívnejšie, najmä pre mladších ľudí. Je tiež potrebné pamätať na zabezpečenie úplnej inkluzívnosti a prístupnosti. Zahrnutie ľudí s rôznymi schopnosťami, ktorí čelia rôznym prekážkam – vrátane obmedzených príležitostí – možno podporiť vhodnými nástrojmi.

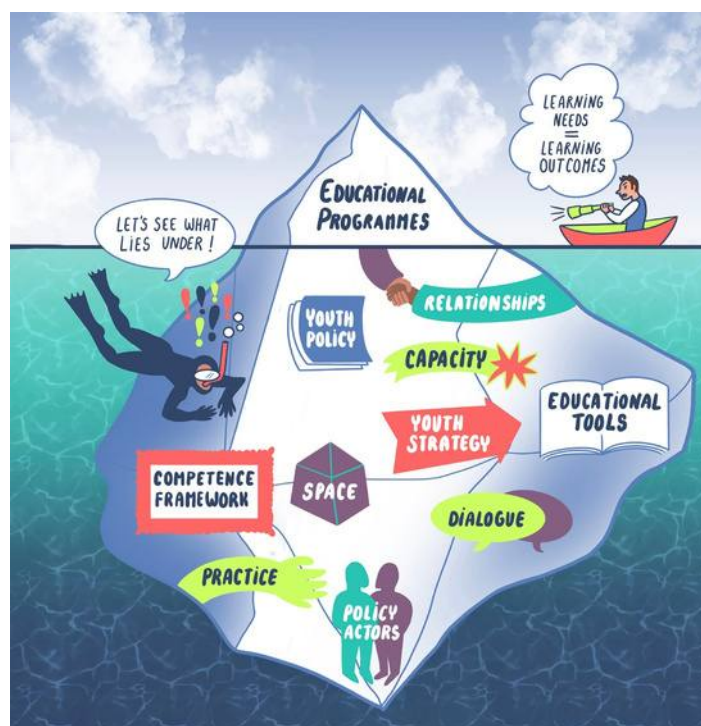
Teória v praxi – Dlhodobé vzdelávacie intervencie s viacerými prvkami (školenia, online moduly, študijné návštevy, mentoring atď.) môžu profitovať z praktických úloh, skúšania nadobudnutých kompetencií v praxi a prispôsobovania modelov vlastnému kontextu. Táto praktická činnosť môže priniesť množstvo poznatkov, ktoré obohacujú prax a skúsenosti účastníkov.

Rovnaká rovnosť – Keď sa mladí ľudia a tvorcovia rozhodnutí stretnú na spoločnej vzdelávacej aktivite, môže sa stať, že sa do procesu prenású mocenské vzťahy – alebo aspoň ich vnímanie. V reálnych situáciách môže byť stretnutie s „druhou“ stranou pre mladých ľudí, ktorí na to nie sú zvyknutí, nepríjemné až zastrašujúce. Ak vzdelávatelia neinvestujú úsilie do spochybnenia tohto stavu a nevytvoria priestor vo vzdelávacom procese, kde sa tieto rozdiely zmierňujú, účinok vzdelávacej intervencie môže byť ohrozený. Je nevyhnutné tieto mocenské vzťahy nepodporovať a nereprodukovať. Vzdelávatelia musia vytvoriť bezpečný priestor pre vyvážené mocenské vzťahy, v ktorom môžu mladí ľudia komunikovať s tvorcami rozhodnutí ako rovnocenní partneri.

Participácia a zameranie na účastníka – Participácia a zameranie na účastníka patria medzi základné princípy neformálneho vzdelávania. Najmä pri práci s témou participácie musí byť celé usporiadanie participatívne. Ľudia, ktorí sú zvyčajne motivovaní zúčastniť sa vzdelávacích aktivít v tejto oblasti, prichádzajú s určitým zázemím a majú čo ponúknuť zo svojich životných skúseností. Môže byť veľmi účinné vytvoriť priestor, v ktorom môžu účastníci prispieť k formovaniu vzdelávacej intervencie – dokonca viesť niektoré jej časti, vytvárať vzdelávacie materiály, písať prípadové štúdie a pod.

Zdieľanie zdrojov – V danej oblasti existuje pomerne veľa rôznych zdrojov. Vzdelávacie programy zamerané na participatívnu politiku pre mládež môžu slúžiť ako platforma, na ktorej sa stretnú všetky zúčastnené strany a získajú inšpiráciu a motiváciu na spoločné zdieľanie svojich zdrojov. Jedným z účinných nástrojov na zdieľanie týchto zdrojov môže byť podpora úzkeho sieťovania.

BUDOVANIE VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Identifikácia vzdelávacích potrieb

Existujú rôzne spôsoby, ako identifikovať potreby rozvoja a vzdelávania. Nástroje siahajú od hodnotení a sebahodnotení, hĺbkového výskumu, job shadowingu, modelovej a štandardnej analýzy, spätnej väzby, recenzií a podobne. Často sú medzery vyžadujúce rozvojovú intervenciu spojené so zručnosťami v budovaní partnerstiev, podporovaní komunikácie, pochopení rozdielov v pracovnej kultúre a fungovaní zúčastnených strán, nedostatkom vedomostí o existujúcich mechanizmoch a postupoch alebo problémami týkajúcimi sa vzájomnej dôvery. Niektoré ďalšie aspekty sa týkajú predsudkov, negatívnych stereotypov, zaujatosti a nesprávnych predstáv, ktoré ovplyvňujú dialóg v teréne. Ďalšie medzery môžu súvisieť so zmenami v systémoch, štruktúrach, prioritách, politikách, nástrojoch a procesoch.

Tu je niekoľko otázok na podporu zamyslenia sa nad vzdelávacími potrebami.

- Kto sú aktéri politik zapojení do oblasti mládeže vo vašom kontexte? Aké priestory a mechanizmy sú zavedené na to, aby sa „hovorilo“ s mladými ľuďmi a zapojili ich do politickej práce? Aké sú súčasné vzťahy a spôsoby dialógu?
- Aké možné problémy môžu brániť spoločnej práci a partnerstvám? Existujú nejaké dôkazy, ktoré by to podporovali?
- Aké nástroje existujú na posúdenie schopnosti a kapacity sektora viesť politický dialóg s mladými ľuďmi?
- Aké systémy podporujú rozvoj kapacít aktérov politik na podporu participácie mladých ľudí a dialógu s ostatnými?
- Existujú vo vašom kontexte referenčné rámce kompetencií pre budovanie kapacít osôb pôsobiacich v oblasti politiky mládeže?
- Existujú nástroje, ktoré pomáhajú aktérom politik so sebahodnotením a identifikáciou vzdelávacích potrieb?
- Existuje stratégia vzdelávania a rozvoja a súbor nástrojov pre sektor mládeže na budovanie kompetencií osôb zapojených do politiky mládeže?

Zameranie na vzdelávacie výstupy a kompetencie

Neexistuje žiadny všeobecný, akceptovaný zoznam výsledkov vzdelávania alebo rámcov kompetencií pre všetkých aktérov politiky na rôznych úrovniach. Projekt Democracy Reloading⁵ navrhol rámec pre mestskú alebo regionálnu samosprávu s 24 kompetenčnými prvkami na úspešné zapojenie mladých ľudí do rozhodovania. Tento rámec by mohol poskytnúť informácie o plánovaní výsledkov vzdelávania. Rôzne skupiny vzdelávacích výstupov a kompetencií, ktoré súvisia s efektívnym zapojením mladých ľudí do rozhodovania, tvorby politik, ich implementácie a hodnotenia, sú zohľadnené v niekoľkých zdrojoch súvisiacich s kompetenciami pre demokratickú kultúru (Rada Európy, 2018a), v oblasti vzdelávania o ľudských právach (Rada Európy, 2020a), v práci s mládežou (Portfólio práce s mládežou Rady Európy), ako aj v participácii mládeže (Rada Európy, 2015a), ktoré vypracovala Rada Európy. Tieto zdroje a nástroje môžu priniesť zaujímavé poznatky, ktoré obohacujú naše porozumenie zamýšľaným výstupom vzdelávacích intervencií a kompetenciám podporujúcim participatívnu tvorbu politik v širšom kontexte.

Tento T-Kit obsahuje súbor základných vzdelávacích výstupov relevantných pre všetkých politických činiteľov a slúži ako základ pre vzdelávanie. Plánovanie a stanovovanie cieľov. Toto nie je komplexný rámec pre návrh vzdelávania, ale skôr mapa možných výsledkov. Aspekty učenia sa zhromažďujú prostredníctvom výskumu a konsolidácie skúseností a praxe rôznych aktivít za posledných 20 rokov, ktoré prebiehajú alebo sú inšpirované procesmi a nástrojmi európskej mládežníckej politiky, ktoré prispeli k budovaniu kapacity aktérov mládežníckej politiky⁶. Medzi ne patria niekoľko zoskupení (clusterov), ako sú aspekty týkajúce sa kognitívnej dimenzie (vedomosti, kritické chápanie), alebo behaviorálnej dimenzie (zručnosti a praktická schopnosť vykonávať činnosti), alebo môžu zasahovať do afektívnej dimenzie (hodnoty, postoje, prístupy a dispozície súvisiace s danou témou). Tieto aspekty môžu tiež formovať kompetencie na hodnotenie a lepšie pochopenie pripravenosti aktérov mládežníckej politiky, slúžiac ako plánovacie aktivity alebo sebareflexia. V závislosti od identifikovaných potrieb, cieľových skupín, cieľov a zamýšľaných vzdelávacích výstupov sa tieto aspekty môžu stať stredobodom učebných procesov, ktoré sú plánované tak, aby rozvíjali konkrétne schopnosti.

5. <https://democracy-reloading.eu/>, sprístupnené 11. júla 2022.

6. Patria sem kurzy 50/50, semináre o politike mládeže, MOOC o politike mládeže a projekt Shaping Youth Policy. Podrobnosti o týchto projektoch nájdete v tomto T-Kite.

Vzdelávacie výstupy súvisiace so získavaním vedomostí o participatívnej tvorbe mládežníckej politiky

- Znalosť teórií, definícií, modelov, prístupov, základných pojmov, histórie pre všeobecnú a špecifickú tvorbu mládežníckej politiky.
- Znalosť právneho rámca politických operácií.
- Znalosť kontextov tvorby politiky a kľúčových aspektov práce na miestnej, národnej, regionálnej a globálnej úrovni.
- Pochopenie politického ekosystému, v ktorom sa mládežnícka politika rozvíja na rôznych úrovniach.
- Znalosť nástrojov, nástrojov, opatrení a postupov zapájania mladých ľudí do rozhodovacích procesov na rôznych úrovniach a v rôznych štádiách politického cyklu.
- Pochopenie procesov tvorby a implementácie strategických dokumentov v politike mládeže.
- Pochopenie mechanizmov na vytvorenie bezpečného prostredia pre štruktúrovaný medzisektorový dialóg s viacerými zainteresovanými stranami.
- Znalosť právnych základov, systémov, modelov a prístupov na zlepšenie existujúcich verejných akcií a ich priblíženie k potrebám používateľov, ako aj na zlepšenie ich efektívnej implementácie.
- Pochopenie súčasných trendov a nástrojov v mládežníckej politike.
- Pochopenie a znalosť procesov politiky založených na dôkazoch.
- Znalosť noriem kvality, princípov efektívneho rozvoja, implementácie a hodnotenia mládežníckej politiky vrátane prístupov založených na dôkazoch, inkluzívnych prístupov a prístupov založených na právach.
- Poznať mládežnícku politiku medzinárodných organizácií, ich smerovanie a priority.
- Pochopenie kľúčových kompetencií potrebných pre aktérov mládežníckej politiky a podpora ich rozvoja medzi účastníkmi.
- Pochopenie úlohy a pozitívneho vplyvu mládežníckej politiky na zabezpečenie blaha mládeže.
- Pochopenie a uvedomenie si kľúčových výziev pre participatívnu tvorbu politiky mládeže.
- Pochopenie situácie mladých ľudí v ich špecifickom kontexte.

Výsledky vzdelávania podporujúce budovanie zručností pre participatívnu tvorbu politiky mládeže

- Zručnosti na implementáciu participatívnych praktík a spoluvytváranie pri tvorbe politiky.
- Schopnosť používať analytické nástroje a modely na pochopenie mládežníckej politiky, jej pozitívnych praktík a inovácií prístupy.
- Schopnosť zapojiť sa do participatívneho procesu tvorby politiky pre mládež.
- Schopnosť aplikovať praktické nástroje na rozšírenie participácie mládeže na komunálnej, regionálnej a národnej úrovni.
- Zručnosti na analýzu silných a slabých stránok implementácie zásad politiky v praxi.
- Schopnosť používať hodnotiace nástroje na pochopenie potrieb a smerov rozvoja aktérov mládežníckej politiky.
- Schopnosť využívať moderné nástroje na lepšiu spoluprácu a komunikáciu.
- Schopnosť vstúpiť do úctyhodného a rovnocenného dialógu s aktérmi politiky a uľahčovať ich a prispôbiť sa ich rôznym potrebám.
- Zručnosti pre vytváranie sietí a komunikáciu na zapojenie politických aktérov.
- Zručnosti pre rozvoj a implementáciu projektových iniciatív.
- Schopnosť spájať trendy a vývoj na rôznych úrovniach s politickými opatreniami a vedieť medzi nimi nájsť prepojenia a vzájomné závislosti.
- Schopnosť previesť do praxe odporúčania a usmernenia uvedené v oficiálnych dokumentoch na podporu participatívnej tvorby politiky.
- Schopnosť analyzovať údaje a dôkazy pre lepšie znalosti o mládeži.

Výsledky vzdelávania prispievajúce k rozvoju postojov a hodnôt pre participatívnu tvorbu politiky mládeže

- Motivácia k politickému dialógu prostredníctvom zvyšovania povedomia a vzdelávacích intervencií.
- Viera v dôležitosť a hodnotu zmysluplnej účasti mládeže na tvorbe politiky, implementácii, monitorovaní a hodnotení.
- Silná viera a uznanie hodnoty inkluzívnej mládežníckej politiky.

- Pripravenosť rozvíjať spoločné iniciatívy zamerané na podporu zapojenia mládeže na všetkých úrovniach a štádiách tvorby politiky.
- Uvedomenie si dôležitosti nepretržitej, štruktúrovanej a zmysluplnej účasti mládeže na tvorbe, implementácii a hodnotení politiky.
- Zamerať sa na potrebu podpory dialógu a spolupráce medzi zástupcami verejného sektora, vedúcimi mládežníckych organizácií, výskumnou komunitou a mladými ľuďmi pre spoločnú implementáciu mládežníckej politiky na národnej, regionálnej a komunálnej úrovni.
- Pochopenie a prijatie mladých ľudí, ich prežitých skúseností a odbornosti ako zdroja.
- Akceptovanie princípov a štandardov mládežníckej politiky.

Niektoré definície v slovníku

Kompetencia je schopnosť mobilizovať a využívať relevantné hodnoty, postoje, zručnosti, znalosti a/alebo porozumieť primerane a efektívne reagovať na požiadavky, výzvy a príležitosti väzby, ktoré sú prezentované daným typom kontextu. To znamená výber, aktiváciu, koordináciu a organizovanie príslušného súboru hodnôt, postojov, vedomostí, porozumení a zručností a ich uplatňovanie prostredníctvom správania, ktoré je vhodné pre tieto situácie.

Vedomosti predstavujú súbor štruktúrovaných a navzájom prepojených informácií, ktorými jednotlivec disponuje, a sú úzko späté s pojmom porozumenie. Vo vzdelávaní sa vedomosti považujú za nevyhnutný prvok učebných osnov, často označovaný ako obsah kurikula, a zahŕňajú základné prvky, ktoré ľudstvo nazbieralo v priebehu času a ktoré má škola odovzdávať novým generáciám s cieľom rozvíjať porozumenie svetu a napomáhať pokroku ľudskej spoločnosti.

Postoj je celkové mentálne nastavenie, ktoré si jednotlivec osvojí voči niekomu alebo niečomu (osobe, skupine, inštitúcii, otázke, udalosti, symbolu). Postoje zvyčajne pozostávajú zo štyroch zložiek: presvedčenie alebo názor na objekt postoja; emócia alebo pocit voči objektu; hodnotenie (pozitívne alebo negatívne) objektu; a tendencia správať sa určitým spôsobom voči danému objektu.

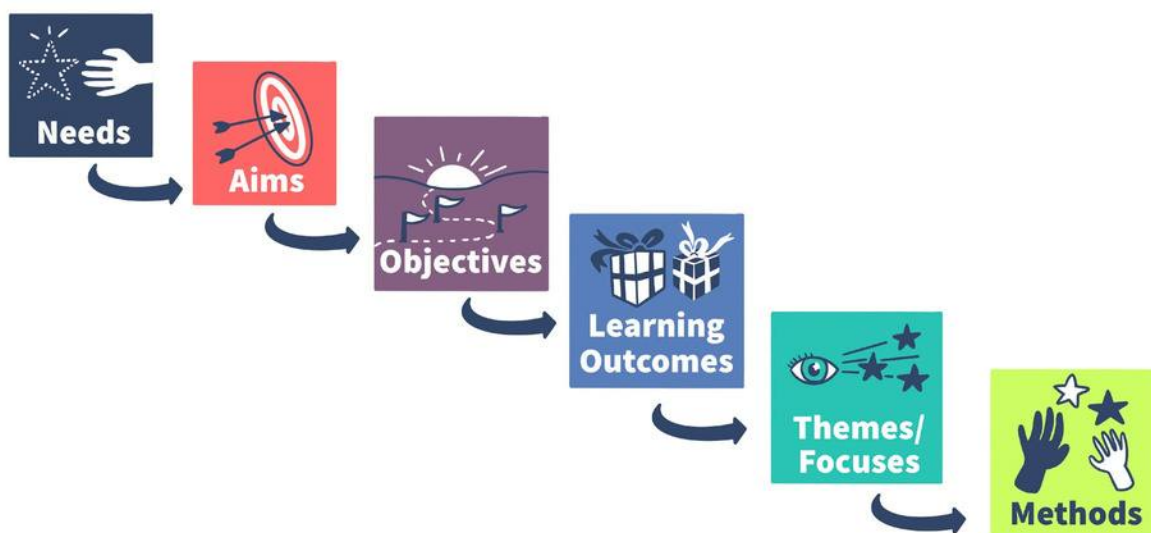
Hodnota je presvedčenie o žiaducich cieľoch, ktoré motivuje konanie a slúži ako usmerňujúci princíp v živote v rôznych situáciách. Hodnoty majú normatívnu, predpisujúcu povahu, ktorá určuje, čo by sa malo robiť alebo si myslieť. Poskytujú štandardy alebo kritériá na: uskutočňovanie hodnotení; odôvodňovanie názorov, postojov a správania; plánovanie správania a rozhodovanie medzi alternatívami; pokusy ovplyvniť iných; a prezentovanie seba samého pred ostatnými. Hodnoty sú späté s emóciami tým, že keď sa aktivujú, sú naplnené pocitmi. Poskytujú tiež štruktúru, okolo ktorej sú organizované konkrétnejšie postoje. Ovpływujú postoje a hodnotenie hodnôt ľudí môže pomôcť predpovedať ich postoje a správanie. Ľudia si svoje hodnoty usporadúvajú do hierarchií podľa ich relatívnej dôležitosti, pričom táto dôležitosť sa často mení v priebehu života. Na individuálnej psychologickéj úrovni sú hodnoty internalizované sociálne reprezentácie alebo morálne presvedčenia, na ktoré sa ľudia odvolávajú ako na konečné odôvodnenie svojho konania. Hodnoty však nie sú len individuálne vlastnosti, ale aj spoločenské dohody o tom, čo je správne, dobré alebo hodné úcty. Sú to kódy alebo všeobecné princípy, ktoré usmerňujú konanie – nie samotné činy ani konkrétne zoznamy toho, čo a kedy robiť. Hodnoty sú základom pre sankcie za niektoré formy správania a odmeny za iné. Hodnotový systém predstavuje to, čo sa očakáva a v čo sa dúfa, čo je požadované a čo je zakázané.

(Rada Európy, 2018a)

Zoznam možno ďalej rozvíjať prostredníctvom hodnotenia potrieb v rôznych kontextoch. Výber kompetencií, na ktoré sa treba zamerať, závisí od vzdelávacích potrieb konkrétnej skupiny a reality. Pri vytváraní intervencií pre jednotlivé skupiny možno vyzdvihnúť tie, ktoré sú pre tieto skupiny najrelevantnejšie.

Od hodnotenia potrieb až po výsledky

Pri plánovaní vzdelávacích intervencií je nevyhnutná logická postupnosť. Začína sa dobrou analýzou a hodnotením potrieb ako aktuálnej situácie a prechádza k metódam, ktoré sú nástrojmi na dosiahnutie stanovených cieľov a dosiahnutie plánovaných výsledkov.

Výber správnych metód

Výber a prispôsobenie vzdelávacích metód je jednou zo základných kompetencií v práci vzdelávateľa a pri plánovaní školení a vzdelávacích intervencií mu treba venovať dostatočnú pozornosť.

Nižšie sú uvedené základné otázky, ktoré je potrebné si položiť pri výbere najvhodnejšej metódy pre danú aktivitu.⁷

- Aké sú konkrétne vzdelávacie ciele, ktoré sa daná aktivita snaží dosiahnuť? Sú prepojenia medzi metódou a cieľmi aktivity jasné?
- Ktoré kompetencie táto metóda rozvíja? Poskytuje metóda príležitosť na holistické učenie?
- Ako zapadá táto metóda do metodologických prístupov a zásad vašej organizácie alebo aktivity?
- Aké sú špecifiká a zloženie skupiny (vek, pohlavie, počet účastníkov) vo vašej aktivite?
- Aké skúsenosti má vaša skupina? Aké je ich zázemie a úroveň vedomostí o danej téme?
- Aký je aktuálny stav skupiny?
- Je dostatok času na úplnú realizáciu metódy? Poskytuje metóda účastníkovi dostatok priestoru na reflexiu a spracovanie?
- Aké vzdelávacie aktivity alebo metódy sa už s touto skupinou používali? Zapadá to a súvisí to s tým, čo už bolo vykonané a čo bude nasledovať po aktivite? Sú tieto väzby pre tím jasné?
- Je od skupiny vyžadované nejaké predchádzajúce vedomosti na použitie tejto metódy? Bude skupina pripravená?
- Ako navrhovaná metóda odráža realitu účastníkov? Dáva im príležitosť spojiť ju so svojim životom?
- Je v aktivite vyvážené používanie rôznych typov metód, ktoré poskytujú možnosti učenia sa rôznymi spôsobmi a formátmi?
- Aké sú podmienky pre použitie metódy? Je priestor a prostredie vhodné na prácu?
- Zohľadňuje metóda rôzne zázemia a špecifické schopnosti (fyzické, mentálne, jazykové, kultúrne, zázemie, úroveň vedomostí atď.)? Je metóda fyzicky a emocionálne bezpečná pre skupinu?
- Ako sa ako lektor alebo facilitátor cítite pri používaní tejto metódy? Čo vám pomôže ju efektívne aplikovať?

7. Zoznam otázok zostavený a upravený pomocou materiálov od Gailiusa Ž., Malinauskasa A., Petkauskasa D. a Ragauskasa L. (2014), „Príručka pre ľudí pracujúcich s mládežníckymi skupinami: prax neformálneho vzdelávania v Litve“; a Tadevosyan A., Lavchyan Z. a Minassian A. (2015), „Úvod do neformálneho vzdelávania: príručka pre školiteľov“.

VZDELÁVACIE PROJEKTY PODPORUJÚCE TVORBU PARTICIPATÍVNEJ POLITIKY

Vzdelávacie aktivity podporujúce aktérov mládežníckej politiky boli vždy dôležitým prvkom pri budovaní prostredia, v ktorom sa participácia a spolupráca môžu stať realitou a ovplyvňovať rozhodovacie procesy a spájať silné stránky danej oblasti. Vzdelávanie samo osebe nie je schopné zaručiť, že sa dialóg uskutoční, ale dáva ľuďom priestor, aby sa zmenili na intelektuálnej, behaviorálnej a hodnotovej úrovni a stali sa otvorenejšími pre inú politiku tvorby politiky. Oblasť mládeže vyvinula mnoho vzdelávacích riešení na riešenie vzdelávacích potrieb v oblasti participatívnej tvorby politiky mládeže.

Existujú formáty pracovných a vzdelávacích intervencií na podporu vzdelávania a rozvoja kapacít v oblasti mládežníckej politiky od miestnej po medzinárodnú úroveň, dostupné všetkým, ktorí pracujú v tejto oblasti, od mladých ľudí po medzinárodné inštitúcie zodpovedné za mládežnícku politiku. Existujú stovky vzdelávacích formátov a metód, ktoré vyhovujú rôznorodosti kontextov, cieľov a zámerov, ktoré sa potenciálne podieľajú na tvorbe participatívnej politiky mládeže. Výber konkrétneho zásahu závisí od cieľov a zámerov, priorít, metodických prístupov, cieľových skupín, prostredí, zdrojov atď. Môžu siahť od krátkych dvojhodinových workshopov pre členov mládežníckych klubov, budovania zručností na používanie modelov participácie na posúdenie ich zapojenia a vplyvu na rozhodovanie, až po jednoročné viaczložkové kurzy s mnohými úlohami a týždňové pobytové stretnutia, na ktorých delegácie krajín vypracúvajú mládežnícke stratégie na nasledujúcich päť rokov.

Formáty vzdelávacích aktivít pre participatívnu tvorbu mládežníckej politiky

Školiaci kurz Organizovaný a plánovaný vzdelávací proces vedúci k celostnému, zážitkovému učeniu a k rozvoju kompetencií založenému na cieľoch v konkrétnej tematickej oblasti, zvyčajne v trvaní minimálne piatich plných pracovných dní.“	Workshop Krátka intervencia zameraná predovšetkým na rozvoj konkrétnej praktickej zručnosti alebo kompetencie.	Webinár Online stretnutie alebo prezentácia uskutočnená prostredníctvom internetu v reálnom čase. Často ponúka možnosť interakcie s publikom.	Seminár Podujatie organizované na diskusiu a výmenu dobrej praxe, založené na teoretických vstupoch k zvolenej relevantnej téme, ktoré často spája odborníkov z praxe, pričom učenie prebieha prevažne horizontálne.
Kombinované kurzy Tieto intervencie kombinujú online a offline vzdelávacie formáty, ktoré sa navzájom dopĺňajú prostredníctvom facilitovaných stretnutí a samostatného učenia, často za účasti mentorstva	Dlhodobé vzdelávacie kurzy Ide o komplexné kurzy, ktoré môžu trvať až jeden rok a môžu zahŕňať pobytové stretnutia, online vzdelávacie fázy, praktické úlohy, mentorstvo, študijné návštevy a terénnu prácu na vývoji produktov.	Vzdelávací tábor Tento formát kladie väčší dôraz a zameranie na vzdelávacie ciele a zahŕňa školiace stretnutia, workshopy, panelové diskusie, networkingové stretnutia, kultúrny program a stretnutia s rečníkmi.	Prípadová súťaž V srdci každej „súťaže prípadových štúdií“ je „prípad“, reálny problém z akejkoľvek oblasti. Na majstrovstvách v riešení prípadov sú účastníci vo svojich tímoch vystavení problematickým situáciám, ktoré musia vyriešiť a nájsť najlepšie riešenie.
Vzdelávacie laboratórium Vzdelávacie aktivity v oblasti mládežníckej politiky, ktoré sú postavené na znalostiach získaných reálnymi experimentami, spájajú tvorcov politik a mladých ľudí, aby otestovali niektoré z návrhov politik, diskutovali o nich a predložili návrhy a odporúčania. Je to tiež priestor, kde môžu odborníci pracovať, spolupracovať a vymýšľať nové pracovné nástroje pre vybrané témy.	Študijná návšteva Tento formát je zameraný na prezentáciu dobrej praxe, zdieľanie znalostí a inšpiráciu. Organizovaný študijný program, na krátke obdobie, ponúka pohľad na to, ako veci môžu fungovať, a otvára priestor na učenie sa z praktických skúseností rovesníkov.	Program výmeny mládeže Výmena mládeže je formát projektu Erasmus+ EU, ktorý spája skupiny mladých ľudí z dvoch alebo viacerých krajín, poskytujúc im príležitosť žiť, diskutovať, zdieľať a tvoriť spoločne, pričom sa zaoberajú rôznymi témami, učia sa o krajinách a kultúrach jeden druhého a skúmajú konkrétnu spoločnú tému.	Masívny online otvorený kurz Toto je samostatné online vzdelávacie prostredie, ktoré je často riadené samotnými účastníkmi. Obsahuje tradičné vzdelávacie materiály a kombinuje ich s fórami pre používateľov alebo diskusiami na sociálnych médiách, aby podporilo interakcie v rámci komunity medzi účastníkmi.

Hackathon o mládežníckej politike	Laboratórium politiky	Medzigeneračné stretnutia	Tematické stretnutia
Toto sú aktivity, ktoré nie sú úplne vzdelávacie, ale môžu otvoriť priestor pre učenie sa z rôznych oblastí, hľadanie synergií a pokusy riešiť problémy prostredníctvom nových, inovatívnych technických riešení, medziodvetvovej spolupráce s využitím dát, strojového učenia a umelej inteligencie.	„Tento interaktívny formát diskusie a výmeny spája tvorcov politiky a skupinu zástupcov mládeže, aby spoločne zvážili relevantné politické výzvy. Je to aj kolaboratívny a experimentálny priestor v rámci inštitúcií, vytvorený na riešenie politických výziev inovatívnymi spôsobmi. Tí, ktorí sa zúčastňujú procesu, dostanú školenie na prípravu na dialóg.“	Medzigeneračné stretnutia o politike majú za cieľ vytvoriť priestor a proces pre mladých ľudí a aktérov politiky, aby sa stretli a zamysleli nad potrebou zmien a alternatívnymi prístupmi k politike zajtraška. Zahŕňajú podujatia na rozvoj kapacít pre mládež, tematické stretnutia, vývoj odporúčaní, stretnutia zainteresovaných strán a tvorbu tematických naratívov.	Tieto sú online alebo offline podujatia, ktoré spájajú ľudí s podobným zmýšľaním a tých, ktorí majú záujem o jednu alebo druhú oblasť, a majú skúsenosti, ktoré môžu zdieľať, otázky, ktoré chcú, aby boli riešené, a ktorí sú otvorení diskusii o riešeníach. Stretnutia môžu byť platformou, kde sa rôzni ľudia môžu neformálne stretnúť, vytvárať kontakty a pracovať na riešeníach

Všeobecne, akákoľvek intervencia, ktorá sa zameriava na občianske kompetencie, aktívne občianstvo, zručnosti v oblasti účasti alebo schopnosti angažovať sa v komunite (simulačné programy, simulované súdne procesy, modely OSN/EÚ/parlamentu, občianska výchova, školské a mimoškolské aktivity a pod.), priamo alebo nepriamo adresuje a rozvíja kompetencie, ktoré pripravujú mladých ľudí na zapojenie sa do politického dialógu

Ďalej preskúmame niektoré konkrétne formáty vzdelávacích intervencií, ktoré sú široko používané v rámci budovania kapacít európskej politiky mládeže Európskou úniou a Radou Európy. Kapitola tiež zahŕňa aktivity vyvinuté a realizované na regionálnej, národnej a miestnej úrovni, či už vládny alebo nevládnymi sektormi.

Formovanie mládežníckej politiky

Tento projekt je iniciatívou na podporu budovania kapacít v oblasti politiky mládeže v rámci EÚ–Partnerstvo Rady Európy pre mládež, ktoré funguje od roku 2013 a ktoré sa transformovalo, vyvinulo a prispôbilo aktuálnym realitám, potrebám, novým prioritám a výzvam⁸. Práca má za cieľ budovať kapacity tých, ktorí sú zapojení do politiky mládeže v rôznych krajinách a z rôznych hľadísk (politika – výskum – prax), s víziou posilniť ich prácu v oblasti politiky mládeže na základe odborných poznatkov a princípov podporovaných partnerstvom EÚ–Partnerstvo Rady Európy pre mládež a jeho dvoma partnerskými inštitúciami. Zároveň vytvára priestor a formáty pre aktérov politiky mládeže, aby sa spolu učili a plánovali ďalšiu prácu na projektoch zameraných na zlepšovanie politiky.

Ciele sú zvyčajne postavené na:

- rozvoj kapacít aktérov mládežníckej politiky na posilnenie mládežníckej politiky založenej na know-how a zásady podporované EÚ–Partnerstvo Rady Európy pre mládež a jeho partnerskými inštitúciami;
- prispievanie ku kultúre spolupráce na podporu mládežníckych politik v rámci každej zúčastnenej krajiny;
- vytváranie priestoru pre výmenu skúseností medzi rovesníkmi v oblasti politiky mládeže;
- podporovanie a budovanie kapacít národných delegácií na vypracovanie a implementáciu plánu delegácie v rámci národného kontextu každej krajiny.

Kľúčom k projektu je spojenie národných delegácií zložených z účastníkov zastupujúcich rôzne perspektívy mládežníckej politiky. Patria medzi nich zástupcovia aktérov mládežníckej politiky v krajine. Delegácie krajín zahŕňajú účastníka z verejných orgánov alebo inštitúcií, ktoré pracujú na mládežníckej politike a sú za ňu zodpovedné, účastníka z mládežníckej agentúry zodpovednej za medzinárodnú spoluprácu alebo národnej agentúry, zástupcu výskumnej alebo vzdelávacej inštitúcie alebo mládežníckeho výskumníka, zástupcu mládežníckej organizácie alebo odborníka na prácu s mládežou, prípadne zástupcu národnej rady mládeže a zástupcu z iných oblastí verejnej politiky. Zoznam nie je úplný. V národnej delegácii môže byť aj niekto z konkrétnej pracovnej oblasti, ak aktivita alebo plány majú tematické zameranie a potrebujú zástupcu z konkrétnej oblasti mládežníckej politiky.

Projekt ponúka dlhodobý štruktúrovaný vzdelávací proces, ktorý zahŕňa množstvo aktivít vrátane online vzdelávania, rezidenčných školení, spolupráce na národnej alebo miestnej úrovni, práce súvisiacej s politikou alebo študijných návštev.

8. <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/shaping-youth-policy-in-practice-2019-20>, prístupné 7. augusta 2022.

Školiace kurzy 50/50

Tento formát vzdelávacích intervencií je vyvinutý oddelením pre mládež Rady Európy a zvyčajne sa vykonáva v spolupráci s členským štátom. Jeho cieľom je vybudovať kapacity tých, ktorí sú zapojení do mládežníckej politiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni v členských štátoch, aby im umožnili zlepšiť spoluprácu, vytváranie zmysluplných partnerstiev a tvorbu politiky založenú na dôkazoch. Koncept je založený na prístupe, že efektívna mládežnícka politika je možná, keď sa všetky strany stretnú v dialógovom procese a konštruktívne spolupracujú. Tento prístup, metodologické voľby, nastavenie a program činnosti by mali podporovať tento cieľ a priniesť na stôl rôzne pohľady a postupy zainteresovaných strán v oblasti mládežníckeho sektora v otázkach politiky mládeže (Rada Európy 2018b). Hlavným prístupom kurzu je, že poskytuje bezpečný, uľahčený priestor pre dialóg a rozvoj, poskytuje proces budovania kapacít a zdieľanú vzdelávaciu skúsenosť, ktorá tiež uľahčí ďalšiu spoločnú aktivitu v teréne.

Medzi potenciálnych účastníkov týchto kurzov patria verejní zamestnanci zodpovední za implementáciu politiky mládeže na národnej až miestnej úrovni, členovia organizácií mládeže vedených mladými ľuďmi a orientovaných na mládež, ako aj administrátori a praktici v oblasti práce s mládežou. Často sa odporúča, aby sa na školení zúčastnili účastníci z rovnakého kontextu/regiónu/komunity, aby sa posilnili možné ďalšie synergie a spoločné zapojenie do politických procesov. Ako naznačuje názov, je nevyhnutné, aby bol udržiavaný vyvážený pomer medzi počtom vládnych a nevládných účastníkov.

Kurzy 50/50 sa realizujú v závislosti od potrieb, zdrojov a cieľov. Môžu byť organizované ako jednorazové aktivity alebo ako súčasť viackomponentného procesu v zmiešanom formáte; môžu mať všeobecnú tému alebo sa môžu zamerať na konkrétnu tému, ktorá je relevantná pre danú krajinu. Ako príklad, ak krajina vypracúva stratégiu práce s mládežou, kurz sa bude zameriavať na tému práce s mládežou a kapacity potrebné na vypracovanie politík alebo stratégií v tejto oblasti. Ciele môžu zahŕňať lepšie pochopenie konceptu práce s mládežou a politických rozhodnutí, ktoré ju podporujú. Keďže kurz sa vyvíja v úzkej spolupráci s miestnymi/regionálnymi/národnými vládami, môže sa zamerať na vznikajúce vzdelávacie potreby v oblasti politiky mládeže a tých, ktorí v tejto oblasti pracujú. Neoddeliteľnou súčasťou kurzov 50/50 je aj následné sledovanie a zlepšenia, ktoré nastanú po kurze. Preto majú národné orgány, ktoré projekt realizujú, aj určitú zodpovednosť za následné sledovanie odporúčaní alebo projektov, ktoré vzniknú z kurzu. Je žiaduce, aby partnerstvo a plány vyvinuté v rámci kurzu našli podporu na národnej a miestnej úrovni, čo umožní udržateľnosť a väčší dopad.

Semináre o mládežníckej politike

V rámci poskytovania viacstrannej podpory tým, ktorí pracujú v oblasti politiky mládeže v členských štátoch, Rada Európy organizuje medzinárodné podujatia, ktoré spájajú široké spektrum aktérov politiky mládeže na seminároch, ktoré trvajú až štyri dni, v jednom z členských štátov⁹. Hlavnými cieľmi seminárov sú umožniť priestor na analýzu úlohy a dopadu politiky mládeže, vypracovanie stratégie na riešenie vznikajúcich problémov mladých ľudí, preskúmanie mechanizmov na podporu tejto oblasti prostredníctvom politických opatrení a príspeť k vytvoreniu spoločného porozumenia dôsledkov týchto opatrení a stratégií. Vytváranie príležitostí pre synergie a partnerstvá medzi aktérmi v tejto oblasti a dialóg pre spoločnú mobilizovanú implementáciu politiky je tiež jadrom tejto práce. Účastníkmi seminárov sú členovia a zástupcovia medzinárodných inštitúcií a organizácií aktívne zapojených do oblasti mládeže, aktéri politiky mládeže (zástupcovia miestnych vlád a tí, ktorí sú zodpovední za oblasť mládeže), organizácie občianskej spoločnosti, dobrovoľníci, medzinárodné organizácie mládeže a siete, národné rady mládeže, mládežnícke kluby a centrá, členovia výskumnej komunity, aktivisti mládeže a novinári.

Semináre zvyčajne riešia aktuálnu tému z oblasti agendy mládeže, ktorá má vplyv na tvorbu politiky na národnej úrovni. Semináre poskytujú priestor na preskúmanie týchto problémov, zistenie praktík a skúseností od rovesníkov z iných kontextov a diskusiu o možných výzvach a potenciálnych riešeniach. Semináre sú tiež dobrým základom pre vytváranie kontaktov a budovanie partnerstiev pre spoločné aktivity týkajúce sa tematických otázok, ktoré sa riešia.

MOOC o mládežníckej politike

Masívny otvorený online kurz (MOOC) o politike mládeže je online kurz, ktorý organizuje Partnerstvo EÚ–Rada Európy na budovanie kompetencií a kapacít pre všetkých, ktorí majú záujem o politiku mládeže. Ciele a témy kurzu zahŕňajú základy tvorby politiky, princípy a normy, oblasti politiky, úlohu zapojenia mládeže, dopad politík na životy mladých ľudí, súčasné výzvy a medziodvetvové otázky. Európske dimenzie a praktiky sú tiež súčasťou kurzu¹⁰. Kurzy boli pôvodne

9. www.coe.int/en/web/youth/multilateral-measures, sprístupnené 11. apríla 2022.

10. <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/online-course-on-youth-policy>, sprístupnené dňa 11. augusta 2022.

facilitované odborníkmi z praxe (od roku 2022 sú samostatne riadené) a zahŕňajú rôzne aktivity, ako je čítanie, pozeranie odborných videí, diskusie prostredníctvom fór kurzu a implementácia praktických úloh. Kurz je otvorený pre tvorcov politiky mládeže zo všetkých úrovní, pracovníkov s mládežou a lídrov mládeže, mládežnícke organizácie a výskumníkov mládeže, mladých ľudí a aktivistov.

Európska univerzita pre mládežnícku politiku (CDEJ Summer University)

Európska univerzita pre mládežnícku politiku je určená pre predstaviteľov riadiacich štruktúr mládežníckej politiky členských štátov Rady Európy, ktorí majú záujem rozvíjať svoje kompetencie v tejto oblasti.¹¹ Cieľom univerzity je zvýšiť motiváciu a rozvíjať kompetencie a zlepšiť povedomie a znalosti o prístupoch, postupoch a hodnotách mládežníckej politiky v Rade Európy a Európskej únii (Rada Európy 2017b). Každé letné univerzitné zasadnutie má špecifickú tému, o ktorej sa zvyčajne rozhoduje podľa aktuálneho kontextu, národného záujmu alebo aktuálnej agendy v oblasti mládežníckej politiky v Európe.

Školiteľský modul národnej politiky mládeže pre národných a mestských verejných zamestnancov

V rámci opatrení pomoci pri implementácii mládežníckej politiky v členských štátoch Rada Európy vyvinula vzdelávací modul pre štátnych zamestnancov pracujúcich na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktorí sú zapojení do implementácie národných, regionálnych alebo miestnych mládežníckych politík. Hlavným cieľom modulu je oboznámiť štátnych zamestnancov s ustanoveniami, mechanizmami a nástrojmi mládežníckej politiky Rady Európy a podporiť ich kapacitu na ich efektívnu implementáciu. Ciele sa zameriavajú na rozvoj porozumenia účastníkov pre ich špecifické úlohy a zodpovednosti, participatívnych praktík a praktických prístupov a na identifikáciu hlavných bariér, ktoré v súčasnosti bránia implementácii národnej mládežníckej politiky. Moduly poskytujú fórum na diskusiu o riešeníach problémov tým, že spájajú rôzne verejné orgány zodpovedné za politiku mládeže. Účastníci pracujú na kolektívnej implementácii špecifických akcií, ktoré môžu vykonávať vo svojej miestnej práci.¹²

Iniciatíva Obnovy politiky Kongresu miestnych a regionálnych orgánov

Účasť mládeže si vyžaduje, aby miestne a regionálne orgány zapájali mladých ľudí do rôznych otázok. Ako uznanie za to kongres v októbri 2014 po prvý raz pozval delegátov mládeže, aby sa zúčastnili na svojom zasadnutí. Odvtedy v rámci iniciatívy Kongresu „Obnovy politiky“ Kongres každoročne pozýva jedného mladého človeka z každého členského štátu Rady Európy, aby sa zúčastnil na jeho dvoch zasadnutiach za rok.¹³ Delegáti mládeže sa zúčastňujú na zasadnutiach a zasadnutiach výborov, stretávajú sa so svojimi národnými delegáciami a počas zasadnutí robia prezentácie na určité témy v mene celej skupiny mládežníckych delegátov. Cieľom tohto participatívneho mechanizmu je vytvoriť priestor pre dialóg medzi mladými ľuďmi a miestnymi orgánmi.

Stretnutia kongresu sa konajú v Štrasburgu, kde sú pozvaní všetci delegáti mládeže, aby sa zúčastnili na zasadnutiach. Pred ich účasťou prechádzajú mládežnícki delegáti vzdelávacím procesom s trénerom z terénu, aby ich pripravil a podporil v dialógu a stretnutiach s predstaviteľmi kongresu. Mladí ľudia absolvujú online školenie o Rade Európy, Kongrese a jeho zasadnutiach a výboroch a jeho práci a nástrojoch v oblasti participácie mládeže¹⁴ a sú povzbudzovaní, aby medzi zasadnutiami realizovali projekty participácie mládeže. Tieto prípravy zahŕňajú rozvoj kompetencií v oblasti zmysluplnej participácie, partnerstva a tematického zamerania stretnutí. Školenie a príprava pomáha mladým ľuďom, aby boli dobre informovaní, pripravení na diskusiu a oboznámení s problémami diskusie.

Regionálne a národné vzdelávacie programy podporujúce participatívnu mládežnícku politiku

Democracy Reloading¹⁵ - Tento online nástroj je projekt spolupráce medzi niekoľkými národnými agentúrami Erasmus+, ktorý má za cieľ podporiť obce a miestne orgány v efektívnom zapájaní mladých ľudí do rozhodovania. Ide o vzdelávací zdroj, iniciatívu, ktorá podporuje obce poskytovaním nástrojov na posúdenie ich kompetencií, hľadanie spôsobov zlepšenia a učenie sa zo správnych praktík na rozvoj miestnej demokracie zapájaním mladých ľudí do rozhodovacích procesov. Tento nástroj je založený

11. www.coe.int/en/web/youth/multilateral-measures, sprístupnené 11 apríla 2022.

12. Implementation of National Youth Policy Training Module for National and Municipal Civil Servants, Council of Europe, <https://rm.coe.int/168070b534>, sprístupnené 11 augusta 2022.

13. Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe, Rejuvenating Politics initiative leaflet.

14. Tamže.

15. <https://democracy-reloading.eu/>, sprístupnené 11 júla 2022.

na súbore 24 kompetenčných prvkov (postojov, hodnôt, vedomostí a zručností) šiestich kľúčových funkcií aktérov mestskej politiky mládeže. Rámec bol navrhnutý v úzkej spolupráci s odborníkmi z praxe a odborníkmi prostredníctvom výskumu a spoločných aktivít učenia/zdieľania. Rozvoj navrhovaných kompetencií a ich aspektov pomáha miestnym a regionálnym samosprávam navrhovať, implementovať a hodnotiť úspešnú štruktúru participácie mládeže. Každá kompetencia je podrobne opísaná a zahŕňa množstvo zdrojov, ktoré pomôžu človeku porozumieť teóriám a konceptom, dozvedieť sa o súvisiacich praktikách a zlepšiť svoje schopnosti. Súbor nástrojov vytvára kapacitu na povzbudenie mladých ľudí, aby sa zapojili do rozhodovania, čím sa zlepšuje aktívne občianstvo a demokracia v miestnych komunitách. Súbor nástrojov je užívateľsky prívetivý a je založený na prístupe neformálneho vzdelávania. Online priestor tiež poskytuje informácie o aktuálnych vzdelávacích príležitostiach na podporu vzdelávania prostredníctvom súboru nástrojov ao aktivitách širšieho záujmu a vzdelávacích výstupoch.

Politické laboratóriá v krajinách východného partnerstva – Formáty dialógu realizované v rámci projektu financovaného EÚ - EU4Youth – Roadmaps pre zapojenie mládeže, ktoré slúžia ako platformy na výmenu poznatkov a nápadov o témach najrelevantnejších pre každú krajinu a na začlenenie vybraných cieľov EÚ v oblasti mládeže. Politické laboratóriá sú jedinečný, interaktívny formát diskusie a výmeny, ktorý spája tvorcov politik z súkromného sektora a občianskej spoločnosti, zainteresované strany z rôznych úrovní implementácie politik a skupinu zástupcov mládeže, aby spoločne zvažili relevantné výzvy v oblasti politik. Hlavnými cieľmi Policy Labs je zavedenie postupov na zapojenie mladých ľudí do prípravných aktivít a rozhodovacích procesov. Prostredníctvom otvorenej diskusie a prístupu založeného na dizajnovom myslení sa navrhujú možné zlepšenia, ktoré by mohli existujúce verejné opatrenia lepšie prispôbiť potrebám používateľov a zefektívniť ich realizáciu. Tento kolaboratívny a experimentálny priestor riešil politické výzvy pomocou inovatívnych prístupov, ako sú prognózovanie, behaviorálne poznatky a dizajn pre tvorbu politik. Osoby zapojené do tohto procesu absolvujú školenie na prípravu na dialóg a počas jednotlivých krokov laboratórnej práce dostávajú odbornú podporu od profesionálov z praxe.

Myšlienky laboratórií, ako sú napríklad Youth Labs¹⁶, sú široko podporované na západnom Balkáne (financované EÚ), s cieľom priniesť participatívny a na mládež zameraný prístup do procesov tvorby politik. Poskytujú bezpečný priestor pre mladých ľudí na rovnocenné zapojenie sa s tvorcami politik a zmysluplnú účasť na tvorbe, hodnotení alebo revízii politik, založenú na princípoch spolusprávy a spoluvytvárania. Ich cieľom je prinášať nové politické riešenia prostredníctvom praktických projektov, budovať zručnosti a vedomosti rozhodovacích orgánov a zástupcov mládeže v oblasti tvorby politik, inšpirovať nové myslenie a inovácie prostredníctvom analýzy, tvorby a experimentovania.

Budovanie kapacít pre rozvoj stratégie pre mládež v Čiernej Hore – Proces vytvárania Stratégie pre mládež na roky 2017 – 2021 – prostredníctvom Správy pre šport a mládež Čiernej Hory, Ministerstva školstva, vedy, kultúry a športu a Úradu OSN – bol navrhnutý ako vysoko participatívny a poznatkami riadený proces s cieľom vytvoriť široký konsenzus o spôsoboch riešenia otázok mládeže. Rozhodovatelia, podporovaní systémom OSN v Čiernej Hore, iniciovali ročný proces, ktorý zahŕňal hodnotenie predchádzajúcej stratégie pre mládež, konzultácie s mladými ľuďmi a výskum potrieb a postojov mládeže, fokusové skupiny a „foresight“ (prognostické) workshopy s mladými ľuďmi a kľúčovými aktérmi v oblasti mládeže.

Jedným z kľúčových prvkov tohto procesu bolo budovanie kapacít skupiny zodpovednej za vypracovanie stratégie (zástupcovia relevantných ministerstiev, mládežníckych organizácií a samospráv), aby boli schopní skutočne realizovať participatívny proces tvorby stratégie pre mládež. Jedným z cieľov tohto budovania kapacít bolo zvýšiť povedomie členov tejto pracovnej skupiny a ďalších zainteresovaných strán o dôležitosť zmysluplnej účasti mládeže na tvorbe politik, ako aj na ich implementácii a hodnotení.

Proces zahŕňal zasadnutie o koncepte participatívneho prístupu a jeho výhodách, analýzu existujúcich údajov a medzier v súčasných poznatkoch, stretnutia na analýzu nových údajov získaných z konzultácií, fokusových skupín a foresight workshopov, priame konzultácie s mladými ľuďmi a konferenciu o spoločnom vytváraní politiky s osobami pôsobiacimi v oblasti mládeže.

MOOC kurzy o politike pre mládež v Srbsku a Gruzínsku – Národná asociácia pracovníkov s mládežou v Srbsku, Národná rada mládeže Srbska a Národná asociácia miestnych úradov pre mládež s podporou Ministerstva mládeže a športu iniciovali MOOC kurz v Srbsku. Vznikol z myšlienky poskytnúť otvorenú a inkluzívnu vzdelávaciu príležitosť pre všetkých, ktorí sa chcú dozvedieť viac o politike pre mládež, ako aj pre tých, ktorí sa chcú zapojiť a prispieť k rozvoju inkluzívnej a participatívnej politiky pre mládež v Srbsku.

Ciele kurzu boli zlepšiť poznatky o politike pre mládež na všetkých úrovniach, poskytnúť podporu pri pochopení významu inkluzívnej politiky pre mládež a prezentovať príklady dobrej praxe pri vypracúvaní a implementácii strategických dokumentov.

Účastníkmi kurzu boli pracovníci s mládežou, koordinátori úradov pre mládež a aktívni mladí ľudia.

16. www.rcc.int/youthlab, www.rcc.int/docs/592/youth-policy-lab-methodology, prístupné 11. augusta 2022.

Hlavným cieľom MOOC kurzu vyvinutého v Gruzínsku Agentúrou pre mládež bolo posilniť odborné kapacity aktérov mládežníckej politiky tým, že ich vybaví zručnosťami na tvorbu, realizáciu a hodnotenie kvalitnej, na dôkazoch založenej a na právach založenej politiky pre mládež. Medzi ciele patrilo podporiť aktívnu a zmysluplnú účasť mladých ľudí v ich komunitách, organizáciách alebo mestách, rozvíjať kompetencie na tvorbu, implementáciu, monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky, pomôcť pri začatí a realizácii aktivít pre mladých ľudí, vytvárať a spravovať priestory pre mladých ľudí a zlepšiť zručnosti v oblasti lobovania a presadzovania záujmov. Účastníkmi kurzu boli odborníci pracujúci v oblasti mládežníckej politiky na úrovni samospráv, zástupcovia mládežníckych organizácií, mládežníckych centier a rád mládeže, pracovníci s mládežou a samotní mladí ľudia. Kurz zahŕňal videomateriály, praktické príklady, zadania, testy a diskusné fóra.

Medzigeneračné stretnutia v Arménsku – Stretnutia zamerané na politiku v oblasti vzdelávania, ktoré organizovalo laboratórium Innovative Educational Solutions z Arménska, mali za cieľ vytvoriť priestor a proces pre mladých ľudí a aktérov vzdelávacej politiky na spoločné zamyslenie sa nad potrebou zmien a alternatívnych prístupov k vzdelávacej politike budúcnosti. Cieľom bolo spoločne vypracovať súbor scenárov riešení pre implementáciu politík. Súčasťou práce bolo školenie mladých ľudí, medzigeneračné stretnutia s odborníkmi a rozhodovacími činiteľmi, analýza tematických materiálov a vypracovanie odporúčaní. Tieto odporúčania boli následne prezentované na stretnutí zainteresovaných strán. Projekt využíval metódy ako foresight (prognostické plánovanie), prax Teórie U¹⁷ a snové (víziotvorné) sedenia. Stretnutie zainteresovaných strán bolo príležitosťou pre partnerov a pracovníkov v danej oblasti na nadviazanie kontaktov s mladými ľuďmi a širšou verejnosťou z radov občianskych organizácií. Zúčastnili sa ho mládežnícke iniciatívne skupiny, verejné inštitúcie, formálne vzdelávacie zariadenia a organizácie zo súkromného sektora.

Workshopy o demokracii – Rakúsky spolkový krajinský parlament a organizácia akzente Salzburg ponúkajú sériu demokratických workshopov („Demokratie-Atelier“¹⁸) pre školské triedy so študentmi vo veku 15 rokov a viac, v rámci ktorých sa účastníci dozvedajú, čo demokracia v skutočnosti je, ako funguje a čo znamená pre ich osobný život. Študenti zároveň získavajú viac informácií o krajinskom parlamente, jeho úlohách a fungovaní, a majú možnosť ho navštíviť. Naskytá sa im aj príležitosť zúčastniť sa parlamentných zasadnutí. Tieto workshopy umožňujú mladým ľuďom zažiť demokraciu a politiku zblízka. Študenti sa tiež zaoberajú nad otázkou, čo má demokracia spoločné s ich vlastným životom, a prostredníctvom tohto osobného prístupu si uvedomujú participatívne procesy, možnosti zapojenia sa a dôležitosť aktívnej účasti v demokratickej spoločnosti.

Projekt Young Service Designers (YSD¹⁹) spája ľudí pôsobiacich v oblasti mládeže zo šiestich krajín EÚ (Taliansko, Slovensko, Nemecko, Grécko, Fínsko a Poľsko) a jeho cieľom je posilniť hyperlokálne štruktúry zamerané na riešenie špecifických miestnych výziev. Kladie dôraz na účasť mladých ľudí ako ústredných aktérov pri reformovaní svojich miest a zapája ich ako spoluautorov a realizátorov pilotných projektov zameraných na prispôbovanie verejných služieb miestnym potrebám. YSD sa usiluje podporiť mladých ľudí vo veku 16 – 21 rokov prostredníctvom prístupu občianskeho vzdelávania a angažovanosti, rozvíjať ich kompetencie a ponúkať im možnosť zažiť skutočnú participáciu na miestnom rozhodovaní, prehodnocovať svoje mestá a verejné priestory a vytvárať zdravšie ulice, oživené budovy a odolnejšie susedstvá. To sa deje s podporou miestnych samospráv a pracovníkov s mládežou. Pracovníci s mládežou pritom spoznávajú a učia sa nové metódy a rozvíjajú svoje schopnosti motivovať mladých ľudí k aktívnemu občianstvu, podporovať ich záujem a uľahčovať im cestu k hľadaniu riešení miestnych problémov. Mladí ľudia sa zároveň vzdelávajú, aby sa stali aktívnymi občanmi a mohli sa zapájať do miestneho rozhodovania.

Projekt vychádza z metodiky a nástrojov service designu aplikovaného na verejný sektor. Súčasťou je aj nástrojová sada (toolkit), ktorá pomáha zainteresovaným stranám pracujúcim s mládežou v EÚ zlepšiť kvalitu ich služieb a realizovať nové projekty na podporu aktívneho občianstva a zvýšenie záujmu mladých o politiku. Praktická realizácia programu zahŕňa školenia, miestne verejné inovačné laboratóriá, aktivity dialógu s rozhodovacími činiteľmi a tvorbu platforiem pre spoluprácu.

17. Scharmer C.O. (2018), Základy teórie U – Základné princípy a aplikácie.

18. www.parlament.gv.at/en/experience/youth-and-parlament/democracy-workshops, prístupné 27. júna 2023. [AQ].

19. Mladí dizajnéri služieb: <http://ysd-project.eu>, prístup 12. augusta 2022.

Vzdelávacie aktivity

PREHĽAD

V tejto kapitole nájdete 32 aktivít, ktoré boli vyvinuté špeciálne pre tento T-Kit, na základe súboru tém, ktoré sú nevyhnutné pre participatívnu mládežnícku politiku. Navrhované aktivity vytvárajú vzdelávaciu skúsenosť, priestor a proces, prostredníctvom ktorého sa riešia kľúčové otázky súvisiace s dialógom o participatívnej politike mládeže. Hľadala sa rovnováha s cieľom predstaviť súbor aktivít, ktoré sa zamerajú na rôzne aspekty kompetencií a poskytnú príležitosť budovať porozumenie, rozvíjať zručnosti a vytvárať potenciál pre transformáciu postojov a hodnôt.

Aktivity sú metodologicky rôznorodé a zahŕňajú reflexné a hodnotiace aktivity a materiály, role-play hry a simulácie, aktivity založené na analytických nástrojoch a prípadových štúdiách. Mnohé z aktivít obsahujú modely, mechanizmy, materiály a zdroje vyvinuté európskymi inštitúciami, ktorých cieľom je aj zavedenie a privádzanie ich k tým, ktorí sú vo vzdelávaní. Nechýbajú ani aktivity využívajúce kreatívne metódy a techniky.

Ciele, nastavenia a časové rámce sa tiež líšia. Sú aktivity, ktoré možno využiť počas jedného krátko workshopu, iné sú na dlhšie sedenia a dlhodobé vzdelávacie programy. Jedna skupina aktivít môže byť logicky integrovaná do programu s po sebe nasledujúcimi aktivitami, ktoré sledujú jednu tému, alebo sa dajú použiť aj samostatne.

V prehľadnej tabuľke aktivít nájdete prehľad každej z nich, aby ste mohli ľahko identifikovať najvhodnejšiu a najrelevantnejšiu aktivitu pre výchovnú intervenciu.

Existuje mnoho čitateľov a potenciálnych používateľov tohto zdroja T-Kitu – tvorcovia politik, pedagógovia, vzdelávacie inštitúcie pracovníkov s mládežou, mládežnícke organizácie a formálne vzdelávacie inštitúcie. Činnosti zahŕňajú rôzne metodológie, ktoré možno použiť v rôznych prostrediach.

Cieľom tejto kapitoly nie je len poskytnúť čitateľovi súbor aktivít, ktoré sa majú použiť vo vzdelávacom prostredí, ale tiež pomôcť pedagógom, školiteľom, facilitátorom, výchovným poradcom a iným odborníkom orientovať sa a orientovať sa v riešených témach. Aktivity spadajú do piatich tematických okruhov.

1. Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky

Aktivity v tejto časti obsahujú všeobecné poznatky o verejnej politike, jej prvkoch, definíciách a porozumení. Osobitný dôraz sa kladie na participatívne aspekty a princípy efektívnej implementácie a správy politiky pre mládež. Tieto aktivity vytvárajú priestor na skúmanie kľúčových kompetencií, základného porozumenia a motivácie aktérov v oblasti práce s mládežou zapojiť sa do mládežníckej politiky.

2. Princípy efektívnej mládežníckej politiky

Táto časť obsahuje aktivity zamerané na skúmanie princípov, hodnôt a prístupov, ktoré definujú efektívnu, dobre riadenú a participatívnu mládežnícku politiku. Témy sa venujú štandardom a princípom mládežníckej politiky, nástrojom a metódam na zabezpečenie participácie a inklúzie mladých ľudí vo všetkých fázach tvorby politiky. Zároveň predstavuje prístup založený na právach v oblasti mládežníckej politiky a zdôrazňuje význam dialógu medzi miestnou a európskou úrovňou politiky.

3. Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže

Tieto aktivity ponúkajú metódy na získanie prehľadu o možných prvých krokoch v procese participatívnej tvorby politik. Sú štruktúrované tak, aby poskytovali metodickú podporu krok za krokom – od predstavenia si zmeny až po plánovanie konkrétnych opatrení. Aktivity v tejto časti sú navzájom úzko prepojené a nadväzujú na seba, no dajú sa využiť aj samostatne.

4. Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky

Aktivity v tejto časti skúmajú oblasť aktérov mládežníckej politiky, predpoklady ich spolupráce a mechanizmy ich plného zapojenia sa do partnerstva a spoločných rozhodovacích procesov. Aktivity zahŕňajú techniky mapovania a úvahy o prekážkach a stimuloch angažovanosti. Zameriava sa na digitálne príležitosti na formovanie (mládežníckych) politik.

5. Monitorovanie a hodnotenie tvorby participatívnej politiky

Aktivity v tejto časti skúmajú, ako môže participatívne monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky prispieť k získaniu ponaučení a poznatkov, ktoré by mali informovať a formovať ďalšie cykly tvorby mládežníckej politiky. Cieľom tejto časti nie je vysvetliť celé pole monitorovania a hodnotenia, ale skôr pochopiť, ako súvisí s myšlienkou participatívnej tvorby politik. Aktivity sa preto zameriavajú na to, ako do monitorovania a hodnotenia začleniť participatívny prvok.

Každá podsekcia začína stručným úvodom do témy, ktorý predstavuje hlavné otázky a výzvy, ako aj kľúčové referenčné materiály, ktoré môže lektor využiť na lepšiu prípravu na facilitáciu aktivít. V každej aktivite sa navyše nachádzajú konkrétne odkazy, ktoré môžu pomôcť pri hlbšom skúmaní možností, ako podporiť profesijný rozvoj lektora v práci s danou témou.

Jedna poznámka na záver...

Pri každej aktivite odporúčame venovať určitý čas po ukončení hlavných fáz na to, aby účastníci mali priestor na zamyslenie sa, zdieľanie a zhrnutie toho, čo sa naučili, a aby identifikovali prípadné „aha“ momenty, ktoré počas aktivity zažili. V závislosti od dostupného času sa to dá realizovať rôznymi spôsobmi.

Tu je niekoľko návrhov:

- požiadať o individuálnu spätnú väzbu počas stretnutia celej skupiny;
- požiadať účastníkov, aby sa rozdelili do menších skupín, prediskutovali a zhrnuli kľúčové poznatky, ktoré následne predstavia celej skupine;
- požiadať o napísanie individuálnych myšlienok na papier a ich umiestnenie na stenu, aby si ich mohli všetci prezrieť, a následne umožniť spoločné komentovanie;
- použiť digitálne nástroje na získanie individuálnej spätnej väzby a následne umožniť celej skupine komentovať tieto výstupy, ktoré sú viditeľné pre všetkých;
- začať nasledujúce ráno rekapituláciou získaných poznatkov a postrehov.

KLÚČ K PREZENTÁCII AKTIVÍT

Prehľad

Prehľad predstavuje krátke zhrnutie aktivity, v ktorom sú uvedené jej hlavné prvky, použité metódy a najdôležitejšie aspekty riešených tém. Ak sú aktivity upravené z inej publikácie alebo využívajú konkrétnu metodológiu či model, je to taktiež uvedené.

Kľúčové témy a koncepty

Táto časť predstavuje hlavné témy, ktorými sa aktivita zaoberá, ako aj hlavné aspekty a pojmy, ktoré zahŕňa. V tejto fáze sa často uvádzajú a odkazujú konkrétne témy z T-Kitu.

Náročnosť

Náročnosť aktivít je označená na škále od jedna do štyri. Úroveň závisí od technicko-organizačných aspektov aktivity, náročnosti prípravy a riadenia procesu, úrovne odborných zručností a skúseností potrebných na realizáciu aktivity, špecifik dynamiky skupinového vývoja, zložitosti a citlivosti témy a požadovanej úrovne kompetencií účastníkov na to, aby aktivita prebiehala efektívne.

Úroveň 1 – Ide zvyčajne o krátke, jednoduché aktivity, ktorých cieľom je najmä naladiť skupinu, vytvoriť príjemnú atmosféru a otvoriť priestor pre tematické skúmanie. Tieto cvičenia slúžia najmä na vzájomné zoznámenie, vnímanie rozdielov, zistenie, kto je súčasťou skupiny, vytvorenie priestoru na zdieľanie a prípravu pôdy pre hlbšiu prácu. Je dôležité poznamenať, že aj aktivity úrovne 1 môžu vytvoriť výraznú skupinovú dynamiku, podnietiť diskusiu a viesť k hlbšiemu pochopeniu v rámci skupiny.

Úroveň 2 – Ide o jednoduché aktivity, ktoré pomáhajú zorientovať sa v téme, otvárajú niektoré nové otázky a umožňujú vyskúšať si veci v bezpečnom priestore. Zvyčajne nevyžadujú vysokú úroveň tematického porozumenia ani odborné zázemie od účastníkov. Tieto aktivity prispievajú najmä k rozvoju kompetencií v oblasti komunikácie, spolupráce, počúvania a dialógu, ktoré môžu tvoriť dobrý základ pre náročnejšie vzdelávacie aktivity a pripraviť skupinu na kritickejšie reflexie.

Úroveň 3 – Ide o dlhšie aktivity, ktoré sú vytvorené s cieľom preniknúť hlbšie do témy, analyzovať, diskutovať, modelovať situácie, reflektovať, viesť debaty a podobne. Tieto aktivity si vyžadujú, aby dynamika skupiny a prostredie boli priaznivé a bezpečné pre hlbšie porozumenie a zážitky.

Úroveň 4 – Tieto aktivity sú zložité a zahŕňajú viacero krokov, ktoré si vyžadujú pomerne veľkú prípravu zo strany vzdelávateľov a určitú úroveň kompetencií u účastníkov. Zvyčajne ide o dlhšie aktivity, pri ktorých môže byť potrebná intenzívnejšia angažovanosť vzdelávateľa a väčšia prítomnosť na podporu práce a učenia. Tieto aktivity sa zvyčajne dotýkajú zásadných otázok a poskytujú priestor na kritickú reflexiu, transformáciu a riešenie naliehavých problémov. Preto si vyžadujú veľmi dobre rozvinutú dynamiku skupiny, aby boli efektívne a účinné, a zároveň sa predišlo riziku konfliktov, nedorozumení či zlyhania.

Veľkosť skupiny

Tento údaj uvádza, koľko ľudí je potrebných na efektívne uskutočnenie aktivity. V tejto časti je uvedený minimálny a maximálny počet účastníkov.

Čas

Toto je odhadovaný čas potrebný na dokončenie aktivity. Zahŕňa čas hlavnej aktivity aj záverečného rozboru po jej ukončení. Časový rámec je možné prispôbiť v závislosti od konkrétneho kontextu a dynamiky v skupine.

Ciele

Táto časť predstavuje súbor kľúčových výsledkov učenia, bodov a cieľov stanovených pre konkrétnu aktivitu.

Materiály a technické prípravky

Toto je zoznam požiadaviek a vybavenia potrebného na realizáciu aktivity, vrátane kancelárskych potrieb, technického vybavenia, fyzického priestoru a priestorov, ako aj materiálov a tlačovín súvisiacich s aktivitami. Štandardný facilitačný balík obsahuje flipcharty, fixky, perá, ceruzky, lepiace lístočky, biely a farebný papier formátu A4, nožnice a lepiacu pásku.

Pred aktivitou

Tento oddiel poskytuje konkrétne odporúčania na prípravu aktivity a rady, čo je potrebné zabezpečiť, a vysvetľuje, ako by mala byť skupina a proces pripravené a nastavené tak, aby aktivita prebiehala plynulo a naplnila stanovené ciele.

Pokyny

Toto je podrobný popis všetkých akcií a krokov, ktoré musí facilitátor aktivity počas aktivity dodržiavať.

Záverečná diskusia (Debriefing)

Táto časť obsahuje jeden z najdôležitejších prvkov aktivít, ktorý pomáha reflektovať, zhrnúť získať a uzavrieť skúsenosti a využiť potenciál na zmenu a rozvoj, čím sa posilní vplyv činností. Je tu navrhnutý zoznam základných otázok, ktoré pomôžu viesť a viesť diskusiu po aktivite. Zahrnuté otázky poskytujú iba základný všeobecný smer, ktorý treba zvážiť. Pedagógovia, v závislosti od konkrétneho kontextu a skúseností, prídu s vlastnými konkrétnymi otázkami do tejto diskusie.

Tipy pre facilitátorov

Tipy zahŕňajú rady, odporúčania a usmernenia na vedenie aktivít. Rady sa môžu týkať citlivosti tém, vecí, na ktoré treba myslieť pri príprave, možných výziev, ktoré môžu nastať, a prvkov, na ktoré si treba dať pozor a byť na ne vnímavý pri používaní konkrétnej aktivity.

Variácie

Táto sekcia ponúka nápady a tipy na to, ako prispôbiť, upraviť alebo „pohrávať sa“ s aktivitou. Variácie poskytujú inšpiráciu na ďalšie metódy, zmeny v časovaní, podmienkach, úlohách, zameraní reflexie a tiež úpravy obsahu aktivít (napríklad výber prípadových štúdií, dĺžku niektorých častí, použitie alternatívnych modelov, ak je to vhodné).

Návrhy na nadväzujúce aktivity

Tieto návrhy obsahujú nápady, čo robiť ďalej, ako prepojiť jednu aktivitu s inou z tohto T-Kitu alebo ako určiť smer ďalších krokov, ktoré môžu pomôcť ďalej rozvíjať a prehĺbiť kompetencie získané počas aktivity. Návrhmi môžu byť ďalšie aktivity, úlohy, domáce zadania alebo diskusie.

Doplňujúce zdroje

Obsahuje odkazy a odporúčania na zdroje, ktoré môžu pomôcť facilitátorovi/školiťovi ďalej skúmať tému, a ktoré je možné zdieľať s účastníkmi, ktorí sa chcú o danej téme dozvedieť viac.

Pracovné listy

Zahrňajú všetky materiály potrebné na realizáciu aktivity. Môžu to byť prípadové štúdie, scenáre, rolové karty, popisy simulácií, záznamové hárky, modely, obrázky alebo odkazy na audiovizuálny materiál, prípadne iné doplnkové podklady.

SYNOPTICKÁ TABUĽKA ČINNOSTÍ

Názov aktivity	Popis	Kľúčové témy	Náročnosť	Trvanie	Veľkosť skupiny	Strana
Časť 1. Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky						
Stroj času verejnej politiky	Aktivita na pochopenie toho, čo je verejná politika a aké existujú fázy tvorby politiky	1. Verejná politika 2. Tvorba participatívnej politiky 3. Zmena systému	3	2 hodiny	15-30	42
Živá mapa politiky	Aktivita skúmajúca, ako rôzne oblasti verejnej politiky navzájom interagujú a aké sú medzisektorové vplyvy politik.	1. Verejná politika 2. Medzisektorové politické vplyvy 3. Zmena systému	3	2 hodiny	15-30	45
Hodiny mládežníckej politiky	Aktivita na zamyslenie sa nad cyklom mládežníckej politiky	1. Cyklus mládežníckej politiky 2. Faktory ovplyvňujúce politiku 3. Politické riešenia	4	3 hodiny	15-30	51
Kam ukazuje kompas výskumu?	Aktivita, ktorá predstavuje úlohu výskumu v procesoch tvorby politiky	1. Výskum 2. Mládežnícka politika	2	1,5 hodiny	15-30	55
Kto som?	Aktivita na spoznanie rôznych zainteresovaných strán vo verejnej politike	1. Ekosystém mládežníckej politiky 2. Kľúčové zainteresované strany v mládežníckej politike 3. Participatívny prístup	1	1,5 hodiny	15-30	58
Verejné vypočutie	Aktivita týkajúca sa participatívneho tvorenia mládežníckej politiky	1. Tvorba politiky 2. Rozhodovací proces 3. Bývanie	4	2,5 hodiny	15 - 50	60
Časť 2. Princípy efektívnej mládežníckej politiky						
Objavte – Princípy!	Aktivita na preskúmanie princípov a identifikáciu spôsobov, ako tieto princípy previesť do praktickej práce	1. Prístupy európskej mládežníckej politiky 2. Hodnoty a princípy politiky	2	2 hodiny	15-30	73

Názov aktivity	Popis	Kľúčové témy	Náročnosť	Trvanie	Veľkosť skupiny	Strana
Objavte – Pre koho je inkluzívnosť určená?	Aktivita na identifikáciu skupín, ktoré sú vylúčené, a na nadviazanie kontaktu s nimi s cieľom pochopiť, ako by mohli byť lepšie zapojené.	1. Inkluzívna práca s mládežou 2. Inkluzívna mládežnícka politika 3. Hodnotenie potrieb participácie	4	6-9 hodín	Akákoľvek	79
Objavte – Práva a oveľa viac!	Aktivita zameraná na prístup k tvorbe mládežníckej politiky založený na právach	1. Prístup založený na právach 2. Participatívna mládežnícka politika	2	1,5 hodiny	20	84
Objavte – Zodpovednosť!	Aktivita zameraná na transparentnosť a princíp zodpovednosti pri tvorbe mládežníckej politiky	1. Zásada zodpovednosti 2. Úloha dohľadu 3. Participatívna mládežnícka politika	3	2 hodiny	20	86
Objavte – Politika ako obojsmerná cesta	Aktivita zameraná na porozumenie tvorbe európskej politiky pre mládež	1. Tvorba politiky na európskej úrovni 2. Prepojenia medzi politikami na rôznych úrovniach	4	3 hodiny	20	88
Akcia – Hovorme o politike	Aktivita zameraná na budovanie konštruktívneho politického dialógu, vrátane existujúcich procesov	1. Politický dialóg 2. Participatívne mechanizmy 3. Princípy efektívnych procesov mládežníckej politiky	2	1,5 hodiny	15-30	91
Akcia – V Rozpočtovej! (In Budgettown!)	Aktivita o participatívnom rozpočtovaní mládeže	1. Mládežnícky participatívny rozpočet 2. Proces rozhodovania 3. Demokratické inovácie	3	2 hodiny	10 až 60	99
Akcia – Smerom k inkluzívnej politike	Aktivita o inkluzívnej tvorbe politiky pre mládež	1. Inkluzívna mládežnícka politika 2. Mladí ľudia z marginalizovaných skupín	3	1,5 hodiny	do 20	106
Časť 3. Vízia pre zmenu v oblasti mládežníckej politiky.						
Predstavte si - Zmenu!	Aktivita na identifikovanie vlastnej vízie a politickej témy, do ktorej sa chce človek zapojiť.	1. Tvorba participatívnej politiky 2. Rozvíjanie vízie 3. Spoluvorba	4	1 deň	Až do 18	117
Zmena – Kto?	Aktivita skúmajúca vlastný vzťah k politickým zmenám.	1. Tvorba participatívnej politiky 2. Zmena 3. Tímová práca	2	1,5-3 hodiny	Až do 18	122
Rozšír si obzory	Aktivita na pochopenie dôsledkov zmeny	1. Tvorba participatívnej politiky 2. Socio-ekologický rámec 3. Participácia mládeže	3	3 hodiny	Až do 18	127

Názov aktivity	Popis	Kľúčové témy	Náročnosť	Čas	Veľkosť skupiny	Strana
Od plánu k realite	Aktivita na stanovenie plánov/krokov založených na vízii.	1.Tvorba participatívnej politiky 2.(Spolu)plánovanie	2	3 hodiny	Až do 18	132
Časť 4. Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky						
Kto je kto?	Aktivita na identifikáciu kľúčových aktérov a zhodnotenie ich vplyvu a záujmu v konkrétnej oblasti politiky	1.Aktéri v tvorbe participatívnej politiky 2.Moc a záujem aktérov	3	1,5 hodiny	15-30	142
Smiem? Smieš?	Aktivita na identifikáciu stratégií na zapojenie kľúčových aktérov.	1. Aktéri politiky 2. Stratégie zapojenia	3	2 hodiny	15-30	147
Podme hovoriť o moci	Aktivita o mocenských vzťahoch medzi aktérmi politiky	1.Aktéri mládežníckej politiky 2.(Ne)rovnováha moci vo vzťahoch 3.Politický dialóg	2	2 hodiny	15-30	152
Každý má svoj príbeh	Aktivita zameraná na identifikáciu aktérov politiky a stratégií, ako ich zapojiť do inkluzívnej a participatívnej mládežníckej politiky.	1.Inkluzívna mládežnícka politika 2.Sociálna analýza a akcia 3.Úloha zainteresovaných strán v inkluzívnej mládežníckej politike	2	2 hodiny	15-30	154
Vietor zmien	Aktivita zameraná na presadzovanie získania politickej podpory a obhajobu zmien v politike.	1. Aktéri mládežníckej politiky 2.Presadzovanie zmien v politike 3.Komunikačné kanály a podporné správy	4	3 hodiny	15-30	158
Hľadanie vnútornej sily	Aktivita na zhodnotenie (vlastných) schopností pre tvorbu politík a potrieb ďalšej podpory.	1.Osobné kapacity pre tvorbu politík 2.Sebaposilnenie	2	1,5 hodiny	15-30	163
Kde sa ty – mladý človek – nachádzaš v digitálnom svete?	Aktivita skúmajúca digitálnu participáciu mládeže na tvorbe politiky	1.Digitálna participácia mládeže 2.Elektronické hlasovanie / prieskumy 3.Digitálne práva	2	1,5 hodiny	6 až 100	165
Časť 5. Monitorovanie a hodnotenie participatívnej mládežníckej politiky						
Kúzo monitoringu	Aktivita skúmajúca korektívnu úlohu monitoringu pri implementácii participatívnej politiky.	Monitorovanie a hodnotenie participatívnej politiky	2	1,5 hodiny	15-30	175
Rebríček hodnotenia	Aktivita týkajúca sa účasti na hodnotení politiky	1. Zapojenie mladých ľudí do hodnotenia 2. Posúdenie úrovne účasti na hodnotení	2	2 hodiny	15-30	179

Názov aktivity	Popis	Kľúčové témy	Náročnosť	Čas	Veľkosť skupiny	Strana
Kde sa nachádzame? A ako sme sa sem dostali?	Aktivita skúmajúca prístupy podporujúce návrh participatívnych procesov monitorovania a hodnotenia a ich prístupy.	1. Hodnotenie participatívnej politiky 2. Plán monitorovania a hodnotenia	3	1,5 hodiny	15-30	184
Keď sa stretávajú rôzne názory	Aktivita na zamyslenie sa nad úlohou účasti zainteresovaných strán v monitorovaní a hodnotení politiky.	1.Zapojenie zainteresovaných strán do monitorovania a hodnotenia 2.Spoločné ciele monitorovania a hodnotenia	3	1,5 hodiny	15-30	188
Poukazovanie na...	Aktivita na pochopenie, ako vyvinúť indikátory úspechu, podľa ktorých môžu byť hodnotené participatívne procesy a výsledky politiky.	1.Indikátory úspechu 2.Monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky	4	2 hodiny	15-30	193
Fakty a FAKTY	Aktivita skúmajúca úlohu údajov v monitorovaní a hodnotení mládežníckej politiky.	1.Zber a analýza údajov v monitorovaní a hodnotení 2.Kritická analýza údajov	4	2 hodiny	15-30	197
6, 8, 10, 11...	Aktivita skúmajúca nástroje na hodnotenie politiky vyvinuté na európskej úrovni.	1.Nástroje na hodnotenie politiky mládeže 2.Štandardy a princípy efektívnej politiky mládeže 3.Úloha zainteresovaných strán v hodnotení politiky	3	3 hodiny	15-30	202

ČASŤ 1 –POCHOPENIE PROCESU TVORBY VEREJNEJ POLITIKY: DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

? O čo ide?

V tejto sekcii nájdete aktivity, ktoré vám môžu pomôcť pri uľahčení učenia o verejnej politike. Naším hlavným zameraním je participatívna politika mládeže; avšak v tejto časti je cieľom pochopiť systémy verejnej politiky. Aktivity majú úvodný charakter a majú za cieľ poskytnúť základné porozumenie a vstupné body pre mladých ľudí a ďalších účastníkov, ktorí sa chcú zapojiť do politík.

Vybrané aktivity sú nasledovné.

- Stroj času verejnej politiky – Aktivita na pochopenie toho, čo je verejná politika a aké existujú fázy tvorby politiky
- Živá mapa politiky – Aktivita skúmajúca, ako rôzne oblasti verejnej politiky navzájom interagujú a aké sú medzisektorové vplyvy politík.
- Hodiny mládežníckej politiky – Aktivita na zamyslenie sa nad cyklom mládežníckej politiky
- Kam ukazuje kompas výskumu? – Aktivita, ktorá predstavuje úlohu výskumu v procesoch tvorby politiky
- Kto som? – Aktivita na spoznanie rôznych zainteresovaných strán vo verejnej politike
- Verejné vypočutie – Aktivita týkajúca sa participatívneho tvorenia mládežníckej politiky

Pre koho sú tieto aktivity určené?

Aktivity sú zamerané na podporu učenia viacerých zainteresovaných strán zapojených do politiky mládeže. V zásade sú cieľovými účastníkmi mladí ľudia. Avšak účastníkmi týchto vzdelávacích aktivít môžu byť aj pracovníci s mládežou a ďalší aktéri zapojení do politik, vrátane samotných rozhodovacích činiteľov.

Aktivity v tejto sekcii sú navrhnuté ako pre „jednotlivé“ skupiny zainteresovaných strán (mladí ľudia, pracovníci s mládežou, tvorcovia politik, aktivisti mládeže), tak aj pre zmiešané skupiny zainteresovaných strán.

Aktivity sú obzvlášť cenné pre skupiny, ktoré sa chystajú zapojiť do dlhodobých vzdelávacích a/alebo prác s mládežou v súvislosti s politikou mládeže, alebo pre tie skupiny, ktoré sú zapojené do, alebo sa snažia zapojiť do formovania a/alebo implementácie politiky mládeže. Okrem toho by sa do týchto aktivít v zásade mohli zapojiť aj jednotlivci, ktorí sa učia samostatne.

Základy témy

"Verejná politika je čokoľvek, čo sa vláda rozhodne urobiť alebo neurobiť."

Thomas R. Dye (1972)

Verejná politika je široký pojem: postup, ktorý riadi celý rad súvisiacich činností v danej oblasti, rozhodnutia vlády (konať alebo dokonca nekonať) s cieľom riešiť vnímaný problém. Mládežnícka politika je verejná politika, ktorá má medzisektorový charakter a zameriava sa na mladých ľudí ako na špecifickú skupinu v spoločnosti. Mládežnícka politika vychádza z výskumu mládeže, ktorý poskytuje dôkazy a poznatky v rôznych fázach politiky.

Mládežnícka politika – verejná politika

Verejná politika môže byť zakotvená v zákone, vytvorená prostredníctvom usmernení, vyjadrená písomnými alebo ústnymi vyhláseniami, zverejnená tlačovými správami, zakotvená v výskumných dokumentoch, konštruovaná prostredníctvom stratégií alebo vyjadrená v prezentáciách. Politika vzniká zvyčajne prostredníctvom mnohých rôznych kombinácií týchto prvkov. Politika je niekedy opísaná ako základná práca vlády. Politika formálnym spôsobom organizuje a štruktúruje prácu vlády, predstavujúc problémy a výzvy ako „otázky a postoje, ktoré sa interpretujú a transformujú na rozhodnutia, programy a nástroje“ (Freeman 2009). Politika sa vyvíja a implementuje prostredníctvom „myšlienok, iniciatív a nástrojov“ (Williamson 2014). Tá istá oblasť politiky alebo rovnaká cieľová skupina politiky sa môže prejavovať mnohými rôznymi spôsobmi, v závislosti od princípov a ideológií, poznania a povedomia o dostupných programových možnostiach a ľudských, materiálnych a finančných zdrojoch, ktoré môžu byť zapojené.

Politicky vyjadrené ciele verejnej politiky, keď sú prvýkrát formulované vládou, podliehajú interpretácii a zmene, keď sa dostávajú do praxe. Podľa Guba (1984) sa politika môže vnímať ako:

1. „politika v úmysle“ – týka sa vyjadrenia účelu politiky a dôvodov, prečo bola konkrétna politika formulovaná v prvom rade;
2. „politika v implementácii“ – zahŕňa tie činnosti, interakcie a správania, ktoré sa vyskytujú v procese implementácie politiky;
3. „politika v skúsenosti“ – spojená so skúsenosťami osôb, ktorých pôvodné potreby boli v prvom rade cieľom politiky.

Aj v rámci politického prostredia bude vplyv na tvorbu politik vyvážený rôznymi spôsobmi medzi parlamentnými, vládny a mimovládny aktéri. Pred politickým rozhodovaním a akýmkoľvek následným politickým tlakom býva vývoj verejnej politiky často ovplyvnený „dôkazmi“. Verejná a sociálna politika teda zahŕňa rôzne politické opatrenia zamerané na súdržnosť a predpokladané blaho spoločnosti. Tieto opatrenia sú zvyčajne založené na určitom druhu „dôkazov“, hoci niekedy nie sú – keď ide skôr o spontánnu reakciu na udalosť alebo o výsledok politickej ľubovôle a predpokladov. Najzreteľnejšie verejné a sociálne politiky sú v oblastiach vzdelávania a odbornej prípravy, zamestnanosti, zdravotníctva, bývania a spravodlivosti, hoci medzi ďalšie patria aj politiky v oblasti digitalizácie, dopravy, bezpečnosti a životného prostredia. Všetky tieto politiky určitým spôsobom ovplyvňujú mladých ľudí, pričom niektoré ich ovplyvňujú vo väčšej miere než iné.

Aby sa mladí ľudia a dospelí mohli spoločne podieľať na rozhodovaní o otázkach, ktoré sa priamo týkajú mladých ľudí, je potrebný participatívny prístup. To znamená, že mladí ľudia sa zapájajú do tvorby,

implementácie a hodnotenia mládežníckej politiky. Znamená to, že mladí ľudia sú aktívne a zmysluplne zapojení do všetkých fáz cyklu tvorby politik. Okrem toho je zapojenie a účasť mladých ľudí na tvorbe, realizácii a hodnotení mládežníckej politiky politickým aktom a prejavom politickej moci. Podporuje politické uvedomenie a posilňuje politické zmocnenie mladých ľudí. Umožňuje im pozitívne ovplyvniť životy mladých tým, že sa spolu s tvorcami politik, odborníkmi z praxe a výskumníkmi podieľajú na formulovaní a realizácii konkrétnych, merateľných, dosiahnuteľných, relevantných, realistických a časovo ohraničených mládežníckych politik.

Podľa Stroha (2015) je preto pri pohľade na participatívnu tvorbu politik ako na pokus o zmenu systému dôležité pochopiť, že existujú určité etapy medzi:

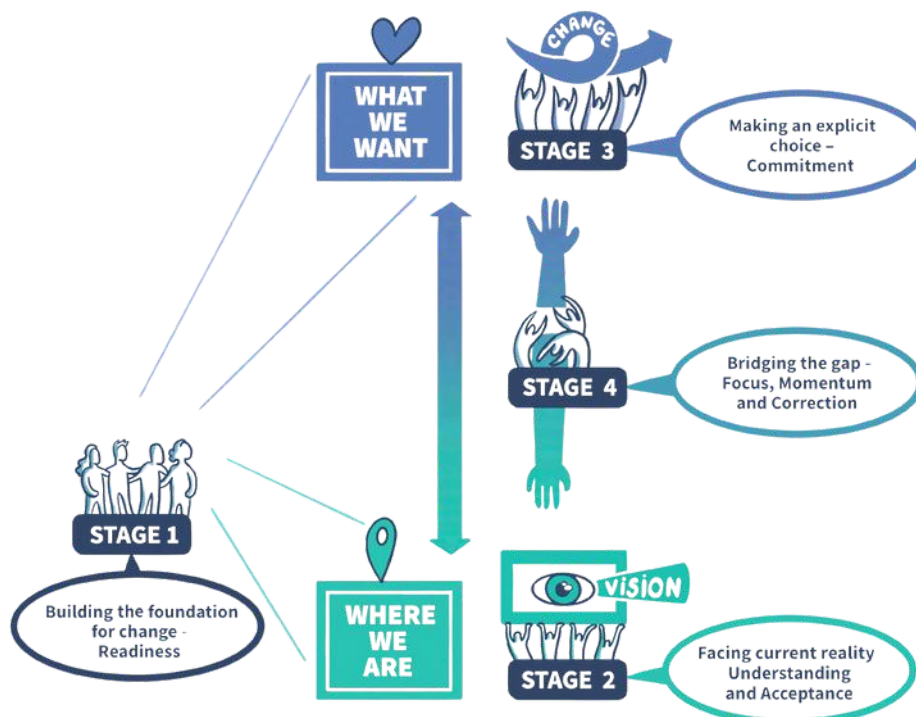
KDE SME TERAZ

a

KDE CHCEME BYŤ.

- **Fáza 1** – Cieľom je zapojiť kľúčových aktérov, vytvoriť spoločný počiatočný obraz o vízii ľudí a o tom, kde sa momentálne nachádzajú, a budovať ich kapacitu na spoluprácu. Zapojenie mladých ľudí spolu s ostatnými aktérmi je v tejto fáze kľúčové.
- **Fáza 2** – Cieľom je rozvinúť hlboké pochopenie súčasnej reality. Je kľúčové porozumieť a skutočne prijať veľmi odlišné skúsenosti a reality mladých ľudí a začleniť ich do celkového obrazu.
- **Fáza 3** – Cieľom je, aby sa kľúčoví aktéri zaviazali k smerovaniu k spoločnej vízii zmeny tým, že porozumejú a porovnajú prínosy súčasného stavu s prínosmi zmeny a vytvoria riešenia, ktoré maximalizujú výhody oboch. Mladí ľudia sú neoddeliteľnou súčasťou formulovania spoločnej vízie zmeny a „netradičných“ riešení.
- **Fáza 4** – Cieľom je spolupracovať na prekonaní rozdielu medzi súčasnou realitou a záväzkom k vízii zmeny. Zároveň to zahŕňa vytvorenie procesu neustáleho učenia sa a zapojenia, aby bolo možné upravovať plány na základe toho, čo sa kľúčoví aktéri postupne učia.

Etapy systémovej zmeny (Stroh, 2015)

Aktivita „Stroj času verejnej politiky“ pomáha účastníkom pochopiť, čo je verejná politika a aké fázy zahŕňa proces tvorby politik.

Aktivita „Hodiny mládežníckej politiky“ podporuje účastníkov v reflexii cyklu politiky pre mládež a v porozumení tomu, ako sa politika prispôsobuje potrebám mladých ľudí.

Medzisektorová politika mládeže

„Život je medziodvetvový. Prečo by politika pre mládež nemala byť?“

Magda Nico (Rada Európy a Európska komisia 2014)

Verejná politika je postup, ktorý riadi celý rad súvisiacich činností v danej oblasti alebo sektore s cieľom riešiť vnímaný problém. Keďže verejná správa je organizovaná do sektorov, často máme sektorové politiky (ako zdravotná politika, bytová politika alebo vzdelávacia politika).

Existuje však zhoda v tom, že akákoľvek politika, stratégia alebo plán, ktorý sa týka mladých ľudí, by nemal byť obmedzený alebo ohraničený administratívnymi či oficiálnymi deleniami a hranicami medzi jednotlivými ministerstvami, oblasťami života alebo sektormi. Toto vychádza najmä z myšlienky, že životy (mladých) ľudí sú samy o sebe medziodvetvové – mladí ľudia sú mnohorozmerní spoločenský aktéri, ktorí počas relatívne krátkeho obdobia svojho života vstupujú – s rôznou intenzitou a často súčasne – do kontaktu s rôznymi spoločenskými inštitúciami alebo oblasťami, ako sú rodina, škola, trh práce, bývanie, zdravotná starostlivosť, kultúra a ďalšie (Rada Európy a Európska komisia, 2014).

Politika mládeže je zvyčajne horizontálna politika, známa aj ako medziodvetvová politika. To znamená, že si vyžaduje spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi sektormi verejnej správy (horizontálne) a medzi rôznymi úrovňami riadenia a realizácie politik (vertikálne – miestna, regionálna, národná, európska). Okrem toho si politika mládeže, rovnako ako každá verejná politika, vyžaduje aj zapojenie občanov (mladých ľudí) a konkrétnych skupín, ktoré sú priamo alebo nepriamo jej cieľom a sú ňou ovplyvnené (napríklad mladí ľudia vo vidieckych oblastiach, mladí ľudia zasiahnutí chudobou a mladí ľudia, ktorí nie sú zapojení do vzdelávania, zamestnania ani odbornej prípravy – NEETs).

Existujú rozdiely v chápaní a praktickom uskutočňovaní medziodvetvovej politiky mládeže. (Rada Európy a Európska komisia, 2014)

- ako princíp má dve rôzne formy: politika mládeže ako priečna (transverzálna) a politika mládeže ako integrovaná;
- ako proces zahŕňa koordináciu a spoluprácu;
- je to spôsob, ako riešiť prierezové (medziodvetvové) otázky.

Kľúčovými slovami sú „koordinácia“ a „spolupráca“ v rôznych fázach participatívneho cyklu tvorby politiky.

Európske fórum mládeže vypracovalo osem štandardov pre kvalitnú politiku mládeže: <http://tools.youthforum.org/8-standards/> a nástroj na jej hodnotenie. Jeden z týchto štandardov sa týka medziodvetvového charakteru politiky mládeže, pričom obsahuje viacero ukazovateľov a kritérií, ktoré pomáhajú premýšľať o tejto téme.

Aktivita „Živá mapa politiky“ pomáha študentom preskúmať, ako sa navzájom ovplyvňujú rôzne oblasti politiky a aké sú medzisektorové politické vplyvy.

Výskum v politike mládeže

Úloha výskumu pre procesy tvorby politiky je mimoriadne dôležitá. V oblasti mládeže je výskum čoraz viac uznávaný. Myšlienka a prax participatívnej mládežníckej politiky je založená na znalostiach a jej cieľom je posilniť dialóg v rámci mládežníckeho sektora medzi tvorcami mládežníckej politiky, výskumníkmi a odborníkmi z praxe (mládežnícke mimovládne organizácie a iní poskytovatelia práce s mládežou), niekedy nazývaný „magický trojuholník“. Trojuholník riadenia oblasti mládeže identifikuje: 1. výskum mládeže; 2. mládežnícka politika a 3. práca s mládežou.²⁰

20. Trojuholník tvorby politiky: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/essentials>, prístupný 12. júna 2022.

Výskum je teda neoddeliteľnou súčasťou tvorby politiky pre mládež. Úlohou výskumu je informovať tvorcov politik a poskytovať dôkazy na informovanie pri rozhodovaní o politických opatreniach.

Výskum mládeže je oblasť sociálnych vied, ktorá skúma situáciu mladých ľudí. Výskumníci pôsobia zo sociálneho, psychologického, ekonomického a kultúrneho hľadiska. Výskum mládeže pomáha tvorcom politik aj mládežníckym pracovníkom systematicky porozumieť realite mladých ľudí. Pomáha tiež pochopiť širšie sociálne zmeny a konkrétnejšie, ako mladí ľudia prispievajú k spoločenskej transformácii a ako vonkajšie okolnosti ovplyvňujú ich životy. Pri navrhovaní politik, intervencií, programov, projektov, aktivít a tak ďalej musia odborníci vedieť, či to, čo sa robí, môže nejako pomôcť, a ak áno, do akej miery. Tento rozsah sa potom môže monitorovať na ilustráciu vplyvu. Spoľahlivé dôkazy o mladých ľuďoch a od mladých ľudí ponúkajú solídny základ pre tvorbu politiky.

Pôvodné zameranie výskumu mládeže bolo takmer výlučne na riešenie problémov spojených s mladými ľuďmi, ako je kriminalita a nezamestnanosť. To bolo do značnej miery prekonané agendou, ktorá sa snaží o komplexné pochopenie skúseností mladých ľudí, ich úloh, vzťahov, moci a zmien v rámci spoločnosti (Rada Európy a Európska komisia 2019b).

Úloha výskumu mládeže pre mládežnícku politiku by sa dala zhrnúť nasledovne.

- Systematicky chápať realitu mladých ľudí.
- Vedieť, ako vonkajšie okolnosti ovplyvňujú životy mladých ľudí.
- Vedieť, ako mladí ľudia prispievajú k spoločenskej transformácii.
- Vedieť, či sú implementované programy a stratégie užitočné, a ak áno, do akej miery.

Pri pohľade na konkrétne fázy politického cyklu má výskum dôležitú úlohu vo všetkých z nich:

- pri identifikácii a pochopení reality/výzvy, ktorú treba riešiť;
- v dizajne – pri stanovovaní priorít a identifikácii cieľových skupín;
- pri implementácii a priebežnom hodnotení – identifikácia osvedčených postupov a hodnotenie účinkov, primeranosť a účinnosť programov a opatrení.

Pojmy „politika mládeže založená na dôkazoch“ a „politika mládeže založená na vedomostiach“ sa používajú v národných a európskych rámcoch; avšak bez jasných definícií toho, čo vlastne sú. Východiskom sú dáta, ktoré sú hodnotou (ľubovoľné číslo, text, obrázok, zvuk, video, symbol). Informácie sú kontextualizované údaje, zatiaľ čo dôkazy sú užitočné a kontextualizované informácie. Napokon, poznanie predstavuje dôkazmi podložené, prediktívne, overiteľné a konzistentne úspešné presvedčenie, ktoré je založené na konsenze dosiahnutom prostredníctvom uvažovania a diskusie (Dammann 2019). V participatívnej politike pre mládež to znamená, že tvorba poznatkov a interpretácia údajov, informácií a dôkazov by sa mali uskutočňovať za účasti mladých ľudí.

Aktivita „Kam ukazuje kompas výskumu?“ pomáha študentom pochopiť úlohu výskumu pre procesy tvorby politiky.

Participatívna mládežnícka politika

Keď dôjde k prepojeniu medzi občanmi a osobami s rozhodovacou právomocou, treba to riešiť. V opačnom prípade hrozí eskalácia a chronický nedostatok dôvery. Keď sa to podľa Daltona (2004) stane, dokonca ani v prípade „silnejších strán, spravodlivejších volieb [a] reprezentatívnejších volebných systémov by hlasovanie za reprezentatívne demokratické inštitúcie nestačilo. Mnoho mladých ľudí uvádza, že existuje odpojenie a nedostatok dôvery v inštitúcie a rozhodovacích činiteľov. Ich očakávania – rovnako ako očakávania všetkých ostatných – musia byť zohľadnené a naplnené vytváraním „nových príležitostí na zapojenie občanov a kontrolu“. Zapojenie mladých ľudí (alebo ich prvé zapojenie) do procesov participácie a spoluzodpovednosti je kľúčové pre rozšírenie demokratického procesu a oživenie demokracie.

Účasť verejnosti nie je len o účasti na demokratických voľbách a iných procesoch, ktoré sa opierajú o agregatívny rozmer demokracie (ako sú občianske referendá). Verejná participácia by mala zahŕňať deliberatívne procesy založené na inkluzívnej diskusii a princípe konsenzu s cieľom posilniť kvalitu a význam demokracie (Gaventa 2006).

21. www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6435353/table/t1/, prístupné 8. augusta 2022.

Iniciatívy participatívnej tvorby politiky sa ukázali ako jedna z najrelevantnejších možností. Môžu byť otvorené pre všetkých občanov (primárne) alebo pre konkrétnu cieľovú skupinu (exkluzívne).

Participatívne procesy tvorby politiky pre mládež sa osobitne zameriavajú na mladých ľudí tým, že do vývoja politik zahŕňajú ich potreby, návrhy, pocity a zručnosti. Lansdown (2001) rozdelil participáciu mladých ľudí na tvorbu politiky do troch typov:

- konzultatívne procesy – zamerané na získavanie informácií od mladých ľudí pre dospelých (napríklad prostredníctvom mládežníckych parlamentov alebo rád);
- participatívne iniciatívy – ktoré zapájajú mladých ľudí do tvorby politik a služieb (napríklad mládežnícke konzultácie alebo školské debaty);
- procesy sebaobhajovania – prostredníctvom ktorých si mladí ľudia môžu stanoviť vlastné ciele a rozvíjať vlastné iniciatívy (napríklad participatívne rozpočtovanie mládeže) (Tisdall a Davis 2004).

Mnohé procesy participatívneho tvorenia politiky pre mládež však nedosahujú svoje zamýšľané výsledky a v dôsledku toho sú neuspokojivé pre obe zúčastnené strany (mladých ľudí aj verejnú správu). Hlavné slabiny participatívnych procesov tvorby politiky podľa Davisa (2002) sú:

- zameranie na výberové zaujatosti;
- nedostatok rozhodovacej moci v rámci procesov;
- krátkodobé prístupy, ktoré zabraňujú vytváraniu dlhodobého dialógu medzi tvorcami politik a mladými ľuďmi.

Existuje kritika, že procesy tvorby mládežníckych politiky neposkytujú spätnú väzbu o výsledkoch participácie mladých ľudí po ich prvotnom zapojení. Bežnou sťažnosťou je, že mladí ľudia nevedia, čo sa deje po ich príspevku, a nevidia ďalšie možnosti zapojenia sa do realizácie mládežníckej politiky. Toto je dôležitý aspekt, ktorý by mal byť zohľadnený vzhľadom na trend stále sa zužujúceho priestoru pre občianske zapojenie mládeže.

Participatívna mládežnícka politika zahŕňa všetky zainteresované strany vo všetkých fázach politického cyklu, od vytvorenia a implementácie menovanie k hodnoteniu. Rôzne typy orgánov môžu pracovať na záležitostiach politiky mládeže na rôznych úrovniach a sektoroch a v rôznych rolách. Medzi štruktúry zodpovedné za mládežnícku politiku na národnej úrovni môže patriť ministerstvo zodpovedné za mládež (samotné alebo spolu s rezortmi ako kultúra, školstvo, šport, rodina a deti, sociálne veci, médiá, spravodlivosť, verejné zdravotníctvo alebo komunity), štátny orgán, štátny tajomník pre mládež, odbor mládeže alebo odbor mládežníckej politiky. Medzi orgány na miestnej a regionálnej úrovni môžu patriť úrady pre mládež/ funkcionárov, hovorcov a mládežníckych výborov, opäť s osobitnými právomocami alebo v partnerstve s inými sektormi. Kľúčovými zainteresovanými stranami sú mládežnícke organizácie, mladí ľudia a všetky ostatné organizácie a jednotlivci, ktorí politiku ovplyvňujú a/alebo sú ňou ovplyvnení (ako sú mládežnícke rady, mládežnícke mimovládne organizácie, záujmové skupiny, mládežnícke skupiny, pracovníci s mládežou, mládežnícki výskumníci, mladí ľudia, školy, učitelia, zamestnávateľia, zdravotnícky personál, sociálni pracovníci, náboženské skupiny, médiá a ďalšie). Osobitná pozornosť sa venuje participácii zraniteľných a marginalizovaných skupín medzi všetkými zainteresovanými stranami.

Mnohé z kritických otázok závisia od navrhnutia a riadenia participatívnych iniciatív súvisiacich s politikou zo strany inštitúcií. Napriek tomu môžu sektor vzdelávania a školenia zvýšiť svoje povedomie a kapacitu navrhovať a riadiť takéto procesy inak, aby maximalizovali potenciál participácie. Môžu tiež podporiť mladých ľudí, aby objavili svoju vlastnú schopnosť konať a efektívne sa zapojili do týchto procesov, čím môžu zmierniť niektoré z tokenistických dynamík.

Aktivita "Kto som?" pomáha študentom spoznať rôzne zainteresované strany vo verejnej politike.

Aktivita „Verejné vypočutie“ pomáha študentom zažiť participatívnu tvorbu mládežníckej politiky.

Užitočné čítanie

- *Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy*, Youth Knowledge #28, Partnerstvo mládeže EÚ – Rada Európy, 2021: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0aa3928a4c99>.
- *Základy politiky mládeže*, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy, revidované v roku 2019: <https://pjpeu.coe.int/dokumenty/42128013/90268416/Youth+Policy+Essentials+updated.pdf/92d6c20f-8cba-205f-0e53-14e16d69e561>.

- "Život je medziodvetvový. Prečo by politika pre mládež nemala byť?", Magda Nico, 2014: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261653/Life+is+cross+sectoral-Nico2014.pdf/39468800-2096-4ff0-8138-4db46e6c3f31>.
- Pohľady do riadenia politiky mládeže, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy, 2018: https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808.
- *Ihly v kope sena. Hľadanie cesty vpred pre medzisektorovú mládežnícku politiku*, Youth Knowledge #21, EÚ-Rada Európskeho partnerstva mládeže, 2017: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261623/Needles-In-HaystacksWEB.pdf/b63de6f1-9dd6-66e6-9493-d1ed7aed6ec3>.

AKTIVITY

STROJ ČASU VEREJNEJ POLITIKY

Aktivita na pochopenie toho, čo je verejná politika a aké fázy politiky existujú

Prehľad

Aktivita má prieskumný charakter a umožňuje účastníkom preskúmať, ako sa verejná politika vytvára. Aktivita prispieva k rozvoju vedomostí o tvorbe politik a schopnosti pochopiť formovanie politiky a jej dopady. Kľúčovým prvkom aktivity je, že účastníci vstúpia do „stroja času“, aby si predstavili a preskúmali situáciu a myšlienku zmeny, ktorá bola formulovaná vo forme politiky, ktorú si vybrali ako príklad.

Kľúčové témy a koncepty

1. Verejná politika
2. Tvorba participatívnej politiky
3. Systémová zmena

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, aká je potrebná pre vzdelávací kontext, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu od 15 do 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby sa dozvedeli o verejnej politike
- Umožniť účastníkom preskúmať rôzne štádiá tvorby participatívnej politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby preskúmali účinky politiky

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/vyhradená plocha na stene, kde je možné prácu zdokumentovať.
- Facilitátorské karty a fixky.
- Lepiaca páska alebo iné prostriedky na pripevnenie facilitátorských kariet na vyhradené miesta na stene/flipcharty.
- Pripojenie na internet, zariadenia na pripojenie a projekčné zariadenia; alebo alternatívne relevantné publikácie o verejných politikách.
- Pripravené vizuály pre vaše príspevky.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte materiály potrebné na aktivitu. Môžete tiež vytvoriť „stroj času“ alebo tomuto názvu priradiť dvere v pracovnom priestore.
- Pripravte flipcharty alebo vyhradené miesta na stenách s nadpismi: „politika v zámeroch“, „politika v implementácii“ a „politika v skúsenostiach“.
- Pripravte niekoľko príkladov politik, ktoré ovplyvňujú život mladých ľudí vo vašom kontexte – môžu byť potrebné na inšpirovanie účastníkov pri premýšľaní.

PRÍKLAD A. Verejná politika obmedzujúca výrobu určitých mliečnych výrobkov môže ovplyvniť výber stravy a rozhodnutia súvisiace so zdravím.

Objav v stroji času: **Situácia** mohla byť taká, že existovali obavy z chorôb v miestnom potravinovom reťazci. **Zámerom** tvorcov politiky bolo zabrániť prepuknutiu ochorenia.

PRÍKLAD B. Verejná politika zatvárania parkov a krčiem po 20:00 môže ovplyvniť možnosti jednotlivcov na spoločenský kontakt.

Objav „stroja času“: **Situácia** mohla byť taká, že došlo k nárastu násilia a poškodzovania verejného majetku vo večerných hodinách. **Zámerom** tvorcov politiky bolo chrániť verejný majetok a mladých ľudí pred vystavením násiliu.

- Pripravte online nástroj (napríklad www.mentimeter.com) s otázkami prieskumu; alebo umiestnite otázky niekam, kde budú viditeľné pre všetkých, a požiadajte účastníkov, aby odpovedali individuálne; alebo dajte každému účastníkovi papier s miestom na označenie/vysvetlenie odpovede.

Otázka prieskumu: Boli skupina alebo skupiny, ktoré sú politikou najviac ovplyvnené, zapojené do jej tvorby? Rozviňte svoju odpoveď: Ako to? Ako to viete?

Pokyny

Na začiatku aktivity

1. Vysvetlite, že cieľom aktivity je oboznámiť sa s verejnými politikami. Požiadajte účastníkov, aby si spomenuli na verejné politiky, ktoré poznajú a ktoré ich ovplyvňujú. Zapište ich na flipchart. Pridajte stĺpec, v ktorom zaznamenáte, či účastníci hovoria o vplyvoch týchto politík na seba a/alebo na iných.
2. Vysvetlite účastníkom, čo je verejná politika (pozrite si „základy témy“ v tejto časti), aby ste im pomohli pochopiť, čo sa od nich požaduje. Tiež zdôraznite, že je dôležité, aby sme si uvedomovali vplyv, ktorý na nás majú verejné politiky, aj keď to nie je vždy zrejmé.
3. Požiadajte ich, aby pridali ďalšie príklady verejných politík, ktoré ich ovplyvňujú.

Hlavná časť aktivity

1. Požiadajte účastníkov, aby sa rozdelili do menších skupín podľa toho, ktorý z príkladov verejnej politiky chcú ďalej skúmať. Môžu tiež vytvoriť skupinu, ktorú nezaujíma ani jeden z uvedených príkladov a ktorá si určí inú verejnú politiku, ktorú bude ďalej skúmať.
2. Poskytnite vstup/informácie o: „politike v zámere“, „politike v realizácii“ a „politike v skúsenosti“.
3. Vysvetlite účastníkom, že sa vo svojich skupinách majú „presunúť v čase“. To znamená, že sa majú vrátiť do obdobia, keď bola daná politika prvýkrát formulovaná a zavedená. Vysvetlite im, že môžu vykonať výskum a pokúsiť sa nájsť presné údaje, alebo si môžu predstaviť, aká mohla byť situácia, ktorá viedla k vytvoreniu tejto politiky.

Sú dve úlohy.

- Prvou úlohou je opísať, aká mohla byť **situácia**, ktorá si vyžadovala alebo viedla k vytvoreniu takejto politiky.
- Druhou úlohou je vcítiť sa do úlohy tvorcov politiky v tom čase a v danej situácii a identifikovať, aký mohol byť **zámer** – čo sa malo v tej situácii zmeniť a ako to viedlo k formulácii takejto politiky.

Požiadajte ich, aby svoje odpovede zaznamenali na samostatné papiere – jeden pre situáciu a druhý pre zámer; ak majú viac vysvetlení, povedzte im, aby použili samostatný papier pre každé.

4. Kým sú ešte „v minulosti“ a skôr než vstúpia do časového stroja a vrátia sa do súčasnosti, pošlite im malý dotazník, na ktorý by mali odpovedať individuálne.
5. Pozvite účastníkov, aby ešte raz použili stroj času a vrátili sa späť do súčasnosti.
6. Požiadajte ich, aby sa podelili o to, čo zistili alebo si predstavili o možných situáciách, ktoré mohli inšpirovať vznik danej politiky. Pripravte flipchart s názvom: „politika v zámere“, na ktorý môžu pripnúť alebo zapísať svoje myšlienky o tom, aká bola situácia a aký bol zámer alebo účel tejto politiky.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi, ktorá im pomôže zamyslieť sa nad tým, čo sa naučili, a ďalej rozvinúť ich pochopenie tvorby verejných politík. Môžete použiť nasledujúce otázky:

- Čo bolo najťažšie pochopiť?
- Aké zložité a náročné je formulovať politiky podľa toho, „kde sa nachádzame teraz“ a „kam sa chceme dostať“? A všetky kroky medzi tým?
- Aký mal efekt „dotazníkový prieskum“?

- Ako dôležité je zahrnúť spôsoby, ako zabezpečiť účasť skupiny (skupín), ktoré sú politikou najviac ovplyvnené, pri jej tvorbe?
- Aké boli kľúčové poznatky o zamýšľaných a nezamýšľaných dôsledkoch politík?

Počas diskusie zapisujte body (alebo požiadajte účastníkov, aby ich zapisovali) a umiestňujte ich na ďalšie dva flipcharty s názvami „politika v implementácii“ a „politika v praxi“ – identifikované prvky z diskusie by mali byť viditeľné na zdieľanie.

Podel'te sa s účastníkmi o štyri fázy tvorby politiky inšpirované zmenou systému a zdôraznite, ako sa verejné politiky snažia vytvárať systémové zmeny a aké dôležité je, aby sa mladí ľudia a všetci, ktorých sa politika týka, zapájali už do jej počiatočných štádií tvorby.

Tipy pre facilitátorov

Na začiatku je veľmi dôležité povzbudiť účastníkov, aby premýšľali o rôznych príkladoch politík a aby si uvedomili, ako na nich a ich životy vplyvujú. Dajte im dostatok času, aby si mohli na príklady spomenúť.

Ak voľný brainstorming nezaberá, môžete ich požiadať, aby si vytiahli mobilné telefóny a prečítali si najnovšie správy, aby našli inšpiráciu. Tým zároveň môžete otvoriť tému dôležitosti informovanosti o politikách, ktoré sú práve diskutované, formulované alebo implementované.

Počas aktivity povzbudzujte účastníkov, aby si predstavili a pokúsili sa vcítiť do ľudí z minulosti, ktorí premýšľali nad tým, ako formulovať politiku. Podnecujte ich, aby identifikovali viacero možností a tým sa snažili „vnímať“ veci z rôznych perspektív.

V záverečnej časti ich motivujte, aby svoje postrehy prepojili s realitou a porozumeli zložitosti systémovej zmeny. Nesnažte sa ich odradiť – namiesto toho je dôležité, aby pochopili, že politiky si vyžadujú čas, energiu a participatívne uvažovanie už v ranných fázach, aby sa zohľadnili všetky možné dopady a aby mala politika čo najväčšiu šancu pozitívne ovplyvniť situáciu cieľových skupín.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite môžete pokračovať aktivitami ako „Živá mapa politík“, ktorá sa zameriava na interakciu medzi rôznymi politickými oblasťami a medzisektorové vplyvy politiky. Môžete tiež pokračovať sekciou „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“ a aktivitami zameranými na vytváranie vízie zmeny a identifikáciu politickej témy.

Ďalšie zdroje

Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0aa3928a4c99>

MAPA ŽIVEJ POLITIKY

Aktivita skúmajúca, ako medzi sebou jednotlivé oblasti politík interagujú a aké sú medzisektorové vplyvy politík.

Prehľad

Aktivita umožňuje účastníkom preskúmať medzisektorový charakter mládežníckej politiky a ako to ovplyvňuje jej vplyv a interakciu s inými politikami.

Táto aktivita prispieva k rozvoju porozumenia účastníkov o procesoch tvorby politiky a k pochopeniu hodnoty participatívneho prístupu a systémovej koordinácie. Účastníci pracujú v menších skupinách, v ktorých skúmajú **princíp** medzisektorovosti, **proces** a **spôsob** riešenia určitého problému.

Kľúčové témy a koncepty

1. Verejná politika
2. Medzisektorové politické vplyvy
3. Systémová zmena

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny Celková veľkosť skupiny môže byť taká, aká je potrebná vzhľadom na vzdelávací kontext, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15–30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby pochopili medzisektorovú povahu mládežníckej politiky
- Umožniť účastníkom preskúmať, ako môžu politiky interagovať
- Inšpirovať účastníkov, aby preskúmali účinky rôznych politík na ich životy

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/biela tabuľa na kreslenie a dokumentovanie.
- Facilitačné kartičky v dvoch rôznych farbách a fixky.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia kariet na stenu/flipchartov.
- Tlačené letáky na papieri A3 (alebo ich digitálne znázornenie) a perá.
- Pripravené vizuály pre vaše vstupy.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu
- Pripravte si niekoľko príkladov politík, ktoré ovplyvňujú život mladých ľudí vo vašom kontexte – môžu byť potrebné na inšpiráciu pri premýšľaní účastníkov.
- PRÍKLAD A. Návšteva podniku (napr. baru či pubu) – môžete uvažovať o politikách v oblasti pohostinstva, zdravotníctva, cestovného ruchu, bezpečnosti a ďalších. Možno sú politiky v oblasti pohostinstva a cestovného ruchu koordinované, zatiaľ čo bezpečnostné a zdravotnícke politiky sa prekrývajú, a zdravotná politika je v konflikte s politikou cestovného ruchu.
- PRÍKLAD B. Trávenie času na internete – môžete uvažovať o politikách týkajúcich sa prístupu na internet, elektronických zariadení, slobody prejavu, kybernetickej bezpečnosti a ďalších. V tomto prípade môžu byť politiky regulujúce kybernetickú bezpečnosť v konflikte s ostatnými, zatiaľ čo politiky o slobode prejavu a prístupe k elektronickým zariadeniam a internetu môžu byť vzájomne koordinované.

Pokyny

Na začiatku aktivity

1. Do stredu flipchartového papiera alebo tabule napíšte príklad bežnej dennej aktivity. Požiadajte účastníkov, aby vám pomohli identifikovať, ktoré politiky túto aktivitu ovplyvňujú a/alebo regulujú. Zapíšte všetky odpovede a prepojte ich s ústrednou aktivitou – nezáleží na tom, či daná politika reálne existuje alebo nie.

2. Požiadajte účastníkov, aby sa pozreli na mapu, ktorú ste spoločne vytvorili, a aby zvážili, či sú jednotlivé politiky medzi sebou koordinované, prekrývajú sa alebo sú v konflikte. Môžete tieto vzťahy vizuálne znázorniť na flipcharte pomocou rôznych farieb a symbolov ako spôsobu prepojenia dvoch politik (ako v príklade). Pripomeňte účastníkom, že mapa, ktorú teraz vytvárate, je živý prvok a že tieto prepojenia alebo interakcie sa môžu v priebehu času meniť a vyvíjať rôznymi smermi.

3. Požiadajte účastníkov, aby sa obzreli späť na svoj týždeň a vybrali si jednu činnosť, ktorá je pre nich významná (niečo, čo robia každý deň alebo považujú za dôležité pre svoju budúcnosť). Požiadajte ich, aby si túto činnosť zapísali do stredu papiera a vytvorili si vlastnú „mapu vplyvu medziodvetvových politik“. Po dokončení si ich môžu vyvesiť na stenu alebo uložiť do svojich zložiek na neskoršie použitie.

Hlavná časť aktivity

1. Pripomeňte účastníkom, že mládežnícka politika je cezsektorová a stručne vysvetlite tri spôsoby, akými je cezsektorovosť vnímaná a realizovaná v praxi (odkazujte na „základy témy“ v tejto časti). Rozdeľte ich do troch skupín a každá skupina dostane jednu z príloh: buď „Cezsektorová mládežnícka politika ako princíp“, „Cezsektorová mládežnícka politika ako proces“ alebo „Cezsektorová mládežnícka politika ako spôsob riešenia cezsektorových otázok“. Vysvetlite, že každá skupina by mala materiál preštudovať, prediskutovať a identifikovať dôvody za a proti takému praktickému uplatňovaniu mládežníckej politiky.

2. Keď skupiny dokončia svoju prácu, požiadajte ich, aby zdieľali dôvody, ktoré identifikovali, s ostatnými účastníkmi. Otvorte diskusiu, aby sa mohli vyjadriť rôzne názory a dilemy.

3. Keď sa zdieľanie ukončí, nakreslite čiaru do stredu prázdneho flipchartového papiera alebo bielej tabule, čím ju rozdelíte na dve časti. Požiadajte účastníkov, aby vytvorili trojčlenné skupinky (tzv. buzz groups), pričom zabezpečte, aby v každej skupinke bol jeden človek z každej z troch pôvodných skupín, v ktorých pracovali (každá skupinka by teda mala obsahovať jednu osobu, ktorá analyzovala medziodvetvovú mládežnícku politiku ako princíp, jednu ako proces a jednu ako spôsob riešenia medziodvetvových otázok). Vyzvite ich, aby premýšľali, diskutovali vo svojich skupinkách a zapisovali na facilitačné kartičky, čo by mohlo pomôcť tomu, aby mládežnícka politika – ktorá má medziodvetvový charakter – mohla efektívne interagovať s inými politikami tak, aby podporila a maximalizovala svoje zamýšľané výsledky, namiesto toho, aby ich narušovala a minimalizovala. Môžete ich požiadať, aby použili kartičky rôznych farieb, ak chcú zvýrazniť, čo by nebolo nápomocné (niekedy nevieme presne, čo by pomohlo, ale veľmi jasne vieme, čo by nepomohlo).

4. Keď sú skupinky pripravené, požiadajte ich, aby predstavili svoje závery a umiestnili facilitačné kartičky na flipchart do dvoch stĺpcov – „užitočné“ a „neužitočné“. Spoločne prediskutujte výsledky. Vráťte sa k téme významu efektívnej koordinácie.

Aktivitu ukončíte zhrnutím kľúčových poznatkov o medziodvetvovom charaktere mládežníckej politiky a význame koordinácie.

Záverečná diskusia

Vyzvite účastníkov, aby si zobrali späť svoju vlastnú „mapu vplyvu medziodvetvovej politiky“.

Môžete im položiť nasledujúce otázky, aby ste im pomohli reflektovať doterajší proces učenia:

- Aké bolo vytvárať takúto mapu? Čo bolo najťažšie? Čo išlo ľahko?
- V ktorých oblastiach alebo bodoch sa názory líšili?
- Aké poznatky a kľúčové zistenia ste si odniesli počas vytvárania mapy?

Požiadajte účastníkov, aby si predstavili, že všetky odporúčania, ktoré spoločne vytvorili, boli uplatnené v praxi. Vyzvite ich, aby sa podelili o svoje myšlienky. Môžete im položiť nasledujúce otázky:

- Čo by ste chceli vidieť zmenené?
- Čo by ste zmenili na tom, ako by vás tieto zmeny ovplyvnili?

Tipy pre facilitátorov

Na začiatku je naozaj dôležité umožniť účastníkom, aby vytvorili čo najviac spojení, ktoré dokážu identifikovať. Toto je počiatočný pokus pochopiť, že rôzne politiky sa prekrývajú, sú koordinované a/alebo si protirečia pri regulácii akéhokoľvek daného aspektu.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite môžete pokračovať aktivitou „Verejné vypočutie“, čo je simulácia participatívneho tvorenia mládežníckej politiky.

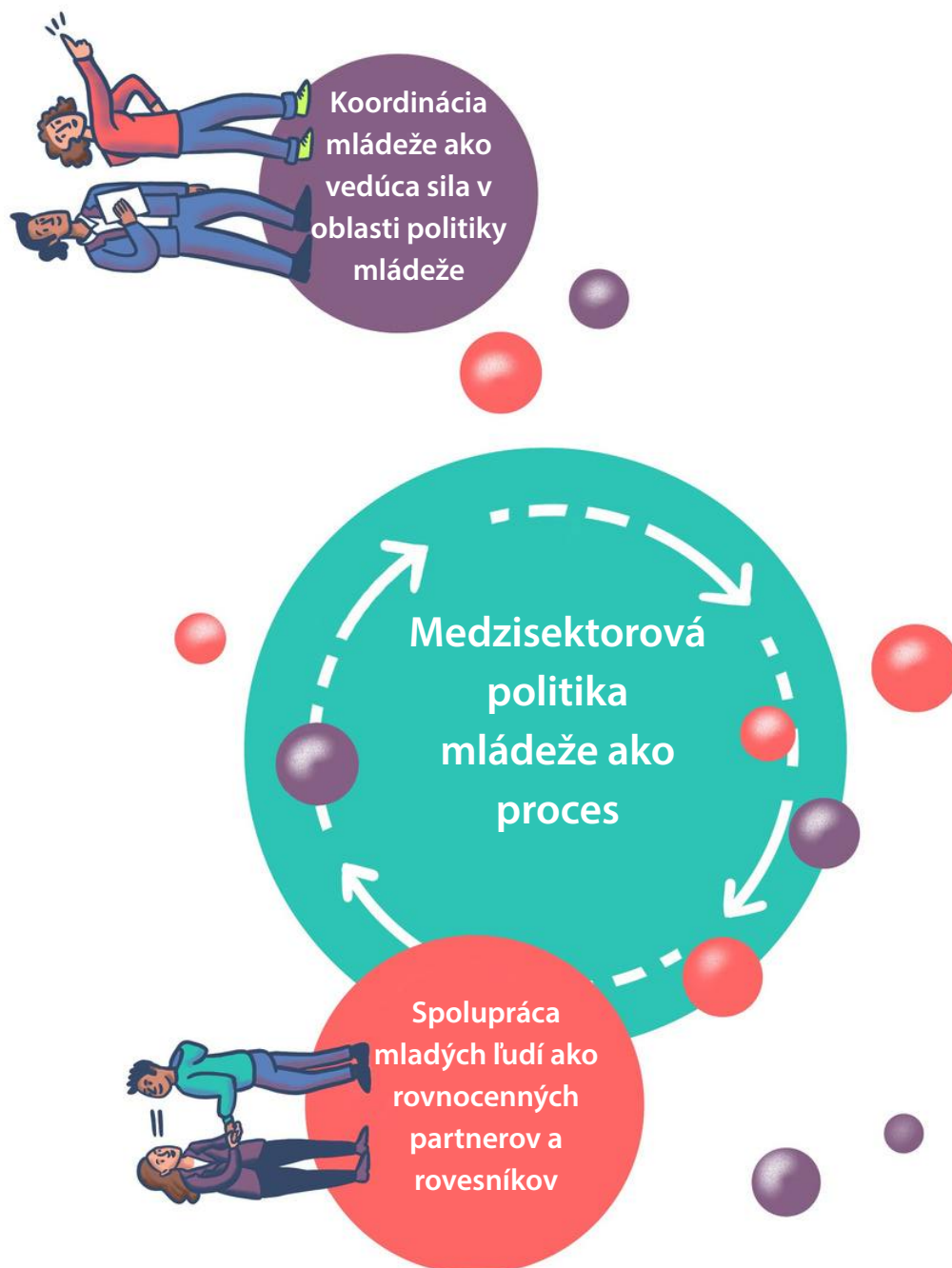
Ďalšie zdroje

Život je medziodvetvový. Prečo by politika pre mládež nemala byť? Magda Nico, 2014 (najmä strany 20-22): <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261653/Life+is+cross+sectoral-Nico-2014.pdf/39468800-2096-4ff0-8138-4db46e6c3f31>.

Pracovný list „Medzisektorová politika mládeže ako princíp“

HODINY MLÁDEŽNÍCKEJ POLITIKY

Aktivita týkajúca sa cyklu mládežníckej politiky

Prehľad

Toto je dvojkroková aktivita, ktorá skúma jednotlivé etapy tvorby mládežníckej politiky prostredníctvom modelu „politických hodín“. Aktivita prispieva k rozvoju vedomostí účastníkov o cykle tvorby politiky a k ich schopnosti analyzovať a porozumieť faktorom, ktoré ovplyvňujú formovanie politiky. Poskytuje priestor na diskusiu o faktoroch, ktoré ovplyvňujú politické cykly, a na podporu rozvoja politík. Aktivita taktiež využíva techniku myšlienkovvej mapy na diskusiu o výzvach a vytváranie možných riešení, ktoré pomôžu udržiavať „hodiny“ v efektívnom chode.

Kľúčové témy a koncepty

1. Cyklus mládežníckej politiky
2. Faktory ovplyvňujúce politiku
3. Politické riešenia

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné vzhľadom na vzdelávací kontext, v ktorom je aktivita realizovaná. Optimálne sa pohybuje v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri objavovaní jednotlivých fáz tvorby politík a analyzovaní výziev súvisiacich s ich fungovaním.
- Umožniť účastníkom diskutovať o výzvach spojených s rôznymi fázami a zamyslieť sa nad stratégiami na udržiavanie plynulého „chodu politických hodín“.
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zamerali na politické postupy vo svojom vlastnom kontexte a posilnili účasť mládeže v jednotlivých fázach.

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, na ktorú je možné zaznamenávať prácu všetkých.
- Facilitačné kartičky a fixky.
- Papier formátu A4 v piatich rôznych farbách.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob, ako pripevniť facilitačné kartičky/papier na stenu alebo flipchart.
- Pripravené vizuálne materiály k vašim vstupom.

Pred aktivitou

- Prečítajte si *Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy*: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0aa3928a4c99>, Kapitola 4 (str. 31–35) o politických hodinách – pozrite si niekoľko príkladov, ktoré pomáhajú vysvetliť tieto hodiny.
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu.
- Pripravte si príklad oblasti politiky, ktorá je prevzatá z aktivít v tomto T-Kite, alebo z niektorej oblasti politiky podľa revidovanej Európskej charty o participácii mladých ľudí na miestnej a regionálnej úrovni.
- Môžete tiež pripraviť šablónu pre techniku lotosového kvetu s nevyplnenými časťami, ktorú rozdáte účastníkom v 2. časti.

Pokyny

Aktivita má dve časti, ktoré môžu byť realizované po sebe alebo použité ako samostatné aktivity.

Časť 1

1. Vysvetlite, že aktivita predstaví cyklus mládežníckej politiky a stručne predstaví dva kroky tohto procesu. Poskytnite informácie o procesoch mládežníckej politiky, jednotlivých krokoch a rôznych prístupoch k týmto krokom pri tvorbe mládežníckej politiky a vysvetlite model „policy clock“ (politického hodinového modelu). (Odkážte na „základy témy“ v tejto časti a na kapitolu 4 v publikácii [Nastal čas! Referenčná príručka o mládežníckej politike z európskej perspektívy](#)).

2. Rozdeľte skupinu na menšie skupiny po štyroch až piatich účastníkoch, dajte im obrázok hodín (z pracovného listu) a súbor otázok na analýzu. Môžete požiadať skupinu, aby si vybrala konkrétnu mládežnícku politiku, o ktorú majú záujem a ktorú poznajú; alebo im môžete priradiť oblasť politiky/príklad z aktivít tohto T-Kitu alebo jednu z oblastí politiky z revidovanej Európskej charty o účasti mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote. Požiadajte skupiny, aby prediskutovali otázky a pripravili krátku prezentáciu o výsledkoch svojej analýzy.

3. Vyzvite malé skupiny, aby stručne prezentovali svoje zistenia celej skupine, so zameraním na stratégie a metódy na udržanie chodu hodín. Záver prvej časti ukončíte diskusiou, ktorá sa zameria na poznatky súvisiace s prácou v skupinách.

Časť 2

1. Vysvetlite skupine, že druhá časť cvičenia bude využívať upravenú techniku Lotosového kvetu, ktorá je technikou myšlienkového mapovania na ďalšiu analýzu štádií politiky. Vysvetlite, že sa budú zaoberať tým, ako môžu participatívne prístupy ovplyvniť tvorbu politiky vo všetkých fázach cyklu a potenciálne sa stať zdrojom pre dynamický rozvoj a riadenie rizík stagnácie.

2. Požiadajte účastníkov, aby sa vrátili do rovnakých skupín, v ktorých pracovali počas prvej časti. Poskytnite im potrebné materiály na prácu (šablóny pre techniku Lotosového kvetu) a dajte im nasledujúce inštrukcie.

a. Požiadajte skupinu, aby si zobrala štyri biele háčky papiera, napísala názvy jednotlivých fáz na samostatné háčky a usporiadala ich na podlahe do tvaru kríža.

b. Potom, s použitím farebných papierov, požiadajte účastníkov, aby vymysleli minimálne päť spôsobov, ako zabezpečiť dialóg a účasť mladých ľudí v každej fáze hodinového cyklu. Pripomente im, aby kľúčové slová zapisovali na samostatné háčky pre každú identifikovanú myšlienku a umiestnili ich okolo príslušnej fázy.

c. Následne by skupiny mali použiť tretiu farbu papiera, zamyslieť sa nad výzvami a ťažkosťami spojenými s každou z navrhnutých myšlienok a zapísať ich.

d. Požiadajte skupiny, aby si zobrali posledný papier inej farby a ku každej z identifikovaných výziev napísali minimálne tri možné metódy/riešenia, ktoré môžu pomôcť tieto výzvy prekonať a/alebo na ne reagovať. Každé identifikované riešenie sa napíše na samostatný hárok papiera a rozloží sa okolo príslušnej výzvy.

Bonusový krok: Skupiny môžu byť vyzvané, aby sa pozreli na navrhované riešenia a zamysleli sa nad zdrojmi a podporou, ktoré sú potrebné na ich realizáciu. Tieto zdroje sa zapíšu na papier inej farby a umiestnia sa okolo jednotlivých riešení.

3. Požiadajte každú skupinu, aby si vybrala jedného zo svojich členov ako rozprávača a sprievodcu, ktorý zostane pri priestore, kde skupina pracovala, a predstaví výsledky práce „návštevníkom“. Ostatní účastníci sa stanú návštevníkmi výstavy a budú si prezerať výsledky práce ostatných skupín. Povzbudte účastníkov, aby počas prehliadky „výstavy“ zapisovali svoje nápady na lepiace papieriky a prilepili ich k príslušnému farebnému papieru.

4. Požiadajte skupinu, aby sa vrátila z výstavy, a zorganizujte zdieľaciu a reflexnú diskusiu, ktorá zhrnie prácu a získané poznatky.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi položením nasledujúcich otázok:

- Aké sú hlavné dojmy z práce s modelom politických hodín?
- Čo bolo najnáročnejšie počas práce s politickými hodinami, pri analýze a skúmaní možností a riešení?

- Aké podobnosti a rozdiely ste si všimli počas skúmania práce ostatných skupín?
- Aká je situácia s modelmi tvorby politík vo vašom kontexte?
- Ktoré z riešení, ktoré vznikli počas aktivity, by boli vhodné pre aktuálny kontext mládežníckej politiky a jej fungovanie vo vašej realite?
- Aké sú vaše hlavné poznatky z aktivity? Ako vám získané poznatky pomôžu vo vašej práci a činnosti v oblasti politiky?

Tipy pre facilitátorov

Prečítajte si *Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy*, kapitola 4 (s. 31-35) o politických hodinách a hľadajte nejaké príklady na vysvetlenie hodín.

Môžete si tiež vytvoriť šablónu pre techniku Lotosový kvet s nevyplnenými časťami, ktorú dostanú účastníci.

Variácie

1. Je možné použiť akýkoľvek iný nástroj alebo techniku myšlienkového mapovania, vrátane online a digitálnych nástrojov na individuálnu alebo kolektívnu prácu. Pred začiatkom aktivity sa tiež odporúča zaradiť krátku rozcvičovaciu aktivitu.
2. Lotosový kvet môže byť pripravený ako menšia verzia pre každú malú skupinu alebo ako jeden veľký lotosový kvet pre celú skupinu – v takom prípade sa počet políčok zmení a bude potrebný väčší priestor.
3. Jednou z variácií je, že si skupiny môžu v každom kroku/kole vymeniť svoje lotosové kvety a pracovať na materiáli, ktorý začala iná skupina.

Návrhy na ďalšie kroky:

Po tejto aktivite môžete pokračovať jednou z aktivít v sekcii „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do participatívnej tvorby politík“ a prepojiť prácu so zainteresovanými stranami, ktoré sú zodpovedné za podporu plynulých politických procesov v rôznych kontextoch.

Ďalšie zdroje

Nastal čas! Referenčný manuál pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0a49.92>

Technika Lotosového kvetu: <https://toughtegg.com/lotus-blossom-creative-technique/>.

Revidovaná Európska charta o účasti mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote: <https://rm.CouncilofEurope.int/168071b4d6>.

Pracovný list

Časť 1. Otázky na zamyslenie pre skupinovú prácu²²

- Zamyslite sa nad oblasťou mládežníckej politiky vo vašom kontexte, ktorá bola zavedená rýchlo. A čo naopak oblasť mládežníckej politiky, ktorej zavedenie trvalo dlho? Aké boli podľa vášho názoru alebo vašej skúsenosti dôvody a faktory, ktoré spôsobili rozdiel medzi týmito dvoma prípadmi?
- Aké možné faktory môžu spôsobiť, že sa určitý aspekt mládežníckej politiky naštartuje? A ktoré môžu spôsobiť, že sa táto práca zastaví?
- Čo môže pomôcť udržať „chod hodín“? Čo napomáha prechodu z jednej fázy do druhej?
- Čo môže udržať dynamiku v konkrétnych oblastiach mládežníckej politiky? Čo môže túto dynamiku v týchto oblastiach zastaviť?
- Ako je možné vypracovať metódy a stratégie na opätovnú aktiváciu procesu, ak sa zastaví alebo spomalí?

Cyklus politiky (Rada Európy a Európska komisia 2021a)

22. Upravené z Nastal čas! Referenčný manuál pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy.

KAM SMERUJE VÝSKUMNÝ KOMPAS?

Aktivita, ktorá predstavuje úlohu výskumu pre procesy tvorby politiky

Prehľad

Aktivita umožňuje účastníkom preskúmať základné funkcie výskumu pre mládežnícku politiku. Aktivita prispieva k tomu, že študenti rozvíjajú porozumenie toho, čo tvoria vedomosti, dôkazy a výskum. Účastníci pracujú s termínmi a konceptmi a uvažujú o úlohe výskumu pri tvorbe participatívnej politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Výskum
2. Politika mládeže

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôsobená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne je v rozsahu 15 – 30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby preskúmali pojem „výskumná alebo na vedomostiach založená mládežnícka politika“
- Umožniť účastníkom oboznámiť sa so základnými funkciami výskumu pre mládežnícku politiku
- Podporiť účastníkov v identifikovaní toho, akú úlohu môže mať výskum pri skúmaní rôznych fáz participatívnej tvorby politiky, a to na základe konkrétneho príkladu mládežníckej politiky.
- Inšpirovať účastníkov k skúmaniu multidisciplinárnej povahy výskumu a jeho úlohy v rôznych fázach rozvoja mládežníckej politiky.

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné prácu zdokumentovať.
- Markery.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia flipchartových papierov na stenu/flipchart.
- Pripravené vizuály pre vaše vstupy o úlohe výskumu.
- Pripravené vizuály kompasu pre skupiny dokumentujúce ich diskusiu.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti.
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu.
- Pripravte relevantný kratší zoznam piatich až šiestich oblastí politiky mládeže, ktorý bude vyhovovať konkrétnym skupinám účastníkov (ako je duševné zdravie, aktivizmus, zamestnanosť, rozvoj kompetencií, mobilita, bývanie, prístup k informáciám, participácia alebo digitalizácia). V prípade potreby budte pripravení poskytnúť príklad úlohy výskumu v jednej oblasti politiky.

PRÍKLAD: „Politika mládeže založená na výskume“ v prípade politiky zameranej na zníženie nezamestnanosti mladých ľudí môže znamenať:

- identifikácia profilu mladých ľudí bez zamestnania;
- pochopenie príčin (štrukturálnych a osobných) nezamestnanosti;
- identifikovanie prekážok s cieľom zlepšiť situáciu;
- určenie najvhodnejších opatrení a programov na zlepšenie situácie.

Pokyny

Na začiatku činnosti

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je preskúmať a identifikovať úlohu výskumu pre mládežnícku politiku. Požiadajte účastníkov, aby voľne zdieľali svoje predstavy o tom, čo rozumejú pod pojmami „na výskume založená“, „na dôkazoch založená“ a/alebo „na poznaní založená“ mládežnícka politika. Kľúčové myšlienky zapisujte na flipchart.
2. Stručne vysvetlite rozdiel medzi vedomosťami, dôkazmi a mládežníckou politikou založenou na výskume (a vysvetlite úlohu výskumu mládeže pre mládežnícku politiku) (pozrite si základy témy v tejto časti).

Hlavná časť aktivity

1. Zdieľajte s účastníkmi pripravené oblasti mládežníckej politiky a požiadajte ich, aby si vybrali tú, ktorú by chceli ďalej preskúmať. Pozvite ich k diskusii o uvedených pojmoch vo vzťahu k mládežníckej politike, a konkrétne k oblasti mládežníckej politiky, na ktorú sa ich skupina zameriava.
2. Požiadajte každú skupinu, aby sa podelila o svoje chápanie „na výskume/dôkazoch/poznaní založenej“ mládežníckej politiky vo všeobecnosti a vysvetlila, čo by tento prístup znamenal v prípade konkrétnej oblasti mládežníckej politiky podľa príkladu použitého v aktivite. Požiadajte ich, aby to zdokumentovali so zreteľom na štyri výskumné funkcie (znázornené ako kompas so štyrmi smermi):
 - realita mladých ľudí;
 - vonkajšie vplyvy na mládež;
 - príspevok mladých ľudí;
 - čo doteraz (ne)bolo užitočné?
3. Keď skupiny preberú všetky štyri funkcie výskumu, pozvite ich späť do celej skupiny. Požiadajte ich, aby zavesili svoje výskumné kompasové schémy na stenu alebo ich položili na zem tam, kde ich môžu všetci účastníci vidieť.
4. Pozvite všetkých, aby sa zamysleli nad otázkou „Kam nás tieto výskumné kompasové schémy smerujú?“. Požiadajte ich, aby premýšľali o týchto konkrétnych oblastiach politiky a či je teraz jasnejšie, čo potrebujeme pochopiť a/alebo sa o tom viac dozvedieť pre navrhnutie dobrej politickej odpovede. Zároveň ich vyzvite, aby si počas počúvania prezentácií o výskumných kompasoch zaznamenali akékoľvek postrehy alebo „a-ha“ momenty.
5. Pozvite skupiny, aby prezentovali svoje výskumné kompasové schémy a zdieľali najdôležitejšie výsledky zo svojich diskusií.

Na záver, ako zhrnutie, predstavte úlohu výskumu v rôznych fázach rozvoja mládežníckej politiky. Môžete tiež zdôrazniť, že výzva spojená s multidisciplinárnou povahou výskumu mládeže spočíva v existencii určitého „oneskorenia“ pri získavaní poznatkov a dôkazov v situáciách, keď je vysoký tlak na rýchle reakcie.

Záverečná diskusia

Začnite s účastníkmi diskusiu o tom, čo sa naučili. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako náročné bolo vytvoriť výskumný kompas? Čo to sťažovalo?
- Aké poznatky ste získali o úlohe výskumu v participatívnej mládežníckej politike?
- Keď sa pozriete na svoje výskumné kompasy, aké podobnosti a aký potenciál pre vzájomné dopĺňanie vidíte?

Tipy pre facilitátorov

Na začiatku povzbudte účastníkov, aby zdieľali svoje asociácie, porozumenie a myslenie. Vytvorte atmosféru, v ktorej je v poriadku „nevedieť“. Dbajte na to, aby bol v menších skupinách vyvážený počet ľudí a aby ste mali maximálne päť až šesť menších skupín. Dajte im dostatok času na diskusiu v menších skupinách a pripomente im, aby zdokumentovali svoje nápady a možné dilemy. Venujte zvláštnu pozornosť funkcií výskumu „Ako mladí ľudia prispievajú k transformácii spoločnosti“. Výskum pre mládežnícku politiku nie je len o identifikácii a popise problémov, ale aj o „riešeníach“ a riešeníach, ktoré sami mladí ľudia iniciujú.

Táto aktivita si kladie za cieľ preskúmať úlohu výskumu v oblasti mládežníckej politiky. Pri diskusii o tom sa nevyhnutne, najmä pri konkrétnych príkladoch, môžu objaviť úvahy o jeho „dizajne“. Je to prirodzené, ale dôležité je zachovať zameranie na úlohu výskumu.

Ďalšie aktivity v tomto T-Kite sa zaoberajú tým, ako možno názory a skúsenosti mladých ľudí, ako aj názory rôznych zainteresovaných strán, zachytiť participatívnym spôsobom.

Počas záverečnej diskusie ich vyzvite, aby premýšľali multidisciplinárne – aby zvažili možné sociálne, psychologické, kultúrne, rodové, vzdelávacie a politické zamerania výskumu a aby sa pozreli na multidisciplinárnu povahu výskumu mládeže.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite môžete pokračovať aktivitami v časti „Monitorovanie a hodnotenie participatívnej politiky pre mládež“, aby ste ďalej preskúmali úlohu dôkazov, poznatkov a výskumu, ako aj spôsoby, ako zachytiť skúsenosti mladých ľudí v súvislosti s politickými opatreniami.

Ďalšie zdroje

Výskum mládeže: Základy: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/90268416/Youth+Research+Essentials-web.pdf/aa98768c-8868-50bd-e287-af453f4b>

KTO SOM?

Aktivita na spoznanie rôznych zainteresovaných strán v oblasti verejnej politiky.

Prehľad

Aktivita pomáha účastníkom identifikovať kľúčové zainteresované strany v mládežníckej politike. Prispieva k rozvoju chápania politických ekosystémov a toho, ako umožňujú participatívny politický dialóg a zapojenie zainteresovaných strán.

Kľúčové témy a koncepty

1. Ekosystém mládežníckej politiky
2. Kľúčové zainteresované strany mládežníckej politiky
3. Participatívny prístup

Náročnosť: Úroveň 1

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako si to vyžaduje vzdelávací kontext, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Pomôcť účastníkom identifikovať kľúčové zainteresované strany v politike mládeže
- Umožniť účastníkom preskúmať participatívnu povahu politik
- Inšpirovať účastníkov, aby presadzovali participatívny prístup v politike mládeže

Materiály a technická príprava

- Lepiace papieriky (alebo alternatívne lepiace papieriky s vytlačeným QR kódom).
- Markery.
- Flipchartový stojan a flipchartový papier.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu
- Pripravte relevantný zoznam kľúčových zainteresovaných strán v oblasti politiky mládeže, s ktorými prichádza skupina vašich účastníkov do kontaktu (odkaz na „základy témy“ uvedené v tejto časti). Každú zainteresovanú stranu zapíšte na samolepiaci lístok, alebo alternatívne pripravte pre každú QR kód – v takom prípade sa uistite, že účastníci majú vo svojich telefónoch čítačku QR kódov.

Pokyny

1. Vysvetlite účastníkom, že sa budú snažiť uhádnuť, kto je ich kľúčová zainteresovaná strana v oblasti politiky mládeže. Každý účastník si nalepí samolepiaci lístok s menom zainteresovanej strany na čelo tak, aby ho sám nevidel, ale ostatní áno. Pozvite všetkých účastníkov, ktorí už majú nalepené lístky na čele, aby sa voľne prechádzali po miestnosti a komunikovali s ostatnými podľa toho, „kým sú“. Vysvetlite im, že sa nesmú pýtať ostatných, kto sú, ani im nesmú byť poskytnuté žiadne nápovedy. Jedinou nápovedou je spôsob, akým ostatní komunikujú s danou zainteresovanou stranou. Zároveň ich povzbudzujte, aby sa aktívne zapájali do interakcie s ostatnými a nesústredili sa iba na to, aby zistili, kto sú.

2. Po približne 10 minútach interakcie požiadajte účastníkov, aby si sadli s vami do kruhu, pričom si ponechajú lístky na čelách. Následne ich vyzvite, aby jeden po druhom skúšali uhádnuť, kto sú. Vysvetlite, že každý môže položiť skupine najviac tri otázky, ktoré mu pomôžu priblížiť sa k tomu, kto je.

Následne by mal skúsiť uhádnuť svoju identitu.

3. Zapíšte si na flipchart skutočné zainteresované strany a a odhady účastníkov. Keď všetci odhalia, kto boli, pozvite ich na spoločnú záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite s účastníkmi diskusiu o tom, čo sa naučili. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké ťažké bolo uhádnuť, ktorú zainteresovanú stranu máte na čele? Čo vám to sťažovalo?
- Ako vám interakcia iných s vami pomohla alebo nepomohla pochopiť, ktorá zainteresovaná strana ste boli vy? A prečo?
- Aké sú vaše skúsenosti s interakciou so zainteresovanými stranami, ktoré ste videli vo svojom okolí? Ako ste sa rozhodovali, čo robiť?
- Ako je interakcia v aktivite podobná alebo odlišná od skutočného života?

Tipy pre facilitátorov

V závislosti od počtu účastníkov vo vašej skupine môžete mať viac ako jednu osobu zastupujúcu rovnakú skupinu zainteresovanej strany. Potom môžete byť podrobnejší v popise zainteresovaných strán (napríklad mládežnícka organizácia, ktorá bola veľmi kritická k mládežníckej politike; rada mládeže chválená za svoju spoluprácu).

Povzbudzujte účastníkov, aby v úlohe konkrétnej zainteresovanej strany medzi sebou interagovali a diskutovali o politike mládeže. Hoci mnohé interakcie môžu prebiehať len mimochodom, povzbudzujte ich, aby podľa potreby využili miestnosť na sedenie a stretávanie sa. Na záver predstavte pojem participatívneho tvorenia politiky mládeže a spôsob, akým by mali byť všetky zainteresované strany zapojené do všetkých fáz politického cyklu.

Variácie

1. Na konci môžete požiadať účastníkov, aby skontrolovali flipchart so všetkými uvedenými zainteresovanými stranami a zistili, či niektoré nechýbajú. To môže viesť k diskusii o tom, aké dôležité je zabezpečiť, aby boli všetky zainteresované strany správne zmapované (identifikované) a zapojené.
2. Na začiatku môžete požiadať účastníkov, aby si sami vytvorili zoznam aktérov, a až potom pre nich pripraviť samolepiace lístky, ktoré si vezmú.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v časti „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky“, aby ste ďalej preskúmali spôsoby identifikácie a zapojenia rôznych zainteresovaných strán.

Môžete tiež pokračovať v aktivite „Objavujte – zodpovednosť“, aby ste pomohli účastníkom pochopiť rôzne úlohy rôznych zainteresovaných strán v politike mládeže.

Ďalšie zdroje

Základy politiky mládeže: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261953/Youth+Policy+Essentials+-updated.pdf/92d6c20f-8cba-205f-0e53-14e56.6>

VEREJNÉ VYPOČUTIE

Aktivita o participatívnom tvorení mládežníckej politiky

Prehľad

Táto aktivita je simuláciou procesu tvorby politiky. Prostredníctvom zážitkového vzdelávacieho prístupu umožňuje účastníkom zapojiť sa do dialógu a vyjednávania o určitom aspekte mládežníckej politiky. Aktivita prispieva k schopnosti účastníkov vstúpiť do participatívneho politického dialógu a rozvíjať pripravenosť na konštruktívne hľadanie riešení a spoločné iniciatívy.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba politiky
2. Rozhodovací proces
3. Bývanie

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako si vyžaduje vzdelávací kontext, v ktorom je aktivita realizovaná. Počet účastníkov sa môže pohybovať od minimálne 15 do maximálne 50 osôb.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 2,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov v rozvoji komunikačných zručností, spolupráce a budovania konsenzu
- Umožniť účastníkom spoznať podmienky tvorby politiky v oblasti bývania a mestského prostredia
- Inšpirovať účastníkov k hľadaniu alternatívnych riešení konkrétneho dizajnerskeho problému a zlepšeniu rozhodovacieho procesu

Materiály a technická príprava

- Hlasovací preukaz pre každého účastníka.
- Tlačený alebo digitálny materiál pre roly.
- Väčšia miestnosť na simuláciu verejnej diskusie.
- Stoly/oddelené miestnosti pre skupinovú prácu.
- Vytvorte pracovný priestor pre šesť rôznych skupín zainteresovaných strán a politických zástupcov:
 1. Organizácia pre bývanie mládeže (YHO)
 2. Asociácia bánk (AoB)
 3. Demokratická strana (DP)
 4. Konzervatívna strana (CP)
 5. Odborový zväz pracovníkov (WTU)
 6. Bernie & Son Construction Inc. (BSC)

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti; prečítajte si aj „Ďalšie informácie o bytovej politike“.
- Pripravte si situačnú kartu a karty s úlohami pre jednotlivé skupiny (upravte a prispôbte ich podľa potreby pre vašu konkrétnu skupinu).
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu. Urobte kópie pokynov pre každú malú skupinu, jednu na účastníka (môžu byť poskytnuté aj v digitálnom formáte). Uistite sa, že pozvete svojho kolegu alebo niektorého z účastníkov, aby dobrovoľne zastával funkciu splnomocnenca vlády.

Pokyny

Časť 1

1. Vysvetlite, že ide o role-play aktivitu, pri ktorej je každá skupina má za úlohu diskutovať, vytvoriť a predložiť návrhy na riešenie problému mladých ľudí bez bývania.
2. Prečítajte si situačnú kartu, podľa potreby objasnite prípadné otázky a rozdajte karty rolí účastníkom.
3. Požiadajte účastníkov, aby sa preskupili podľa karty ktorú dostali (bude šesť skupín zainteresovaných strán a jedna skupina zástupcov miestnej samosprávy).
4. Vyzvite skupiny, aby si prečítali kartu s úlohou a pripravili spoločné stanovisko a/alebo návrh na spoločnú diskusiu. Na túto úlohu im dajte stanovený čas a pripomeňte im, že každá skupina si musí zvoliť hovorcu, ktorý ju bude zastupovať.
5. Po približne 30 minútach, keď sú všetky skupiny pripravené, vyzvite všetkých účastníkov, aby sa vrátili do spoločnej miestnosti; mali by zostať sedieť vo svojich skupinách.
6. Každá skupina má päť minút na predstavenie svojich stanovísk a návrhov. Splnomocnenec vlády by mal každú skupinu uviesť a následne im postupne dať priestor na vystúpenie.
7. Splnomocnenec vlády má potom 10 minút na prípadné otázky, vysvetlenia a zhrnutie rôznych argumentov a postojov.

Časť 2

8. Splnomocnenec vlády následne vyzve jednotlivé skupiny zainteresovaných strán, aby znovu prehľadali svoje návrhy a formulovali také riešenia, ktoré môžu získať širšiu podporu na základe vyjadrených záujmov všetkých prítomných. Po 30 minútach budú všetci pozvaní späť, aby predstavili nové návrhy. Tieto návrhy budú predložené na hlasovaní zhromaždenia. Každý účastník má len jeden hlas.
9. Každý nový návrh môže byť odprezentovaný najviac počas piatich minút. . Následne zástupca vlády otvorí hlasovanie o každom návrhu a zaznamená výsledky hlasovania.
10. Role-play aktivita končí vyhlásením víťazného návrhu. Následne sú účastníci vyzvaní, aby vystúpili zo svojich pridelených rolí a pripravili sa na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite s účastníkmi diskusiu o tom, čo sa naučili. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako ste sa cítili vo svojej úlohe? Ako ste si vytvárali svoje správanie? Na čom ste si postavili charakter svojej postavy?
- Aké to bolo snažiť sa dosiahnuť konsenzus? Aké sú silné a slabé stránky tohto prístupu?
- Aké boli hlavné výzvy a napätia medzi snahou dosiahnuť dohodu o riešení a zároveň zahrnúť do rozhodovania všetkých členov komunity?
- Aké boli najnaliehavejšie otázky?
- Aké boli rozhodujúce body, ktoré viedli k riešeniu? (napríklad vedenie, komunikácia, pochopenie najlepšej možnosti pre všetkých, individuálne výhody)
- Chýbali niektoré zainteresované strany? Ktoré hlasy a otázky neboli zastúpené?
- Vedeli by ste si predstaviť, že by ste sa skutočne zúčastnili verejného vypočutia? Keď sa teraz spätne zamyslíte nad touto skúsenosťou, aké by boli dôvody na účasť a aké proti nej? Ako by ste mohli prekonať prekážky, ktoré by vám bránili zúčastniť sa?
- Vidíte nejaké spojitosti medzi touto aktivitou a vašou vlastnou situáciou? Zažili ste niečo podobné (napríklad problémy s prístupom k bývaniu)?

Tipy pre facilitátorov

Táto aktivita si vyžaduje viac času, pretože témy sú zložité a účastníci o nich musia hlboko premýšľať. Časti aktivity nemusia byť organizované hneď za sebou; prvky od kroku 8 môžu byť naplánované na iný deň. Takto bude simulácia ešte viac pripomínať realitu a účastníci budú mať čas objavovať spoločné záujmy, vyjednávať a uzatvárať dohody aj počas neformálnych chvíľ. Pri záverečnej diskusii využite príležitosť preskúmať silné a slabé stránky konsenzuálneho prístupu k rozhodovaniu. Zároveň by ste mali poukázať na premenné, ktoré môžu mať vplyv na celý rozhodovací proces.

Variácie

1. Po predstavení návrhov môže nasledovať druhá časť aktivity, v ktorej vytvoríte skupiny zložené z rôznych zainteresovaných strán. Tieto skupiny budú viesť spoločný dialóg s cieľom dosiahnuť konsenzus a navrhnúť nové alebo inovatívne riešenia popri tých, ktoré už boli predložené. Môžete im tiež vopred poskytnúť materiál „Ďalšie informácie o politike bývania“ na prečítanie.

2. Ak máte s účastníkmi viac času, môžete po záverečnej diskusii vytvoriť nové zmiešané skupiny a vyzvať ich, aby spoločne pracovali na konkrétnych nápadoch, ako riešiť problémy s bývaním mladých ľudí vo svojom vlastnom kontexte.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v časti „Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže“.

Táto aktivita môže byť organizovaná aj ako pokračovanie aktivít zo sekcie „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do participatívnej tvorby politiky“.

Situačné karty

Vláda pripravuje návrh zákona, ktorý môže významne pozitívne prispieť k umožneniu dostupného sektora bývania vo vami predstavovanej krajine. Bývanie je oblasť, v ktorej má vláda zohrávať kľúčovú úlohu. Jednotlivci a rodiny očakávajú nové politiky, ktoré zavedú konkrétne opatrenia, ktoré sprístupnia a zabezpečia cenovo dostupné bývanie. Mladí ľudia patria medzi skupiny, ktoré táto téma zasiahla najviac.

Posledných pár rokov bolo v tejto krajine ťažkých, najmä pre mladých ľudí. V snahe zlepšiť situáciu vláda vypracovala množstvo politík a dosahuje určitý pokrok; situácia však stále nie je udržateľná.

Dnes vláda navrhuje verejné vypočutie na prijatie nových návrhov na zlepšenie situácie v blízkej budúcnosti. Zúčastníci o účasť na verejnom vypočutí a predloženie svojich návrhov sú:

1. Organizácia pre bývanie mládeže (YHO)
2. Asociácia bánk (AoB)
3. Demokratická strana (DP)
4. Konzervatívna strana (CP)
5. Odborový zväz pracovníkov (WTU)
6. Bernie & Son Construction Inc. (BSC)

Karty skupiny

1. Organizácia pre bývanie mládeže (YHO)

Ste organizácia zastupujúca predovšetkým mladých ľudí, ktorí tvrdia, že je potrebná dostupnejšia bytová politika. Vašou úlohou je predstaviť reálnu situáciu, ktorej mladí čelia pri hľadaní dôstojného miesta na život. Jadrom problému je nedostatok finančnej dôvery zo strany bánk pri poskytovaní hypoték a prijímaní splátok. Mladí ľudia totiž čelia ťažkostiam pri vstupe na trh práce kvôli ekonomickej situácii. Aj keď si prácu nájdú, forma pracovnej zmluvy, ktorú dostanú, nie je pre banky dostatočne stabilná. Okrem toho sa zdá, že ceny nehnuteľností rastú, pretože majetnejší ľudia uprednostňujú investovanie do bezpečnejšieho sektora nehnuteľností pred inými finančnými nástrojmi alebo oblasťami.

Výsledkom je krajina, kde sú mladí ľudia nútení bývať u rodičov alebo platiť veľa peňazí za prenájom bytu, ktorý nikdy nebude ich vlastný. Konfrontovaní s týmito zlými možnosťami mnohí mladí ľudia odchádzajú usadiť sa inde.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Počas hlavnej plenárnej schôdze budete mať päť minút na ich prezentáciu.

2. Asociácia bánk (AoB)

Zastupujete profesijné združenie bánk a iných finančných inštitúcií pôsobiacich v krajine. Asociácia bola založená s cieľom podporiť ziskovosť a silu bankového sektora prostredníctvom školení, vzdelávania, informovanosti a podpory svojich členov. Jednou z hlavných funkcií AoB je podporovať svojich členov. Banky musia mať zisk. Charita je niečo, do čoho sa môžu banky zapojiť, ale nie ako hlavný predmet podnikania. Banky teda nemajú záujem požičovať peniaze dlžníkom, ktorí ich nebudú vedieť splácať.

Jedným z dôvodov predchádzajúcej „hypotekárnej krízy subprime“ v roku 2008, ktorá viedla k vážnej finančnej nestabilite, nesplácaniu úverov a exekúciám, boli politiky, ktoré príliš uľahčovali požičiavanie peňazí. To sa nesmie zopakovať. Vaše združenie má záujem poskytovať kapitál za výhodné úrokové sadzby na podnikateľské nápady, ktoré chcú mladí ľudia rozvíjať – nie však na bývanie.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Na ich prezentáciu budete mať päť minút počas hlavného plenárneho zasadnutia.

3. Demokratická strana (DP)

Zastupujete demokratickú politickú stranu krajiny. Krajina čelí bezprecedentnej bytovej kríze, pričom mnohým občanom hrozí vystažovanie. Podporujete štátne a miestne opatrenia na zmrazenie zvyšovania nájomného, vystažovaní, odpojovania energií a na zabránenie tomu, aby sa rodiny stali bezdomovcami a kríza sa ešte viac prehĺbila. Veríte, že bývanie v krajine by malo byť stabilné, dostupné, bezpečné, zdravé, energeticky efektívne a predovšetkým cenovo dostupné. Nikto by nemal míňať viac ako 30 % svojho príjmu na bývanie. Občania by mali mať dostatok prostriedkov na pokrytie ďalších potrieb a sporenie na dôchodok.

Vaša strana je presvedčená, že vláda by mala podniknúť agresívne kroky na zvýšenie ponuky bývania, najmä cenovo dostupného bývania, a riešiť dlhotrvajúce ekonomické a rasové nerovnosti na trhoch s bývaním v krajine. Stojíte za silnú ochranu komunity LGBTQ+ a ľudí z menšinového prostredia, ktorí sa príliš často ocitnú na ulici.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Na ich prezentáciu budete mať päť minút počas hlavného plenárneho zasadnutia.

4. Konzervatívna strana (CP)

Zastupujete konzervatívnu politickú stranu krajiny. Veríte, že mladí ľudia sú nepochybne dôležití pre hospodárske zlepšenie štátu. Podľa vášho názoru by mala vláda podniknúť ďalšie kroky na podporu prístupu na trhy a na podporu rozvoja vlastných občanov a ich práva vlastníť majetok.

Jednou z priorít vášho politického programu je uľahčiť občanom prístup k bývaniu. Ste rozhodne proti starému systému politik, ktoré zvyšujú dane v spoločnosti, ktorá je už aj tak zaťažená štátom nad únosnú mieru. Zvyšovanie daní by znamenalo hospodárske spomalenie a viac mladých ľudí bez práce a s menšou ekonomickou silou.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Na ich prezentáciu budete mať päť minút počas hlavného plenárneho zasadnutia.

5. Odborový zväz pracovníkov (WTU)

Zastupujete nezávislý odborový zväz, organizáciu zloženú z členov. Vaši členovia sú hlavne robotníci. Jedným z hlavných cieľov odborového zväzu je chrániť a presadzovať záujmy svojich členov na pracovisku. Koncom 20. storočia priniesla globalizácia nové výzvy pre odborové hnutie a sila odboru v ktoromkoľvek danom čase je spojená s celkovou hospodárskou situáciou. Veríte, že dnešná spoločnosť vytvára príliš veľa diskriminácie medzi občanmi na základe majetku. Toto je obzvlášť zrejmé, pokiaľ ide o bývanie.

Tvrdíte, že vláda musí urýchlene konať vytvorením nových verejných bytov, aby zabezpečila pracovníkom dôstojné životné podmienky.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Na ich prezentáciu budete mať päť minút počas hlavného plenárneho zasadnutia.

6. Bernie & Son Construction Inc.

Zastupujete cech konštruktérov a staviteľov, ktorí majú záujem stavať nové domy v krajine. Tieto domy budú spĺňať zákonné kritériá, budú vysokej kvality, udržateľné a trvalo dostupné pre budúce generácie nájomcov a kupujúcich.

Domnievate sa, že stavebné spoločnosti čelia vysokým nákladom na výstavbu nehnuteľností a že existuje riziko, že sa v súčasnej ekonomickej situácii nenájdu kupci. Preto chcete požiadať vládu, aby bezplatne sprístupnila novú stavebnú plochu, aby bola cena dostupná pre všetkých. Ponúkate, že na vlastné náklady postavíte špeciálne priestory pre kancelárie mimovládnych organizácií a neziskových subjektov, ak vám vláda odpustí dane.

Mali by ste si pripraviť svoje argumenty a návrhy. Na ich prezentáciu budete mať päť minút počas hlavného plenárneho zasadnutia.

Ďalšie informácie o bytovej politike

O bytovej politike sa diskutovalo v značnom počte krajín na celom svete s rôznymi výsledkami. Príklad: súkromný nájomný sektor v Spojenom kráľovstve poskytoval bývanie mladým ľuďom na obmedzené obdobie, čas potrebný na dosiahnutie finančnej stability a na to, aby si mohli kúpiť dom. Súkromný nájomný sektor teraz ubytováva čoraz viac mladých ľudí a na dlhšie obdobia ich života, čo podnecuje obavy z nerovností v oblasti bývania (McKee, Soaita a Hoolachan 2019).

Tento trend však nie je obmedzený len na Spojené kráľovstvo a má globálne tendencie. Predovšetkým sa diskutuje o ťažkostiach, ktorým mladí ľudia čelia pri získavaní prístupu k vlastníctvu bývania; o spôsoboch, akými sú mladí ľudia „uväznení“ v zneužívajúcich a neregulovaných nájomných trhoch, najmä vo veľkých mestách. Tento jav sa stal natoľko rozšíreným, že vznikol nový pojem na označenie rastu súkromného prenajímania a zároveň poklesu vlastníctva nehnuteľností a sociálneho bývania: Generácia nájomu (Generation Rent).

Situácia sa stáva kritickejšou, ak vezmeme do úvahy aj ďalšie vedľajšie následky: bývanie v neistom, nestabilnom a drahom byte výrazne ovplyvňuje pohodu a duševné zdravie mladých ľudí. Tým, že podkopáva ich schopnosť „usadiť sa“ a urobiť z domu domov pod ich kontrolou, prenájom prispieva k pocitom úzkosti, negatívne ovplyvňuje sebadôveru a sebaúctu a zhoršuje životnú situáciu, ktorá by už mohla byť stresujúca (vzhľadom na skutočnosť, že väčšina mladých ľudí je v tejto situácii, pretože veľmi nízke príjmy im nedovoľujú našetriť si na kúpu domu).

Zhoršujúce sa skúsenosti mladých ľudí s bývaním na celom svete vyvolávajú významné politické výzvy. Peter K. Mackie v redakčnom článku „Mladí ľudia a bývanie: identifikácia kľúčových problémov“ (Mackie 2016) identifikuje dva kľúčové politické problémy:

Po prvé, tvorcovia politik musia zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia mali rovnakú príležitosť opustiť rodinný dom a žiť nezávisle. Bude si to vyžadovať lepšie povedomie o politických, ekonomických a kultúrnych silách, ktoré obmedzujú prechod mladých ľudí, a bude si to vyžadovať následný a zmysluplný politický zásah. Druhou kľúčovou politickou výzvou je zlepšenie vhodnosti a dostupnosti bývania pre mladých ľudí.

Toto druhé vydanie sa dotýka ďalšieho relevantného aspektu: rastúceho fenoménu spoločného bývania medzi mladými ľuďmi v Európe. Aj keď si mladí ľudia niekedy môžu zvoliť spoločné bývanie (napríklad počas štúdia na univerzite), vo väčšine prípadov je rozhodnutie zdieľať bývanie motivované ekonomickými obmedzeniami. Bricocoli a Sabatinelli (2016) tvrdia, že obmedzenie na spoločné bývanie je často problematické, pretože bývanie dostupné pre mladých ľudí, ktorí zdieľajú život, vo všeobecnosti nie je navrhnuté tak, aby vyhovovalo ich potrebám. Chýba napríklad spoločný priestor. Tvorcovia politik, prenajímatelia a stavitelia domov len pomaly reagujú na tento rastúci fenomén a potrebujú zabezpečiť, aby bolo dostupné bývanie, ktoré by účinnejšie vyhovovalo potrebám mladých ľudí, ktorí ho zdieľajú.

Ďalším aspektom, ktorý možno zohľadniť pri ďalšej úvahe, je rastúci význam medzigeneračnej podpory pre mladých ľudí (dedičstvo, medzigeneračné prenosy – napr. prenosy poznatkov medzi generáciami, spolužitie s rodičmi/rodinou), ktorá im umožňuje vstúpiť do vlastníctva bývania alebo vo všeobecnosti získať stabilné bývanie. Na druhej strane však táto podpora vytvára situáciu závislosti, ktorá mladým ľuďom nepomáha budovať si vlastnú budúcnosť v skorom veku. Napriek tomu, že v mnohých krajinách táto situácia vzniká v dôsledku sociálno-kultúrnych a ekonomických trendov, štúdie (Arundel a Ronald, 2016) ukazujú, že dynamika bývania v ranom dospelom veku a úloha polo-závislého bývania je zásadne formovaná kontextom systému bývania a režimu sociálneho zabezpečenia.

ČASŤ 2 – ZÁSADY EFEKTÍVNEJ POLITIKY PRE MLÁDEŽ: DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

? O čo ide?

Aktivity v tejto časti skúmajú princípy, hodnoty a prístupy, ktoré definujú participatívnu tvorbu mládežníckej politiky. Aktivity v tejto časti predstavujú a skúmajú princípy participácie a inklúzie vo vzťahu k mládežníckej politike, ako aj prístup založený na právach a princíp zodpovednosti v mládežníckej politike. Časť sa zameriava aj na dôležitosť politického dialógu a prepojenia medzi miestnou a európskou politickou úrovňou (v oboch smeroch). Veľmi špecifickým modelom participácie mládeže na implementácii politiky je participatívny rozpočet mládeže, ktorý je tiež predstavený v tejto časti.

Vybrané aktivity sú nasledovné.

- **Objavte – princípy!** – Aktivita na preskúmanie zásad a identifikovanie spôsobov, ako tieto zásady pretaviť do praktickej práce.
- **Objavte – Pre koho je inkluzívnosť určená?** – Aktivita na identifikovanie skupín, ktoré sú vylúčené, a na nadviazanie kontaktu s nimi s cieľom pochopiť, ako by sa mohli lepšie zapojiť.
- **Objavte – práva a oveľa viac!** – Aktivita týkajúca sa prístupu k tvorbe politiky mládeže založenom na právach
- **Objavte – zodpovednosť!** – Aktivita týkajúca sa transparentnosti a zásady zodpovednosti v politike mládeže
- **Objavte – Politika ako obojsmerná cesta** – Aktivita na pochopenie tvorby európskej mládežníckej politiky
- **Akcia – Hovorme o politike** - Aktivita zameraná na budovanie konštruktívneho politického dialógu, zahŕňajúca aj existujúce procesy.
- **Akcia – V Rozpočtove! (In Budgettown!)** – Aktivita v oblasti participatívneho rozpočtovania pre mládež
- **Akcia – Smerom k inkluzívnej politike** – Aktivita v oblasti tvorby inkluzívnej politiky pre mládež

Pre koho sú tieto aktivity určené?

Aktivity sú zamerané na podporu učenia sa viacerých zainteresovaných strán zapojených do politiky mládeže. V zásade sú predpokladanými účastníkmi tejto sekcie pracovníci s mládežou. Účastníkmi týchto vzdelávacích aktivít však môžu byť aj mladí ľudia a iné zainteresované strany, ktoré sa zapájajú do politík, vrátane samotných osôb s rozhodovacou právomocou. Výnimkou v tejto sekcii je aktivita „Akcia – V Rozpočtove (In Budgettown!)“, kde sú primárne určenými účastníkmi mladí ľudia v rôznych vzdelávacích kontextoch: školy, iniciatívy na úrovni samosprávy (alebo iniciatívy iných inštitúcií), výmeny mládeže a školiace aktivity.

Všetky aktivity v tejto časti sú určené pre „jednotné“ skupiny zainteresovaných strán (ako sú mladí ľudia, pracovníci s mládežou, tvorcovia politík, mládežnícki aktivisti) aj pre zmiešané skupiny zainteresovaných strán.

Tieto aktivity sú obzvlášť cenné pre skupiny, ktoré sa chystajú zapojiť do dlhodobějších vzdelávacích a/alebo mládežníckych procesov v súvislosti s mládežníckou politikou, alebo pre tie skupiny, ktoré sú už zapojené, prípadne sa chcú zapojiť do formovania a/alebo implementácie mládežníckej politiky.

Tieto aktivity môžu v zásade využívať aj jednotlivci ako formu samoštúdia.

Základy témy

"Návrhár nového druhu systému sa musí plne podieľať na implementácii."

David Knuth, matematik a informatik

Princípy politiky mládeže

Mládežnícka politika odzrkadľuje, ako sa vláda alebo osoby s rozhodovacou právomocou pozerajú na mladých ľudí. Koncepčný rámec mládežníckej politiky, jej prístup a princípy, ako aj jej metodický základ, to všetko formuje politické rozhodnutia, jej mechanizmy a nástroje. Keď hovoríme o efektívnej a funkčnej mládežníckej politike, ktorá je zmysluplná a relevantná pre mladých ľudí v pluralitnom a demokratickom kontexte súčasnej Európy, všetky používané mechanizmy musia byť podopreté súborom základných hodnôt a princípov. Hodnotový rámec mládežníckej politiky je veľmi dôležité zvážiť, pretože má dôsledky na všetkých úrovniach, od prvých krokov procesu jej rozvoja až po opatrenia alebo programy zamerané na mladých ľudí a ciele, ku ktorým smerujú (Rada Európy a Európska komisia 2019a). Princípy často možno nájsť vo vnútroštátnom právnom rámci pre politiku mládeže ako hlavné prierezové prístupy, na ktorých je politika ukotvená. To sú základné hodnoty

a princípy, ktoré musia byť hnacou silou a smerovaním pri rozhodovaní o nadväzujúcich postupoch. Zakladajú sa vo všeobecnosti na hodnotách, akými sú rešpekt, porozumenie, ocenenie každého jednotlivca, rovnosť, čnosť, integrita a solidarita. Prístupy a metodológie tvorby politik sa pohybujú od regulácie po emancipáciu, od prevencie po intervenciu, od proaktívneho k reaktívnemu, od orientovaného na problém k zameranému na príležitosť, od paternalistického k otvorenému. Uplatňovanie jedného alebo druhého prístupu sa premieňa do veľmi rôznorodých opatrení, ktorých odôvodnenie a dôsledky je potrebné dôkladne zvážiť (tamže).

Participácia mládeže je kľúčovým bodom priesečníka hodnôt a princípov, ktorými sa riadi mládežnícka politika, pretože sa tu stretáva prístup k mladým ľuďom a obsah mládežníckej politiky. To je dôvod, prečo sa tento T-Kit a najmä táto časť venujú participatívnej tvorbe mládežníckej politiky a princípom, ktoré riadia takéto participatívne procesy.

Účasť ako zásada politiky vychádza z pochopenia, že všetky politické rozhodnutia vo všetkých sférach, ktoré sa týkajú mladých ľudí, sa robia v úzkej spolupráci so samotnými mladými ľuďmi, čo zabezpečuje ich zmysluplnú a plnú účasť vo všetkých štádiách a fázach „hodiny“ politiky (pozri kapitolu 4 v [Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy](#)). To tiež znamená, že politika by mala mať formálne vytvorené mechanizmy na zabezpečenie účasti mládeže na rozhodovaní.

Princípy efektívnej politiky mládeže (Rada Európy a Európska komisia 2021a)

Účasť

Inklúzia a rozmanitosť

Politika založená na znalostiach a dôkazoch

Závazok

Spolupráca

Transparentnosť

Zodpovednosť

Aktivita „Objavujte – Princípy!“ pomáha účastníkom preskúmať princípy a identifikovať spôsoby, ako tieto princípy premietnuť do praktickej práce na požadovaných zmenách politiky.

Inkluzívna a participatívna mládežnícka politika

Základné princípy inkluzívnej spoločnosti sú:

- príležitosti (na participáciu) – prechod z úlohy pasívneho príjemcu služby na aktívneho účastníka pri rozhodovaní o vlastnom živote a zapájaní sa do verejných aktivít;
- prístup – k fyzickému prostrediu, informáciám a prostriedkom komunikácie, ako aj prístup ku všetkým potrebným základným službám;
- rovnosť – zabezpečenie rovnakých príležitostí pri uplatňovaní ľudských práv.

Na základe týchto princípov a účasťou na tvorbe mládežníckych politík zo strany mladých ľudí vo všeobecnosti a najmä z marginalizovaných skupín zabezpečujeme inkluzívnosť mládežníckych politík, ako aj prispievame k inkluzívnejšej spoločnosti ako celku.

Jadrom každodenných a strategických aktivít pracovníkov s mládežou a iných, ktorí pracujú priamo s mladými ľuďmi, je prispôbiť svoje programy a aktivity potrebám mladých ľudí a v ideálnom prípade im umožniť, aby prevzali aktívnejšiu úlohu – aby sa viac zapájali do procesov rozhodovania a tvorby politiky, ktoré sa ich týkajú. Na druhej strane, pracovníci s mládežou sú často zahŕnutí svojimi každodennými aktivitami a ich plány a aktivity sú väčšinou založené na potrebách tých mladých ľudí, s ktorými sú v tesnej blízkosti – mladých ľudí, ktorých pravdepodobne dobre poznajú, ktorých potrebám rozumejú a ktorých výzvy si uvedomujú. Často je to dané aj obmedzenými dostupnými zdrojmi. To však následne znižuje inkluzívny charakter ich práce a je to stratená príležitosť na podporu mladých ľudí, aby sa zapojili do práce s mládežou a prostredníctvom nej aj do tvorby inkluzívnej a participatívnej politiky mládeže.

Okrem toho na podporu tvorby inkluzívnej mládežníckej politiky a zabezpečenie toho, aby sa zapojilo čo najviac mladých ľudí z rôznych prostredí a situácií, je užitočné presne pochopiť, kto sú zraniteľní mladí ľudia alebo mladí ľudia z marginalizovaných skupín. V snahe podporiť všetkých mladých ľudí v celej Európe európske inštitúcie použili rôzne výrazy na oslovenie najviac znevýhodnených mladých ľudí. Patria sem „mladí ľudia s obmedzenými príležitosťami“ a „zraniteľní mladí ľudia“. Okrem uvedomenia si podmienok a okolností, ktoré z niekoho robia zraniteľného mladého človeka, je nevyhnutné osloviť a skutočne sa pokúsiť pochopiť jeho realitu, jeho potreby, výzvy a túžby. Úzky kontakt s nimi a ochota zapájať sa a učiť sa viac nie sú len prvými krokmi k vytvoreniu porozumenia, ale čo je dôležitejšie, prvými krokmi k posilneniu postavenia mladých ľudí zo zraniteľných skupín, aby zaujali aktívnejší postoj a úlohu.

Inkluzívne mládežnícke politiky sú na jednej strane mechanizmami, ktorými zabezpečujeme začlenenie mladých ľudí z marginalizovaných skupín do všetkých aspektov sociálneho, ekonomického a politického života mladých ľudí. Na druhej strane, začlenenie mladých ľudí do spoločnosti na všetkých úrovniach je indikátorom dosahovania cieľov mládežníckej politiky. Inkluzívne mládežnícke politiky sú tie, ktoré úspešne rozpoznávajú špecifiká a potreby rôznych mladých ľudí a podľa toho vytvárajú aktivity, mechanizmy a podporné opatrenia. Vedú k väčšej realizácii práv mladých ľudí a k blahu komunity a spoločnosti pre nás všetkých. Aby sa mladí ľudia mohli rovnakou mierou zúčastňovať na procese rozhodovania a tvorby politiky, musia byť na to splnomocnení. Len „otvoriť dvere“ nestačí. Každý zainteresovaný subjekt v oblasti mládežníckej politiky musí prispieť a zo svojej pozície a úlohy vytvoriť relevantné príležitosti na rozvoj pochopenia výziev a prekážok, ktorým mladí ľudia čelia, a nájsť spôsoby, ako ich podporiť pri ich prekonávaní. Mládežnícke politiky môžu byť len také inkluzívne ako proces, ktorý vedie k ich tvorbe a implementácii, a je nevyhnutné zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia mali rovnaký prístup a príležitosti zapojiť sa.

Aktivita „Objavujte – Pre koho je inkluzívnosť určená?“ pomáha účastníkom identifikovať, ktoré skupiny sú vylúčené, a zapojiť ich do pochopenia toho, ako by sa mohli zapojiť.

Aktivita „Akcia – Smerom k inkluzívnej politike“ pomáha študentom pochopiť tvorbu inkluzívnej politiky pre mládež.

Participatívny rozpočet

Participatívny rozpočet je rozhodovací proces, v ktorom občania zvažujú a priamo rozhodujú o tom, ako minúť časť verejného rozpočtu. Považuje sa za súčasť toho, čo je známe ako demokratické inovácie: súbor inovačných procesov zameraných na zvýšenie demokracie prostredníctvom občianskej participácie, s osobitným zreteľom na proces politického rozhodovania (Smith 2009). Participatívny rozpočet je považovaný za jednu z najrozšírenejších a najznámejších z týchto novinek. Prvá skúsenosť s participatívnym rozpočtom vo veľkom meradle sa uskutočnila v Porto Alegre v Brazílii v roku 1989, ktorú založila Brazílska strana pracujúcich (PT) ako spôsob iniciovania verejnej diskusie v procese rozhodovania o mestskom rozpočte.

Odvtedy sa participatívne rozpočtovanie rýchlo rozšírilo po celom svete s veľkým úspechom v krajinách Európskej únie. Jeho prispôbenie sa mnohým rôznym kontextom a existencia jeho početných variantov nám neumožňuje rozpoznať jedinú definíciu participatívneho rozpočtu. Namiesto toho je možné určiť minimálne kritériá, ktoré musí participatívny rozpočet spĺňať. Sú nasledovné.

1. Explicitná diskusia o finančných/rozpočtových procesoch. Participatívne rozpočtovanie sa zaoberá obmedzenými zdrojmi a rieši otázku „ako by mal byť obmedzený rozpočet využitý“ (Sintomer et al. 2012).

2. Ústrednosť územného kontextu alebo cieľa. Úroveň mesta bola najčastejším scenárom, v ktorom bola realizovaná. Participatívne rozpočtovanie však môže zahŕňať aj decentralizovaný okres, jednu inštitúciu alebo konkrétnu cieľovú skupinu (ako v prípade mládežníckeho participatívneho rozpočtovania), pokiaľ má zvolený zbor zástupcov s určitými právomocami nad verejnými službami a správou zdrojov (Allegretti 2014).
3. Opakovanie procesu počas rokov, s výnimkou jedinečných udalostí, ako sú jednotlivé stretnutia alebo referendá o rozpočtových otázkach (Sintomer a kol., 2012).
4. Zahŕnutie určitých foriem verejného rokovania v rámci konkrétnych zhromaždení alebo fór. Musia otvoriť „novú verejnú sféru“, preto nie je možné považovať pozvanie občanov na miestne zastupiteľstvá alebo do parlamentov za procesy participatívneho rozpočtovania. Skôr takéto formy verejného rokovania jednoznačne znamenajú diskusiu a vzťahy medzi účastníkmi (Ibid.).
5. Zodpovednosť za výsledky prostredníctvom konkrétného procesu sledovania, ktorý poskytuje spätnú väzbu účastníkom (Allegretti, 2014).

Cabannes (2004) identifikoval štyri „čisté modely“ participatívneho rozpočtovania.

- „Územný model“ charakterizovaný verejnými diskusiami, ktoré zahŕňajú geograficky prepojené komunity alebo susedstvá s cieľom prediskutovať zdroje; spočiatku sa šíril z Latinskej Ameriky a je najrozšírenejší.
- „Tematický model“, ktorý sa zameriava na konkrétne sektorové politiky; príkladmi sú participatívne rozpočtovanie v oblasti verejného bývania v Toronte a agentúra Logiparc Housing v Poitiers.
- „Aktérsky model“, ktorý priamo zapája konkrétne skupiny, zvyčajne podľa sociálnych alebo vekových kritérií, ako je to v prípadoch analyzovaných nižšie.
- „Virtuálne participatívne rozpočtovanie“, ktoré sa uskutočňuje najmä prostredníctvom internetu, najmä prostredníctvom návrhu fázy, rokovanie a hlasovanie; v Európe existuje niekoľko takýchto príkladov, napríklad v Lisabone v Portugalsku alebo v Miláne v Taliansku (Allegretti 2014).

Aktivita „Akcia – V Rozpočtovej! (In Budgettown!)“ pomáha účastníkom praktizovať a zažiť participatívne rozpočtovanie mládežníckej politiky.

Prípady participatívneho rozpočtu mládeže

Najrozšírenejším a najúspešnejším „aktérskym modelom“ je mládežnícky participatívny rozpočet, ktorý oslovuje najmä mladých ľudí. Mohol by sa implementovať v školskom kontexte alebo na mestskej, regionálnej alebo národnej úrovni so zameraním na mladých občanov alebo obyvateľov, ako aj v iných inštitúciách, ktoré sa rozhodnú zdieľať časť moci nad svojím rozpočtom s mladými ľuďmi. Niekoľko príkladov participatívneho rozpočtu je len v oblasti mládeže, ako v prípade francúzskeho regiónu Poitou-Charentes a švédskeho mesta Uddevalla. Mimoriadne zaujímavou skúsenosťou je participatívny rozpočet mládeže v Portugalsku (OPJP – <https://opjovem.gov.pt>), ktorý predstavoval proces na národnej úrovni a ktorý v roku 2019 spravoval rozpočet vo výške pol milióna eur, financoval nápady navrhnuté mladými portugalskými občanmi vo veku od 14 do 30 rokov. Opakuje sa každý rok – pod koordináciou Portugalského inštitútu pre šport a mládež – zaoberá sa návrhmi súvisiacimi so športom, formálnym a neformálnym vzdelávaním, zamestnaním, bývaním, zdravím, životným prostredím a udržateľným rozvojom, správou vecí verejných a participáciou, ako aj rovnosťou a sociálnym začlenením. Iniciatíva bola realizovaná kombináciou osobných stretnutí, digitálnych nástrojov a participatívnej platformy EMPATIA, vyvinutej projektom EMPATIA – Enabling Multichannel Participation Through ICT Adaptations (<https://empatia-project.eu/>), ktorý je financovaný iniciatívou CAPS (Collective Awareness Platforms for Sustainability and Social Innovation) v rámci programu Európskej únie Horizont 2020. Cieľom bolo znížiť náklady na správu a zvýšiť počet účastníkov na celonárodnej úrovni.

Politika mládeže založená na právach

Prístup k mládežníckej politike založený na právach, alebo mládežnícka politika založená na právach, je na európskej úrovni široko prijímaný a podporovaný koncept. Ako koncept zabezpečuje zmysluplné a systematické začlenenie a posilnenie postavenia (najzraniteľnejších) mladých ľudí. Prístup založený na právach v mládežníckej politike znamená, že všetci mladí ľudia majú rovnaký východiskový bod, rovnaké možnosti a príležitosti; vo všeobecnosti rovnaké práva. Koncept zavádza pojmy „držitelia práv“ (mladí ľudia)

la „nositelia povinností“ (štáty a ďalšie zainteresované strany), čo prináša dôležitý prvok zodpovednosti pri práci s právami mládeže. Prístup založený na právach rozvíja schopnosť nositeľov povinností plniť si svoje povinnosti a povzbudzuje držiteľov práv, aby sa domáhali svojich práv.²³ Rozdiel je v tom, že ako nositelia práv majú mladí ľudia moc požadovať zmenu a byť súčasťou tejto zmeny. Európske fórum mládeže uvádza, že mládežnícka politika založená na právach „by sa mala snažiť aktívne podporovať autonómiu mladých ľudí, ako aj ich plnú účasť v spoločnosti“.²⁴ Prístup založený na právach sa navyše zameriava na ochranu pred diskrimináciou a predpokladá zavedenie konkrétnych opatrení na začlenenie mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami do spoločnosti. Tento prístup prispieva k plnému využívaniu ľudských práv mladými ľuďmi. Zabezpečuje tiež, že práva mládeže predstavujú právny základ akejkoľvek politiky súvisiacej s mládežou. Do tvorby, implementácie a hodnotenia mládežníckej politiky integruje normy, štandardy a princípy medzinárodného systému ľudských práv.

Bohužiaľ, politiky pre mládež nie sú vždy postavené na prístupe založenom na právach, a preto je potrebné tento rozmer zdôrazniť aj vo vzdelávacom prostredí, aby sa zvýšilo povedomie o právach mládeže medzi všetkými zainteresovanými stranami.

Práva sú jedným z dôležitých predpokladov, aby sa mladí ľudia mohli plne zapojiť do rozhodovacieho procesu, ako je opísané v prístupe RMSOS²⁵ (Rada Európy 2015b).

Aktivita „Objavujte – Práva a oveľa viac!“ pomáha účastníkom pochopiť prístup k tvorbe politiky pre mládež založeného na právach.

Zodpovedná mládežnícka politika

Princíp zodpovednosti sa týka zodpovednosti za určité zdroje a byť plne zodpovedný pred vlastníkom týchto zdrojov. V prípade verejných politík ide o podriadenie činností a rozhodnutí prijímaných verejnými činiteľmi dohľadu a oficiálnej kontrole, ktorá zaručuje, že vládne iniciatívy dosahujú svoje ciele a reagujú na potreby komunit a ich členov, ktorým majú slúžiť, čím prispievajú k lepšiemu spravovaniu. Zodpovednosť v mládežníckej politike sa teda týka rôznych úrovní správy a infraštruktúry zodpovednosti výkonných (vládných) orgánov voči hlavnému cieľu mládežníckej politiky, ktorým sú komunity a ich členovia (mladí ľudia a mládežnícke skupiny a organizácie).

Kľúčovou úlohou dohľadu v politike mládeže je úloha reprezentatívneho orgánu mladých ľudí, mládežníckych skupín a organizácií. V Európe existujú rôzne formy takýchto reprezentatívnych štruktúr, najčastejšie známe ako národná rada mládeže alebo federácia mládežníckych organizácií. Najdôležitejším aspektom systému zodpovednosti v oblasti mládeže je postavenie mechanizmov zodpovednosti mladých ľudí (mládežnícke rady) v správe politík. Neexistuje jednotná, všeobecne uznávaná definícia mládežníckych rád ani rovnaká úroveň ich uznania vo všetkých krajinách. Je však zrejmé, že takáto reprezentatívna štruktúra mládeže môže a mala by zohrávať dôležitú úlohu pri formovaní participatívnej mládežníckej politiky. Celkový úspech a udržateľnosť mládežníckej politiky závisí od vhodných mechanizmov zodpovednosti, vrátane požiadavky na vypracovanie relevantných výskumných podkladov pre všetky fázy tvorby politiky.

Aktivita „Objavujte – Zodpovednosť!“ účastníkom pochopiť, ako funguje zodpovednosť v politike mládeže.

Politiky mládeže na európskej úrovni

Európske dokumenty, programy a inštitúcie v oblasti mládežníckej politiky často pôsobia a majú vplyv na ostatné úrovne prostredníctvom tzv. efektu postupného prenášania (trickle-down efektu). Koneční príjemcovia nie vždy ľahko prepoja svoje skúsenosti s pôvodným zdrojom politiky, ktorý inicioval a umožnil implementáciu konkrétnych opatrení. Mládežnícka politika na európskej úrovni sa môže zdať vzdialená pracovníkom s mládežou a mladým ľuďom, najmä tým, ktorí sa zameriavajú najmä na miestnu úroveň. Aj keď je aktívna na medzinárodnej úrovni, vplyv a prínos mládežníckej politiky na európskej úrovni, prepojenia medzi rôznymi úrovňami a spôsoby, akými možno prispieť k tvorbe európskej mládežníckej politiky, nie sú vždy jasné.

23. UNFPA, The Human Rights-Based Approach, www.unfpa.org/human-rights-based-approach, prístupné 17. augusta 2022.

24. EYF (2012), Politický dokument o právach mládeže.

25. Skratka piatich kľúčových slov: práva, prostriedky, priestor, príležitosť a podpora.

Okrem toho je mládežnícka politika na európskej úrovni často prepojená s programami a iniciatívami EÚ a pre tých pracovníkov s mládežou a mladých ľudí, ktorí nežijú v rámci hraníc EÚ, môže byť ešte náročnejšie zapojiť sa do jej procesov. Aj keď Rada Európy presahuje hranice EÚ a mnohé dokumenty EÚ o mládežníckej politike zahŕňajú (aspoň do určitej miery) krajiny a občanov, ktorí nie sú súčasťou EÚ, nemusí to byť vždy veľmi zrejmé alebo známe.

V dôsledku tohto nedostatku jasnosti môže byť pomerne náročné pochopiť, ako mládežnícka politika na európskej úrovni funguje, aké sú jej priority a aký má vplyv na mládežnícku politiku a prácu s mládežou na iných úrovniach, ako aj to, ako z nej môžu mladí ľudia na miestnej alebo národnej úrovni mať úžitok a ako k nej môžu prispieť.

Preto investovanie času do skúmania kľúčových politických dokumentov, priorít, inštitúcií a programov na európskej úrovni, ako aj zisťovania ich vplyvu na mládežnícku politiku na iných úrovniach a ako môžu mladí ľudia a pracovníci s mládežou prispieť k jej rozvoju, je dôležitým krokom k posilneniu prítomnosti európskej mládežníckej politiky a jej vplyvu na miestnej úrovni. Viac podrobností nájdete v kapitole „Tvorba politiky mládeže v demokratickej spoločnosti – prehľad“.

Aktivita „Objavte – “Politika ako obojsmerná cesta“ pomáha účastníkom pochopiť tvorbu európskej politiky pre mládež.

Aktivita „Akcia – “Hovorme o politike“ pomáha účastníkom praktizovať budovanie konštruktívneho dialógu o politike, pričom predstavuje aj existujúce procesy.

Užitočné čítanie

- Nastal čas! Referenčný manuál pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/sk/web/partnerstvo-mlade/manual-politiky-pre-mlade-2021>.
- Politický dokument o právach mládeže, Európske fórum mládeže (2012): <https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/Policy-Paper-on-Youth-Rights.pdf>.
- „Európska mládež – domáhajte sa svojich práv!“ Správa Odbornej skupiny Európskeho mládežníckeho fóra o právach mladých: <https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/Claim-Your-Rights.pdf>.
- Rámec politiky životného štýlu a životných podmienok: <https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/Claim-Your-Rights.pdf>.
- Európska Únia - Partnerstvo Rady Európy pre mládež, sociálne práva mladých ľudí: prístup k bývaniu a co-workingu trendy: www.youtube.com/watch?v=b_LZBRNPAbc.

AKTIVITY

OBJAVTE – PRINCÍPY!

Aktivita na preskúmanie princípov a identifikáciu spôsobov, ako tieto princípy previesť do praktickej práce.

Prehľad

Aktivita má úvodný a analytický charakter a umožňuje účastníkom preskúmať princípy participatívnej tvorby mládežníckej politiky. Aktivita prispieva k poznaniu princípov mládežníckej politiky a schopnosti previesť princípy mládežníckej politiky do praxe. Vychádza z analýz európskeho prístupu k zásadám a základným hodnotám mládežníckej politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Prístupy, hodnoty a princípy európskej mládežníckej politiky
2. Procesy a dokumenty podporujúce politické prístupy a princípy
3. Premena princípov do politických mechanizmov

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, aká je potrebná na prispôbenie vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozmedzí 15–30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri skúmaní princípov efektívnej tvorby politiky načrtnutých v oficiálnom dokumente z oblasti európskej politiky mládeže
- Umožniť účastníkom získať hlboké pochopenie charakteristík princípov
- Inšpirovať účastníkov, aby preskúmali politické voľby a postupy v ich vlastnom kontexte

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Flipchartové papiere a fixky.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ na začiatku tejto časti
- Dôkladne sa oboznámte s materiálmi v pracovných materiáloch a pripravte sa na možnú potrebu vysvetliť niektoré pojmy.
- Pridajte do pracovných materiálov obsah o princípoch mládežníckej politiky relevantných pre kontext skupiny účastníkov (napríklad národná/regiónálna/mestská mládežnícka politika).
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu vrátane pracovných listov

Pokyny

1. Prezentujte ciele stretnutia a vysvetlite účastníkom, že aktivita poskytne priestor, v ktorom môžu diskutovať o princípoch efektívnej mládežníckej politiky so silným zameraním na jej participatívny charakter a faktory, ktoré to umožňujú. Požiadajte účastníkov, aby sa podelili o svoje počiatočné nápady o tom, čo je efektívna mládežnícka politika a čo je participatívna mládežnícka politika. Zaznamenajte odpovede na flipchart a povzbudzujte ich, aby identifikovali prepojenia medzi oboma.

2. Stručne vysvetlite politické princípy a hodnoty pre efektívnu mládežnícku politiku (pozri „základy témy“ v tejto časti).
3. Rozdeľte účastníkov do menších skupín po štyroch až piatich ľuďoch. Vysvetlite im, že každá skupina bude pracovať s jedným z dokumentov vypracovaných európskymi alebo globálnymi aktérmi mládežníckej politiky (a potenciálne aj tými na národnej/regiónálnej/miestnej úrovni). Každá skupina dostane svoj pracovný list. Požiadajte ich, aby si našli niekoľko minút na oboznámenie sa s materiálom. Potom ich úlohy sú:

- prejsť dokument a identifikovať všetky prístupy a princípy;
- vybrať tri až päť princípov, ktoré podľa nich majú najväčší potenciál zabezpečiť a podporiť participatívny charakter tvorby mládežníckej politiky;
- diskutovať o týchto princípoch do hĺbky, pozrieť sa na ich definície, doplniť ich tam, kde je to relevantné, a uviesť príklady, ako sa „premieňajú“ do praxe;
- pripraviť stručnú prezentáciu svojich zistení na flipchart a zdieľať ju so skupinou.

4. Pozvite skupiny, aby prezentovali svoje výsledky a facilitujte diskusiu na vyjasnenie spoločných poznatkov.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi a položte nasledujúce otázky

- Aké sú hlavné črty princípov a aká je ich úloha a význam pre tvorbu politiky?
- Ktoré princípy považujete za podstatné pre efektívnu mládežnícku politiku v demokratickom kontexte?
- Aké podobnosti vidíte medzi rôznymi dokumentmi?

Pri pohľade na váš kontext:

- Aké princípy chýbajú, ale sú relevantné pre váš kontext? Ktoré existujú a ako sú v súčasnosti zastúpené v politike?
- Ako a prostredníctvom akých praktík/mechanizmov sa môžu zásady z politických dokumentov (ako napr. odporúčania Rady ministrov, uznesenia EÚ a vnútroštátne politiky a stratégie pre mládež) premietnuť do reality vo vašom kontexte?

Tipy pre facilitátorov

Je dôležité naplánovať si nejaký čas na prediskutovanie kľúčových pojmov, termínov a definícií, pričom sa uistite, že každý má rovnaké pochopenie predtým, ako sa „pustí do práce“.

Môžete si vybrať, ktorý súbor princípov použijete a na základe čoho budete aktivitu stavať. Je nevyhnutné pripraviť praktické príklady mechanizmov na podporu týchto princípov, ktoré pomôžu účastníkom lepšie porozumieť úlohám. Ideálne by príklady princípov mali zahŕňať aj príklady mládežníckej politiky z rôznych úrovní (od miestnej až po európsku).

Najlepšie je, ak majú účastníci nejaké predchádzajúce znalosti a/alebo skúsenosti s mládežníckou politikou, prípadne aj z aktivít v časti „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“.

Variácie

1. V závislosti od skupiny môžete na podporu reflexie použiť metaforické karty, napríklad Dixit. Karty môžete rozdeliť jednotlivcom alebo menším skupinám po dvoch až troch ľuďoch. Úlohou účastníkov je, s jednou alebo viacerými kartami, nájsť logickú súvislosť medzi kartami a zásadou politiky.
2. V závislosti od skupiny môžete zahrnúť gamifikované prvky, ako napríklad: príprava názvov princípov, poskytnutie popisu a ikony/symbolu pre každý z nich, ich zmiešanie a vyzvanie účastníkov, aby priradili ikonu, názov princípu a jeho popis. Tím, ktorý to urobí správne, môže uviesť príklad princípu v praxi zo svojej vlastnej reality. Dá sa to urobiť pomocou digitálnych kvízových nástrojov (ako je Kahoot). V závislosti od témy, ktorú chcete pokryť, môžete zmeniť aj zameranie úlohy.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivite „Objavte – Politika ako obojsmerná cesta“, aby ste pochopili, ako sa európska politika spája s inými úrovňami. Môžete tiež pokračovať v ďalších aktivitách v tejto časti a do hĺbky skúmať niektoré princípy, ktoré boli najrelevantnejšie/diskutované. Na ďalšiu podporu skupiny pri pretváraní týchto zásad do praxe môžete pokračovať s aktivitami v časti „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“.

Ďalšie zdroje

Nástroj sebahodnotenia pre mládežnícku politiku, Rada Európy: www.CouncilofEurope.int/en/web/youth/youth-policy-self-assessment-tool.

Správa z 1. globálneho fóra o politikách mládeže: [www.undp.org/publications/report-1st-global-forum-politiky mládeže](http://www.undp.org/publications/report-1st-global-forum-politiky-mladeze).

Trojuholník tvorby politiky: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/en/web/youth-partnership/essentials>.

Nastal čas! Referenčný manuál pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy

(Výňatok z manuálu)

Keď hovoríme o efektívnej a funkčnej politike mládeže, ktorá má zmysel a je relevantná pre mladých ľudí v pluralitnom a demokratickom kontexte súčasnej Európy, všetky uplatňované mechanizmy musia byť podložené súborom základných hodnôt a princípov.

Práve tieto základné hodnoty a princípy musia byť hybnou silou a smerodajným základom pri rozhodovaní o následných postupoch a praktikách.

Vo všeobecnosti spočívajú na myšlienkach rešpektu, porozumenia, ocenenia každého jednotlivca, rovnosti, čestnosti, integrity a solidarity. Konkrétnejšie, v kontexte politiky mládeže tieto hodnoty a princípy zahŕňajú aj nasledovné.

Participácia, ako princíp politiky, vychádza z chápania, že všetky politické rozhodnutia vo všetkých oblastiach, ktoré sa dotýkajú mladých ľudí, sú prijímané v úzkej konzultácii s nimi samotnými, čím sa zabezpečuje ich zmysluplná a plnohodnotná účasť vo všetkých fázach a etapách „hodín“ politiky. To tiež znamená, že politika by mala mať formálne zavedené mechanizmy na zabezpečenie účasti mladých ľudí na rozhodovaní.

Inklúzia ako zásada politiky znamená, že politiky pre mládež sú otvorené, nediskriminačné a zahŕňajú rôzne skupiny mladých ľudí s rôznymi životnými situáciami, identitami a zázemím, pre ktorých sú zaručené rovnaké príležitosti na prístup k politike a na prospech z nej. Zásada začlenenia musí zabezpečiť minimalizáciu znevýhodnenia a optimalizáciu výhod pre tých, ktorí už zažívajú marginalizáciu a sociálne vylúčenie alebo im čelia, čím sa zabezpečia „rovnaké podmienky“ pre mladých ľudí.

Politický princíp založený na vedomostiach a dôkazoch sa usiluje o to, aby rozhodnutia vychádzali z jasného a objektívneho porozumenia aktuálnej situácie mladých ľudí a aby tieto informácie ovplyvňovali politiku tak, aby bola relevantná, aktuálna, cielená, efektívna a zodpovedajúca potrebám. Znamená to, že prepojenie medzi dôkazmi a politikou je udržateľné, nepretržité a má reálny dopad.

Závazok, ako princíp politiky, predstavuje základ pre overenie silnej politickej vôle a pripravenosti rozhodovacích orgánov trvalo podporovať mladých ľudí prostredníctvom politických opatrení, bez ohľadu na rôzne faktory súvisiace s politickými, ekonomickými, sociálnymi či inými zmenami. Závazok znamená, že mládež je jednoznačne vnímaná ako špecifická, často zraniteľná cieľová skupina politiky.

Spolupráca, ako princíp politiky, podporuje prístup, podľa ktorého je zosúladenie medzi rôznymi aktérmi mládežníckej politiky, zainteresovanými stranami, sektormi, úrovňami a oblasťami prospešné a môže prispieť k zjednoteniu zdrojov a posilneniu práce v tejto oblasti. Zahŕňa existenciu a podporu koordinačných a spolupracujúcich mechanizmov pre horizontálnu aj vertikálnu spoluprácu v rámci vládnych orgánov; partnerstvá medzi sektormi; a prepojenia medzi miestnou, regionálnou, národnou a medzinárodnou úrovňou.

Princíp transparentnosti v politike presadzuje myšlienku, že samotná politika, jej aktéri, ciele, zámery, priority, zdroje financovania, rozhodovacie procesy a implementačné mechanizmy by mali byť jasné, otvorené a zrozumiteľné pre širokú verejnosť. Znamená to tiež, že všetky zainteresované strany majú prístup k týmto informáciám a mechanizmom, čím sa posilňuje ich schopnosť aktívne prispievať.

Zodpovednosť znamená, že politika má zavedené mechanizmy, procesy a štruktúry, ktoré umožňujú nielen zodpovednosť za spôsob, akým sú politiky vytvárané, realizované a vyhodnocované, s cieľom merať, do akej miery dosahujú stanovené ciele, v akej kvalite a akými prostriedkami. To znamená, že sú zavedené mechanizmy hodnotenia, monitorovania a transparentného vykazovania, ktoré sprevádzajú a podporujú realizáciu práce.

Stratégia Európskej únie pre mládež v roku 2019 – 2027

Východiskové princípy

Európska politika v oblasti mládeže a všetky činnosti realizované v rámci Stratégie Európskej únie pre mládež 2019 – 2027 by mali byť pevne zakotvené v medzinárodnom systéme ľudských práv. Nasledujúce princípy by sa mali uplatňovať vo všetkých politikách a aktivitách týkajúcich sa mladých ľudí.

- a. Rovnosť a nediskriminácia: boj proti všetkým formám diskriminácie a podpora rodovej rovnosti, pri uznaní, že mladí ľudia sú vystavení riziku viacerých foriem diskriminácie, vrátane diskriminácie na základe veku, a pri rešpektovaní princípov zakotvených okrem iného v článkoch 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie.

- b. Začlenenie: uznávajúc, že mladí ľudia nie sú homogénnou skupinou, a preto majú rôzne potreby, zázemie, životné situácie a záujmy, stratégia EÚ pre mládež by mala podporovať činnosti a politiky, ktoré sú inkluzívne pre všetkých mladých ľudí, najmä pre tých, ktorí majú menej príležitostí a/alebo tých, ktorých hlasy môžu byť prehliadané.
- c. Účasť: uznávajúc, že všetci mladí ľudia sú prínosom pre spoločnosť, všetky politiky a aktivity týkajúce sa mladých ľudí by mali podporovať ich právo zúčastňovať sa na tvorbe, implementácii a následnom vyhodnocovaní politik, ktoré ich ovplyvňujú, a to prostredníctvom zmysluplnej účasti mladých ľudí a mládežníckych organizácií. V tomto kontexte by mali byť politiky tvorené so zohľadnením zmien, ktoré do demokratickej a občianskej participácie priniesla digitálna komunikácia.
- d. Globálny, európsky, národný, regionálny a miestny rozmer: aby sa zabezpečil udržateľný vplyv na mladých ľudí, je dôležité, aby bola politika EÚ v oblasti mládeže realizovaná so zreteľom na prepojenia s regionálnou a miestnou úrovňou a aby sa vykonávali aktivity na podporu mládežníckych politik na úrovni miestnych komunít. by sa mal brať do úvahy hlas mladých ľudí vždy, keď sa riešia globálne otázky.
- e. Dvojitý prístup: politiky zamerané na zlepšenie života mladých ľudí nemôžu byť nikdy obmedzené len na oblasť mládeže samotnú. Preto je dvojitý prístup, na ktorom sa dohodlo v predchádzajúcom rámci spolupráce 2010 – 2018, naďalej nevyhnutný, keďže sa snaží riešiť otázky relevantné pre mládež na jednej strane začleňovaním iniciatív naprieč rôznymi oblasťami politiky a na druhej strane prostredníctvom konkrétnych iniciatív v sektore mládeže.

Nástroj sebahodnotenia pre mládežnícku politiku, Rada Európy

(Úryvok upravený z nástroja)

Kľúčové princípy verejných politik pre mládež podľa Rady Európy. V priebehu rokov Rada Európy vyvinula množstvo zásad, cieľov a hodnôt, ktoré by mali podporovať mládežnícke politiky. Podľa Rady Európy by každá verejná mládežnícka politika mala podporovať nasledujúce princípy.

- Cielavedome investovať do mladých ľudí spôsobom, ktorý je súdržný a navzájom sa posilňuje, a to všade tam, kde je to možné, prostredníctvom prístupu zameraného na príležitosti, nie na problémy – okrem iného aj vypracovaním štandardov a nástrojov mládežníckej politiky tam, kde je to potrebné.
- Zapájať mladých ľudí ako do strategického formovania mládežníckych politik, tak aj do vyjadrovania ich názorov na praktickú účinnosť ich implementácie.
- Vytvárať podmienky pre učenie sa, príležitosti a skúsenosti, ktoré zabezpečia, že mladí ľudia si rozvinú vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na plnohodnotné zapojenie sa do trhu práce aj do občianskej spoločnosti.
- Zaviest' systémy na spoľahlivé zhromažďovanie údajov s cieľom preukázať účinnosť mládežníckych politik a zároveň odhaliť, do akej miery existujú „medzery v politike“ v súvislosti s efektívnym poskytovaním služieb mladým ľuďom z určitých sociálnych skupín, v určitých oblastiach alebo za určitých podmienok.
- Prejaviť záväzok znižovať takéto „medzery v politike“ tam, kde preukázateľne existujú.

Tieto všeobecné zásady opisujú, ako by mala vyzeráť kvalitná politika. Členské štáty sú zároveň povzbudzované, aby monitorovali dopad a účinnosť politik, ktoré zavádzajú, a aby boli pripravené ich doladiť (alebo dokonca opustiť), ak sa ukáže, že sú čiastočne alebo úplne neefektívne.

Globálne fórum OSN o politike mládeže

(Prispôbený výňatok zo správy)

Na všetkých úrovniach by sa mládežnícke politiky mali riadiť súborom kľúčových riadiacich zásad, ktoré sú nevyhnutné pre zmysluplný a inkluzívny rozvoj a implementáciu politik pre mládež. Mládežnícke politiky by mali byť:

- **založené na právach** – navrhnuté a realizované v rámci prístupu založeného na ľudských právach, v súlade s globálnymi a regionálnymi záväzkami danej krajiny;
- **inkluzívne** – zabezpečujúce rovnaké príležitosti pre každého mladého človeka na naplnenie jeho plného potenciálu v živote, vrátane odstraňovania prekážok sociálneho začlenenia, najmä pre zraniteľné skupiny, a umožnenia občianskej participácie všetkých mladých ľudí;
- **participatívne** – navrhnuté, vyvinuté, implementované, monitorované a hodnotené zmysluplne účasť mladých ľudí a so zapojením všetkých zainteresovaných strán, od miestnej až po národnú úroveň, vo vidieckom aj mestskom prostredí a vo všetkých kontextoch rozvoja vrátane post-konfliktné a prechodné situácie;

- **rodovo senzitívne** – umožnenie konkrétnych opatrení na presadzovanie rodovej rovnosti, zabezpečenie toho, aby mladé ženy boli rovnocennými partnermi mladých mužov, a na riešenie rodových rozdielov vo všetkých prostrediach, od politických po sociálno-ekonomické a kultúrne;
- **komplexné** – prijatie holistického prístupu k rozvoju mládeže prostredníctvom intenzívnejšej spolupráce naprieč sektormi politiky, ministerstvami a inými relevantnými subjektmi, ako aj poskytovaním integrovaného strategického rámca, ktorý riadi legislatívu a opatrenia ovplyvňujúce mládež;
- **založené na vedomostiach a na dôkazoch** – vyvíjané a pravidelne aktualizované na základe zhromažďovania, analýzy a šírenia kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií o situácii, potrebách, výzvach a príležitostiach mladých žien a mužov v danom kontexte;
- **plne zabezpečené zdrojmi** – disponujú primeranými, transparentnými a vyhradenými zdrojmi na realizáciu, monitorovanie a hodnotenie, pričom maximalizujú dostupné zdroje prostredníctvom koordinácie a umožnenia partnerstiev viacerých zainteresovaných strán a spoločného vlastníctva;
- **zodpovedné** – na národnej a miestnej úrovni vlastnené a vedené, pravidelne monitorované a vyhodnocované na základe konkrétnych cieľov a ukazovateľov rozvoja mládeže, s aktívnou účasťou mladých ľudí.

OBJAVTE – PRE KOHO JE INKLUZÍVNOSŤ URČENÁ?

Aktivita v oblasti tvorby inkluzívnej politiky pre mládež

Prehľad

Aktivita predstavuje participatívne hodnotenie potrieb ako nástroj pre inkluzívne tvorenie politiky. Buduje vedomosti o vlastných a cudzích potrebách a skúsenostiach s marginalizáciou a porozumenie potrebe inkluzívnej mládežníckej politiky. Táto aktivita umožňuje účastníkom robiť informované a vedomé rozhodnutia o tom, ako plánovať programy a aktivity, ktoré budú zahŕňať mladých ľudí z marginalizovaných skupín a postupne ich posilňovať, aby sa viac zapájali do rôznych procesov.

Kľúčové témy a koncepty

1. Inkluzívna práca s mládežou
2. Inkluzívna mládežnícka politika
3. Hodnotenie potrieb participácie

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu je medzi 6-9 hodinami. Časti aktivity však nemusia byť organizované hneď jedna po druhej; naopak, účastníkom môže byť umožnené vykonať časť 2 a časť 3 aktivity mimo bezprostredného vzdelávacieho prostredia a počas niekoľkých dní alebo týždňov pred opätovným stretnutím v rámci vzdelávacej skupiny. Týmto spôsobom budú mať účastníci dostatok času na zapojenie sa do úlohy a získanie cennejších poznatkov.

Ciele

- Podporiť účastníkov v nadviazaní spojenia a pochopení mladých ľudí, ktorí nie sú v ich bezprostrednej blízkosti a bežných každodenných aktivitách
- Umožniť účastníkom preskúmať potreby mladých ľudí ako základ pre tvorbu inkluzívnej politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby oslovili marginalizovanú mládež a zapojili ju

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je zdokumentovaná všetka práca.
- Papiere/zošity A4 a perá (na písanie si osobných poznámok) – prípadne zariadenia na pripojenie na internet a Wi-Fi pripojenie (na komunikáciu s mladými ľuďmi)
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papiera (mapy) na stenu/flipchart. Prípadne zariadenie na premietanie digitálnych máp.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane pracovných listov v tlačenej alebo digitálnej forme

Pokyny

1. časť. Reflexia a súvislosť s témou

1. Predstavte ciele zasadnutia a vysvetlite účastníkom, že aktivita bude zameraná na nástroj participatívneho hodnotenia potrieb. Predstavte pojem zraniteľných a/alebo marginalizovaných skupín (odkážte na „základy témy“ v tejto časti).

2. Vyzvite účastníkov, aby si jednotlivci venovali čas na zamyslenie sa nad nasledujúcimi otázkami (na základe zdieľaného pochopenia zraniteľných a/alebo marginalizovaných skupín).

- Boli ste niekedy, alebo ste momentálne v pozícii (mladého človeka) zo sociálne zraniteľnej skupiny?
- Ako ste sa do tejto situácie dostali?
- Dostali ste nejakú formu podpory a prostredníctvom akých aktivít a/alebo mechanizmov vám bola táto podpora poskytnutá?
- Boli vaše potreby zohľadnené pri rozhodovaní o politikách na miestnej úrovni?

3. Vyzvite účastníkov, aby sa rozdelili do malých skupín po troch až štyroch ľuďoch, kde sa môžu navzájom podeliť o svoje úvahy a postrehy (v takom rozsahu, v akom to bude príjemné). Požiadajte ich, aby boli pripravení vrátiť sa k hlavnej skupine a podeliť sa o hlavné poznatky súvisiace so skúsenosťami (mladých) ľudí zo zraniteľných skupín.

Časť 2. Mapovanie

1. Vyzvite účastníkov, aby zmapovali zraniteľné skupiny vo svojej miestnej komunite (alebo komunitnom kontexte, v ktorom pôsobia). Poučte ich, aby začali vytvorením zoznamu zraniteľných skupín mladých ľudí, ktorých vo svojej komunite poznajú. Pri každom z nich by mali napísať miesta, kde tí ľudia môžu byť, kde trávia čas, kam im chodia vychádzať v ústrety, aké služby hľadajú a kde. Pre tento krok môžete použiť poskytnutú šablónu.

Časť 3. Hodnotenie potrieb participácie

1. Teraz, keď má každý účastník svoju mapu, pozvite ho, aby ju zdieľal s ostatnými. Môžu nájsť podobnosti a/alebo dozvedieť sa o nových a chýbajúcich informáciách.
2. Požiadajte účastníkov, aby sa spojili alebo vytvorili tím, alebo aby pokračovali v ďalšej úlohe ako jednotlivci.. Vysvetlite, že ďalším krokom je uskutočniť online alebo osobný prieskum medzi mladými ľuďmi, ktorých zmapovali. Mali by sa stretnúť s niekoľkými mladými ľuďmi z jednej z týchto skupín a pokúsiť sa nájsť odpovede na tieto otázky.
 - Akým výzvam čelia?
 - Aké potreby majú? A ktoré je ťažké splniť?
 - Aké problémy považujú za najväčšie?
 - Aké služby a aktivity im chýbajú?
 - Ako by sa niektoré z existujúcich služieb a aktivít mohli prispôbiť tak, aby im lepšie vyhovovali?

Informujte účastníkov, že svoje zistenia/poznatky by mali vizuálne prezentovať na papieri na flipcharte (alebo alternatívne na digitálnej nástenke) pomocou modelu empatie (pozrite si obrázok v pracovnom liste). V štyroch kvadrantoch by mali prezentovať kľúčové veci, ktoré objavili počas rozhovorov. Zistenia by mali byť zhrnuté nasledovne.

- Čo títo mladí ľudia **povedali**, že sa im deje
- Čo títo mladí ľudia **robili** a čo robia denne
- Ako sa títo mladí ľudia **cítia**
- Čo si títo mladí ľudia **myslia** o situácii

Časť 4. Poznatky a zamyslenie sa nad ďalšími krokmi

1. Vyzvite účastníkov/tímy, aby zdieľali svoje mapy empatie a hlavné postrehy. Zvyšok skupiny môže klásť doplňujúce otázky a prípadne prispieť ďalšími poznatkami na základe predložených údajov.
2. Vyzvite účastníkov, aby vytvorili podporné skupiny a navzájom si pomáhali premýšľať o spôsoboch, ako reagovať na získané postrehy, ako zapojiť týchto mladých ľudí a spoločne nájsť mechanizmy na riešenie ich potrieb.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi tým, že im položíte nasledujúce otázky.

- Aký bol celý proces?
- Ako sa vám darilo nadviazať kontakt s mladými ľuďmi? Ako ste sa pri tom cítili? Čo ste vnímali?
- Boli ste si vedomí niektorých svojich predpokladov alebo zaujatých názorov o mladých ľuďoch a ich potrebách? Ak áno, boli tieto predstavy spochybnené?

- Čo vás prekvapilo?
- Do akej miery sa zvýšilo vaše porozumenie potrieb mladých ľudí, s ktorými ste nadviazali kontakt? Ako dobre tomu teraz rozumiete?
- Kde vidíte uplatnenie participatívneho hodnotenia potrieb vo svojej práci?
- Ako by vaše zistenia mohli ovplyvniť tvorbu politiky, ktoré priamo zasahujú tieto skupiny mladých ľudí? Čo by ste v tej súvislosti mohli urobiť?
- Aké by mohli byť vaše bezprostredné ďalšie kroky?

Tipy pre facilitátorov

Je dôležité vyčleniť dostatok času na túto aktivitu. Hoci môže byť lákavé ju urýchliť, pretože vyžaduje pomerne veľa času, bude to kontraproduktívne, pretože to môže viesť k väčšiemu počtu predpokladov a zaujatých názorov. Ak organizujete kratšiu udalosť, môže byť lepšie zvoliť inú aktivitu.

S tým súvisí, že táto aktivita môže byť súčasťou kombinovaného alebo online kurzu, kde by mohol byť viac času venovaný výskumu v online komunite a následné výsledky by sa prezentovali a diskutovali osobne alebo online.

V závislosti od zrelosti a zdrojov skupiny možno budete musieť účastníkom pomôcť pri oslovovaní mladých ľudí, aby bol proces otvorený a účastníci boli pripravení úprimne a s empatiou sa zapojiť do kontaktu s mladými ľuďmi.

Navyše je naozaj dôležité povzbudzovať účastníkov, aby:

- preskúmať neznáme a hľadať skupiny mladých ľudí, o ktorých vedľa najmenej; mladých ľudí, ku ktorým si uvedomujú isté predsudky; mladých ľudí, ktorých často stretávajú, ale o ich realite/životných podmienkach vedľa málo a podobne.
- pokúsiť sa osloviť a vyspovedať čo najviac mladých ľudí z konkrétnej identifikovanej skupiny. Je dôležité, aby zistenia vychádzali z minimálne niekoľkých rozhovorov, aby bolo možné identifikovať určitý vzorec.
- určiť možné ďalšie kroky a navzájom si pomáhať pri snahách osloviť a zapojiť rôznorodých mladých ľudí.

Účastníci by mali mať určité predchádzajúce znalosti a/alebo skúsenosti s mládežníckou politikou, prípadne aj z aktivít v časti „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“

Variácie

Každá časť môže byť samostatnou aktivitou v závislosti od skupiny, s ktorou plánujete túto aktivitu vykonávať, a od toho, kde by mohla byť, pokiaľ ide o inkluzívnejšiu prácu.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivite „Smerom k inkluzívnej politike“ alebo nejakými inými aktivitami, ktoré pomôžu účastníkom prijať inkluzívne a participatívne kroky smerom k tvorbe, implementácii a hodnoteniu inkluzívnej mládežníckej politiky.

Ďalšie zdroje

Dizajnové myslenie : príručka na prototypovanie a testovanie riešení pre ciele udržateľného rozvoja: www.undp.org/arab-states/publications/design-thinking.

Podklady na mapovanie

Kde trávia svoj čas?

-
-
-

Kam chodia, aby
uspokojili svoje
potreby?

-
-
-

Aké služby hľadajú
a kde?

-
-
-

VYJADRIA SA

MYSLIA

MLADÍ ĽUDIA
KTORÍ...

KONAJÚ

CÍTIA

OBJAVTE – PRÁVA A OVEĽA VIAC!

Aktivita skúmajúca prístup k mládežníckej politike založený na právach

Prehľad

Aktivita postavená na rámci RMSOS (rights-práva, means-prostriedky, space-priestor, opportunity-príležitosť a support-podpora) umožňuje účastníkom preskúmať prístup založený na právach k participatívnej mládežníckej politike. Účastníci sa učia o uznávaní mladých ľudí ako zdroja a chápu dôležitosť a hodnotu zmysluplnej participácie mládeže v mládežníckej politike. Tiež majú príležitosť zhodnotiť, do akej miery sú tieto podmienky prítomné a dostupné pre mladých ľudí a ako ich možno zlepšiť a ďalej rozvíjať.

Kľúčové témy a koncepty

1. Prístup založený na právach
2. Participatívna mládežnícka politika

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Optimálne nie viac ako 20 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby pochopili prístup založený na právach pri tvorbe politiky mládeže
- Umožniť účastníkom pracovať s modelom RMSOS a uviesť do prevádzky jeho rôzne prvky
- Inšpirovať účastníkov, aby preskúmali podmienky prístupu založeného na právach v ich špecifických kontextoch

Materiály a technická príprava

- Papier na flipchart a fixky (alebo alternatívne online tabuľa s piatimi oddelenými priestormi).
- Veľký model RMSOS (na polozenie na zem alebo zavesenie na stenu).
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Prečítajte si podrobnejšie vysvetlenia o modeli RMSOS v aktualizovanej Európskej charte o účasti mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote: <https://rm.coe.int/0900001680702408>
- Pripravte materiály potrebné pre aktivitu, vrátane veľkého modelu RMSOS.

Pokyny

1. Požiadajte účastníkov, aby slobodne vyjadrili, čo im napadne, keď počujú výraz „prístup založený na právach v tvorbe mládežníckej politiky“. Čo znamená „prístup založený na právach“ všeobecne a ako môže súvisieť s tvorbou politiky? Ich odpovede môžete zaznamenať na papier flipchartu.
2. Pokračujte tým, že sa ich opýtate: kto sú nositelia práv a kto sú povinné osoby v kontexte mládežníckej politiky? Aký je medzi nimi vzťah? Kde je moc? Môžete tiež vyzvať účastníkov, aby sa pokúsili vizualizovať tieto vzťahy a zdroje moci.
3. Predstavte model RMSOS (odkážte na časť „základy témy“ v tejto sekcii) a ak sú medzi účastníkmi tí, ktorí ho už poznajú, požiadajte ich o príspevok. Uistite sa, že všetky prvky modelu sú jasné, rovnako ako prepojenie modelu na rozvoj mládežníckej politiky (ako je potrebných všetkých päť prvkov na zabezpečenie plnej účasti mladých ľudí na procesoch tvorby politiky).
4. Umiestnite model RMSOS na zem a požiadajte účastníkov, aby sa postavili okolo neho. Začnite pri časti „práva“ a opýtajte sa účastníkov, do akej miery cítia, že mladí ľudia, s ktorými pracujú (alebo oni sami,

ak sú mladí), majú právo zapájať sa do tvorby politiky. Mali by sa fyzicky postaviť na príslušnú líniu. Môžete si vypočítať niekoľko komentárov. Pokračujte k časti „prostriedky“ a opakujte rovnaký proces, až kým neprejdete všetkých päť aspektov modelu RMSOS.

5. Vysvetlite, že aktivita bude pokračovať prácou v piatich skupinách (každá skupina sa bude venovať jednému aspektu modelu RMSOS). Pozvite účastníkov, aby sa pridali do skupiny, kde podľa ich názoru vidia najväčší priestor na zlepšenie. Úlohou skupín je diskutovať o tom, ako je možné zlepšiť ich pridelený aspekt v ich kontexte. Kľúčové poznatky by mali zaznamenať na flipchart papier (alebo do vyhradeného priestoru na online tabuli).

6. Keď budú všetky skupiny pripravené, pozvite účastníkov, aby priniesli svoje flipcharty do stredu miestnosti a vyhradte čas na ich prečítanie. (Prípadne ich môžete požiadať, aby si pozreli online tabuľu a priestory, kde iné skupiny zdokumentovali svoju prácu.)

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi a položte im nasledujúce otázky:

- Čo sa stalo počas aktivity? Čo pre vás bolo najzaujímavejšie?
- Ako je vo vašom kontexte a praxi známa problematika prístupu založeného na právach a modelu RMSOS?
- Do akej miery sú prístup založený na právach a definované predpoklady prítomné vo vašom kontexte?
- Aké konkrétne kroky by ste mohli podniknúť na zlepšenie týchto piatich podmienok/aspektov? Aký je prvý krok, ktorý by ste urobili?

Tipy pre facilitátorov

V závislosti od toho, do akej miery sú účastníci oboznámení s prístupom založeným na právach, možno budete musieť stráviť viac času oboznámením sa s konceptom a procesmi okolo neho. Pripravte si základné informácie na možné diskusie o potrebe špecifických práv mládeže (napríklad, či je potrebný taký koncept, ako sú práva mládeže, alebo či sa naň vzťahuje širšia aplikácia ľudských práv).

Variácie

Prípadne (ak je viac času) môžete vykonať krok 6 formou „world café“. Pozvite skupiny, aby si našli miesto v hlavnej miestnosti (budete potrebovať päť stolov) a požiadajte ich, aby zapísali svoje nápady na flipchart papier. Potom nechajte každú skupinu otočiť sa a posunúť sa o jeden stôl doľava. Keď sú pri inom stole, mali by sa oboznámiť s návrhmi a následne premýšľať a pridať/sugestívne doplniť svoje nápady, ako by sa daný aspekt mohol zlepšiť. Po stanovenom čase dajte signál, aby sa skupiny znova posunuli o jeden stôl doľava a proces zopakovali, až kým sa nevrátia k svojmu pôvodnému flipchartu. Po návrate k svojmu stolu ich požiadajte, aby si prešli príspevky od ostatných a zamysleli sa nad nimi.

Okrem toho, ak sú účastníci aktívni na tejto úrovni, ďalším krokom by mohlo byť zmapovanie RMSOS na európskej úrovni a vo vzťahu k európskej mládežníckej politike.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v ďalších aktivitách v tejto časti a hlbšie preskúmať niektoré ďalšie princípy. Vaša skupina môže tiež vyjadriť želanie viac sa angažovať v politike mládeže, a preto by ste mohli navrhnúť aktivity zo sekcie „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“ a/alebo zo sekcie „Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže“.

Ďalšie zdroje

"Povedzte svoj názor!" Manuál k revidovanej Európskej charte o účasti mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote: <https://rm.coe.int/16807023e0>

OBJAVTE – ZODPOVEDNOSŤ!

Aktivita zameraná na transparentnosť a princíp zodpovednosti pri tvorbe politiky pre mládež

Prehľad

Aktivita pomáha účastníkom preskúmať princíp zodpovednosti v participatívnej mládežníckej politike a pochopiť dôležitosť úlohy dohľadu medzi rôznymi úlohami, ktoré majú rôzne zainteresované strany v participatívnej mládežníckej politike. Prostredníctvom tejto aktivity účastníci identifikujú a skúmajú úlohy, ktoré majú rôzne zainteresované strany v rámci participatívnej politiky mládeže, najmä vo vzťahu k princípu zodpovednosti.

Kľúčové témy a koncepty

1. Zásada zodpovednosti
2. Úloha dohľadu
3. Participatívna mládežnícka politika

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny : Optimálne nie viac ako 20 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby pochopili princíp zodpovednosti pri tvorbe politiky mládeže
- Umožniť účastníkom pochopiť úlohu dohľadu mladých ľudí a mládežníckych štruktúr v mládežníckej politike
- Inšpirovať účastníkov, aby preskúmali podmienky prístupu založeného na právach v ich špecifických kontextoch

Materiály a technická príprava

- Nalepovacie papieriky dvoch rôznych farieb a farebné perá.
- Stojan na flipchart (potrebujete dva) alebo stenu.
- Facilitačné kartičky rôznych tvarov a farieb, flipchartové papiere a fixky.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia kartičiek a papiera na flipchart.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si relevantný zoznam kľúčových zainteresovaných strán v kontexte mládežníckej politiky, s ktorými vaša skupina účastníkov spolupracuje (ako záloha, ak by mali problém ich identifikovať) (pozri „základy témy“ v časti „Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky“).
- Pripravte sa na poskytnutie (podľa potreby) vstupu o koncepte participatívnej mládežníckej politiky (pozri kapitolu „Tvorba mládežníckej politiky v demokratickej spoločnosti – prehľad“).
- Pripravte si materiály potrebné na realizáciu aktivity.

Pokyny

1. Požiadajte účastníkov, aby sa rozdelili do skupín po troch až štyroch ľuďoch. Každá skupina by mala použiť dva rôzne farebné lístky lepiacich štítkov a napísať svoje asociácie a pochopenie pojmov „transparentnosť“ (priradte jednej farbe tento pojem a označte to na flipcharte) a „zodpovednosť“ (priradte druhej farbe tento pojem a označte ho na inom flipcharte). Keď budú pripravení, mali by svoje lístky umiestniť na príslušné flipcharty. Vyzvite ich všetkých, aby si prezreli, čo sa tam nachádza, ešte predtým, než sa vrátia na svoje miesta. Skontrolujte, či je potrebné niečo objasniť. Zhrňte spoločné pochopenie týchto pojmov a vysvetlite, že táto aktivita sa bude špeciálne zameriavať na princíp zodpovednosti a na kontrolnú úlohu, ktorá je pre zodpovednosť nevyhnutná.

2. Vyzvite účastníkov, aby premýšľali o rámci mládežníckej politiky vo svojom kontexte a identifikovali, ktorí aktéri sú primárne zodpovední za zodpovednosť v mládežníckej politike. Opýtajte sa, ktoré z týchto zainteresovaných strán (alebo iní) by mali zabezpečiť transparentnosť vo všetkých fázach mládežníckej politiky. Každý identifikovaný aktér by mal byť napísaný na kartičku na facilitáciu a umiestnený na príslušný flipchart.

3. Predstavte svoj vstup o kontrolnej úlohe mládežníckych rád alebo podobných mládežníckych štruktúr v mládežníckej politike (odkazujte na „základy témy“ v tejto sekcii). Pozvite účastníkov, aby identifikovali, kto túto úlohu plní v ich kontexte.

4. Vyzvite ich, aby sa vrátili do svojich skupín a diskutovali o tom, **ako** by mládežnícke rady alebo podobné štruktúry (alebo niekto iný) mali/mohli poskytovať podporu a **akú podporu** by potrebovali, aby mohli:

- vyžadovať zodpovednosť a transparentnosť od identifikovaných zainteresovaných strán v mládežníckej politike;
- posúdiť, či sú tieto strany zodpovedné a či pracujú transparentne;
- hodnotiť prácu týchto zainteresovaných strán.

Požiadajte ich, aby svoje nápady zdokumentovali na lepiace štítky.

5. Pozvite skupiny, aby sa vrátili a zdieľali svoje hlavné nápady na prvú otázku, potom na druhú a tretiu. Požiadajte ich, aby k flipchartu pridali papier len v prípade, že ich odpoveď je rovnaká alebo podobná už uvedenej, a aby prispeli prezentovaním nových nápadov.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi položením nasledujúcich otázok:

- Čo sa počas aktivity stalo? Čo bolo pre vás najzaujímavejšie?
- Aké je povedomie o princípe zodpovednosti v mládežníckej politike vo vašom kontexte? Aký dôležitý je tento aspekt pre participatívnu mládežnícku politiku?
- Do akej miery má národná mládežnícka rada (alebo podobná mládežnícka štruktúra) dohľadovú úlohu v mládežníckej politike vo vašom kontexte? Ako by sa to dalo zlepšiť?
- Ako sa cítite ohľadom identifikovaných nápadov? Mohli by ste iniciovať niektoré kroky, aby sa stali realitou?

Tipy pre facilitátorov

Nezabudnite zaviesť pojem, že zodpovednosť sa nevzťahuje len na verejnú sféru a verejných činiteľov, ale možno ju chápať aj v širšom kontexte a aplikovať ju aj v súkromnej sfére. Mládežnícke rady sa napríklad zodpovedajú svojim členským organizáciám a tieto členské organizácie sa zodpovedajú mladým ľuďom – svojim členom. A preto je veľmi dôležité uplatňovať tento princíp vo všetkých sférach. Okrem toho si všimnite, že zodpovedné zainteresované strany pracujú transparentným spôsobom, a preto sa tieto dva pojmy často spájajú. Ak účastníci vynechali niektoré kľúčové zainteresované strany a snažia sa ich identifikovať, ponúknite im zainteresované strany zo zoznamu, ktorý ste pripravili. Počas aktivity a najmä v časti záverečná diskusia možno budete musieť zdôrazniť koncept participatívnej politiky mládeže.

Variácie

V závislosti od preferencií vašej skupiny môže byť prvý krok aktivity vykonaný tak, že skupiny vysvetlia svoje chápanie pojmov vytvorením ľudskej sochy, vytvorením fyzického modelu, predvedením minútového nemého filmu atď.

Návrhy na pokračovanie

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v časti „Monitorovanie a hodnotenie participatívnej mládežníckej politiky“, aby ste preskúmali, ako možno monitorovanie integrovať do tvorby mládežníckej politiky. Vaša skupina môže tiež vyjadriť želanie viac sa angažovať v politike mládeže, a preto by ste mohli navrhnúť aktivity zo sekcie „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“ a/alebo zo sekcie „Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže“.

Ďalšie zdroje

Kapitola 7 v Nastal čas! Referenčná príručka pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0aa3928a4c99>

OBJAVTE – OBOJSMERNÁ ULICA POLITIKY

Aktivita na pochopenie tvorby európskej politiky pre mládež

Prehľad

Aktivita sa snaží inšpirovať zainteresované strany mládežníckej politiky, najmä tie na miestnej úrovni, aby pochopili, prečo by sa mali zaujímať o európsku mládežnícku politiku. Aktivita predstavuje kľúčové zainteresované strany a dokumenty európskej mládežníckej politiky vo vzťahu k miestnej úrovni. Zahŕňa zmapovanie kľúčových zainteresovaných strán a kľúčových dokumentov mládežníckej politiky na európskej úrovni a ich podporu a vplyv na lokálnu úroveň.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba politiky na európskej úrovni
2. Väzby medzi politikami na rôznych úrovniach

Náročnosť : Úroveň 4

Veľkosť skupiny : Optimálne nie viac ako 20 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov v objavovaní tvorby politík na európskej úrovni a spoznaní kľúčových účastníkov, procesov a priorít.
- Umožniť účastníkom vytvoriť si (a cítiť) prepojenia medzi tvorbou politík na európskej a miestnej/národnej úrovni.
- Inšpirovať účastníkov k angažovanosti na úrovni európskej mládežníckej politiky.

Materiály a technická príprava

- Flipchartové papiere a fixky.
- Lepiace štítky.
- Lano alebo niť (na spájanie) a papiere A4 (na „cestu“).
- Internetové pripojenie a zariadenia na pripojenie – pre účastníkov na prieskum.
- Tabuľka relevantných zdrojov s publikáciami a výtlačkami relevantných dokumentov.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Vyhľadajte informácie o kľúčových aktéroch a dokumentoch európskej mládežníckej politiky (pre inšpiráciu, kde začať, môžete sa odvolať na podsekciiu „Európska úroveň mládežníckych politík“ v časti „základy témy“ v tejto sekcii) – aby ste mohli účastníkom pomôcť a nasmerovať ich, kde hľadať informácie.
- Pripravte potrebné materiály na aktivitu, vrátane flipchartov/papierov s nadpismi na usporiadanie diskusie v štýle „obojsmernej ulice“ (two-way street setting).

Pokyny

1. Predstavte ciele aktivity. Následne rozdeľte účastníkov do dvoch skupín (alternatívne ich môžete rozdeliť na párny počet skupín, pričom polovica sa sústreďuje na prvú úlohu a druhá polovica na druhú). Zadaťte úlohy skupinám: prvá skupina (alebo nepárne skupiny) budú skúmať kľúčových aktérov tvorby európskej mládežníckej politiky; druhá skupina (alebo párne skupiny) budú skúmať kľúčové dokumenty európskej mládežníckej politiky.

2. Počas toho, ako skupiny pracujú na výskume, pripravte veľký priestor na zemi s flipchartovými papiermi. Polovica flipchartov bude určená pre kľúčových aktérov a druhá polovica pre kľúčové dokumenty. V strede by mal zostať voľný priestor.

3. Pozvite účastníkov, aby zmapovali výsledky svojho výskumu. Mali by svoje zistenia napísať na lepiace papieriky a prilepiť ich na príslušné flipcharty.
4. Keď sú flipcharty zaplnené zisteniami, vyzvite účastníkov, aby medzi nimi vytvorili prepojenia (napríklad prepojenie kľúčového dokumentu s kľúčovou inštitúciou) pomocou lana alebo nite, pričom je dôležité ponechať prázdny priestor v strede.
5. Nechajte priestor na objasnenie, ak to bude potrebné, a potom vyzvite účastníkov, aby z výstupov vyvodili hlavné priority európskej politiky mládeže a umiestnili ich do stredu mapy.
6. Keď je mapa kompletná, požiadajte účastníkov, aby sa individuálne zamysleli nad nasledujúcou otázkou: Prečo by nám malo záležať na európskej politike mládeže?
7. Kým účastníci premýšľajú, priprav ďalší priestor na zemi – tentoraz s flipchartom s nápisom „miestna/národná politika pre mládež“. Medzi týmto flipchartom a tými, ktoré predstavujú európsku politiku pre mládež, vytvor „ulicu“ s dvoma smermi – taktiež z papiera. Jedna cesta by mala viesť z európskej úrovne k miestnej/národnej politike pre mládež a druhá naopak – z miestnej/národnej úrovne smerom k európskej politike pre mládež.
8. Pozvite účastníkov, aby zaujali svoje miesto aj na ulici.
 - Na „cestu“ so smerovaním Európa → lokálna/národná úroveň by mali účastníci zapísať, ako európska mládežnícka politika ovplyvňuje miestnu alebo národnú úroveň. Aký má dopad? Aké sú jej prínosy?
 - Na „cestu“ so smerovaním lokálna/národná úroveň → Európa by mali účastníci zapísať, ako miestne a národné procesy mládežníckej politiky prispievajú na európsku úroveň a ako sa do toho môžu aktívne zapojiť jej účastníci.
9. Vyzvite účastníkov, aby sa v malých skupinách (nie v tých istých ako počas mapovania, ale zámerne premiešaných) spoločne zamysleli nad týmito otázkami a svoje príspevky napísali na lepiace štítky, ktoré následne umiestnia na „cesty“ (t. j. prázdny priestor medzi dokumentmi, inštitúciami a prioritami na mape).
10. Nechajte účastníkom nejaký čas, aby si prečítali, čo je napísané na „cestách“, a potom ich vyzvite na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi položením nasledujúcich otázok.

- Aký bol váš hlavný dojem z tejto aktivity?
- Aký bol proces učenia sa o kľúčových dokumentoch/inštitúciách/prioritách európskej politiky?
- Objavili ste niečo nové? Prekvapilo vás niečo?
- Mohli by ste prepojiť niektoré z vývojov na európskej úrovni s vašou vlastnou praxou?
- Aké sú vaše postrehy z prepojenia mládežníckej politiky na európskej úrovni s miestnou/národnou politikou? Ako zrejme sú tieto prepojenia?
- Ako by ste mohli zapojiť a zároveň podporiť mladých ľudí, aby priblížili európsku politiku k vašej realite?
- A ako by ste vy a mladí ľudia mohli aktívnejšie prispievať k procesom na európskej úrovni?

Tipy pre facilitátorov

Aby sa proces skrátil, môžete si vopred pripraviť prehľad rôznych zainteresovaných strán (najmä rozdiel medzi EÚ a Radou Európy) a dokumentov a predstaviť ho účastníkom.

Nižšie uvádzame niekoľko príkladov:

- Prezentácia „Mládežnícka politika na medzinárodnej (európskej) úrovni“
- Kahoot kvíz „Zainteresované strany mládežníckej politiky na európskej úrovni“

Aktivita by potom mohla pokračovať od momentu, keď si účastníci zmapujú kľúčové priority.

Na uľahčenie práce v aktivite by účastníci mali mať určité predchádzajúce znalosti a/alebo skúsenosti s mládežníckou politikou, prípadne aj z aktivít v časti „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“

Variácie

Výskumnú úlohu môžete zadať účastníkom pred samotnou vzdelávacou aktivitou. Môžu robiť výskum individuálne alebo v menších skupinách v rámci synchronizovanej vzdelávacej aktivity a príspeť svojimi zisteniami do zdieľaného online priestoru.

Môžete si tiež vybrať špecifickú oblasť mládežníckej politiky a zorganizovať okolo nej aktivitu, ktorá umožní účastníkom preskúmať a pochopiť kľúčových aktérov a prepojenia medzi európskou a miestnou úrovňou v danej konkrétnej oblasti politiky.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite môžete pokračovať aktivitou „Akcia – Hovorme o politike“, ktorá podporí účastníkov pri skúmaní modelov konštruktívneho dialógu v rámci európskej mládežníckej politiky. Vaša skupina môže byť tiež inšpirovaná preskúmať, ako sa zapojiť do participatívnej mládežníckej politiky; v tomto smere si pozrite aktivity v sekcii „Vízia zmien v oblasti mládežníckej politiky“. Alebo môžu chcieť preskúmať, ako zapojiť niektorých aktérov mládežníckej politiky; v tom prípade sekcia „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov v participatívnom tvorení politík“ ponúka niektoré relevantné vzdelávacie aktivity.

Ďalšie zdroje

MOOC „Európa a mladí ľudia: Ako funguje občianstvo v európskom kontexte?“, najmä modul 5: „Mladí ľudia a Európa: Ako urobíme zmenu v Európe?“: www.salto-youth.net/rc/see/activities/active-european-citizenship-and-identity/citizenship-europe/.

MOOC o základoch mládežníckej politiky: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/online-course-on-mladeznickej-politiky>, najmä videa „Prepojenie európskej a národnej mládežníckej politiky“: www.youtube.com/watch?v=edeBFIVX0QU a video „Investovanie do politiky mládeže. Kľúčoví aktéri a politické rámce“: <https://youtu.be/-HnBS6g5W-A>.

AKCIA – HOVORME O POLITIKE

Aktivita na budovanie konštruktívneho politického dialógu, ktorá zahŕňa aj existujúce procesy

Prehľad

Aktivita ponúka účastníkom príležitosť kriticky zhodnotiť ponúkané modely participácie mládeže a preskúmať potrebu participatívnych mechanizmov a záväzok k zmysluplnej účasti mládeže na mládežníckej politike prostredníctvom prípadových štúdií a ich usmernenej reflexie. Aktivita účastníkov zoznamuje s aspektmi procesov, štruktúr, nástrojov a praktík dialógu na rôznych úrovniach a s rôznymi zainteresovanými stranami.

Kľúčové témy a koncepty

1. Politický dialóg
2. Participačné mechanizmy
3. Princípy efektívnych procesov mládežníckej politiky

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Veľkosť celej skupiny môže byť podľa potreby prispôsobená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálna veľkosť je v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámc aktivy je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri spoznávaní existujúcich nástrojov, mechanizmov a praktík politického dialógu, ako aj identifikovať prekážky a záruky úspešného procesu dialógu
- Umožniť účastníkom preskúmať konkrétne mechanizmy, nástroje a postupy, ktoré možno použiť na podporu konštruktívneho a nepretržitého dialógu medzi zainteresovanými stranami o európskych mechanizmoch
- Inšpirovať účastníkov, aby podporovali procesy dialógu s mládežou v ich vlastnom kontexte

Materiály a technická príprava

- Flipchartové papiere a fixky.
- Pripravte si vizuály pre svoj vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte materiály potrebné na aktivitu, vrátane pracovných listov s prípadovými štúdiami a súboru otázok pre prácu v skupinách.
- Skontrolujte, či sú prípady uvedené v pracovných listoch aktuálne, a zväžte, či vo vašom kontexte neexistujú ďalšie prípady, ktoré by bolo vhodné pridať.

Pokyny

1. Predstavte ciele aktivy a uvediete metodológiu analýzy prípadu. Pozvite účastníkov, aby voľne asociovali a podelili sa o svoje myšlienky na tému, čo je to dialóg a aké sú charakteristiky dobrého dialógu. Uistite sa, že zdôrazníte rozdiel medzi debatou a dialógom.
 2. Pozvite účastníkov, aby vytvorili tri pracovné skupiny, a vysvetlite, že každá skupina dostane jednu prípadovú štúdiu o participácii mládeže, s ktorou bude pracovať. Na preskúmanie a analýzu prípadov dajte skupinám neúplný súbor usmerňujúcich otázok, voľne rozdelený do dvoch kategórií: a. analýza prípadu b. prepojenie s ich vlastným kontextom a praxou
- Tri prípady sú:

- Spoluriadenie mládežníckeho sektora Rady Európy

- Dialóg EÚ s mládežou
 - Delegáti mládeže (Kongres miestnych a regionálnych samospráv Európy)
3. Keď budú pripravené/í, pozvite skupiny, aby podali správu hlavnej skupine o svojej práci.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu s účastníkmi a položte im nasledujúce otázky.

- Aké boli hlavné poznatky a závery z tejto práce?
- Ktoré prvky sú pre vás v týchto prípadoch obzvlášť zaujímavé?
- Ako uskutočniteľné a použiteľné sú preskúmané mechanizmy vo vašej vlastnej realite?
- Aké podobné mechanizmy existujú vo vašich krajinách a kontextoch?
- Aké podmienky a kroky sú potrebné na zavedenie participatívnych mechanizmov vo vašej realite a akú úlohu v tom vidíte vy a vaša organizácia?

Tipy pre facilitátorov

Môžete použiť akékoľvek iné relevantné dialógové procesy alebo špecifické procesy na konkrétne témy. Ak sa činnosť týka národnej úrovne, možno použiť príklady/prípady na národnej úrovni. Pre medzinárodné skupiny alebo skupiny, ktoré sa učia v rámci európskych programov, by sa mohli vybrať prípady na európskej úrovni.

Okrem toho, v odkazovaných internetových zdrojoch nájdete správy, aktuálne informácie s praktickými konkrétnymi príkladmi nedávnych procesov a ich výsledkov, ako aj konkrétne príklady prijatých rozhodnutí a ich vplyv na politiku. Tieto materiály je možné pridať k hlavnému textu prípadu podľa kontextu a skupiny, s ktorou sa pracuje. Najlepšie je, ak účastníci majú isté predchádzajúce znalosti a/alebo skúsenosti s mládežníckou politikou, ideálne aj z aktivít zo sekcie „Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky“.

Variácie

Aktivita môže využiť rôzne prípady na reflexiu a analýzu; súbor otázok možno tiež zmeniť. Navyše, po analýze prípadov sa skupiny môžu bilaterálne stretnúť, navzájom si predstaviť prácu a spoznať prípady hlbšie. Na prezentáciu výsledkov reflexie možno využiť aj prípadovú výstavu s náhodnými návštevníkmi zo skupín.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v ďalších aktivitách v tejto časti a hlbšie preskúmať ďalšie princípy. Vaša skupina môže byť tiež inšpirovaná, dozvedieť sa viac o spôsoboch zapojenia sa do mládežníckej politiky a môžete im ponúknuť aktivity zo sekcie „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“.

Ďalšie zdroje

Portál Rady Európy pre mládež: www.CouncilofEurope.int/en/web/youth.

Portál EÚ pre mládež. Všetky cykly dialógov a ich výsledky možno nájsť na: https://europa.eu/youth/get-involved/eu-youth-dialóg/predchádzajúci-eu-youth-dialóg-consults_sk.

Iniciatíva omladzujúcej politiky Kongresu miestnych a regionálnych samospráv: www.coe.int/en/web/kongresu/mladeznickych-delegatov.

Analýza prípadov a otázky na zamyslenie

Analýza prípadu

- Aké prvky robia prax zaujímavou, zmysluplnou, komplexnou, efektívnou a účinnou?
- Aké sú v tomto konkrétnom prípade predpoklady pre dialóg o politike mládeže?
- Aké sú potrebné nástroje, kanály, procesy a kapacity politických zainteresovaných strán na konštruktívny dialóg v tomto prípade?

Spojenie s vaším kontextom a praxou

- Aké prekážky bránia zmysluplnému a efektívnemu politickému dialógu vo vašom kontexte a ako ich možno prekonať?
- Existujú vo vašom kontexte praktiky s rovnakými cieľmi a nástrojmi ako v tomto prípade?
- Ako možno tieto mechanizmy vo vašom kontexte použiť alebo prispôsobiť?

Prípadové štúdie

Dialóg EÚ s mládežou

(Výňatky z Európskeho portálu pre mládež)²⁶

Čo je Dialóg EÚ s mládežou?

Dialóg EÚ s mládežou je mechanizmus dialógu medzi mladými ľuďmi a osobami s rozhodovacou právomocou, ktorý prebieha v rámci stratégie EÚ pre mládež. Je to spôsob, ako zabezpečiť, aby sa pri definovaní mládežníckych politík EÚ zohľadnili názory, názory a potreby mladých ľudí a mládežníckych organizácií. Podporuje implementáciu Stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027, ktorá sa zameriava na tri hlavné kľúčové oblasti – „spájať, zapájať a posilňovať“ – a podporuje spoluprácu medzi krajinami EÚ v súvislosti so všetkými otázkami týkajúcimi sa mladých ľudí.

Dialóg s tvorcami politiky a ďalšie dialógové aktivity prebiehajú v 18-mesačných pracovných cykloch. Každý cyklus sa zameriava na inú tému stanovenú Radou ministrov mládeže.²⁷ Dialóg s mládežou má za cieľ osloviť všetkých mladých ľudí, vrátane tých, ktorí majú menej príležitostí a tých, ktorí v súčasnosti nie sú zapojení a aktívni. V každom členskom štáte tento proces organizujú národné pracovné skupiny, ktoré sú zodpovedné za vedenie konzultácií a aktivity vo svojej krajine s mladými ľuďmi, mládežníckymi organizáciami a tvorcami politík.

Trojité predsedníctvo zohráva vedúcu úlohu pri riadení implementácie Dialógu EÚ s mládežou v úzkej spolupráci s Európskou komisiou a národnými agentúrami, ako aj s Európskym fórom mládeže a ďalšími zástupcami mládežníckej občianskej spoločnosti v rámci koordinačnej skupiny.

Aký je výsledok?

Po ukončení národných a európskych aktivít sa výsledky zhromaždia, analyzujú a ďalej sa o nich diskutuje na mládežníckych konferenciách EÚ. Tam majú zástupcovia mládeže a tvorcovia politík príležitosť spolupracovať a prezentovať spoločné poslanstvo EÚ. Tieto konferencie sa konajú dvakrát ročne a ich hositeľom je krajina, ktorá predsedá EÚ. Závety vychádzajúce z aktivít Dialógu EÚ s mládežou sa predkladajú Rade Európskej únie. Rada by potom mohla prijať politický dokument obsahujúci názory mladých ľudí. Napríklad v šiestom cykle sa v roku 2018 vytvorilo 11 mládežníckych cieľov, ktoré sa potom pridali do stratégie EÚ pre mládež po politickom procese a rokovaníach v Rade EÚ.

Stratégia EÚ pre mládež prispieva k realizácii vízie mladých ľudí mobilizáciou nástrojov politiky na úrovni EÚ, ako aj podnecovaním akcií zainteresovaných strán na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Dialóg prebieha už roky!

Dialóg EÚ s mládežou je nástupcom štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi, ktorý bol vytvorený v rámci predchádzajúcej stratégie EÚ pre mládež, ktorá trvala od roku 2010 do roku 2018. Aby ste lepšie porozumeli Dialógu EÚ s mládežou, mohli ste sa pozrieť na minulé cykly a zistiť, ako sa ich výsledky použili na začlenenie hlasov mládeže do rozhodovacích procesov EÚ.

EUYD oslovuje v každom cykle viac ako 50 000 mladých ľudí a je jedným z najväčších jednotlivých participatívnych procesov pre občanov (najväčší pre mladých ľudí) v EÚ vďaka svojej schopnosti mobilizovať mladých ľudí prostredníctvom národných platforiem a mládežníckych organizácií. Aby sa zapojilo viac mladých ľudí bez ohľadu na zázemie, úroveň vzdelania alebo finančné prostriedky, Dialóg EÚ s mládežou má svoje korene na miestnej úrovni a je začlenený do iných akcií EÚ na podporu iniciatív týkajúcich sa účasti a dialógu.

Jedným z najjednoduchších spôsobov, ako vyjadriť svoj názor prostredníctvom Dialógu EÚ s mládežou, je kontaktovať národnú pracovnú skupinu vo vašej krajine a zapojiť sa do nej a zúčastniť sa aktivít, ktoré organizujú. Tieto skupiny združujú okrem iného zástupcov ministerstiev mládeže a iných ministerstiev, národných rád mládeže, miestnych a regionálnych rád mládeže, mládežníckych organizácií, zástupcov Národnej agentúry pre program Erasmus+ Mládež v akcii, mladých ľudí z rôznych prostredí, poskytovateľov informácií pre mládež a výskumníkov v oblasti mládeže.

Existuje aj niekoľko európskych mládežníckych organizácií vybraných na základe výzvy, ktoré organizujú konzultácie a diskusie na európskej úrovni v rámci súčasného procesu Dialógu EÚ s mládežou „Vytváranie príležitostí pre mládež“.

26. https://europa.eu/youth/get-involved/eu-youth-dialogue/what-eu-youth-dialogue_en, prístupné 2. mája 2022.

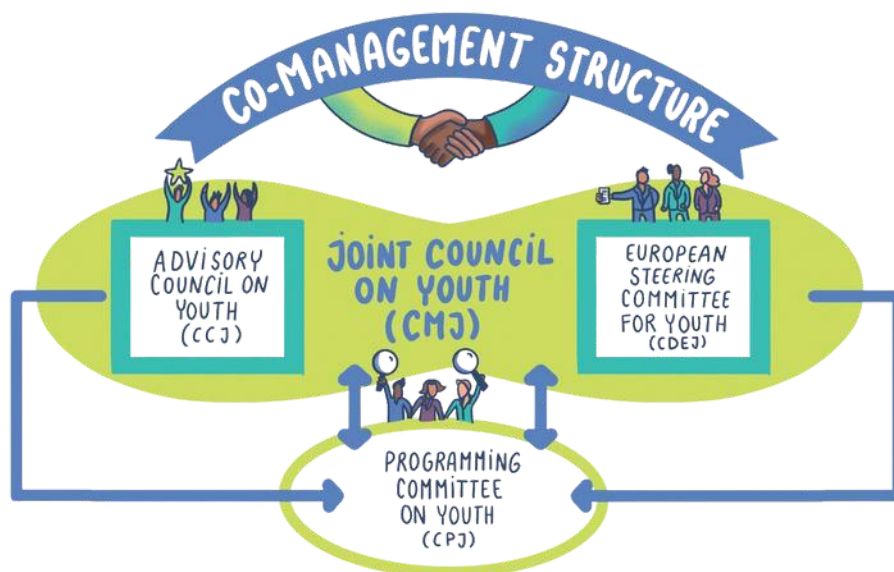
27. V praxi často zohráva hlavnú úlohu trio predsedníctva pri stanovovaní priorít cyklu.

Spoluriadenie mládežníckeho sektora v Rade Európy

(Výňatky z Portálu Rady Európy pre mládež)²⁸

Rada Európy prevádzkuje jedinečný systém spoločného riadenia v sektore mládeže. Je to príklad participatívnej demokracie v praxi pre celý sektor mládeže v rámci Rady Európy. Je to miesto pre spoločnú reflexiu a koprodukciiu, ktorá spája hlas mladých Európanov a hlas verejných orgánov zodpovedných za otázky mládeže, čo vedie k zdieľaniu a hodnoteniu skúseností.

Vďaka tomuto dialógu, v ktorom má každá strana rovnaké slovo, je možné vymieňať si nápady a skúsenosti v duchu vzájomného porozumenia a rešpektu, čo dáva legitimitu rozhodnutiam Spoločnej rady pre mládež (CMJ). Systém spoločného riadenia je komplexná architektúra, ktorá sa opiera o pravidelné a kvalitné vstupy od mládežníckych organizácií, vlády, inštitúcie Rady Európy a ďalší kľúčoví partneri, ako je znázornené na obrázku nižšie:

Európsky riadiaci výbor pre mládež (CDEJ) združuje zástupcov ministerstiev alebo orgánov zodpovedných za záležitosti mládeže z 50 zmluvných štátov Európskeho kultúrneho dohovoru. Vlády štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Európskeho kultúrneho dohovoru, sa stretávajú v rámci CDEJ, aby dohliadali na program Rady Európy Mládež za demokraciu, radili Výboru ministrov vo všetkých otázkach týkajúcich sa mládeže, ako aj vypracovávali politiky a normy pre mládež, ktoré riešia výzvy a prekážky prístupu k právam a účasti mladých ľudí v Európe a zaručujú účasť mladých ľudí v Európe.

CDEJ vyvinulo rôzne princípy a hodnoty, ktoré by mali podporovať politiky pre mládež, a pomáha verejným orgánom pri ich implementácii, pričom poskytuje poradenstvo a podporu pri budovaní kapacít prostredníctvom série opatrení pomoci.

Poradný výbor pre mládež (CCJ) je mimovládny partnerom v štruktúre spoločného riadenia, ktorý stanovuje štandardy a pracovné priority mládežníckeho sektora Rady Európy a odporúča pre budúce priority, programy a rozpočty. Tvorí ho 30 zástupcov mládežníckych mimovládnych organizácií a sietí v Európe a jeho hlavnou úlohou je radiť Výboru ministrov vo všetkých otázkach týkajúcich sa mládeže. Poradná rada konkrétne pomáha zabezpečiť, aby boli politiky pre mládež začlenené do programu činností Rady Európy poskytovaním stanovísk a návrhov všetkým orgánom organizácie. Zabezpečuje tiež, aby sa mladí ľudia zapájali do iných aktivít Rady Európy a propaguje politiky nad rámec organizácie.

Výbor ministrov môže tiež vyzvať Poradnú radu pre mládež, aby formulovala stanoviská k všeobecným alebo špecifickým otázkam týkajúcim sa politiky mládeže; formulovať stanoviská a návrhy týkajúce sa priority, očakávané výsledky a rozpočet pre sektor mládeže; propagovať politiky Rady Európy pre mládež v rámci organizácie aj mimo nej.

²⁸ www.coe.int/en/web/youth/co-management, prístupné dňa 11. augusta 2022.

Spoločná rada pre mládež (CMJ) spája Európsky riadiaci výbor pre mládež (CDEJ) a Poradnú radu pre mládež (CCJ). Je to spolurozhodovací orgán, ktorý stanovuje priority, ciele a rozpočty sektora mládeže. Ide o najvyšší orgán pre rozhodovanie a tvorbu politiky pre vládnych a mimovládnych partnerov Rady Európy v oddelení pre mládež. Skladá sa zo všetkých členov CDEJ a všetkých členov Poradnej rady. Úlohou Spoločnej rady je v duchu spoločného riadenia vypracovať spoločnú pozíciu k celkovým prioritám, ročným/viacročným cieľom, hlavným rozpočtovým rámcom a potrebným špecifikáciám rozpočtu v rámci politického a rozpočtového rámca ustanoveného Výborom ministrov. Prispieva tiež k účinnému začleňovaniu politik pre mládež do programu činností Rady Európy.

Programový výbor pre mládež (CPJ) pozostáva z ôsmich zástupcov vlád a ôsmich zástupcov mimovládnych mládežníckych organizácií. Určuje a monitoruje program Európskej nadácie pre mládež (EYF) a Európskych mládežníckych centier (Štrasburg a Budapešť). CPJ zasadá v júni a decembri. Členovia sú volení na dvojročné funkčné obdobie. Rozhoduje o všetkých žiadostiach predložených na EYF, ako aj o študijných stretnutiach organizovaných v spolupráci s Európskymi centrami mládeže.

Iniciatíva Kongresu miestnych a regionálnych samospráv „Omladzovanie politiky“ (Rada Európy)

(Výňatky z informačného letáku o projekte)

Kongres miestnych a regionálnych samospráv

Kongres miestnych a regionálnych samospráv je inštitúciou Rady Európy, za ktorú zodpovedá posilnenie miestnej a regionálnej demokracie vo svojich 46 členských štátoch a posúdenie uplatňovania Európskej charty miestnej samosprávy. Ako hlas európskych samospráv a regiónov pracuje na podpore konzultácií a politického dialógu medzi národnými vládami a miestnymi a regionálnymi orgánmi prostredníctvom spolupráce s Výborom ministrov Rady Európy. Rovnako ako pri iných politických zhromaždeniach, ako sú národné parlamenty alebo miestne/regionálne rady, zasadnutia sú formálnymi stretnutiami, na ktorých členovia Kongresu skúmajú správy, vedú tematické diskusie a prijímajú odporúčania.

Rada Európy sa zaviazala „podporovať aktívnu účasť mladých ľudí na demokratických procesoch a štruktúrach, presadzovať rovnaké príležitosti pre účasť všetkých mladých ľudí vo všetkých aspektoch ich každodenného života“²⁹. „S vedomím, že priame zapojenie mládeže do diania spoločnosti zostáva nevyhnutné ako záruka demokracie a trvalo udržateľného rozvoja v samosprávach a regiónoch“, Kongres miestnych a regionálnych samospráv v roku 2003 prijal revidovanú Európsku chartu o participácii mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote. Charta je nástrojom na podporu a posilnenie zmysluplnej účasti mládeže na miestnej a regionálnej úrovni naprieč Európou.

Účasť mládeže si vyžaduje, aby miestne a regionálne orgány zapájali mladých ľudí do rôznych otázok. V uznaní tohto faktu pozval Kongres v októbri 2014 po prvýkrát delegátov mládeže, aby sa zúčastnili jeho zasadnutia. Mladí ľudia z 34 európskych krajín sa zúčastnili na 27. zasadnutí kongresu „Posilnenie mládeže: spoločná zodpovednosť za mestá a regióny“. Odvtedy Kongres v rámci iniciatívy Kongresu „Omladzujúca politika“ pozyva každý rok jedného mladého človeka z každého zo 46 členských štátov Rady Európy, vybraného na základe prísneho výberového konania (výberová komisia je zmesou zástupcov Kongresu, jeho sekretariátu a Poradného výboru pre mládež³⁰), aby sa zúčastnil na jeho dvoch zasadnutiach ročne.

Pred príchodom do Štrasburgu absolvujú mladí delegáti online školenie o Rade Európy, Kongrese a jeho zasadnutiach a výboroch a jeho práci a nástrojoch v oblasti participácie mládeže. Deň pred zasadnutím majú v Štrasburgu intenzívny deň prípravy na potrebné znalosti a zručnosti. Za produktívnu a zmysluplnú účasť na práci Kongresu, ako aj prípravu na každú tému, o ktorej sa rokuje na zasadnutí Kongresu.

Mládežnícki delegáti sa zúčastňujú na stretnutí ako rečníci na určité témy, pripravujú prezentácie v mene celej skupiny, ako aj individuálne s vystúpeniami a otázkami. Zúčastňujú sa aj na zasadnutiach výboru.

Pozvaním viacerých mladých ľudí, aby sa aktívne zúčastnili zasadnutia, sa Kongres a Mládežnícke oddelenie Rady Európy snažia vytvoriť priestor pre dialóg medzi vybranými mládežníckymi delegátmi a miestnymi a regionálnymi volenými zástupcami a umožniť mladým ľuďom vyjadriť svoje názory na diskutované otázky.³¹

Príprava inovatívnych miestnych projektov sa stala nevyhnutnou súčasťou účasti každého mládežníckeho delegáta na iniciatíve Kongresu. Mládežnícki delegáti si môžu slobodne vybrať tému svojho projektu a v priebehu rokov nadobudli mnoho podôb od menších prezentácií na školách a univerzitách, minikongresových stretnutí a cezhraničnej spolupráce až po televízne a rozhlasové vystúpenia. Ich projekty majú jeden spoločný cieľ, ktorým je propagácia práce kongresu na rôznych témach a zapojenie mladých ľudí do rozhodovania na miestnej a regionálnej úrovni. Najzaujímavejšie alebo najinovatívnejšie projekty každého roka sú prezentované na jesennom zasadnutí kongresu.

29. Rezolúcia CM/Res(2008)23 o mládežníckej politike Rady Európy a odporúčanie Kongresu č. 128 (2003).

30. Poradná rada pre mládež (CCJ) je mimovládny partnerom v štruktúre spoločného riadenia, ktorá stanovuje normy a pracovné priority sektora mládeže Rady Európy a vydáva odporúčania pre budúce priority, programy a rozpočty.

31. Špecifické ciele zahŕňajú informovanie a priame zapájanie mladých ľudí do všetkých aspektov práce kongresu a informovanie mladých ľudí o práci kongresu a nástrojoch na podporu účasti mládeže; začlenenie mládežníckej perspektívy do všetkých tematických diskusií; motivácia mladých delegátov k šíreniu informácií a skúseností získaných počas stretnutí po návrate domov; v rámci kongresu podpora výmeny osvedčených postupov, ako aj podpora existujúcich modelov štruktúr vedených mládežou; podpora spolupráce medzi členmi kongresu a mládežníckymi delegátmi na všetkých úrovniach.

Hneď po výbere mládežníckych delegátov a potvrdení ich účasti predseda Kongresu zašle meno a kontaktné údaje každej národnej delegácii. Národným delegáciám sa dôrazne odporúča, aby urobili všetko pre to, aby privítali a integrovali mládežníckeho delegáta zastupujúceho ich krajinu. Okrem začlenenia mládežníckych delegátov do ich aktivít a diskusií počas zasadnutí môžu národné delegácie ďalej pomáhať mládežníckym delegátom tým, že im poskytnú rady a predstavia sa rôznym miestnym alebo regionálnym orgánom s cieľom pomôcť im s ich projektmi na miestnej úrovni.

AKCIA – V Rozpočtve! (In Budgettown!)

Aktivita týkajúca sa participatívneho rozpočtu mládeže

Prehľad

Aktivita predstavuje tému participatívneho rozpočtu, rozvíja schopnosť zapojiť sa do dialógu, rokovaní, rozhodovania a inovácií, ako aj odhodlanie zmysluplnej participácie mládeže na politických procesoch. Táto gamifikovaná role-play aktivita simuluje participatívny rozpočet v meste Budgettown, účastníci spoločne pracujú na príprave udržateľných návrhov pre rozhodnutie mestskej rady o rozpočte.

Kľúčové témy a koncepty

1. Mládežnícky participatívny rozpočet
2. Rozhodovací proces
3. Demokratické inovácie

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny : Počet účastníkov sa môže pohybovať od minimálne 10 do maximálne 60 osôb, rozdelených do troch skupín (ktoré je možné ďalej rozdeliť pri väčšom počte účastníkov), plus jeden účastník, ktorý bude zastávať pozíciu starostu mesta – toho si zvolia účastníci troch mestských štvrtí.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporovať účastníkov pri skúmaní demokratických inovácií a iných foriem participácie nad rámec reprezentácie
- Umožniť účastníkom precvičiť si dialóg a spoluprácu v konfliktných situáciách v prostredí viacerých zainteresovaných strán
- Inšpirovať mladých ľudí, aby konali v komunite proaktívne

Materiály a technická príprava

- Je potrebná veľká miestnosť pre celú skupinu so stolmi na skupinovú prácu.
- Tlačené alebo digitálne materiály s rozdelením rolí.
- Flipchartový papier a fixky.
- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte hlavnú skupinovú zónu a pracovné priestory pre tri rôzne skupiny.
- Pripravte materiály potrebné na aktivitu, vrátane kariet s rolami a inštrukcií pre každú skupinu.

Pokyny

Na začiatku

1. Vysvetlite, že ide o role-play hru, v ktorej každý účastník zohrá úlohu člena jednej z troch skupín. Každá skupina je vyzvaná, aby diskutovala, vytvorila a navrhla projektové návrhy pre mesto.
2. Priradte každému účastníkovi identifikačnú kartu s postavou a požiadať ho, aby sa počas diskusií v skupine správal v súlade s touto identitou.

3. Požiadajte účastníkov, aby sa individuálne zamysleli nad tým, aký druh návrhu by chceli, aby bol financovaný, len na základe karty roly. Potom vyzvite účastníkov, aby sa preskupili podľa rôznych štvrtí, ktoré sú vyznačené na ich identifikačných kartách. Každá skupina popíše štvrť.

4. Účastník, ktorému bola pridelená rola starostu, teraz preberá facilitáciu aktivity. Starosta požiadajú každú skupinu, aby pripravila a predstavila aspoň dva návrhy (za 50, 100 alebo 150 BT mincí) celej skupine. Vysvetlí, že bude pôsobiť ako neutrálny rozhodca a bude dávať priestor jednotlivým skupinám na prezentáciu ich návrhov.

5. Po diskusii v každej skupine účastníci prednesú svoje návrhy – maximálne päť minút na každú mestskú štvrť. Všetci účastníci majú právo kásť vysvetľujúce otázky, vyjadriť svoj názor a následne hlasovať za návrhy – na základe ich interpretácie preferencií roly postavy, ktorú hrajú.

6. Role-play aktivita sa končí vyhlásením víťazných návrhov – tých, ktoré majú najviac hlasov a spadajú do celkového rozpočtu.

7. Vyzvite účastníkov na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Vyzvite účastníkov, aby sa po opustení svojich rolí zúčastnili na otvorenej diskusii o celkovom procese. Tu je niekoľko konkrétnych otázok, ktoré by ste mohli použiť.

- Čo viete o participatívnom rozpočte mládeže? Čo si myslíte o tomto prístupe?
- Aký bol proces vytvorenia návrhu? O ktorých najdôležitejších prvkoch sa diskutovalo?
- Čo bolo prekvapujúce (alebo nie) na navrhnutých návrhoch?
- Zmenili ste počas diskusií svoj názor? Aký bol dôvod zmeny názoru?
(Možno lepšie riešenia, ktoré navrhli iní účastníci, alebo neochota presadzovať svoj vlastný názor?)
- Ako jednoduché alebo náročné bolo hrať pridelené roly?
- Aké sú prepojenia medzi touto aktivitou a reálnym životom?
- Aké je vaše vnímanie a skúsenosti s občianstvom mladých ľudí? A s participatívnym rozpočtovaním?
- Aký návrh by ste predložili, keby ste neboli v pridelenej roli? Bol by odlišný? Prečo?
- Čo by sa dalo urobiť na podporu dialógu medzi mladými ľuďmi a tvorcami politik?

Tipy pre facilitátorov

Túto aktivitu môžete spustiť ako úvodné cvičenie alebo ako hlavnú aktivitu. Aktivitu je možné vykonávať v malých skupinách a tiež úplne individuálne. Majte na pamäti, že kým ľudia pochopia svoju úlohu a pripravujú návrh, trvá to nejaký čas. Je veľmi dôležité, aby účastníci pochopili, že starostlivosť o komunitu, v ktorej žijú, je právom, ktoré majú, a toto právo môžu uplatňovať rôznymi formami zdieľaním nápadov, účasťou na prideľovaní rozpočtu a hlasovaním.

Niektoré skupiny môžu dosiahnuť konsenzus o návrhu, iné nie. V diskusii by ste mali využiť príležitosť preskúmať hodnotu dialógu a rozhodovacieho procesu, najmä pre zainteresované strany.

Požiadajte skupiny, ktoré dosiahli konsenzus, aby oznámili svoje konečné stanovisko, ale aj hlavné argumenty, ktoré za ním stoja. Požiadajte skupiny, ktoré nedosiahli konsenzus, aby načrtli, čo ich zbližilo a čo prispelo k rozdielom medzi nimi.

Variácie

1. Facilitátor môže rozdeliť účastníkov do štyroch skupín: tri skupiny budú predstavovať rôzne mestské štvrte (Downtown, Middletown a Uptown) a štvrtú skupinu budú tvoriť členovia mestskej správy. Zástupcovia týchto troch mestských štvrtí následne pripravujú po jednom návrhu za svoju skupinu, zatiaľ čo skupina mestskej správy sa stretne, aby rozhodla, ktorý návrh bude schválený na financovanie. Členovia správy nedostanú konkrétnu kartu, ale iba opis troch mestských štvrtí.

2. Keď sú návrhy pripravené a prezentované, účastníci sú rozdelení do malých zmiešaných skupín – každá pozostáva z ľudí z každej štvrti (traja ľudia) alebo z každej štvrti a správy (štyria ľudia), ak sa zvolí jeden variant. Teraz by mala každá viacstranná skupina diskutovať o tom,

koľko minút na každý návrh, pričom celkové výdavky musia zostať v rámci verejného rozpočtu. Návrhy možno zmeniť a vylepšiť rokovaním. O revidovaných/nových návrhoch z každého stola sa diskutuje a hlasujú o nich jednotlivo všetci účastníci.

Role-play aktivita sa končí vyhlásením víťazných návrhov – tých, ktoré majú najviac hlasov a spadajú do celkového rozpočtu. A počas záverečnej reflexie položte otázku: aký rozdiel prinieslo to, že pri jednom stole sedeli ľudia z rôznych mestských častí a/alebo spolu so zástupcami mestskej správy a spoločne vyjednávali o najlepších návrhoch.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť podporiť skupinu, aby sa ďalej zapájala do participatívnej mládežníckej politiky, a preto môžete začať s časťami „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“ a „Vízia zmeny v oblasti politiky mládeže“.

Môžete sa tiež s účastníkmi podeliť o niektoré z nasledujúcich návrhov na konkrétne aktivity.

- Zistite, ktoré zákony boli vytvorené na podporu mládežníckej politiky vo vašej komunite a či vytvorili nové príležitosti pre mladých ľudí a do akej miery.
- Overte si, či existujú nejaké siete, ktoré podporujú práva mládeže a presadzujú ich presadzovanie, ktoré im umožňujú participovať a či je ich hlas vypočutý v politickej diskusii a prideľovaní rozpočtu na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni.
- Zistite si príklady návrhov nových politík alebo aktivít vo vašom meste/regióne/krajine, ktoré vznikli spoločným úsilím mladých občanov, a aký rozpočet bol na tieto návrhy vyčlenený.
- Hľadajte príklady nových politík alebo činností, ktoré sú osvedčenými postupmi spolupráce medzi mládežníckymi mimovládnyimi organizáciami a tvorcami politík.
- Premýšľajte o tom, čo možno urobiť na podporu štrukturálneho dialógu na miestnej úrovni, aby mladí ľudia sa môže pravidelne stretávať s členmi správy, aby prispeli nápadmi na formovanie budúceho konania mestského zastupiteľstva.
- Premýšľajte o konkrétnych návrhoch participatívneho rozpočtu na vašej miestnej/regiónálnej úrovni a o tom, ako by sa mohli prezentovať miestnym tvorcami politiky.

POPIS TROCH ŠTVRTÍ A ÚČASTNÍKOV

Mesto Budgettown sa rozhodlo vyčleniť časť svojho verejného rozpočtu vo výške 150 BT mincí na demokraticky navrhnuté a vybrané občianske projekty. Mesto zorganizovalo aktivitu mládežníckeho participatívneho rozpočtu, aby získalo návrhy, ktoré sú medzi obyvateľmi najpopulárnejšie alebo získali najviac hlasov.

ROLE

Starosta Rozpočtova (Budgettown). Vašou úlohou je pôsobiť ako neutrálny rozhodca a požiadať tri štvrte, aby pripravili svoje návrhy. Každá skupina je požiadaná, aby skupine predložila aspoň dva návrhy (vo výške 50, 100 alebo 150 BT mincí). Budete viesť prezentácie a zabezpečíte rovnaký čas pre všetkých.

DOWNTOWN

Downtown bola prvou štvrťou mesta Rozpočtovo, ktorá bola postavená, nachádza sa blízko mora a ponúka jeden z najkrajších panoramatických výhľadov na mesto, no počas viac než 50 rokov sa tu takmer nič nezmenilo, zatiaľ čo ostatné štvrte sa obnovovali a rozvíjali.

Hodnota staromódnych budov, ktoré tvoria mestskú krajinu Downtownu, je však nízka a táto štvrť mesta je typicky obývaná veľkými rodinami, ľuďmi s menšími ekonomickými príležitosťami, prevažne zamestnanými v nekvalifikovaných prácach a tými, ktorí zvyčajne nedosiahli vyššie vzdelanie. Medzi ďalšie problémy patrí istá kriminalita a preľudnenosť oblasti.

V tejto štvrti mesta je vysoká miera odchodov zo stredných škôl, pretože starší súrodenci často musia zostať doma so súrodencami alebo začať pracovať v mladom veku, aby prispeli na rodinné výdavky. Napriek tomu je Downtown domovom niekoľkých zaujímavých miest a aktivít, ako je Street Arts Hub a Rybársky trh, ktoré dávajú tejto oblasti zaujímavého a farebného ducha.

ROLE

Identifikačná karta Downtown

Máte okolo 20 rokov. Nič vo vás neprebúda zvedavosť, okrem online hier. Nemáte o sebe vysokú mienku a nevyhľadávate žiadne zmeny. Politika je pre Vás úplne neznámy svet.

Identifikačná karta Downtown

Ste študent/ka, máte niečo cez 20 rokov. Snívate o svetlej budúcnosti. Počuli ste niektorých iných študentov hovoriť o účasti mládeže a aktivizme. Takže ste sa rozhodli zistiť, o čo ide.

Identifikačná karta Downtown

Máte niečo po tridsiatke a úplne sa sústredíte na založenie firmy. Máte podnikateľské zmysľanie, rovnako ako vaša mama a stará mama pred ňou. Rovnako ako ony, ani vy nemáte čas venovať sa iným veciam, no je vám jasné, že vaša štvrť potrebuje určitý zásah.

Identifikačná karta Downtown

Ste starší/ia tínedžer/ka. So štúdiom ste prestali už dávnejšie, pretože ste sa museli starať o svojich mladších súrodencov. Máte pocit, že politici na vašu situáciu zabudli – rovnako ako na celú vašu štvrť.

Identifikačná karta Downtown

Máte takmer 30 rokov. Váš otec a váš starý otec sú rybári. Neveríte politikom a zvyčajne nehlasujete vo voľbách.

Identifikačná karta Downtown

Máte takmer 20 rokov. Váš starý otec bol pred mnohými rokmi správcom tejto štvrte. Mal veľa dobrých návrhov, no jeho vlastná skupina ho zradila. Viete, že ľudia, ktorí tu žijú, potrebujú lepší prístup k príležitostiam, ale s týmito politikmi... To je hotová katastrofa!

Identifikačná karta Downtown

Máte niečo pred 30tkou a ste členom skupiny mladých aktivistov. Veríte, že štvrť a celé mesto potrebujú rekonštrukciu. Hneváte sa, že obecné zastupiteľstvo nič nerobí!

Identifikačná karta Downtown

Máte okolo 25 rokov a radi maľujete. Záleží vám na životnom prostredí a kultúrnom dedičstve. Chcete podniknúť kroky k zmene.

Identifikačná karta Downtown

Narodili ste sa tu pred 18 rokmi, ale máte migračné korene. Vaši rodičia vás naučili bojovať za svoje práva – a teraz, keď máte 18 rokov, konečne môžete ísť voliť!

MIDDLETOWN

Srdcom mesta Rozpočtov je štvrť Middletown, ktorej ulice sú plné obchodíkov, malých trhov a remeselných dielní. Middletown obývajú mladí a energickí obyvatelia a malé rodiny, väčšinou majitelia butikov alebo zamestnanci rôznych obchodov v okolí.

Štvrť sa rýchlo rozrastá a je tiež jednou z najnavštevovanejších vo večerných hodinách s množstvom barov a reštaurácií, preto sa tam veľa ľudí rozhodne presťahovať a investori stavajú nové byty, čím sa štvrť neustále rozširuje.

Hoci sa táto oblasť na prvý pohľad zdá ako príjemné miesto na život, v posledných rokoch obyvatelia poukázali na viacero problémov, ktoré začali vychádzať na povrch. V prvom rade neustály dopyt po ďalších bytoch spôsobil zníženie počtu zelených plôch, z ktorých mnohé ustúpili novým bytovkám a domom. Neustále sa hovorí aj o pulzujúcom nočnom živote v tejto oblasti: pre niektorých ľudí to priťahuje turistov a je dobré pre hospodárstvo, ale pre iných to spôsobuje problémy, pretože prináša hluk, znečistenie a odpadky a nárast antisociálneho správania.

ROLE

Identifikačná karta Middletown

Máte okolo 20 rokov a už vlastníte svoj vlastný biznis, ktorý ste zdedili po rodine a je pre vás všetkým. Nemáte čas sa venovať iným veciam, hoci si uvedomujete, že vaša štvrť aj celé mesto potrebujú nové a inovatívne riešenia.

Identifikačná karta Middletown

Ešte nemáte 19 rokov a študujete na strednej technickej škole. Zvyčajne sa radi stretávate so svojimi priateľmi na malom námestí vo vašej štvrti a tiež si užívate svoje obľúbené bary. Radi športujete, no vo vašej oblasti chýbajú športoviská a chceli by ste si založiť športový klub.

Identifikačná karta Middletown

Máte okolo 35 rokov. Vlastníte webdizajnérske štúdio a veľa pracujete. Neradi chodíte von, radšej pozeráte televíziu doma a chodíte skoro spať, keďže veľa pracujete. Preto sa sťažujete na hluk a vytvorili ste komisiu z ďalších občanov, ktorí by chceli mať v susedstve pokojnejší život.

Identifikačná karta Middletown

Máte okolo 25 rokov. Pracujete ako barman v bare vo vašej štvrti. Milujete hudbu a radi organizujete párty. Veríte, že by malo byť viac priestorov pre kluby a hudobné podujatia.

Identifikačná karta Middletown

Máte takmer pred tridsiatkou. Ste súčasťou ekologického hnutia a väčšinou sa po meste presúvate na bicykli. Ste unavení z množstva áut a snívate o meste bez emisií, kde všetci cestujú udržateľnými spôsobmi.

Identifikačná karta Middletown

Máte okolo 25 rokov. Práve ste ukončili magisterský titul z marketingu a ekonómie. Teraz by ste si chceli nájsť prácu vo svojom meste. Neveríte, že vo vašom meste je veľa pracovných príležitostí, ale radi by ste si vytvorili vlastné.

Identifikačná karta Middletown

Máte niečo cez 30 rokov. Ste nezamestnaný a aj keď ste to veľakrát skúšali, prácu ste si nenašli. Stratili ste všetku nádej a už neveríte verejným inštitúciám. Už nechcete ísť voliť.

Identifikačná karta Middletown

Práve ste dovŕšili 18 rokov a nedávno ste skončili strednú školu. Ešte stále rozmýšľate, či ísť na univerzitu alebo nie. Radi by ste si založili vlastný biznis.

Identifikačná karta Middletown

Máte niečo pred tridsiatkou. Vo svojej štvrti vlastníte obchod s oblečením. Poznáte veľa ľudí zo štvrte, no veľmi vás nezaujíma, čo sa tam deje; je vám to jedno, milujete svoj život taký, aký je.

UPTOWN

Výškové budovy finančných inštitúcií, administratívne budovy bánk a nadnárodných korporácií a štvrť plná samostatne stojacich domov vytvárajú panorámu Uptown – oblasti vybudovanej na vrchole kopca na okraji Rozpočtova. Ide o najbohatšiu časť mesta, obývanú ľuďmi s vyššími príjmami.

Oblasť sa vyznačuje veľkými pozemkami, ktoré boli využité na vytvorenie parkov a zelených plôch. Chýbajú tu však služby v oblasti zábavy, kultúry a zdravia, ako sú športové zariadenia, kultúrne centrá (divadlo, hudobné či umelecké školy) a ďalšie spoločenské možnosti pre mladých. Ide skôr o časť mesta, kde rodiny zvyčajne žijú a trávajú čas vo svojom súkromí, pričom interakcie so susedmi sú obmedzené.

Táto oblasť je taktiež trochu oddelená od zvyšku Rozpočtova a verejná doprava tu nefunguje dostatočne dobre na to, aby zabezpečila efektívne spojenie s ostatnými časťami mesta.

ROLE

Identifikačná karta Uptown

Máte po tridsiatke. Ste dcérou veľmi známej a bohatej rodiny v štvrti. Peniaze pre vás nikdy neboli problémom a vždy ste mali množstvo príležitostí. Nikdy sa nezúčastňujete diskusií ani volieb, pretože všetky tie rozhovory považujete za dosť nudné.

Identifikačná karta Uptown

Máte takmer 30 rokov. Veríte, že politika nerobí dosť na podporu kultúrnych aktivít vo vašej štvrti a myslíte si, že veci by sa mali čo najskôr zmeniť.

Identifikačná karta Uptown

Máte niečo cez 20 rokov. Hrať baseball na profesionálnej úrovni bol vždy váš sen, no zdá sa, že ostatní obyvatelia vašej štvrte to nevidia rovnako. Okrem telocvične, futbalového ihriska, plavárne a basketbalových ihrísk si myslíte, že by mal existovať priestor aj pre iné športy.

Identifikačná karta Uptown

Máte niečo cez 20 rokov. Veríte, že vašou úlohou je študovať a dosahovať dobré výsledky na univerzite, a nie zapájať sa do rôznych kampaní.

Identifikačná karta Uptown

Máte okolo 25 rokov. Bývanie v Uptowne si užívate a veríte, že viac kultúrnych podujatí by mohlo túto štvrť urobiť ešte zaujímavejšou.

Identifikačný preukaz Uptown

Máte okolo 35 rokov. Rozhodnete sa otvoriť klub na podporu umenia a kultúry medzi mladými ľuďmi vo vašej štvrti. Viac farieb do Uptownu... už ste dokonca vymysleli skvelé motto!

Identifikačný preukaz Uptown

Máte takmer 30 rokov. Trávite veľa času cestovaním verejnou dopravou do práce a späť domov. Veríte, že mestská správa by mala buď vybudovať novú stanicu metra, alebo vám zabezpečiť vrtuľník!

Identifikačná karta Uptown

Máte 19 rokov. Chcete študovať medzinárodné vzťahy na univerzite, aby ste sa v budúcnosti stali diplomatom; zatiaľ ste vedúcim skautského oddielu.

Identifikačná karta Uptown

Máte okolo 25 rokov. V posledných voľbách ste volili politika s výborným programom, no zistili ste, že jeho realizáciu musí schváliť mestská rada. Ste znechutení z prázdnych sľubov a vašim cieľom je zlepšiť komunitu, v ktorej žijete.

AKCIA – SMEROM K INKLUZÍVNEJ POLITIKE

Aktivita o inkluzívnom tvorení mládežníckej politiky

Prehľad

Táto aktivita je upravená z manuálu „Kompas: manuál pre výchovu k ľudským právam s mladými ľuďmi“ (Rada Európy; aktivita „Urob krok vpred“) a umožňuje účastníkom preskúmať začlenenie rôznych mladých ľudí do rozhodovacích a tvorivých procesov politik. Zvyšuje povedomie o hlavných prekážkach účasti mladých ľudí z rôznych marginalizovaných skupín, ktoré im bránia získať posilnenie a plne sa zapojiť do tvorby mládežníckej politiky. Skúma 10 princípov otvoreného a inkluzívneho rozhodovania.

Kľúčové témy a koncepty

1. Inkluzívna mládežnícka politika
2. Mladí ľudia z marginalizovaných skupín

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny: Optimálne nie viac ako 20 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby preskúmali, do akej miery sú rôzni mladí ľudia (najmä mladí ľudia z marginalizovaných skupín) zapojení do rozhodovacích procesov a procesov tvorby politiky
- Umožniť účastníkom zažiť a zamyslieť sa nad tým, čo by mohlo podporiť mladých ľudí, aby prevzali angažovanejšiu a významnejšiu úlohu
- Inšpirovať účastníkov k práci s princípmi inkluzívneho rozhodovania

Materiály a technická príprava

- Na túto aktivitu je potrebný veľký priestor – dostatočne veľký na to, aby účastníci mohli stáť vedľa seba plece pri pleci a prejsť 20 krokov jedným smerom. Ak je to možné, aktivita sa môže uskutočniť vonku.
- Tlačený alebo digitálny materiál s rolami, vyrokmi a otázkami.
- Flipchartový papier a fixky (na navrhovanú obmenu aktivity).

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte priestor v interiéri alebo exteriéri, kde sa aktivita môže uskutočniť
- Pripravte materiály potrebné na aktivitu, vrátane kariet s rolami a otázok na riadenie vizualizácie a samotné vykonanie krokov.

Pokyny

Na začiatku

1. Vysvetlite, že každý účastník bude počas aktivity hrať určitú rolu. Požiadajte ich, aby svoju kartu s rolou nikomu neukazovali a aby boli ticho, až kým sa nezačne časť aktivity so samotnými krokmi.
2. Podajte účastníkom škatuľu, z ktorej si každý vytiahne svoju rolu.
3. Vytvorte prostredie, ktoré účastníkom umožní vžiť sa do svojej roly. Na podporu tohto procesu môžete využiť vedenú vizualizáciu (navrhované otázky nájdete v pracovných listoch).

Hlavná časť činnosti

1. Požiadajte účastníkov, aby sa postavili vedľa seba, plece pri pleci, všetci otočení rovnakým smerom. Vysvetlite im, že budete čítať rôzne výroky. Ak sa niektorý výrok podľa ich pridelenej roly na nich vzťahuje, mali by urobiť krok dopredu

2. Po 5 až 10 výrokoch cvičenie prerušte a dovoľte účastníkom, aby sa rozhliadli, aby videli, kde sú ostatní. Potom pokračujte ďalšími 10 výrokmi.

3. Na záver požiadajte všetkých, aby si všimli, kde sa v skupine nachádza každý účastník. Stále v rámci svojej role nech si každý chvíľu premyslí svoje „miesto“, čo mu bráni posunúť sa ďalej a čo by mu mohlo pomôcť byť zapojený do rozhodovania a tvorby politík (interne aj externe).

Ukončite cvičenie tým, že účastníci opustia svoje role, a potom urobte krátku spätnú väzbu (otázky nájdete nižšie), než prejdete k ďalšiemu kroku.

Záverečná diskusia

Pozvite účastníkov na záverečnú diskusiu. Na jej začiatku urobte rituál „vystúpenia z role“, aby si každý odložil svoju rolu a pokračoval v účasti už ako on sám.

Začnite tým, že sa opýtate účastníkov na ich dojmy, postrehy a pocity. Následne môže nasledovať diskusia na základe týchto otázok.

- Ako sa ľudia cítili, keď urobili krok vpred (alebo keď nemohli)?
- Tí, ktorí robili kroky vpred častejšie – v ktorom momente si začali všimnúť, že ostatní sa nepohybujú tak rýchlo ako oni?
- Vedia ľudia uhádnuť role ostatných? (Počas tejto časti diskusie môžu účastníci prezradiť svoje role, ak sa tak ešte nestalo)
- Aké ľahké alebo ťažké bolo hrať pridelené role? Ako ste si predstavovali osobu, ktorú ste stvárňovali?
- Čo rozhodovalo o tom, či niekto urobil krok vpred?
- Čo môže podporiť „urobenie kroku“? Aké sú predpoklady na plnú účasť rôznych skupín?
- Ako súvisí situácia z cvičenia so spoločnosťou a prostredím, v ktorom žijete?
- Aké môžu byť vaše prvé kroky k riešeniu nerovností a prispievaniu k inkluzívnejšej spoločnosti?

Tipy pre facilitátorov

V pracovnom liste k tejto aktivite nájdete 10 rôznych rolí. Môžete použiť ponúkané roly alebo sa rozhodnúť pre vytvorenie rôznych rolí v závislosti od vášho kontextu alebo špecifického zamerania aktivity. Ak máte väčšiu skupinu, môžete sami vytvoriť ďalšie alebo zopakovať niektoré úlohy; nebude to mať negatívny vplyv na činnosť alebo jej výsledky. Ak máte viac ako jednu osobu pre niektoré role, môžete porovnať ich skúsenosti. V každom prípade je dôležité zdôrazniť, že účastníci premýšľajú o danej role ako o zraniteľnej skupine na základe svojich predstáv, a nie na základe konkrétnej a skutočnej situácie. Predtým, než by sa o tejto skupine robili akékoľvek rozhodnutia v reálnom živote, je veľmi odporúčané urobiť si výskum, osloviť členov tejto skupiny a vstúpiť s nimi do dialógu.

Podobne ako pri rolách, aj výroky si môžete upraviť podľa kontextu a konkrétneho zamerania aktivity. Je dôležité nepodceňovať dôležitosť primeraného času na to, aby ste sa dostali do roly a aby ste sa z nej dostali. Toto je jeden z podstatných prvkov aktivity, pretože by mal skutočne umožniť účastníkom čo najužšie spojenie s ich postavou. Na podporu účastníkov v tom môže veľmi dobre fungovať riadená vizualizácia.

Je dosť pravdepodobné, že niektorí z účastníkov budú pochádzať aj z marginalizovanej skupiny. Venujte tomu pozornosť a v prípade potreby vyčleňte čas na spracovanie ich skúseností bez toho, aby ste ich postavili do centra pozornosti.

Variácie

Po záverečnej diskusii

1. Prezentujte 10 princípov pre otvorené a inkluzívne rozhodovanie, ako ich definuje OECD (zoznam a krátky popis nájdete v pracovných listoch).
2. Rozdeľte účastníkov do menších skupín po približne štyroch ľuďoch. Požiadajte ich, aby si našli čas na zamyslenie sa nad tým, čo by sa dalo urobiť pre osoby v role, ktorú zastávali, a aj nimi samotnými, aby sa zabezpečilo uplatnenie princípov (inkluzívneho rozhodovania). Pozvite ich, aby sa venovali aj prekážkam,

ktoré počas cvičenia zažili a identifikovali. Každý skupine dajte jeden hárok flipchartového papiera, na ktorý si zapíšu svoje postrehy.

3. Pozvite malé skupiny, aby svoje flipcharty položili na zem, a požiadajte všetkých účastníkov, aby sa poprechádzali a prečítali si rôzne postrehy. Účastníci majú robiť túto časť v tichosti, no môžu k jednotlivým flipchartom pridať svoje myšlienky a otázky v písomnej forme.

Na záver vyzvite účastníkov, aby vytvorili zoznam konkrétnych krokov a záväzkov smerujúcich k inkluzívnemu tvoreniu politik, pričom by mali zohľadniť všetkých 10 princípov.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v časti „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do participatívnej tvorby politiky“, pričom skúmate, ako zapojiť rôzne zainteresované strany do tvorby politiky. Môžete tiež chcieť zapojiť svoju skupinu do iných aktivít, ktoré podporujú účastníkov pri dodržiavaní záväzkov, ktoré načrtli, napríklad „Od plánu k realite“.

Ďalšie zdroje

OECD: Hlavné princípy pre otvorené a inkluzívne rozhodovanie (kapitola 6): https://read.oecd-ilibrary.org/governance/focus-on-citizens_9789264048874-en#page79.

Role

(Role sú založené na Príručke k programu Erasmus+; avšak prispôbte ich svojmu kontextu a konkrétnej skupine účastníkov.)

- Ste mladý človek s telesným postihnutím.
- Ste mladý človek so zmyslovým postihnutím (so sluchovým postihnutím alebo so zrakovým postihnutím).
- Ste mladý človek s mentálnym postihnutím.
- Ste mladý človek s chronickým ochorením.
- Ste mladý človek s dyslexiou.
- Ste mladý človek, ktorý predčasne ukončil školskú dochádzku.
- Ste mladý človek v situácii NEET (nie ste v systéme vzdelávania, zamestnania ani odbornej prípravy).
- Ste novoprijatý migrant do krajiny, v ktorej sa práve nachádzate.
- Patríte k etnickej menšine v krajine, kde sa momentálne nachádzate.
- Ste mladý človek, ktorý nehovorí jazykom krajiny, v ktorej sa momentálne nachádzate.
- Ste mladý človek z neúplnej (rozvrátenej) rodiny.
- Ste mladý človek, ktorý zažíva doma násilie.
- Ste mladý človek z rodiny s nízkym príjmom.
- Ste mladý človek z vidieckeho prostredia.
- Ste mladý človek žijúci na predmestí.
- Ste mladý človek, ktorý patrí do LGBT+ komunity.
- Ste mladý človek, ktorého hodnoty a presvedčenia sa nezhodujú s väčšinovým názorom v mieste, kde žijete.

Výroky

Tvrdenia pokrývajú rôzne úrovne participácie a zapojenia do rozhodovacích a politických procesov. Ich úroveň participácie/zapojenia sa postupne zvyšuje.

- Sledujem novinky a aktivity (niektorých) miestnych mimovládnych organizácií a/alebo aktivistov.
- Pripojil som sa k protestu (protestom) vo svojom meste.
- Cítim, že moje potreby sú zohľadnené v činnosti štátnej správy.
- Bol som zapojený do mládežníckej kampane, roku mládeže a/alebo podobných európskych a globálnych iniciatív.
- Aktívne sa zapájam do činnosti miestneho úradu pre mládež.
- Som dobrovoľníkom pre organizáciu pracujúcu s mládežou.
- Mám nápad na európsku alebo globálnu iniciatívu pre mládež.
- Rozumiem, čo je mládežnícka politika a prečo je dôležitá.
- Som oboznámený s národnými politickými dokumentmi týkajúcimi sa môjho blahobytu.
- Cítim, že môj hlas v otázkach dôležitých pre mladých ľudí je vypočutý rozhodovacími a politickými činiteľmi.
- Cítim, že moje potreby sú zohľadnené v činnosti samosprávy.
- Prispel som k vytváraniu miestnej mládežníckej politiky.
- Mám pocit, že moje potreby sú zohľadnené v aktivitách európskych inštitúcií.
- Viem, ktoré kľúčové inštitúcie vytvárajú politiky týkajúce sa mladých ľudí.
- Mám jednoduchý prístup k financovaniu akejkoľvek miestnej iniciatívy, ktorú by som chcel/a realizovať.
- Cítim, že môj hlas má váhu v diskusiách na komunálnej úrovni a berú ho do úvahy.
- Inicioval som určité procesy vo svojej miestnej komunite.
- Ak by som chcel, mohol by som prispieť k procesom európskej politiky mládeže.
- Bol som v rozhodovacej pozícii v skupine, organizácii alebo inštitúcii.
- Vieme, ako sa dostať k financovaniu mojej európskej alebo globálnej iniciatívy.

Otázky k vizualizácii

Navrhované otázky pre riadenú vizualizáciu na podporu procesu vžitia sa do role.

- Aké ste mali detstvo?
- Aké vzdelanie ste mali?
- Aké boli pre vás najdôležitejšie veci, keď ste boli dieťa?
- Aké bolo vaše obľúbené trávenie voľného času?
- Čo vás robilo šťastným/šťastnou? Čo vás robilo smutným/smutnou?
- Akú prácu robili vaši rodičia?
- Aké boli hlavné hodnoty, ktoré vám rodičia vštepovali?
- Ako vyzerá váš každodenný život dnes?
- Ako veľmi slobodne sa cítite?
- Kde sa najčastejšie stretávate s ľuďmi? S kým?
- Aký životný štýl vediete?
- Čomu sa najviac venujete s vášňou?
- Čo vás najviac nadchýna?
- Čo spôsobuje, že vaše srdce bije rýchlejšie?
- Aké sú vaše potreby?
- Za čo by ste chceli bojovať?

10 princípov OECD pre otvorené a inkluzívne rozhodovanie³²

1. **Závazok:** Vedenie a silný záväzok k otvorenej a inkluzívnej tvorbe politiky je potrebné na všetkých úrovniach – zo strany politikov, vyšších manažérov a verejných činiteľov.
2. **Práva:** Práva občanov na informácie, konzultácie a účasť verejnosti na tvorbe politiky a poskytovaní služieb musia byť pevne zakotvené v zákone alebo politike. Povinnosti vlády reagovať občanom musia byť jasne stanovené. Na presadzovanie týchto práv sú nevyhnutné opatrenia nezávislého dohľadu.
3. **Jasnosť:** Ciele a obmedzenia informácií, konzultácií a účasti verejnosti by mali byť dobre definované od začiatku. Úlohy a zodpovednosti všetkých strán musia byť jasné. Vládne informácie by mali byť úplné, objektívne, spoľahlivé, relevantné, ľahko vyhľadateľné a zrozumiteľné.
4. **Čas:** Zapojenie verejnosti by sa malo uskutočniť čo najskôr v procese tvorby politiky, aby sa umožnila väčšia škála riešení a zvýšila sa šanca na úspešnú implementáciu. Aby bola konzultácia a účasť efektívna, musí byť k dispozícii dostatočný čas.
5. **Začlenenie:** Všetci občania by mali mať rovnaké príležitosti a viacero kanálov na prístup k informáciám, konzultácie a účasť. Malo by sa vynaložiť všetko primerané úsilie na zapojenie čo najširšieho okruhu ľudí.
6. **Zdroje:** Na efektívne informovanie verejnosti, konzultácie a účasť sú potrebné primerané finančné, personálne a technické zdroje. Vládni úradníci musia mať prístup k vhodným zručnostiam, usmerneniam a školeniam, ako aj k organizačnej kultúre, ktorá podporuje tradičné aj online nástroje.
7. **Koordinácia:** Iniciatívy na informovanie, konzultácie a zapojenie občianskej spoločnosti by sa mali koordinovať v rámci a medzi úrovňami vlády, aby sa zabezpečila súdržnosť politik, zabránilo sa duplicita a znížilo sa riziko „únavy z konzultácií“. Koordináčne úsilie by nemalo potláčať iniciatívu a inovácie, ale malo by využiť silu znalostných sietí a komunit praxe v rámci vlády aj mimo nej.
8. **Zodpovednosť:** Vlády majú povinnosť informovať účastníkov, ako využívajú vstupy získané prostredníctvom verejných konzultácií a účasti. Opatrenia na zabezpečenie toho, aby bol proces tvorby politiky otvorený, transparentný a prístupný externej kontrole, môžu pomôcť zvýšiť zodpovednosť vlády a dôveru v ňu.
9. **Hodnotenie:** Vlády musia hodnotiť svoj vlastný výkon. Efektívne to bude vyžadovať úsilie na vybudovanie dopytu, kapacity, kultúry a nástrojov na hodnotenie účasti verejnosti.
10. **Aktívne občianstvo:** Spoločnosti profitujú z dynamickej občianskej spoločnosti a vlády môžu uľahčiť prístup k informáciám, podporiť účasť, zvýšiť povedomie, posilniť občianske vzdelávanie a zručnosti občanov, ako aj podporiť budovanie kapacít medzi organizáciami občianskej spoločnosti. Vlády musia preskúmať nové úlohy na účinnú podporu autonómneho riešenia problémov občanmi, organizáciami občianskej spoločnosti a podnikmi.

32. OECD (2009), Focus on Citizens: Public Engagement for Better Policy and Services, ISBN Number: 9789264048867.

ČASŤ 3 – VÍZIA PRE ZMENU V OBLASTI POLITIKY MLÁDEŽE: DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

? O čo ide?

Aktivity v tejto časti poskytujú pohľad na možné prvé kroky v procese tvorby participatívnej politiky. Začnite tým, že si predstavíte a pochopíte, čo chcete zmeniť, ako sa pripraviť na zmenu a porozumieť účinkom zmeny, čo vyvrcholí v tom, ako by sa takáto zmena dala napláňovať. Tieto štyri piliere sú prepojené a môžu byť usporiadané v sekvenčnom poradí. Cesta vychádzajúca zo spoločne vypracovanej jasnej vízie je však jedinečná pre každý participatívny proces tvorby politiky a každú skupinu. Neexistujú žiadne predpísané riešenia, aj keď existujú prvky, ktoré môžu byť užitočné. Kombinácia rôznych aktivít v tejto časti a v celom T-Kite môže poskytnúť smer pre akúkoľvek skupinu pri hľadaní vlastnej adaptabilnej cesty, ktorá by ju priviedla k naplneniu ich vízie.

Uvádzané aktivity sú:

- **Predstavte si – Zmenu** Aktivita na identifikáciu vlastnej vízie a politickej témy, do ktorej sa chce človek zapojiť.
- **Zmena – Kto?** Aktivita na preskúmanie vlastného vzťahu k zmenám politiky
- **Rozšír si obzory** Aktivita na pochopenie účinkov zmeny
- **Od plánu k realite** Aktivita na stanovenie plánov/podnikanie krokov na základe vízie

Pre koho sú tieto aktivity určené?

Činnosti sú zamerané na podporu učenia sa viacerých zainteresovaných strán zapojených do politiky mládeže. V zásade sú predpokladanými účastníkmi mladí ľudia. Účastníkmi týchto vzdelávacích aktivít však môžu byť aj pracovníci s mládežou a iné zainteresované strany, ktoré sa zapájajú do politik, vrátane samotných osôb s rozhodovacou právomocou.

Aktivity v tejto časti sú určené pre „jedinú“ skupinu zainteresovaných strán (ako sú mladí ľudia, pracovníci s mládežou, tvorcovia politik, mládežnícki aktivisti), ako aj pre zmiešanú skupinu zainteresovaných strán z tej istej komunity/mesta/krajiny. Do týchto aktivít by sa mohli zapojiť aj medzinárodné skupiny pre mládežnícku politiku na európskej alebo dokonca globálnej úrovni.

Činnosti sú obzvlášť cenné pre skupiny, ktoré sa chystajú zapojiť do dlhodobějších vzdelávacích a/alebo mládežníckych pracovných procesov v súvislosti s mládežníckou politikou alebo pre skupiny, ktoré sú zapojené alebo majú za cieľ zapojiť sa do formovania a/alebo implementácie mládežníckej politiky. Okrem toho by sa do týchto aktivít mohli v zásade zapojiť aj jednotliví samouci.

Základy témy

„Vízia je cieľová destinácia – pevný bod, na ktorý sústredíme všetko úsilie. Stratégia je trasa – prispôsobiteľná cesta, ktorá nás má do viesť tam, kam chceme ísť.“

Simon Sinek, britsko-americký autor

Vízia

Aby bolo možné vytvoriť alebo zmeniť akúkoľvek politiku, osoby s rozhodovacou právomocou a/alebo skupiny ľudí musia mať jasnú predstavu o tom, aký druh zmeny chcú vidieť. Existuje prístup, ktorý začína najprv identifikáciou a definovaním problému a potom prechádzaním k predpokladaniu požadovanej zmeny ako výsledku konkrétnej akcie implementovanej na vyriešenie problému. Iný spôsob, ako začať, je najprv sa pozrieť na víziu – definovať a opísať, ako by si ideálne predstavoval stav vecí – a potom pracovať späť na identifikácii potrebných krokov, ktoré by víziu premenili na skutočnosť. Oba prístupy sú aplikovateľné na participatívnu tvorbu mládežníckej politiky.

Vízia je dohodnutým cieľom, ktorý sa má dosiahnuť prostredníctvom spoločného a doplnkového úsilia rôznych zainteresovaných strán. Vízia je metóda na identifikáciu, rozvoj a obohatenie presvedčivej, preferovanej budúcnosti. Vízia je prvým krokom k vytvoreniu silnej stratégie alebo transformačnej politiky (UNDP Global Center for Public Service Excellence 2018).

Participatívna tvorba mládežníckej politiky si vyžaduje proces spolupráce, prostredníctvom ktorého možno vybudovať spoločnú víziu želaných politických zmien. Takýto proces vyžaduje, aby mladí ľudia a všetky ostatné zainteresované strany preskúmali, pochopili a vyjadrili svoje vlastné predstavy o potrebnej zmene. Zmena môže predstavovať čokoľvek, čo mladí ľudia (a ďalší zainteresovaní aktéri) považujú za dôležité a naliehavé. Vyžaduje si tiež, aby sa rôznorodá skupina

zainteresovaných strán stretla s mladými ľuďmi (alebo bola k tomu privedená), aby spoločne diskutovali a vytvorili spoločnú víziu. Cesta vychádzajúca zo spoločne vypracovanej jasnej vízie je jedinečná pre každý participatívny proces tvorby politiky a každú zainteresovanú skupinu. Neexistujú žiadne predpísané riešenia, aj keď existujú prvky, ktoré môžu byť užitočné.

Aktivita „Predstavte si – Zmenu!“ pomáha účastníkom identifikovať politickú tému, do ktorej sa chcú zapojiť, prostredníctvom procesu tvorby vízie.

Zmena

Zmena je o prechode zo súčasného stavu (ako sa veci majú dnes), cez prechodný stav do budúceho stavu (ako veci budú). Manažment zmien je o podpore ľudí pri ich individuálnych prechodoch v rámci procesu zmeny.³³

V participatívnej tvorbe mládežníckej politiky je všetko o zmene, predvídaní toho, čo je potrebné zmeniť, a prispôbovaní sa meniacim sa okolnostiam tak, aby sa relevantnosť a vplyv na mladých ľudí neustále zlepšovali. Rozhodovanie o tom, čo je potrebné zmeniť a ako by sa to malo zmeniť, je súčasťou procesu tvorby vízií. Mať definovanú víziu je však len začiatok. Urobiť to realitou si vyžaduje uvažovanie, čas a úsilie.

Zmena je proces, ktorý je potrebné uľahčiť a riadiť. Mladí ľudia a ďalšie kľúčové zainteresované strany sú niektoré z kľúčových prvkov potrebných na to, aby sa vízia stala realitou.

Aby bola akákoľvek zmena úspešná, zainteresované strany by na ňu mali byť pripravené. Model ADKAR poskytuje prehľad o tom, ako proces zmeny vyzerá pre zúčastnených. Existuje päť fáz.³⁴

1. Uvedomenie (Awareness): uvedomenie si potreby zmeny
2. Túžba (Desire): túžba podieľať sa na zmene a podporovať ju
3. Vedomosť (Knowledge): poznanie toho, ako zmenu uskutočniť
4. Schopnosť (Ability): schopnosť realizovať zmenu
5. Posilnenie (Reinforcement): posilnenie na udržanie zmeny

Model ADKAR

Fázy uvedomenia a túžby majú za cieľ posunúť vás zo súčasného stavu, kde je potrebná zmena, ale ešte sa nezačala. Napríklad vedecké údaje naznačujú, že klíma sa mení spôsobom, ktorý je zničujúci pre prírodu aj pre ľudstvo. Uvedomenie si potreby zmeniť naše správanie a túžba po zmene sa líšia v rôznych

33. Prosci ADKAR Model: www.prosci.com/methodology/adkar, prístup 14. augusta 2022.

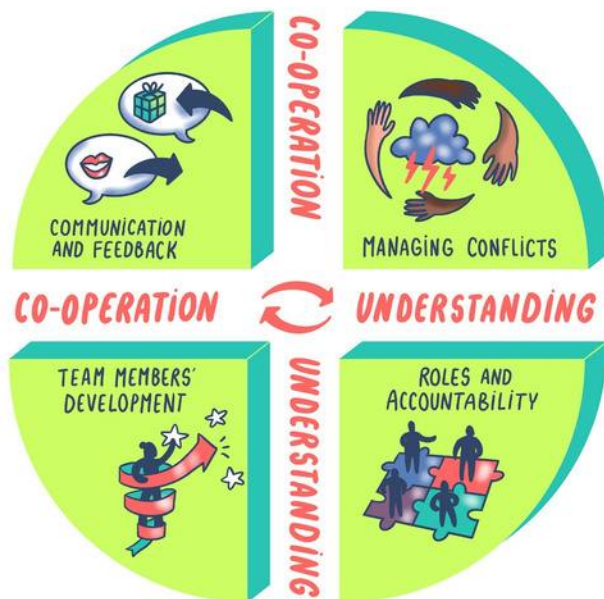
34. Tamže

častiach sveta a medzi rôznymi skupinami ľudí. Fázy poznania a schopností prebiehajú počas prechodu, zatiaľ čo fáza posilnenia sa zameriava na budúcnosť, keď zmena už nastala. Vedci, organizácie, hnutia, iniciatívy a mladí ľudia napríklad zdieľajú informácie, usmernenia a know-how o tom, čo sa musí stať, aby ľudstvo zastavilo a zvrátilo zmenu klímy (Vedomosť). Schopnosť iniciovať a realizovať potrebné zmeny je na každom z nás individuálne, pokiaľ ide o naše individuálne správanie; vo väčšom meradle však leží aj na vládach (a všetkých tých, ktorí sú zodpovední za poškodzovanie životného prostredia), ktoré sú schopné robiť rýchlejšie a efektívnejšie zmeny (Schopnosť). Keď sa zmení správanie a poškodzujúce praktiky jednotlivcov alebo ľudí na kolektívnej úrovni, je potrebné zaviesť mechanizmy, ktoré nás udržia na tejto ceste, aby sme neskĺzli späť k poškodzujúcim praktikám (Posilnenie).

Tieto päť po sebe nasledujúcich fáz predstavuje ciele procesu zmeny a zároveň pomáhajú odhaliť oblasti, kde sa objavuje odpor. Napríklad, či je proces participatívnej mládežníckej politiky zablokovaný kvôli nedostatku pochopenia, prečo je potrebné určitú zmenu uskutočniť (uviedenie), alebo kvôli nedostatku znalostí, ako túto konkrétnu zmenu realizovať (Vedomosť). Lektori a facilitátori vo vzdelávacom procese budú lepšie pripravení viesť zapojených ľudí, ak im pomôžu najprv rozpoznať, kde sa nachádza problém.

Aby došlo k zmene v rámci participatívneho procesu tvorby politiky pre mládež, sú vytvorené rôzne tímy, ktoré spolupracujú, aby sa rôzne prvky vízie stali skutočnosťou. Takéto tímy musia byť funkčné a efektívne, čo znamená, že musia:

- vedieť asertívnym spôsobom komunikovať a poskytovať si navzájom včasnú a relevantnú spätnú väzbu;
- zvládať vznikajúce konflikty;
- jasne načrtnúť úlohy rôznych členov a definovať ich zodpovednosť;
- podpora členov tímu, aby rástli a rozvíjali sa počas procesu;
- pracovať prostredníctvom spolupráce a porozumenia.

Aktivita „Zmena – Kto?“ pomáha účastníkom preskúmať ich vlastné spojenie so zmenami politiky.

Účinky zmeny

Keď dôjde k akejkoľvek zmene, je obvyklé, že dôjde k sérii následných zmien. Niektoré efekty môžu byť úplne mimo kontroly tých, ktorí iniciujú zmenu. To nám pomáha pochopiť, aké dôležité je uvedomiť si celý ekosystém obklopujúci zamýšľanú zmenu.

Pri pohľade cez optiku socio-ekologického rámca zamýšľanej zmeny je jasné, že zmenu správania možno dosiahnuť prostredníctvom aktivít, ktoré sú zamerané na rôzne úrovne: individuálnu a interpersonálnu (rodina/rovesníci); a komunitné a sociálne/štrukturálne (Gal 2017). Mali by existovať podporné prostredia a podmienky, ktoré vytvárajú základ pre zmenu u mladých ľudí, vrátane mládežníckej politiky a iných súvisiacich politík, ako aj pre všetkých zainteresovaných strany.

Niektoré z problémov s ohľadom na umožnenie prostredia pre zmenu v praktikách participácie sú dobre opísané prostredníctvom prístupu RMSOS k participácii mládeže na základe piatich kľúčových slov: Práva, Prostriedky, Priestor, Príležitosť a Podpora. Päť kľúčových slov predstavuje hlavné faktory/podmienky, ktoré musia byť splnené, aby sa zabezpečilo zmysluplné zapojenie mládeže do rozhodovania (Rada Európy 2015a). Každý z nich sa zameriava na iné podporné opatrenie, ale sú úzko prepojené a všetky musia byť splnené, aby sa mladí ľudia mohli plne podieľať na aktivitách alebo rozhodnutiach, ktoré ich zaujímajú. Viac podrobností nájdete v časti „Princípy efektívnej mládežníckej politiky“.

Aktivita „Rozšír si obzory“ pomáha účastníkom pochopiť účinky zmeny.

Plánovanie

Plánovanie pomáha jasne a konkrétne rozhodnúť, čo je potrebné urobiť, aby sa dosiahol želaný efekt na spoločnosť. Zabezpečuje, že všetci zúčastnení rozumejú vízii a plánovanej zmene, ako aj tomu, čo je potrebné urobiť na jej dosiahnutie, a to tým, že do plánovania zapája všetkých. Pomáha tiež kriticky zhodnotiť plánovanú zmenu.

Aby bolo možné vytvoriť alebo zmeniť akúkoľvek politiku, rozhodovatelia a/alebo skupiny ľudí potrebujú mať realizovateľný krok za krokom plán aktivít, ktorý vedie k naplneniu cieľov vyjadrených vo vízii. Tento plán krok za krokom je jedinečný pre každý participatívny proces tvorby politiky a pre každú zapojenú skupinu. Neexistujú predpísané riešenia, hoci existujú prvky, ktoré môžu byť užitočné.

(Inter)akčný plán je živý a dynamický dokument, ktorý pomáha akčným tímom plánovať a sledovať ich pokrok a zmeny, ku ktorým dochádza v dôsledku interakcií a spoločného plánovania. Participatívne kroky definujeme ako:

- **akcie** – konkrétne kroky a aktivity, ktoré akčný tím podnikne s cieľom dosiahnuť víziu zmeny (napríklad vytvorenie komunikačného posolstva alebo zorganizovanie verejného podujatia);
- **interakcie** – iniciatívy a výzvy pre ostatné zainteresované strany, aby podnikli konkrétne kroky a/alebo spoločne plánovali (napríklad e-mail riaditeľovi školy alebo otvorený list starostovi).

Pri plánovaní participatívnych krokov k naplneniu vízie (súvisiacich s určitou tvorbou politiky resp. alebo zmena politiky), plánovacie akcie a interakcie skupín musia:

- mať na pamäti predpokladanú zmenu a načrtnúť kľúčové kroky, ktoré musia vykonať, a kľúčové interakcie, ktoré musia začať;
- identifikovať zdroje (ľudské a materiálne) v rámci svojho tímu a mimo neho, ktoré môžu pomôcť dosiahnuť to, o čo sa snažia;
- definovať, kto je zapojený a kto čo robí (a kedy) spomedzi ich tímu a ostatných identifikovaných zainteresovaných strán.

Okrem toho musia skupiny identifikovať potenciálne príležitosti a procesy pre spoluprácu a súčasné politiky a zistiť, ako sa oni (a zainteresované strany) týkajú navrhovanej zmeny. Týmto prvkami sa však zaoberajú iné aktivity v tomto T-Kite, takže možno budete chcieť preskúmať aj ďalšie časti.

Aktivita „Od plánu k realite“ pomáha účastníkom stanoviť si plány/podniknúť kroky na základe vízie a prepojiť svoje učenie s konaním.

Užitočné čítanie

- „Formovanie mládežníckej politiky v praxi: projekt budovania kapacít na posilnenie mládežníckej politiky“, Partnerstvo mládeže EÚ – Rada Európy: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/en/web/youth-partnership/shaping-youth-policy-in-practice-2019-20>.
- Metodológia riadenia zmien – ADKAR model: www.prosci.com/methodology/adkar
- Príručka „Povedz svoj názor“: <https://rm.CouncilofEurope.int/16807023e0>.
- Gal T. (2017), „Ekologický model participácie detí a mládeže“, Children and Youth Services Review, 79, s. 57–64. Dostupné na SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3539970>.

AKTIVITY

PREDSTAVTE SI – ZMENU!

Aktivita na objavenie vlastnej vízie a výber politickej témy na zapojenie sa.

Prehľad

Táto aktivita je založená na princípe učenia sa praxou a podporuje účastníkov, aby sa zapojili do participatívneho tvorenia mládežníckej politiky najskôr prostredníctvom predstavovania si zmien.

Skúma participatívny proces vízií. Skupina prechádza krok za krokom procesom identifikácie zmien a skúma, ako by sa tieto zmeny mali uskutočniť.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba participatívnej politiky
2. Vízia
3. Spolutvorba

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny by mala byť optimálne do 18 účastníkov.

Poznámka: Druhá časť aktivity by mala byť realizovaná v menších skupinách, respektíve v budúcich „akčných tímoch“ pozostávajúcich z troch až šiestich účastníkov, ktorí budú pracovať na definovaní spoločnej vízie a potenciálne aj na jej uskutočnení v budúcnosti.

Čas: Optimálne navrhované časové rámce zahŕňajú:

- pre krátkodobé alebo rezidenčné vzdelávacie prostredie: celý deň (prvá časť: dve hodiny; druhá časť: dve hodiny; tretia časť: tri hodiny).
- pre hybridné a dlhodobejšie vzdelávacie prostredia: v závislosti od celkovej veľkosti skupiny a ich rytmu zapájania sa počas dní/týždňov, minimálne tri stretnutia (prvé stretnutie s možnými inštrukciami na domácu úlohu na dokončenie individuálnej práce; druhé stretnutie s možnou skupinovú domácou úlohou na dokončenie; a tretie stretnutie na finalizáciu vízií akčných tímov a zdieľanie finálnych verzií medzi nimi).

Ciele

- Podporiť účastníkov pri identifikácii politických priorít a tém, o ktoré sa zaujímajú
- Umožniť účastníkom načrtnúť víziu zmeny v príslušnej oblasti mládežníckej politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby podnikli kroky na to, aby sa ich vízia stala skutočnosťou

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy a šablóny.
- Miestnosť vybavená rôznymi materiálmi a nástrojmi na stimuláciu kreativity; v závislosti od skupiny môžu zahŕňať farebné fixky, perá, papiere, tvary, asociačné kartičky, žonglovacie loptičky, časopisy, knihy, slúchadlá, playlisty piesní/videí na tému predstavovania si/snívania/zmien, fotoaparát, hudobné nástroje a podobne.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály a pracovnú miestnosť podľa potreby pre aktivitu

- Pripravte si príklad vízie (alebo svoju vlastnú víziu, ak ste ochotní sa o ňu podeliť) pre účastníkov, ktorí môžu mať problém vyjadriť sa a môžu potrebovať vzor.

PRÍKLAD: Vízia zmeny: všetci mladí ľudia v našom meste majú prístup k neformálnemu vzdelávaniu ktoré reagujú na ich záujmy a potreby

Pokyny

Aktivita má tri časti

Vysvetlite, že cieľom aktivity je učiť sa prostredníctvom praxe a participatívnym spôsobom dospieť k spoločnej vízii zmeny, ktorú sa skupina môže následne rozhodnúť ďalej rozvíjať a spoločne na nej pracovať.

Časť 1

1. Dajte krátky úvod k tomu, čo je vízia (pozrite si „základy témy“ v tejto časti).
2. Vysvetlite skupine, že sa práve chystajú zapojiť do procesu vytvárania vízie – najprv individuálneho a potom skupinového –, v ktorom budú snívať o zmene. Vytváranie vízie je kreatívny proces, ktorý umožňuje účastníkom vyjadriť sa rôznymi spôsobmi – prostredníctvom slov, kresieb, obrázkov, zvukov či videí. Aby to dokázali čo najlepšie, je dôležité, aby boli čo najviac kreatívni.

Požiadajte ich, aby si vybrali miesto v miestnosti alebo vonku a vytvorili si tam prostredie, ktoré ich bude inšpirovať a podporovať ich tvorivosť.

3. Pozvite účastníkov, aby pracovali individuálne a definovali svoju vlastnú víziu zmeny. Povzbudte ich, aby si predstavili budúcnosť, ktorú by chceli vidieť v súvislosti s témou, ktorú považujú oni a ďalší mladí ľudia vo svojom okolí za dôležitú a naliehavú. Požiadajte ich, aby svoju víziu zaznamenali spôsobom, ktorý im najviac vyhovuje a v ktorom sa najlepšie vyjadria (slovami, kresbami, obrázkami, zvukmi, videom). Zároveň ich však povzbudte, aby mysleli na to, že svoju víziu budú prezentovať aj ostatným – mala by byť teda spracovaná tak, aby jej ostatní vedeli porozumieť a mohli sa do nej zapojiť.

Poznámka: V prípade, že účastníci nie sú mladí ľudia, požiadajte ich, aby sa zamysleli nad účelom ich roly/ funkcie a ich prepojenie s mladými ľuďmi a definovať, čo je relevantné a naliehavé z pohľadu ich naplňania tohto účelu.

4. Zabezpečte dostatok času na tento individuálny proces a všimajte si, či niekto s úlohou zápasí a mohol by potrebovať dodatočnú podporu, aby sa do procesu mohol naplno zapojiť.

Časť 2

1. Vytvorte útulnú a príjemnú atmosféru v miestnosti a vysvetlite účastníkom, že sa chystajú zdieľať svoje vlastné vízie a zároveň spoznať vízie ostatných členov skupiny. Rozdajte im pracovný list s názvom „Zhodné vízie“ a požiadajte ich, aby ho vyplnili po tom, ako si vypočujú a prezrú jednotlivé vízie ostatných účastníkov.

Poznámka: V závislosti od počtu účastníkov môže byť vhodné určiť časový limit na prezentácie jednotlivcov, aby sa mohli pripraviť tak, aby v danom čase vystihli tie najdôležitejšie aspekty svojej vízie.

2. Požiadajte účastníkov, aby sa dobrovoľne prihlásili a začali zdieľať svoju víziu, zatiaľ čo ostatní účastníci budú vyplňovať svoj pracovný list „Zhodné vízie“. Požiadajte ďalšieho účastníka, aby nadviazal, ak vo svojej vlastnej „vízii zmeny“ nájde spoločný alebo podobný prvok záujmu. Takto môžu spontánne vzniknúť potenciálne „akčné tímy“.
3. Každý účastník by mal predstaviť svoju víziu. Na záver, keď už budú všetky vízie odprezentované, vyzvite účastníkov, aby vytvorili svoje „akčné tímy“ s maximálne tromi až šiestimi členmi na základe rovnakých alebo podobných záujmov.

Časť 3

1. Vysvetlite účastníkom princíp spolupráce (môžete sa pritom odvolať na „základy témy“ v tejto časti).
2. Pripomente účastníkom, že vytvorili „akčné tímy“ na základe spoločných tém a záujmov. Požiadajte ich, aby tieto spoločné prvky prediskutovali – aby sa ponorili do detailov, objasnili si význam použitých pojmov a dohodli sa na tom, aké zmeny chcú dosiahnuť a aké výsledky očakávajú. Požiadajte ich, aby svoju spoločnú víziu zaznamenali do poskytnutej šablóny a zároveň využili aj iné kreatívne formy dokumentácie, keď sa už na vízii zhodnú.
3. Ak je viac než jeden „akčný tím“, požiadajte tímy, aby svoje vízie odprezentovali aj ostatným, aby všetci vedeli, na čom sa pracuje.
4. Umožnite tímom aj celej skupine uvedomiť si, že prostredníctvom svojich vízií vybudovali dôležitý základ, z ktorého môže vzniknúť konkrétny proces smerujúci k zmene politik.

Závěrečná diskusia

Vyzvite účastníkov, aby uvažovali o svojich skúsenostiach s touto aktivitou. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké ťažké bolo pre vás sformulovať vlastnú víziu? Čo vás k tomu viedlo – prečo ste sa zamerali práve na túto tému a nie na inú?
- Aké to bolo spolupracovať a formovať spoločnú víziu?
- Ako ste spokojný s konečným výsledkom?
- Ako možno takýto participatívny proces predstavovania si budúcnosti uplatniť v iných oblastiach vášho života? Kde?
- Ako vnímate víziu, ktorú ste si vytvorili? Chceli by ste pracovať na tom, aby sa to stalo skutočnosťou?
- Aký druh podpory by ste na to mohli potrebovať?

Tipy pre facilitátorov

V prvej časti nechajte účastníkov pozorovať, čo robia ostatní, pokiaľ ich to nebude rušiť. Niektorí sa možno cítia lepšie, keď pracujú v dvojiciach, tak dávajte pozor, či by im to pomohlo, a v prípade potreby ich v tom podporte.

V druhej časti sa uistite, že každý hlas je vypočutý a každá individuálna vízia zdieľaná a preskúmaná. Vysvetlite účastníkom, že v participatívnom procese tvorby spoločnej vízie je dôležité nájsť spoločné menovatele. Povzbudzujte ich, aby hľadali spoločné prvky a sústredili sa na tie časti vízie, ktoré ich približujú. Pomôžte im pochopiť, že na tých častiach alebo prvkoch ich vízie, ktoré nie sú súčasťou spoločnej vízie, bude možno potrebné pracovať v iných procesoch a s inými zainteresovanými stranami.

V tretej časti sa uistite, že všetci chápu princíp spolutvorby a že nikto nie je vynechaný. Jasne im vysvetlite, ako ich môžete podporiť v rámci vzdelávacieho procesu pri hľadaní spôsobov, ako svoju víziu premeniť na realitu. Povzbudzujte ich, aby pochopili, že môžu podniknúť viacero konkrétnych krokov na základe svojho učenia a výsledkov spoločnej práce na vízii.

Návrhy na ďalšie kroky

V priamej nadväznosti na túto aktivitu, v závislosti od potrieb vašej skupiny, môžete pokračovať ďalšími aktivitami v tejto časti, najmä aktivitou „Zmena – kto?“, aktivitou, ktorá podporuje účastníkov pri skúmaní ich vlastného spojenia so zmenami politiky a/alebo aktivitou „Rozšír si obzory“, aktivitou, ktorá pomáha účastníkom pochopiť účinky zmeny. Avšak pre ďalšie spôsoby, ako podporiť „akčné tímy“ pri hľadaní cesty k naplneniu ich vízie, pozrite si aj ďalšie časti a aktivity v tomto T-Kite.

Ďalšie zdroje

O procese predstavovania si budúcnosti: UNDP Global Centre for Public Service Excellence, Foresight Manual: Empowered Futures for the 2030 Agenda:

https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/UNDP_ForesightManual_2018.pdf

O spolutvorbe s mladými ľuďmi: Martinson M., SALTO Participation and Information: <https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/alternative-forms-of-participation/co-management-co-creation/>.

Venujte pozornosť spoznávaniu vízií ostatných členov skupiny. Po každej prezentácii si zaznamenajte jednotlivé prvky tým, že si k nim napíšete meno danej osoby a zaškrtnete príslušné pole (alebo si pridajte poznámku, ktorá vám to neskôr pomôže zapamätať). Na základe týchto poznámok pre vás môže byť jednoduchšie rozhodnúť sa, ako vytvoriť „akčný tím“, ktorý bude spolupracovať na tvorbe spoločnej vízie a následne hľadať ďalšie kroky k jej realizácii.

Meno					
Podobné ako moje					
Oblasť záujmu rovnaká/podobná ako moja					
Perspektíva/uhol, ktorý sa hodí k môjmu alebo ho pekne doplní					
Postrehy, ktoré by doplnili tie moje.					
Odborné znalosti, ktoré by doplnili moje					
Mám záujem prispieť k prezentovanej vízii					

Šablóna „Vízia pre zmenu“

Čo sme našli spoločné? Ako chceme, aby sa veci zmenili? Aký výsledok hľadáme?

ZMENA – KTO?

Aktivita na preskúmanie vlastného prepojenia so zmenami politiky

Prehľad

Aktivita predstavuje nástroj sebareflexie, ktorý pomáha účastníkom pochopiť, kde sa nachádzajú vo vzťahu k zmene, ktorú hľadajú, a aké zmeny je potrebné vykonať na rôznych úrovniach. Buduje pochopenie toho, ako zmena funguje, a zvyšuje schopnosť používať nástroj sebahodnotenia na pochopenie vlastných potrieb a správania ako účastníka participatívnej mládežníckej politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba participatívnej politiky
2. Zmena
3. Tím

Náročnosť : Úroveň 2

Veľkosť skupiny : Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôsobená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne nie viac ako 18 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu:

- ak je aktivita prepojená s aktivitou „Predstav si: Zmenu!“ a „akčné tímy“ pracujú na prinášaní zmeny, potrebný čas je tri hodiny;
- ak sa činnosť vykonáva nezávisle od iných činností, potrebný čas je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podpora účastníkov pri učení sa o procese zmeny v kontexte participatívnej mládežníckej politiky
- Umožniť účastníkom individuálne aj kolektívne zhodnotiť svoje potreby v súvislosti s víziou zmeny (odkaz na aktivitu „Predstav si: Zmenu!“ v tejto sekcii)
- Inšpirovať účastníkov, aby prijali zmenu

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Lepiace štítky alebo pripojenie na internet, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia facilitáčnych kariet na stenu/flipchart.
- Pripravené tlačene alebo digitálne pracovné listy
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu
- Podľa potreby upravte podklady a prispôbte ich kontextu a potrebám vašej skupiny
- Ak sú dostupné digitálne prostriedky, pripravte otázku – „Aké sú vaše prvé myšlienky, asociácie a skúsenosti v súvislosti s pojmom 'zmena'?“ – na niektorom z digitálnych nástrojov, ktoré umožnia účastníkom poskytnúť svoj príspevok a vám zdieľať ho so všetkými účastníkmi vizuálne prístupným spôsobom (napríklad, www.mentimeter.com, www.padlet.com, <https://jamboard.google.com/>)

Pokyny

Poznámka: Aktivitu je možné vykonať po aktivite „Predstavte si: Zmenu!“ alebo alternatívne môže ísť o nezávislú činnosť – rozdiel je uvedený v jednej časti činnosti, ktorá je jasne označená. Uistite sa, že používate správnu verziu pre vašu skupinu!

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je predstaviť nástroj sebareflexie, ktorý účastníkom pomôže pochopiť, kde sa nachádzajú vo vzťahu k zmene, ktorú hľadajú. Požiadajte účastníkov, aby sa podelili o svoje prvé myšlienky, asociácie a skúsenosti týkajúce sa pojmu „zmena“. Nech ich napíšu na lepiace štítky a keď budú všetci hotoví, nech ich prečítajú nahlas a nalepia na vyhradené miesto na stene. Alebo môžete zdieľať odkaz na online nástroj a výsledky premietnuť, aby ich videli všetci.
2. Zamyslite sa spolu so skupinou nad tým, čo ste spolu zdieľali (pozrite si časť „základy témy“ v tejto sekcii).
3. Vyzvite účastníkov, aby sa zamysleli nad procesom zmeny, ktorého sa zúčastnili, a zamysleli sa nad tým, či boli „pripravení na zmenu“ a či boli tieto procesy úspešné. Umožnite účastníkom slobodne sa podeliť a preskúmať, aké odlišné mohli byť ich skúsenosti.
4. Prezентуйте model ADKAR ako nástroj na riadenie zmien (pozrite si „základy témy“ v tejto časti)

Ak skupina pracuje a má spoločnú víziu zmeny:

5. Požiadajte účastníkov, aby sa individuálne zamysleli nad tým, ako sa potrebujú zmeniť osobne a ako „akčný tím“, aby sa ich vízia stala skutočnosťou. Podelte sa s nimi o materiál „Zmeňte sebahodnotenie“ a požiadajte ich, aby zdokumentovali svoje postrehy zo svojich úvah.
6. Keď budú účastníci pripravení, pozvite ich, aby sa pripojili k ich „akčným tímom“, podelili sa o svoje nápady, diskutovali a dospeli k spoločnému chápaniu toho, ako by mali spolupracovať. Povzbudzujte ich, aby vytvorili a zdokumentovali dohodu svojho tímu o hodnotách a princípoch spolupráce. Mohli by ho tiež podpísať a tým vyjadriť svoj záväzok presadzovať tieto hodnoty a princípy pri spoločnej práci.

Ak ide o nezávislú činnosť a skupiny nepracovali na spoločnej vízii:

5. Požiadajte účastníkov, aby sa individuálne zamysleli nad tým, ako sa potrebujú zmeniť, aby proces zmeny (o ktorom uvažovali na začiatku aktivity), do ktorého boli zapojení, mohol byť úspešnejší. Podelte sa s nimi o materiál „Zmeňte sebahodnotenie“ a požiadajte ich, aby zdokumentovali svoje postrehy zo svojich úvah.

Záverečná diskusia

Požiadajte účastníkov, aby zdieľali svoje poznatky s celou skupinou. Môžete položiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Ako ťažké bolo identifikovať osobné oblasti zmeny?
- Aké sú vaše postrehy o procese zmeny z tohto cvičenia, o ktoré by ste sa chceli podeliť?
- Ako nás ostatní ľudia okolo nás podporujú, ale aj odrádzajú?
- Ako by sme sa mohli navzájom podporovať v snahe o zmenu?
- Ako si môžeme navzájom pomáhať pri dosahovaní našej vízie zmeny?

Tipy pre facilitátorov

Na začiatku aktivity používajte digitálny nástroj len vtedy, ak je skupina naň zvyknutá a ak to pomáha procesu. Počas aktivity venujte dostatok času sebareflexii a zdieľaniu či dohodám v akčných tímoch. Pri záverečnej diskusii sa uistite, že všetci chápu, že hoci je zmena náročná, je možná, a že každý z nich má svoju úlohu v rôznych procesoch, vrátane politických procesov.

Variácie

Aktivita má dve variácie v závislosti od toho, či ide o samostatnú aktivitu, alebo ide o aktivitu nadväzujúcu na aktivitu „Predstav si: Zmenu!“. Variácie sú vysvetlené vyššie a pracovné listy sa líšia pre rôzne verzie – preto sa uistite, že používate správnu verziu pre vašu skupinu!

V kroku 5, ak sa skupina snaží definovať, ako sa potrebuje zmeniť, možno budete chcieť zaviesť ďalšiu aktivitu „Hľadanie vnútornej sily“, ktorá jej pomôže zamyslieť sa nad ich vlastnými schopnosťami vo vzťahu k mládežníckej politike predtým, ako zhodnotí, čo je potrebné zmeniť.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno zistíte, že je potrebné pokračovať v aktivitách na podporu „akčných tímov“ pri práci na identifikovaných oblastiach s cieľom posilniť ich tímy. Taktiež ďalšie aktivity v tejto časti môžu byť prirodzeným ďalším krokom pre vašu skupinu.

Ďalšie zdroje

Metodológia riadenia zmien, model ADKAR: <https://www.prosci.com/methodology/adkar>

Pracovné listy

Verzia pre aktivitu s tímami, ktoré pracovali na spoločnej vízii zmeny a dohodli sa na nej Pracovný list „Zmeňte sebahodnotenie“

Zamyslite sa nad tým, čo by ste mohli zmeniť na sebe v súvislosti s víziou, ktorú ste si so svojím tímom vytvorili. Môžete sa zamerať na oblasti ako sú vedomosti, zručnosti, postoje, správanie, prístup k zdrojom a podobne. Vnímajte sa ako jednotlivec aj ako súčasť akčného tímu.

Čo potrebujem zmeniť na sebe, ako jednotlivec, aby sa vízia priblížila k realite?	
Čo musím na sebe ako súčasť tímu/skupiny zmeniť, aby sa vízia priblížila k realite?	
Čo musíme zmeniť na nás ako „akčnom tíme“ a spôsobe, akým spolupracujeme?	

Verzia pre samostatnú aktivitu pre skupiny, ktoré nepracovali na vízii

Pracovný list „Zmeňte sebahodnotenie“/nezávislú aktivitu pre skupiny, ktoré nepracovali na vízii

Zamyslite sa nad tým, čo by ste mohli potrebovať zmeniť na sebe, aby bol proces zmeny, do ktorého ste zapojení (alebo ste boli zapojení), úspešný. Môžete sa zamerať na oblasti ako sú vedomosti, zručnosti, postoje, správanie, prístup k zdrojom a podobne.

Čo potrebujem zmeniť na sebe, ako jednotlivec, aby bol proces zmeny úspešnejší?	
Čo potrebujem zmeniť na sebe ako člen tímu/skupiny, aby bol proces zmeny úspešnejší? (Ak proces zmeny zahŕňa aj iných ľudí)	

ROZŠÍR SI OBZORY

Aktivita na pochopenie účinkov zmeny

Prehľad

Aktivita predstavuje socio-ekologický rámec zamýšľanej zmeny ako model, ktorý umožní účastníkom skúmať a plánovať špecificky proces participatívnej politiky mládeže, do ktorého sa môžu zapojiť. Umožňuje pochopiť politické rámce a uvedomiť si kľúčové výzvy pre participatívnu tvorbu politiky pre mládež.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba participatívnej politiky
2. Socio-ekologický rámec
3. Participácia mládeže

Náročnosť : Úroveň 3

Veľkosť skupiny : Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne nie viac ako 18 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri skúmaní širšieho socio-ekologického kontextu, v ktorom má dôjsť k zamýšľanej zmene politiky.
- Inšpirovať účastníkov, aby uvažovali v širších súvislostiach.

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Papier A4 alebo A3 alebo pripojenie na internet, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Podľa potreby upravte pracovné listy, aby ste ich prispôbili kontextu a potrebám vašej skupiny
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu

Pokyny

Poznámka: Aktivitu je možné vykonať po aktivite „Predstavte si: Zmenu!“ alebo alternatívne môže ísť o nezávislú činnosť – rozdiel je uvedený v jednej časti činnosti, ktorá je jasne označená. Uistite sa, že používate správnu verziu pre vašu skupinu!

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je pochopiť účinky začatej zmeny. Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad svojimi každodennými aktivitami, dennými rutinami počas týždňa alebo mesiaca. Povzbudte ich, aby si to zaznamenali. Môžu tiež vytvoriť graf alebo kresbu.
2. Teraz požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad tým, čo ich ovplyvňuje a ich každodenné činnosti/rutiny. Požiadajte ich, aby tieto vplyvy pridali do svojich kresieb, grafov atď.

3. Predstavte model RMSOS (pozrite si časť „základy témy“ v tejto sekcii) a rozdajte účastníkom „kontrolný zoznam RMSOS“ (Rada Európy, 2015a). Požiadajte ich, aby si označili, ktoré prvky im chýbajú a/alebo nie sú podľa nich úplne naplnené.
4. Požiadajte účastníkov, aby sa podelili o svoje poznatky a v prípade záujmu ich okomentovali.
5. Predstavte model socio-ekologického rámca (pozrite časť „základy témy“ v tejto sekcii) a ponúknite ho účastníkom ako nástroj na hlbšie preskúmanie výsledkov ich kontrolného zoznamu RMSOS.

Ak skupina pracuje na spoločnej vízii zmeny:

6. Požiadajte „akčné tímy“, ktoré vznikli v aktivite „Predstav si: Zmenu!“, aby vypracovali sociálno-ekologický rámec pre svoju víziu. Povzbudte ich, aby išli do detailov, zaznamenali všetky výzvy, ktoré identifikujú, a poznamenali si, čo potrebujú ďalej preskúmať.

Ak ide o nezávislú činnosť a skupiny nepracovali na spoločnej vízii:

6. Požiadajte účastníkov, aby vytvorili menšie skupiny a ako skupiny vytvorili socio-ekologický rámec pre súčasnú situáciu mladých ľudí (počnúc ich každodennými aktivitami/rutinami).
7. Vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje sociálno-ekologické rámce.
8. Požiadajte skupiny, aby si všimli, čo iní identifikovali a čo by mohlo byť relevantné pre ich socio-ekologický rámec.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu v celej skupine, aby ste podporili ich zamyslenie nad tým, čo sa naučili. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako ťažké bolo identifikovať vplyvy a vytvoriť sociálno-ekologický model?
- Aké boli podobnosti vo vašich modeloch a čo sa líšilo? Čím to bolo?
- Ako relevantné sú rôzne vrstvy vo vašom modeli?
- Ako vnímate svoj potenciál ovplyvniť zmenu? Kde sa nachádzate v rámci modelu?
- O aké postrehy z tohto cvičenia by ste sa chceli podeliť?
- Zaviedli by ste nejaké zmeny vo svojich každodenných rutinách?
- Čo by sme mali urobiť ďalej, aby sme pracovali na naplnení našej vízie?

Variácie

Aktivita má dve variácie v závislosti od toho, či ide o samostatnú aktivitu, alebo ide o aktivitu nadväzujúcu na aktivitu „Predstav si: Zmenu!“. Variácie sú vysvetlené vyššie a pracovné listy sa líšia pre rôzne verzie – preto sa uistite, že používate správnu verziu pre vašu skupinu!

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno zistíte, že je potrebné pokračovať v aktivitách na podporu „akčných tímov“ pri práci na identifikovaných oblastiach s cieľom posilniť ich tímy. Taktiež ďalšie aktivity v tejto časti môžu byť prirodzeným ďalším krokom pre vašu skupinu.

Ďalšie zdroje

Revidovaná Európska charta o participácii mladých ľudí na miestnom a regionálnom živote: www.coe.int/en/web/youth/-/revised-european-charter-on-the-participation-of-young-people-in-local-and-regional-life.

Príručka „Povedz svoj názor“: <https://rm.coe.int/16807023e0>

Pracovný list „Kontrolný zoznam RMSOS“

Pozrite si svoje poznámky/nákresy/grafy vašich denných aktivít/dennej rutiny počas týždňa alebo mesiaca. Potom si prejdite vyhlásenia a označte, ktoré sa vás týkajú a ktoré nie. Skúste si tiež uvedomiť prečo áno a prečo nie. Ak chcete, podelte sa o to s ostatnými.

Vyhlásenie	Zvyčajne áno	Niekedy	Zvyčajne nie
Práva			
Zahrňajú vaše aktivity účasť na niektorých rozhodovacích procesoch vo vašom bezprostrednom okolí (rodina, skupina rovesníkov, školská komunita atď.)?			
Máte potrebnú autonómiu a zodpovednosť pri rozhodovaní o svojej každodennej rutine a pri jej implementácii?			
Poskytuje vám vaša každodenná rutina aj príležitosti na rozvoj rozhodovacích schopností?			
Prostriedky			
Máte potrebné prostriedky a zdroje na účasť na aktivitách, o ktoré máte záujem? (A čo prístup, umiestnenie alebo vzdialenosť priestorov?)			
Pomáha vám vaša každodenná rutina získať podporu a zdroje, ktoré ešte nemáte?			
Priestor			
Máte pocit, že máte dostatok priestoru na to, aby ste skutočne ovplyvňovali rozhodnutia týkajúce sa vašej každodennej rutiny a/alebo vecí, ktoré sú pre vás dôležité?			
Pomáha vám vaša každodenná rutina získať podporu a mať väčší vplyv na konečný výsledok rozhodnutí ovplyvňujúcich váš život?			
Pomáha vám vaša každodenná rutina vyjadriť svoje názory, túžby a obavy týkajúce sa vecí, ktoré sú pre vás dôležité?			
V priestore, ktorý je vám denne prístupný, sa cítite vítaný/á?			
Príležitosť			
Pomáha vám vaša každodenná rutina dozvedieť sa o nových možnostiach participácie v oblastiach vášho záujmu?			
Máte pocit, že vaše aktivity vám poskytujú príležitosť praktizovať demokraciu a občianstvo?			
Máte pocit, že vo svojich aktivitách máte vedúce postavenie?			
Podpora			
Zapájate sa a cítite podporu od ľudí, ktorí vedú aktivity, na ktorých sa zúčastňujete?			
Zapájate sa a cítite podporu od iných ľudí zúčastňujúcich sa na rovnakých aktivitách?			
Pomáhajú vám vaše každodenné bežné činnosti dozvedieť sa o možnostiach podpory zo strany inštitúcií a odborníkov?			

Verzia pre aktivity s tímami, ktoré pracovali a dohodli sa na spoločnej vízii zmeny

Pracovný list „Socio-ekologický rámec“

Pozrite sa na nasledujúci model a vytvorte sociálno-ekologický rámec, v ktorom je zakomponovaná vaša vízia. Začnite od seba ako od akčného tímu a od najbližšieho okolia, ktoré vás ovplyvňuje (a ktoré tiež ovplyvňujete).

Na základe rámca, ktorý ste vytvorili, premýšľajte o tom, čo by ste potrebovali zmeniť, aby sa vízia stala skutočnosťou.

Verzia pre samostatnú aktivitu pre skupiny, ktoré nepracovali na vízii

Pracovný list „Socio-ekologický rámec“

Pozrite sa na nasledujúci model a vytvorte sociálno-ekologický rámec, v ktorom žijete. Začnite od seba a od najbližšieho okolia, ktoré vás ovplyvňuje (a ktoré tiež ovplyvňujete).

Na základe rámca, ktorý ste vytvorili, premýšľajte o tom, čo by ste potrebovali zmeniť, aby ste mohli zmeniť to, čo sa vám vo vašej súčasnej situácii nepáči.

OD PLÁNU K REALITE

Aktivita na vytvorenie plánov/uskutočnenie krokov na základe vízie

Prehľad

Aktivita načrtáva proces plánovania konkrétnych krokov vedúcich k naplneniu vízie zmeny. Aktivita prispieva k rozvoju záväzku k spoločnej tvorbe a participatívnej tvorbe mládežníckej politiky a schopnosti premeniť zmeny v politike do konkrétnych činov.

Kľúčové témy a koncepty

1. Tvorba participatívnej politiky
2. (Spolu)Plánovanie

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny Celkový počet účastníkov môže byť podľa potreby prispôsobený vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne by však nemal presiahnuť 18 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby sa dozvedeli o procese plánovania a spoločného plánovania participatívnej tvorby mládežníckej politiky
- Inšpirovať účastníkov ku konkrétnym krokom

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Facilitačné karty a značky.
- Papier A4 alebo A3 alebo pripojenie na internet, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Podľa potreby upravte podklady, aby ste ich prispôsobili kontextu a potrebám vašej skupiny
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu

Pokyny

Poznámka: Aktivitu je možné vykonať po aktivite „Predstavte si: Zmenu!“ a iné aktivity v tejto sekcii, prípadne môže ísť o samostatnú činnosť – rozdiel je uvedený v jednej časti aktivity, ktorá je jasne označená. Uistite sa, že používate správnu verziu pre vašu skupinu!

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je dozvedieť sa o procese plánovania a spoločného plánovania. Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad niečím, kde majú pocit, že sa „politicky“ angažujú v otázke, ktorá im je blízka (môže to byť niečo, na čo reagovali alebo o čom písali na sociálnych sieťach, alebo niečo, kde organizovali kampaň v škole). Dajte im dostatok času, aby si spomenuli na svoj príklad. Teraz ich požiadajte, aby sa zamysleli nad tým, ako naplánovali (aj keď sa to zdalo byť okamžitou reakciou) kroky, ktoré podnikli, aby to dosiahli a čo bolo pre nich dôležité.

2. Vyzvite ich, aby sa podelili o svoje názory so skupinou. Požiadajte dobrovoľníkov, ktorí budú svoje myšlienky zdieľať, či by mohli identifikovať niektoré konkrétne kroky, ktoré podnikli počas procesu plánovania takéhoto zapojenia. Požiadajte skupinu, aby prispela identifikovaním konkrétnych krokov. Zapište ich na flipchart alebo na facilitačnú kartu, ktorú následne umiestnite na stenu.
3. Prezентуйте účastníkom plánovanie akcií a interakcií ako súčasť participatívnych krokov a začleňte ich identifikované kroky (pozrite si „základy témy“ v tejto časti).
4. Zdieľajte s účastníkmi šablónu „(inter)akčného plánu“.

Ak skupina pracuje a má spoločnú víziu zmeny:

5. Požiadajte „akčné tímy“, ktoré boli vytvorené v rámci aktivity „Vízia pre zmenu“, aby pracovali na identifikácii akcií a interakcií v rámci svojho plánu pomocou predloženej šablóny.

Ak ide o nezávislú aktivitu a skupiny nepracovali na spoločnej vízii:

5. Požiadajte účastníkov, aby vytvorili menšie skupiny a poskytl im vopred formulovanú prípadovú štúdiu s víziou zmeny (z podkladov), ktorú by si mali naplánovať. Požiadajte ich, aby sa zoznámili s ich prípadovou štúdiou a pracovali na identifikácii akcií a interakcií ako súčasť ich plánu na dosiahnutie zamýšľanej zmeny pomocou prezentovanej šablóny.
6. Povzbudzujte ich, aby išli do detailov a definovali a určili čo najviac pre každý krok. Pripomeňte im, aby si všimli rozhodnutia, ktoré ešte musia urobiť.
7. Vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje plány uvedením vízie zmeny, na ktorej pracujú a ktoré hlavné činnosti a interakcie načrtli.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu na podporu účastníkov a ich získaných poznatkov. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako ťažké bolo plánovať akcie a (inter)akcie?
- Aké kľúčové poznatky o procese plánovania z tohto cvičenia by ste chceli zdieľať?
- Teraz, keď ste si naplánovali nejaké konkrétne kroky, aký máte názor na svoju počiatočnú víziu? Aké zmeny by ste chceli vykonať, ak sú nejaké?
- Ako by sme sa mohli navzájom podporovať pri realizácii týchto plánov?
- Použili by ste takýto proces v iných oblastiach svojho života? Boli tam prvky/kroky, ktoré by mohli byť dôležité aj inde?

Tipy pre facilitátorov

Požiadajte účastníkov, aby osobitne zdôraznili, či pri niektorých krokoch potrebujú podporu a či už vedia určiť, ktoré zainteresované strany by mohli takúto podporu poskytnúť.

Variácie

Existujú dve variácie aktivity v závislosti od toho, či ide o samostatnú aktivitu alebo aktivitu vykonávanú ako nadväznosť na aktivitu „Predstavte si: Zmenu!“ a ďalšie aktivity v tejto sekcii. Variácie sú vysvetlené vyššie.

Poznámka: Pracovný list o prípadových štúdiách je potrebný len vtedy, ak je aktivita samostatná a nezávislá; inak môžu akčné tímy pracovať na svojej vlastnej vízii.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno zistíte, že je potrebné pokračovať v aktivitách na podporu „akčných tímov“ pri práci na identifikovaných oblastiach s cieľom posilniť ich tímy. Logickými ďalšími krokmi pre vašu skupinu môžu byť aj sekcie „Princípy efektívnej mládežníckej politiky“ a sekcia „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do tvorby participatívnej politiky“.

Šablóna „(Inter)akčný plán“

(Inter)akčný plán je živý a dynamický dokument, ktorý pomáha akčným tímom plánovať a sledovať ich pokrok.

Majte na pamäti predpokladanú zmenu a načrtnite kľúčové kroky, ktoré musíte vykonať, a kľúčové interakcie, ktoré musíte iniciovať, aby sa vaša vízia naplnila. Identifikujte zdroje vo svojom tíme a medzi inými zainteresovanými, ktoré vám môžu pomôcť dosiahnuť to, čo ste si stanovili. Definujte, kto je zapojený a kto čo (a kedy) robí z vášho tímu a iných identifikovaných zainteresovaných strán. Rozhodnite sa, ako budete sledovať pokrok a ako budete zdieľať informácie o akýchkoľvek zmenách v dôsledku vašich (inter)akcií. Zistite, či potrebujete vonkajšiu podporu a od koho, aby ste mohli uskutočniť svoju plánovanú (inter)akciu.

Čo je (inter)akcia?	Kto je hlavný aktér? Kto je zodpovedný?	Kto sú ďalší aktéri? Čo je ich úlohou?	Kedy bude toto hotové?	Ako budeme sledovať pokrok a zmeny?	Aká externá podpora je potrebná? Od koho?

Pracovný list „Prípadové štúdie pre plánovanie zmeny politiky“

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú príležitosť osamostatniť sa a založiť si vlastné rodiny.

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú bezpečné, zdravé a stabilné miesta na život, vzdelávanie a prácu.

Vízia zmeny: Všetci mladí ľudia v našom meste majú prístup k potrebnej podpore pri akomkoľvek probléme, s ktorým sa stretnú počas dospievania.

Vízia zmeny: Každý mladý človek má možnosť aktívne ovplyvňovať spoločenské a politické zmeny v našej spoločnosti.

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú možnosti prístupu ku kvalitnej a dostupnej zdravotnej starostlivosti.

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú vedomosti, zručnosti a sebadôveru, aby mohli pozitívne ovplyvniť spoločnosť, v ktorej žijú – na miestnej, národnej i globálnej úrovni.

Vízia zmeny: Všetci mladí ľudia v našej obci majú príležitosti objaviť svoje talenty.

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú príležitosti rozvíjať kompetencie, cestovať a spoznávať rôzne kultúry.

Vízia zmeny: Mladí ľudia majú prístup k internetu a digitálnym nástrojom ako súčasť ich prístupu k informáciám a vzdelávaniu.

Vízia zmeny: Mladí ľudia v našej štvrti majú prístup k neformálnemu vzdelávaniu, práci s mládežou a možnostiam trávenia voľného času.

4. ČASŤ – MAPOVANIE A ZAPOJENIE KLÚČOVÝCH AKTÉROV PRI TVORBE PARTICIPATÍVNEJ POLITIKY: DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

? O čo ide?

Aktivity v tejto časti sú zamerané na mapovanie tých, ktorí sú zapojení do mládežníckej politiky, a skúmanie rôznych spôsobov, ako sa s nimi zapojiť a obhajovať zmenu politiky. Aktivity poskytujú pohľad na dôležité aspekty angažovanosti z hľadiska ich záujmu o oblasti politiky a ich vplyvu na ne. Ďalej sa skúmajú (mocenské) vzťahy medzi rôznymi aktérmi, najmä (ne)vyvážené vzťahy. So zameraním na participatívny aspekt tvorby politiky pre mládež sa osobitný dôraz kladie aj na digitálne príležitosti na formovanie (mládežníckych) politik.

Vybrané aktivity sú nasledovné.

- **Kto je kto?** – Aktivita na identifikáciu klúčových zainteresovaných strán a posúdenie ich vplyvu a záujmu o konkrétnu oblasť politiky.
- **Smiem? Smieš?** – Aktivita na identifikáciu stratégií na zapojenie klúčových aktérov (spojená s predchádzajúcou aktivitou).
- **Podme hovoriť o moci** – Aktivita týkajúca sa (mocenských) vzťahov medzi aktérmi politiky (môže súvisieť s predchádzajúcimi dvoma aktivitami).
- **Každý má svoj príbeh** – Aktivita na identifikáciu politických aktérov a stratégií a ich zapojenie do inkluzívnej a participatívnej mládežníckej politiky.
- **Vietor zmien** – Aktivita zameraná na obhajobu s cieľom získať politickú podporu a presadzovať zmenu politiky.
- **Hľadanie vnútornej sily** – Aktivita na posúdenie (vlastných) kapacít na tvorbu politiky a potreby ďalšej podpory.
- **Kde sa ty – mladý človek – nachádzaš v digitálnom svete?** – Aktivita na preskúmanie digitálnej účasti mládeže na tvorbe politiky.

Pre koho sú tieto aktivity určené?

Činnosti sú zamerané na podporu učenia sa viacerých zainteresovaných strán zapojených do politiky mládeže. V zásade sú predpokladanými účastníkmi mladí ľudia. Na týchto aktivitách sa však môžu zúčastniť pracovníci s mládežou a iné zainteresované strany, ktoré sa zapájajú do politik, vrátane samotných osôb s rozhodovacou právomocou.

Aktivity v tejto časti sú určené pre „jedinú“ skupinu zainteresovaných strán (mladí ľudia, pracovníci s mládežou, tvorcovia politik, mládežnícki aktivisti) a pre zmiešanú skupinu zainteresovaných strán.

Aktivity sú obzvlášť cenné pre skupiny, ktoré sa chystajú zapojiť do dlhodobějších vzdelávacích a/alebo mládežníckych pracovných procesov v súvislosti s mládežníckou politikou alebo pre skupiny, ktoré sú zapojené alebo majú za cieľ zapojiť sa do formovania a/alebo implementácie mládežníckej politiky.

Okrem toho by sa do týchto aktivít mohli v zásade zapojiť aj jednotliví samouci.

Základy témy

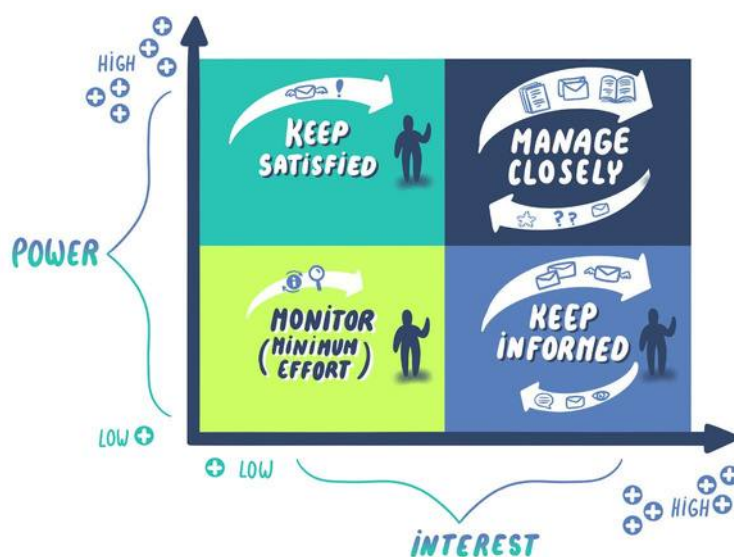
„Ak chcete, aby všetci investovali do vašej vízie, musíte trochu cúvnuť a skutočne analyzovať, kto sú rôzne zainteresované strany a na čo individuálne reagujú.“ Alan Stern, vedec NASA

Tvorba participatívnej politiky je zložitý proces, ktorý zahŕňa rôzne zainteresované strany s rôznymi záujmami a schopnosťou ovplyvniť. Porozumieť tomu, kto sú, posúdiť ich silu a záujem a naučiť sa, ako s nimi spolupracovať, je veľmi dôležité pre optimalizáciu interakcie s nimi a pre spoločný rozvoj zmysluplných politik.

Aktéri politiky

Politickí aktéri nie sú len tí, ktorí navrhujú a rozhodujú o politikách. Aktéri v oblasti politiky sú v skutočnosti všetci tí, ktorí môžu byť ovplyvnení touto oblasťou politiky alebo mať o ňu záujem a/alebo vplyv na ňu. V duchu participatívnej tvorby politiky by teda mali byť politickí aktéri identifikovaní čo najširšie, a to interne aj externe. Na to, aby bola zamýšľaná politika (zmena) úspešná, je však potrebné zvážiť a rozvinúť rôzne stratégie voči týmto aktérom a rôzne spôsoby zapojenia sa s nimi. Jednoduchý spôsob, ako ich určiť, je sieť vplyvu/záujmu.

Sieť vplyvu/zájmu pre prioritizáciu zainteresovaných strán (Mendelow 1981)

Sieť vplyvu/zájmu je tiež rámcom potenciálnych opatrení voči týmto identifikovaným aktérom. Konkrétne: ³⁵

- **Vysoký vplyv, ľudia s veľkým záujmom:** Odporúča sa, aby ste s týmito osobami aktívne spolupracovali, vynaložili maximálne úsilie na pochopenie ich potrieb a záujmov, pravidelne ich informovali a ponúkali im funkčné a použiteľné návrhy. Tiež je dôležité, aby boli priebežne zapájaní do procesu a spokojní s vývojom.
- **Vysoký vplyv, menej ľudí so záujmom:** Odporúča sa venovať týmto aktérom dostatok pozornosti, aby boli priebežne informovaní a spokojní s vývojom. Zároveň si však treba dávať pozor, aby ste to nepreháňali a nezahltili ich, čo by mohlo viesť k strate záujmu.
- **Nízky vplyv, veľký záujem ľudí:** Odporúča sa, aby boli títo aktéri primerane informovaní a aby ste s nimi komunikovali, aby sa zabezpečilo, že ich názory a pohľady budú zohľadnené a že v súvislosti s rozvojom nevzniknú žiadne závažné problémy. Aktéri v tejto kategórii môžu často výrazne pomôcť s podrobnosťami a obsahom danej iniciatívy.
- **Nízky vplyv, menej záujemcov:** Odporúča sa sledovať, kde sa títo aktéri nachádzajú. Môže dôjsť k zdieľaniu niektorých kľúčových informácií, ale bez nadmernej komunikácie.

Pre úplné zmapovanie je však nevyhnutné ďalej skúmať a pochopiť, či by sa títo politickí aktéri s rôznou úrovňou moci a záujmov pozerali na požadovanú zmenu politiky priaznivo alebo by boli proti. Napríklad dvaja aktéri s vysokou mocou ovplyvňovať a veľkým záujmom o určitú oblasť politiky môžu mať protichodné záujmy. Stratégie, ako s nimi spolupracovať, by sa potom upravili tak, aby to riešili. Stratégia zapojenia aktéra, ktorý by mohol byť proti požadovanej zmene politiky, by sa výrazne líšila od stratégie zapojenia osoby v prospech zmeny politiky. V oboch prípadoch by sa však malo premyslieť a rozhodnúť o stratégii zapojenia týchto aktérov – tých, ktorí sú za, treba oceniť a zabezpečiť ich podporu; a je dôležité porozumieť úvahám a záujmom tých, ktorí sú proti, aby sme ich mohli riešiť.

Aktivita "Kto je kto?" pomáha účastníkom identifikovať kľúčových aktérov a posúdiť ich silu vplyvu a záujem o konkrétnu oblasť politiky.

Aktivita „Smiem? Smieš?“ pomáha účastíkom identifikovať stratégie na zapojenie kľúčových aktérov.

Politické dialógy

Rozhodujúce pre politické procesy je zapojenie rôznych politických aktérov do dialógu. Pojem politický dialóg však môže znamenať rôzne veci v rôznych kontextoch. Aby mali politiky zamýšľané výsledky, procesy tvorby politiky by mali byť v zásade založené na politických dialógoch. Vyžadujú interakciu medzi rôznymi aktérmi na identifikáciu problému, generovanie politickej vôle a výber praktických riešení.

³⁵ www.mindtools.com/pages/article/newPPM_07.htm, sprístupnené 1. augusta 2022.

Môže to zahŕňať štruktúrované formálne podujatia zamerané na informovanie o nejakej politike, alebo neformálne konzultácie, napríklad cez e-mail, krátke stretnutia na chodbe či počas iných podujatí.

V kontexte mládežníckej politiky sa politický dialóg týka najmä spôsobov, akými sa vedie dialóg s mladými ľuďmi byť zabezpečená spolu s ich účasťou na formovaní mládežníckej politiky: poradenstvom alebo spolurozhodovaním o jej návrhu, prispievaním k poskytovaniu služieb, monitorovaním a hodnotením vplyvu politik, a to nielen ako príjemcovia služieb. Mladí ľudia, ktorí sú zapojení, cítia zodpovednosť za prijaté rozhodnutia a vytvorené služby môžu lepšie zodpovedať ich ambíciám alebo právam. Šance na úspech týchto politik sú potom vyššie.

Spoločenské a politické očakávania týkajúce sa účasti mladých ľudí môžu byť veľmi vysoké a nemusia byť založené na ich záujmoch, schopnostiach a/alebo informovaných rozhodnutiach o účasti. Preto je mimoriadne dôležité, aby mladí ľudia dostali podporu na účasť a aby plne pochopili svoje možnosti zapojiť sa do participatívneho tvorenia politik. Nie všetci mladí ľudia sa však zúčastňujú rovnakým spôsobom, ani nemajú záujem o rovnakú úroveň zapojenia. Môžu byť a potrebujú byť informovaní, konzultovať, byť zapojení do rozhodovania, byť tými, ktorí preberajú iniciatívu a vedú a/alebo sú tými, ktorí preberajú iniciatívu a zdieľajú rozhodovanie. Všetky tieto spôsoby participácie sú cenné a mladí ľudia by nemali byť nútení zúčastňovať sa viac, ako sú pripravení alebo o čo majú záujem, a nemali by byť súdení za svoje rozhodnutia týkajúce sa participácie. Mala by im však byť ponúknutá príležitosť, podľa potreby by mali byť splnomocnení a plne podporovaní, aby sa zúčastňovali na rovnakom základe ako ostatní.

Hartov rebrík účasti mladých ľudí³⁶

Aby sa zabezpečilo, že tvorba mládežníckej politiky bude čo najinkluzívnejšia, musia verejné orgány vyvinúť prispôbené, diverzifikované a užívateľsky prívetivé mechanizmy participácie, napríklad prostredníctvom dialógu s mládežníckymi radami a mládežníckymi organizáciami, konzultácií s mladými ľuďmi a celým radom relevantných aktérov, digitálnej účasti, pilotných politických iniciatív, participatívneho programovania alebo participatívneho rozpočtu.

Existujú dva odlišné príklady účasti mládeže a politického dialógu na európskej úrovni.

- **Systém spoločného riadenia mládežníckeho sektora Rady Európy**, kde zástupcovia vlád a mládežníckych organizácií spoločne prijímajú rozhodnutia o pracovnom programe Rady Európy o mládeži.
- **Dialóg mládeže v EÚ**, kde sa zhromažďujú názory mladých ľudí, spoločne sa o nich diskutuje a zohľadňujú sa pri tvorbe politiky na miestnej, národnej úrovni a úrovni EÚ.

Aktivita „Podme hovoriť o moci“ pomáha účastníkom pochopiť (mocenské) vzťahy medzi politickými aktérmi. Aktivita „Každý má svoj príbeh“ pomáha účastníkom identifikovať aktérov politiky a stratégie, ako ich zapojiť do inkluzívnej a participatívnej mládežníckej politiky.

³⁶ Spracované podľa Harta (1992).

Advokácia zmeny politiky

Advokácia je definovaná ako akt prejavu v mene alebo na podporu inej osoby, miesta alebo veci. Advokácia zahŕňa presadzovanie záujmov alebo veci niekoho alebo skupiny ľudí. Advokát je osoba, ktorá argumentuje, odporúča alebo podporuje vec alebo politiku. Advokácia je aj o pomoci ľuďom nájsť svoj hlas. Existujú rôzne typy advokácie: sebaobhajovanie, individuálna advokácia, advokácia prípadov a systémová advokácia. Príkladom advokácie je mládežnícka organizácia, ktorá pomáha mladým ženám v násilných vzťahoch, ktoré sa príliš boja hovoriť za seba.

Na úspešné ovplyvňovanie politického procesu a obsahu politiky je nevyhnutné pochopiť súčasnú politickú scénu. Aby sa dosiahol konsenzus medzi rôznymi aktérmi pre požadovanú zmenu politiky, je dôležité vedieť, kto sú aktéri politiky a aké sú ich úlohy, zodpovednosti a záväzky vo vzťahu k príslušnej oblasti politiky. Na verejnú a politickú dynamiku zmeny politiky je potrebný konsenzus.

Presadzovanie politiky je najúčinnnejšie, keď je sprevádzané konzistentnými a konkrétnymi požiadavkami na zmenu politiky a je podložené príťažlivými dôkazmi a príbehmi/svedectvami mladých ľudí, ako aj pracovníkov s mládežou, mládežníckych organizácií a iných relevantných aktérov. Advokačné posolstvá prispôbované rôznym politickým aktérom sú kľúčovým prvkom advokačných kampaní. Stratégia presadzovania by zvyčajne pozostávala z nasledujúcich prvkov.

1. Popis problému/súčasnej situácie alebo „Čo je potrebné zmeniť?“
2. Náčrt vízie zmeny alebo „Čo chcete, aby sa stalo a ako chcete, aby sa veci zmenili?“
3. Definované ciele alebo „Aké kroky musíme podniknúť, aby sme dosiahli požadovanú zmenu politiky?“
4. Definovaný cieľ advokácie alebo „Čo chceme prostredníctvom advokácie dosiahnuť, aby sme pripravili pôdu pre zmenu politiky?“
5. Vyvinutý všeobecný kľúčový odkaz o vízii zmeny alebo „Čo by mala široká verejnosť vedieť o zmene politiky, ktorú chceme?“
6. Identifikovaní aktéri politiky alebo "Kto má záujem a moc ovplyvniť? Kto môže a chce uskutočniť zmenu?"
7. Vyvinuté kľúčové posolstvá šité na mieru pre každého politického aktéra alebo „Čo môžeme povedať, aby sme ich presvedčili?“
8. Definované konkrétne kroky a kroky plánu advokácie alebo „Čo musíme urobiť? Kto je za to zodpovedný? Dokedy?“
9. Identifikované riziká a výzvy a spôsoby, ako ich prekonať alebo "Čo by nás mohlo zastaviť? Ako sa s tým môžeme vysporiadať?"
10. Definované ukazovatele úspechu alebo "Ako bude úspech vyzerieť?"

Presadzovanie zmeny politiky a zapojenie mládeže do advokačných kampaní má potenciál spustiť transformačnú zmenu politiky prostredníctvom začlenenia perspektív mládeže do politických rámcov. Strategická obhajoba a politická angažovanosť mladých ľudí zvyšuje povedomie o ich skutočných potrebách, formuje a zlepšuje zameranie politiky, relevantnosť a inkluzívnosť a tiež zvyšuje šance na inovatívne a mládežou vedené riešenia.

Aktivita „Vietor zmeny“ pomáha účastníkom vytvoriť plán presadzovania s cieľom získať politickú podporu a presadiť zmenu politiky.

Pracovníci s mládežou aj mladí ľudia môžu váhať so zapojením sa do tvorby politiky pre mládež, pretože tieto procesy sa môžu zdať špecializované a príliš náročné na čas a energiu, pričom väčší vplyv by mohol mať venovanie sa praktickej práci. Pracovníci s mládežou a mladí ľudia však často podceňujú svoje silné stránky a celkovú schopnosť ovplyvňovať a výhody zapojenia sa do tvorby politiky. Zatiaľ čo rozvoj politiky si môže vyžadovať určité úlohy a profily, ktoré znamenajú schopnosť hovoriť jazykom politiky a prekladať potreby a činnosti do operačných dokumentov, vyžaduje si tiež veľa z toho, čo môžu pracovníci s mládežou a mladí ľudia ponúknuť. Programy občianskeho vzdelávania môžu zohrať významnú úlohu pri budovaní potrebných kapacít. Je ich niekoľko načrtnutých v predchádzajúcich kapitolách T-Kitu. Nedostatok kompetencií a kapacít môže zase brzdiť vnútornú pripravenosť, ktorá je dôležitým prvkom, ktorý poháňa človeka konať. V tomto konkrétnom prípade sa zapojiť do mládežníckej politiky. Posúdenie kapacít a kompetencií a identifikácia podpory, ktorá je potrebná na ich ďalší rozvoj, ako aj naladenie sa na vlastnú vnútornú pripravenosť je teda dôležitým krokom k vytvoreniu pevnej základne, z ktorej môže človek konať.

Aktivita „Hľadanie vnútornej sily“ pomáha účastníkom posúdiť (ich vlastné) capacity na tvorbu politiky a potrebu ďalšej podpory.

Digitálna účasť mládeže na tvorbe politiky

Vedci už viac ako dve desaťročia študujú vplyv digitalizácie na demokraciu s rôznymi názormi, pohybujú sa „od optimizmu (ak nie eufórie) k pesimizmu (ak nie zúfalstvu)“ (Diamond 2019: 20). V súčasnosti sú informačné komunikačné technológie (IKT) a sociálne médiá súčasťou reality a každodenného života väčšiny ľudí. Či je to pozitívne alebo nie, už nie je ústrednou témou diskusií, najmä pre mladú generáciu. Namiesto toho sa vec posunula k otázke, ako používať digitálne technológie. Teda v demokratickom zmysle, ako cez ne sprostredkovať občianske vzdelávanie a participáciu. V tomto rámci má e-demokracia (elektronická demokracia) osobitný význam pre mladých občanov, a to ako subjekty vo vzdelávaní (ako používatelia), ako aj ako možní tvorcovia politik pre súčasnosť a budúcnosť, v ktorej budú žiť (ako vývojári). Hoci sociálne médiá a iné digitálne kanály môžu podporovať ich individualistické tendencie ohrozujúce ich prínos pre spoločnosť ako občanov, IKT môžu tiež uľahčiť nové vzťahy medzi mladými občanmi a demokratickými inštitúciami a podporiť nové formy demokratického vládnutia (Loader 2007). V skutočnosti to závisí od použitia nástrojov a kanálov a jej cieľov. S cieľom podporiť elektronickú demokraciu je potrebná podpora elektronickej participácie (elektronickej participácie) zo strany inštitúcií a sociálnych aktérov. Je definovaná ako „technológiou sprostredkovaná interakcia medzi sférou občianskej spoločnosti a formálnou politickou sférou“ alebo administratívnou sférou, najmä „spojená s určitou formou politického zvažovania alebo rozhodovania“ (Sanford a Rose 2007: 407-408).

Príkladmi iniciatív elektronickej účasti sú elektronické hlasovacie systémy (ako sú online konzultácie), digitálne participatívne rozpočtovanie, deliberatívne platformy, chatovacie technológie, diskusné fóra, systémy na podporu skupinového rozhodovania a webové protokolovanie (blogy). Technológie formujú nové občianske identity „autonómnych e-občanov“ (Coleman 2008), ktorí sa môžu zapojiť do občianskej participácie a procesov tvorby politiky väčšinou online a ktorí môžu svoj občiansky prínos realizovať predovšetkým prostredníctvom digitálnej participácie.

Aktivita „Kde sa ty – mladý človek – nachádzaš v digitálnom svete?“ pomáha účastníkom preskúmať príležitosti pre digitálnu účasť mládeže na tvorbe politiky.

Digitálnu participáciu mládeže si možno predstaviť ako jednu z najzaujímavejších prebiehajúcich oblastí využitia gamifi- kovaných techník, a to nielen z hľadiska nástroja, ktorý môže poskytnúť praktický výcvik a simulovať efekty a dopady procedúr a mocenských vzťahov, ale aj na podporu úvah o hodnotách a právach v obmedzenom časovom rámci (Meloni, Allegretti a Antunes 2018). Pojem „gamifikácia“ má svoje pôvodné korene v priemysle digitálnych médií, najmä v kontexte videohier. Konkrétne to Deterding (2014) definoval ako použitie prvkov herného dizajnu v neherných kontextoch. Dynamika teda zahŕňa „herné“ prvky (ako sú pravidlá, súťaž a konfliktné prvky) vykonávané používateľmi smerom ku konečnému cieľu, ktoré umožňujú účastníkom odmeňovať za konkrétne aktivity a ich všeobecnú angažovanosť. V dôsledku toho sa gamifikácia zameriava na vytvorenie spoločného priestoru pre príjemnú používateľskú skúsenosť, čím sa rozšíri záujem používateľov o niečo, čo je koncipované na viac než len zábavné účely. Bez podkopania jej negatívnych aspektov (pozri Mahnic 2014, ktorý tvrdil, že gamifikácia je tiež „klzkým terénom“), by sa spoločné hranie mohlo považovať za prvý krok k umožneniu diskusie a uvažovania medzi mladými občanmi a inštitúciami. Ako Lerner argumentoval vo svojej eseji „Making Democracy Fun“ (2014), hry sú „vo svojej podstate demokratické“, pretože pozývajú ľudí, aby sa zúčastnili, čo znamená, že sú zvažovaní a dokonca ovplyvňujú rozhodovanie. Príkladmi gamifikácie pre participáciu sú procesy, ako je gamifikovaný monitoring občanov, občianske sociálne médiá, systémy odmeňovania za občianske akcie, gamifikované občianske aplikácie, simulácie atď. Medzi nimi sa objavilo niekoľko nevyriešených prípadov, ako napríklad odmeňovanie občanov Dublinu (Írsko) za spoluprácu pri monitorovaní verejných toaliet a fontán (do 200 EUR v poukážkach); systém hodnotenia návrhov mestského zastupiteľstva prostredníctvom webovej stránky podobnej Tinder v Santa Monice (Kalifornia); alebo aplikáciu City Points v Cascais (Portugalsko), ktorá umožňuje občanom odmeňovať (zľavami, dopravnými bonusmi a inými výhodami) za správanie inšpirované osvedčenými postupmi v oblastiach, ako je životné prostredie, mobilita, sociálna súdržnosť a aktívna občianska angažovanosť (Sgueo 2018).

Užitočné čítanie

- Základy politiky mládeže, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy (revidované v roku 2019): <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/Youth+Policy+Essentials+-+updated.pdf/92d6c20f-8cba-205f-0e53-14e16d69e561>.
- Súbor nástrojov na advokáciu mládeže, UNICEF UK, 2019: www.unicef.org.uk/wpcontent/uploads/2019/03/Youth-Advocacy-Toolkit.pdf.

AKTIVITY

KTO JE KTO?

Aktivita na identifikáciu kľúčových aktérov a posúdenie ich vplyvu a záujmu

Prehľad

Aktivita má analytický charakter a prostredníctvom modelov vplyvu/záujmu umožňuje účastníkom identifikovať a hodnotiť vplyv a záujem aktérov verejnej politiky a pomáha naučiť sa používať analytické a hodnotiace nástroje na pochopenie aktérov mládežníckej politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Aktéri pri tvorbe participatívnej politiky
2. Vplyv a záujem aktérov

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôbena vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálna je veľkosť v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri identifikácii aktérov pri tvorbe participatívnej politiky
- Aby účastníci mohli preskúmať rôzne záujmy aktérov a ich schopnosť ovplyvniť situáciu.
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do procesu tvorby politiky s rôznymi aktérmi

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu
- Flipchart alebo papier formátu A3
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy
- Pripravené vizuály pre váš vstup

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Urobte si predbežný prieskum a oboznámte sa s oblasťou politiky, na ktorej bude aktivita založená (napríklad blaho mladých ľudí, ktorí nie sú zapojení do vzdelávania, zamestnania ani odbornej prípravy – mladí ľudia v situácii NEET).
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane súborov kariet zainteresovaných strán politiky (jednu na skupinu)

Pokyny

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je identifikovať aktérov v participatívnej tvorbe politiky, uvedomiť si ich rôzne záujmy a schopnosť ovplyvňovať a preskúmať stratégie, ako sa s nimi zapojiť do procesu tvorby politiky.
2. Predstavte tému, problém alebo výzvu, ktorou by sa mládežnícka politika mala zaoberať (ak si skupina už zadefinovala oblasť politiky, o ktorú má záujem, pracujte s ňou; ak nie, môžete použiť uvedený príklad – blaho mladých ľudí v situácii NEET). Znázornite ju na flipcharte pomocou diagramu „príčin a dôsledkov“ (podobne ako v prílohe 1). Vyzvite účastníkov, aby voľne zdieľali svoje nápady o príčinách a dôsledkoch

daného politického problému – v tomto prípade o blahu mladých ľudí v situácii NEET. Zaznamenávajújte ich myšlienky pomocou kľúčových slov a podľa potreby rozširujte diagram.

3. Rozdeľte účastníkov do menších skupín a dajte každej skupine dve sady kariet s možnými aktérmi, ktorí by mohli zohrať úlohu pri rozvoji politiky (v našom príklade to môžu byť mládežnícke organizácie pracujúce s mladými ľuďmi v situácii NEET, sieť centier duševného zdravia, pracovníci s mládežou, študentské kancelárie, univerzity alebo miestne úrady). Tento zoznam nie je úplný a účastníci môžu na prázdne karty pridať ďalších aktérov.

Vysvetlite, že v skupinách by sa mali dohodnúť na dvoch zoznamoch zoradených aktérov: jeden od najvyššieho po najnižší záujem a druhý od najvyššej po najnižšiu moc vplyvu. Na základe týchto hodnotení by tiež mohli zaradiť aktérov do siete vplyvu/zájmu (pozrite si „základy témy“ v tejto časti).

4. Keď skupiny dokončia svoje úlohy, pozvite ich, aby sa podelili o svoje siete a porozumenie záujmu a sily vplyvu, ktoré sú s nimi spojené.
5. Opýtajte sa účastníkov, či predpokladali, že všetci aktéri budú priaznivo vnímať zmenu politiky. Vyzvite ich, aby sa vrátili do skupín a odpovedali na otázky v pracovnom liste 3. Môžu tiež premýšľať nad rámec pôvodne identifikovaných aktérov. Keď budú pripravení, pozvite ich späť na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa zapojili počas aktivity. Môžete položiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Čo bola najťažšia časť úlohy? Prečo?
- Čo ste sa naučili z tohto cvičenia?
- Aké poznatky ste získali o záujmoch/vplyvoch politických aktérov?
- Ako by ste použili takéto mapovanie a hodnotenie aktérov vo vašej práci alebo v iných (politických) oblastiach, ktorým sa venujete?
- Ako sa cítite pri predstave, že by ste podnikli konkrétne kroky na nadviazanie spolupráce s niektorými z týchto aktérov?

Tipy pre facilitátorov

Neváhajte si zvoliť aj iný príklad politiky, odlišný od toho, ktorý sa týka blaha mladých ľudí v situácii NEET, príklad, ktorý by mohol byť adekvátnejší alebo relevantnejší v kontexte vašich účastníkov. V ideálnom prípade by ste sa účastníkov spýtali, v ktorej oblasti politiky chcú pracovať a do ktorej sa chcú zapojiť (pozrite si aktivity v časti 3, najmä aktivitu „Predstavte si – Zmenu!“). Ak tak urobíte, pripravte sa na základné informácie a predbežnú identifikáciu aktérov, aby ste mohli podporiť účastníkov.

Na začiatku aktivity nie je cieľom voľných asociácií vytvoriť vyčerpávajúcu analýzu problému, ale získať úvodný prehľad o danej oblasti politiky a jej zložitosti.

V kroku 4, keď skupiny zdieľajú svoje siete, pamätajte na možné spoločné tendencie v hodnotení, ako aj na rozdiely. Účelom diskusie by nemalo byť dohodnúť sa na určitom poradí, ale naučiť sa robiť analýzu zainteresovaných strán podľa ich záujmu a sily vplyvu.

Odporúča sa, aby pred touto aktivitou mali účastníci nejaké predchádzajúce znalosti o mládežníckej politike, možno účasťou na aktivitách v časti „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“ a/alebo aktivite „Predstavte si: Zmenu!“.

Návrhy na ďalšie kroky

Táto aktivita je priamo spojená s aktivitou „Smiem? Smieš ako zapojiť kľúčových aktérov.“

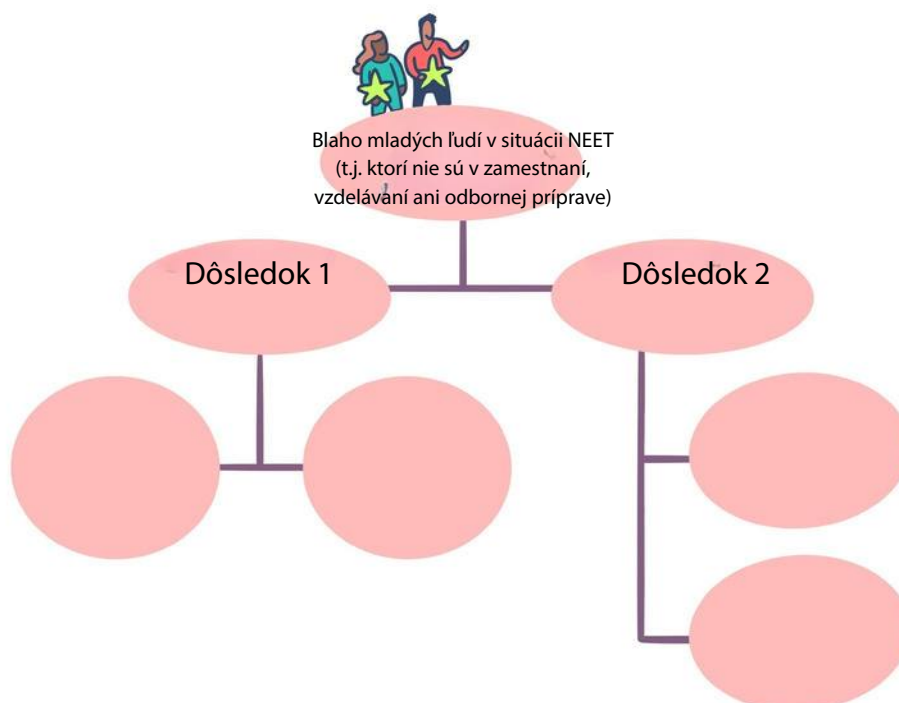
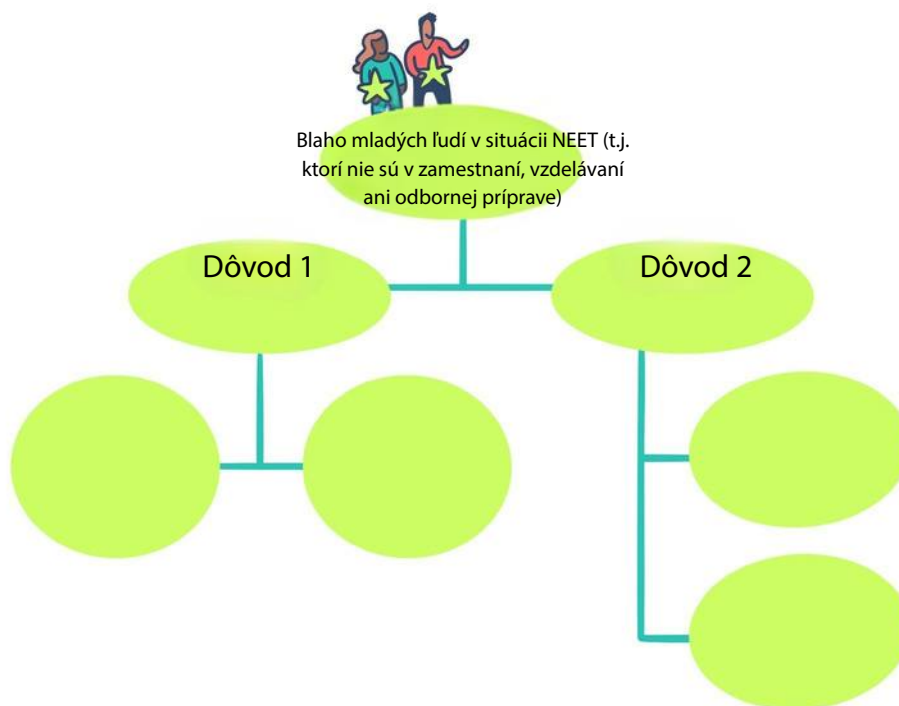

Ďalšie zdroje

Vyhľadajte najaktuálnejšiu literatúru o problémoch v oblasti politiky, ktorej sa venujete. Ako príklad, ktorý sme použili, si môžete pozrieť číslo 32 časopisu Coyote, venované téme blahobytu, kde možno nájsť rôzne relevantné články: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/coyote-magazine/issue-32>

Pracovný list 1

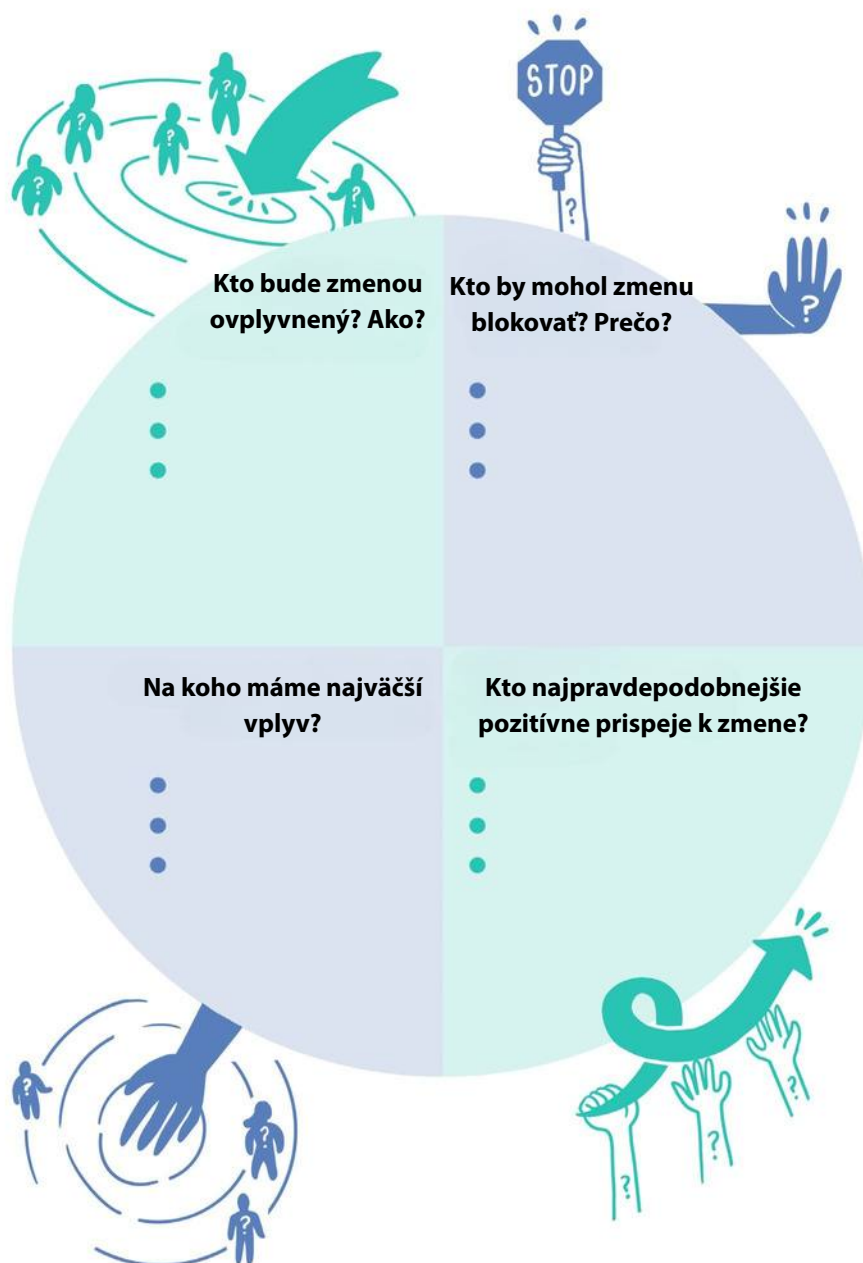
Pracovný list 2

SILA VPLYVU

Mládežnícke organizácie pracujúce s mladými ľuďmi v situácii NEET	Sieť centier duševného zdravia	Pracovníci s mládežou
Študentské kancelárie	Školy a univerzity	Miestne orgány
Mladí ľudia v situácii NEET		

ZÁUJEM

Mládežnícke organizácie pracujúce s mladými ľuďmi v situácii NEET	Sieť centier duševného zdravia	Pracovníci s mládežou
Študentské kancelárie	Školy a univerzity	Miestne orgány
Mladí ľudia v situácii NEET		

SMIEM? SMIEŠ?

Aktivita na identifikáciu stratégií na zapojenie kľúčových aktérov

Prehľad

Aktivita poskytuje príležitosť dozvedieť sa o nadviazaní kontaktu s kľúčovými politickými aktérmi prostredníctvom hry. Rozvíja schopnosť zapojiť sa do politického dialógu s rôznymi aktérmi, pochopiť ich záujmy a potreby a podľa toho riadiť vlastné pracovné stratégie. Aktivita sa vyvíja okolo identifikácie stratégií a hrania rolí o tom, ako spolupracovať a zapájať sa s rôznymi aktérmi.

Kľúčové témy a koncepty

1. Aktéri politiky
2. Stratégie zapojenia

Náročnosť : Úroveň 3

Veľkosť skupiny Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôsobená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálna je veľkosť v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri identifikácii stratégií na zapojenie rôznych aktérov do participatívnej politiky tvorba.
- Umožniť účastníkom naučiť sa reagovať na potreby a záujmy rôznych aktérov
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do procesu tvorby politiky s rôznymi aktérmi

Materiály a technická príprava

- Kreatívne a facilitačné materiály, ktoré môžu účastníci použiť na prípravu svojej angažovanosti v role-play hre.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu
- Ak sa vzdelávacia skupina zaoberá konkrétnym politickým problémom, ktorý ju zaujíma (nepracuje na príklade), mali by ste sa pokúsiť identifikovať a zapojiť skutočných (a priateľských) predstaviteľov aktérov, ktorých účastníci identifikovali v aktivite „Kto je kto?“

Pokyny

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je identifikovať a preskúmať stratégie na zapojenie rôznych aktérov do participatívnej tvorby politiky na základe ich rôznych záujmov a schopnosti ovplyvňovať.
2. Vyzvite účastníkov, aby pokračovali v práci s politickou témou, ktorej sa venujú, alebo s príkladom blaha mladých ľudí, ktorí nie sú zapojení do vzdelávania, zamestnania ani odbornej prípravy (mladí ľudia v situácii NEET) z aktivity „Kto je kto?“ z tejto časti, a aby znovu preskúmali identifikovaných aktérov a ich pozície v sieti vplyvu a záujmu.
3. Požiadajte účastníkov, aby sa rozdelili do štyroch vyvážených skupín reprezentujúcich štyri polia v sieti. Požiadajte ich, aby vypracovali stratégie na zapojenie týchto aktérov a vysvetlite im, že ich požiadate, aby tieto stratégie hrali so zástupcami týchto aktérov. Vysvetlite im, že by si mali dôkladne premyslieť najvhodnejšie a najefektívnejšie spôsoby:

- a. osloviť aktérov a predstaviť im svoje nápady – čiast „smiem?“;
- b. nadviazať komunikáciu, konzultácie, participáciu a partnerstvo s týmito aktérmi (samozrejme v súlade s ich pozíciou v mriežke) – čiast „smieš?“

4. Keď sú skupiny pripravené, vyzvite ich, aby si zahrali svoje role a zapojili sa do komunikácie s aktérmi (skutočnými a priaznivo naladenými zástupcami aktérov alebo alternatívne vašimi kolegami či vami samými, ktorí tieto role zastupujú). Mali by byť schopní prezentovať pripravené komunikačné materiály, svoje kľúčové posolstvá a návrhy, a zároveň ukázať, ako by s týmito aktérmi spolupracovali.

5. Pozvite zástupcov aktérov (alebo tých, ktorí ich stvárňovali), aby poskytli účastníkom spätnú väzbu. Môžu sa najmä vyjadriť k tomu, ako ich účastníci oslovili a nadviazali s nimi kontakt („čiast smiem?“), aká bola atmosféra, aká bola energia účastníkov a ako účinné boli kľúčové posolstvá, či pochopili, čo sa od nich očakáva, a či cítili potrebu reagovať na (potenciálnu) výzvu k akcii („čiast smieš?“). Pre viac podrobností skontrolujte pracovné listy o aktéroch.

6. Poďakujte všetkým za spoluprácu a pozvite účastníkov na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa zapojili počas aktivity, a najmä o spätnej väzbe, ktorú dostali. Môžete položiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Čo bola najťažšia čiast úlohy? Prečo?
- Čo ste sa naučili z tohto cvičenia role-play?
- Čo ste sa naučili z prijatej spätnej väzby?
- Získali ste nejaké ďalšie poznatky o záujmoch/vplyvoch politických aktérov?
- Čo by bolo náročné, keby ste implementovali tieto stratégie zapojenia? Ako by ste ich prekonali?
- Ako by mohli byť stratégie, ktoré ste vypracovali, užitočné v iných (politických) oblastiach, ktorým sa venujete?
- Ako sa teraz cítite pri podnikaní niektorých krokov smerom k nadviazaniu kontaktu s niektorými z týchto zainteresovaných strán?

Tipy pre facilitátorov

V závislosti od toho, kde sa vaša skupina nachádza a či sa skutočne zaoberá konkrétnou oblasťou politiky, bolo by skvelé, keby ste mohli pozvať skutočných (a priateľských) zástupcov aktérov, ktorých účastníci identifikovali v čiasti „Kto je kto?“ činnosť. Uistite sa, že ste účastníkom poskytli dostatok času na prípravu stratégie. Môžete dokonca zorganizovať záverečnú čiast aktivity, keď sa pri inej príležitosti stretnú s predstaviteľmi aktérov.

Buďte pripravení uviesť niekoľko príkladov toho, čo máte na mysli pod konkrétnym zameraním na komunikáciu, konzultácie, participáciu a partnerstvo.

PRÍKLAD: V prípade blaha mladých ľudí v situácii NEET by mohla byť v oblasti komunikácie jedna z myšlienok zamerať sa na to, ako študentské kancelárie pri zistení problémov duševného zdravia poskytujú mladým ľuďom poradenstvo o dostupných podporných službách; alebo v oblasti konzultácií – ako by tieto kancelárie mohli spolupracovať s pracovníkmi s mládežou na definovaní najefektívnejších podporných služieb pre mladých ľudí v situácii NEET.

Variácie

Ak nemôžete osloviť a pozvať zástupcov identifikovaných aktérov v konkrétnej oblasti politiky, môžete požiadať svojich kolegov, aby si zahrali rolu alebo to urobili sami. Môžete tiež pozvať účastníkov, aby sa na začiatku dobrovoľne zahrali na štyroch predstaviteľov politiky. Zatiaľ čo ostatní účastníci pracujú v skupinách na vývoji stratégií zapojenia, mali by pracovať individuálne, viac skúmať a budovať charakter roly na základe prideleného bodu na silovej/zájmovej sieti.

Návrhy na ďalšie kroky

Táto aktivita je spojená s aktivitou „Kto je kto?“ keďže stavia na identifikácii politických aktérov a môže po nej nasledovať aktivita „Podme hovoriť o moci“.

Môžete tiež navrhnúť ďalšie aktivity v časti „Vízia pre zmenu v oblasti mládežníckej politiky“, aby ste podporili prácu skupiny na dohode a rozvoji potenciálneho akčného plánu.

Ďalšie zdroje

Zdroje o zapojení zainteresovaných strán: www.stakeholdermap.com/stakeholder-engagement.html.

Pokyny pre skupiny, ktoré vyvíjajú stratégiu zapojenia

Ste tím, ktorý hľadá vylepšenia pravidiel v konkrétnej oblasti politiky.

Politickí aktéri boli identifikovaní a vy ste teraz zodpovední za vývoj vhodných spôsobov, ako ich zapojiť.

Vašou úlohou je vypracovať spôsoby zapojenia aktérov priradených k vášmu tímu. Následne sa stretnete so zástupcami týchto aktérov (buď skutočnými, alebo hranými, v každom prípade priateľskými). Práve vtedy budete predvádzať svoju stratégiu alebo stratégie zapojenia prostredníctvom hrania rolí.

Dôkladne si premyslite vplyvnú/záujmovú pozíciu pridelenú týmto aktérom a aký by bol v tejto súvislosti najvhodnejší a najefektívnejší spôsob, ako ich zapojiť. Musíte premýšľať o spôsoboch, ako:

- nadviazať komunikáciu s týmito politickými aktérmi;
- konzultovať s týmito aktérmi určité aspekty oblasti politiky, ktorú chcete zlepšiť;
- zabezpečiť ich účasť na tvorbe politiky;
- inšpirovať ich, aby vstúpili do partnerstva s vami.

Vyššie uvedené by sa malo robiť podľa toho, kde sa títo aktéri nachádzajú v sieti a ako si predstavujete ich vplyv a záujem vo vzťahu k danej oblasti politiky.

SMIEM?

Uistite sa, že premyslíte spôsob, akým aktérov oslovíte a ako im predstavíte svoje nápady. Mali by ste si pripraviť scénu pre hranie rolí – rozhodnite, kde sa aktér v tomto hraní nachádza / kde sa s ním stretnete.

SMIEŠ?

Uistite sa, že jasne premyslíte a vyjadríte, čo konkrétnemu aktérovi chcete navrhnúť alebo od neho žiadate. Čo má podľa vás urobiť po tom, ako s ním nadviažete kontakt?

Pokyny pre aktérov politiky

Ďakujeme, že ste sa rozhodli podporiť túto skupinu účastníkov na ich ceste k pochopeniu participatívneho tvorenia mládežníckych politik.

Prosím, zapojte sa do hrania rolí ako sami za seba a reagujte tak, ako by ste reagovali v reálnom živote.

Po hraní rolí budú účastníci očakávať spätnú väzbu od vás. Pozývame vás, aby ste im ju poskytli láskavo, no zároveň jasne a úprimne – spätná väzba je neoddeliteľnou súčasťou učenia sa zo skúseností. Môžete sa zamerať najmä na:

- spôsob, akým vás tímy počas hrania rolí oslovili a nadviazali s vami kontakt alebo vzťah;
- ako tímy vytvorili atmosféru, aká bola ich energia a ako to na vás pôsobilo alebo ovplyvnilo vaše reakcie;
- ako účinné boli kľúčové posolstvá zdieľané tímami a ako boli prezentované;
- či ste pochopili, čo od vás tímy žiadali, a či ste cítili potrebu reagovať na (potenciálnu) výzvu k akcii;
- akékoľvek oblasti, v ktorých by ste navrhli zlepšenie.

Pokyny pre úlohu aktérov politiky

Venujte trochu času preskúmaniu a predstaveniu si svojej postavy na základe siete vplyvu a záujmu. Pripravte sa na účasť v hraní rolí ako táto vymyslená postava a snažte sa reagovať tak, ako by reagovala v reálnom živote.

Po skončení hrania rolí budú účastníci očakávať spätnú väzbu od vás. Môžete sa zamerať najmä na:

- spôsob, akým vás tímy počas hrania rolí oslovili a nadviazali s vami kontakt alebo vzťah;
- ako tímy vytvorili atmosféru, aká bola ich energia a ako to na vás pôsobilo alebo ovplyvnilo vaše reakcie;
- ako účinné boli kľúčové posolstvá zdieľané tímami a ako boli prezentované;
- či ste pochopili, čo od vás tímy žiadali, a či ste cítili potrebu reagovať na (potenciálnu) výzvu k akcii;
- akékoľvek oblasti, v ktorých by ste navrhli zlepšenie.

POĎME HOVORIŤ O MOCI

Aktivita týkajúca sa politických aktérov a dialóg o politických rozhodnutiach

Prehľad

Aktivita sa zameriava na politický dialóg prostredníctvom simulačného cvičenia a rozvíja schopnosť zapojiť sa do politického dialógu a pochopiť silu politických aktérov. Aktivita ponúka zážitok mocenskej (ne)rovnováhy a rozoberá spôsoby, ako situáciu zmeniť.

Kľúčové témy a koncepty

1. Aktéri mládežníckej politiky
2. Mocenské (ne)rovnovážne vzťahy
3. Politický dialóg

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôsobená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálna je veľkosť v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby pochopili mocenskú (ne)rovnováhu
- Umožniť účastníkom naučiť sa reagovať v rôznych situáciách nerovnováhy moci
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do tvorby politiky s rôznymi aktérmi pri hľadaní väčšej rovnováhy síl

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Veľké obdĺžnikové lepiace papieriky a fixky.
- Flipchartový papier. Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Usporiadanie miestnosti umožňujúce špecifické rozloženie po kroku 3, aby boli jasne oddelené dve odlišné zóny. Jedna zóna s pohodlnejšími stoličkami, lepším prehľadom o miestnosti, väčším množstvom občerstvenia (káva, čaj, sušienky, voda) a viacerými pomôckami (notebook, zápisník, niekoľko pier). A druhá zóna s menej pohodlnými stoličkami (alebo úplne bez stoličiek), s malým množstvom alebo bez občerstvenia a s menej pomôckami (možno len papier a pero pre niektorých, alebo nič pre ostatných).
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály a priestor podľa potreby pre aktivitu
- V predhádzajúcich aktivitách „Kto je kto?“ a „Smiem? Smieš?“ v tejto časti účastníci hodnotili moc vplyvu, ktorý majú konkrétni aktéri vo vzťahu k oblasti politiky. V rámci tejto aktivity sa majú pozrieť na vnímanie moci, vzťahy a postavenie vo vzťahu k iným politickým aktérom

Pokyny

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je simulovať proces politického dialógu. Vyzvite účastníkov, aby pokračovali vo svojej práci v oblasti politiky, do ktorej sa zapájajú, alebo na príklade blaha mladých ľudí v situácii NEET (z aktivít „Kto je kto?“ a „Smiem? Smieš?“ v tejto časti) a aby prehodnotili identifikovaných aktérov a ich pozície v sieti vplyvu/záujmov. Požiadajte ich, aby sa rozdelili do menších skupín – jednu pre každého identifikovaného aktéra (ak je aktérov príliš veľa, zamerajte sa na tých, ktorí majú väčší záujem a väčší vplyv).

Ak sa predchádzajúce aktivity nerealizovali, urobte kolo brainstormingu s cieľom identifikovať aktérov relevantných pre prácu s mladými ľuďmi v situácii NEET.

2. Vyzvite skupiny, aby sa zamysleli nad povahou (mocenských) vzťahov, ktoré môžu mať ich aktéri s ostatnými aktérmi. Požiadajte ich, aby si predstavili, či sú tieto vzťahy priateľské alebo menej a na čom sú založené (potreby, záujmy, závislosti, hodnoty, štruktúry atď.). Vyzvite ich, aby vytvorili mapu, aby si to znázornili, a aby sa v ďalšej časti aktivity správali v súlade s touto mapou.

3. Keď si vytvoria svoje mapy a budú mať jasno v tom, aké vzťahy majú s ostatnými, požiadajte ich, aby si pripravili a viditeľne nosili odznak, ktorý ich označuje ako konkrétneho aktéra. Odznak môže odrážať aj ich záujem/moc vo vzťahu k téme a ich mocenský vzťah k ostatným. Keď budú pripravení, požiadajte ich, aby sa vrátili do hlavnej skupiny na „politický dialóg o blahu mladých ľudí v situácii NEET“. Vysvetlite im, že by sa mali dôkladne zamyslieť a zaujať vhodné miesta, aby sa mohli zúčastniť tohto politického dialógu. (medzitým usporiadajte miestnosť tak, aby mala zreteľne odlišné pozície, ako je vysvetlené v časti materiály a technická príprava).

4. Pozvite ich späť do hlavnej skupiny a umožnite im, aby si našli svoje miesta a usadili sa.

5. Keď sa usadia, požiadajte ich, aby sa rozhliadli po miestnosti a opísali, čo vidia. Po krátkej diskusii ich vyzvite, aby navrhli iné usporiadanie pre tento „politický dialóg“. Umožnite, aby sa nápady zdieľali, odsúhlasili a následne realizovali.

6. Poďakujte im a požiadajte ich, aby opustili svoje role. Pozvite ich na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese a skúsenostiach s touto aktivitou. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Čo sa stalo? Ako sa v simulácii prejavila moc?
- Aké pocity vo vás táto skúsenosť vyvolala?
- Môžete si spomenúť na iné situácie, kde sa podobná mocenská nerovnováha prejavila (aj neúmyselne)?
- Ako možno predchádzať takýmto situáciám s nerovnováhou moci?
- Akým spôsobom sa situácia vyriešila? Existovali aj iné možné riešenia?
- Ako by sa takéto situácie s mocenskou nerovnováhou dali vyriešiť v reálnom živote?
- Čo by ste chceli urobiť teraz, alebo aké kroky plánujete podniknúť na základe tejto skúsenosti a získaných poznatkov o vnímaní moci a mocenskej nerovnováhe?

Tipy pre facilitátorov

Ak máte čas, môžete zapojiť účastníkov aj do simulácie politického dialógu, kde skupina každého aktéra zastupuje svoje záujmy pri diskusii o možných riešeniach.

Okrem toho môžete viesť takýto dialóg najprv v pôvodnom priestore s mocenskou nerovnováhou a potom simuláciu zopakovať v usporiadaní miestnosti, na ktorom sa účastníci dohodli. V časti záverečná diskusia ich potom môžete požiadať, aby porovnali svoje zážitky z oboch dialógov a popísali rozdiely.

Variácie

Túto aktivitu môžete vykonávať nezávisle od aktivít „Kto je kto?“ a „Smiem? Smieš?“ v tejto sekcii. V tomto prípade by ste mohli účastníkom uviesť príklad veľmi jednoduchého problému, ktorý úzko súvisí s tým, čo ich zaujíma a o čo sa zaujímajú.

PRÍKLAD: Téma: rozhodovanie o čase konania aktivít ponúkaných v mládežníckom centre / počas tréningového kurzu, ktorého sa aktuálne zúčastňujú. Vyzvite účastníkov, aby určili aktérov v súvislosti s touto témou tým, že navrhnu, kto by nimi mohol byť. Ak sa skupina zhodne, že ide skutočne o relevantných aktérov v danej otázke, dajte účastníkom pokyn, aby každého jednotlivého aktéra zapísali na samostatný lepiaci štítek.

Návrhy na pokračovanie

Táto aktivita je spojená s aktivitami „Kto je kto?“ a „Smiem? Smieš?“ keďže stavia na identifikovaných politických aktéroch. Po tejto aktivite môžete v časti „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“ navrhnuť ďalšie aktivity na podporu práce skupiny pri dohode a vypracovaní potenciálneho akčného plánu.

KAŽDÝ MÁ SVOJ PRÍBEH

Aktivita na identifikáciu politických aktérov a stratégií a ich zapojenie do inkluzívnej a participatívnej mládežníckej politiky

Prehľad

Aktivita má analytický charakter a podporuje účastníkov, aby sa zapojili do tvorby inkluzívnej a participatívnej mládežníckej politiky prostredníctvom rozvoja vnútorného presvedčenia o potrebe inkluzívnej mládežníckej politiky. Aktivita vytvára dynamický príbeh človeka a prostredníctvom rozprávania skúma faktory, ktoré ovplyvňujú jeho život.

Kľúčové témy a koncepty

1. Inkluzívna mládežnícka politika
2. Sociálna analýza a činnosť
3. Úloha zainteresovaných strán v inkluzívnej mládežníckej politike

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné na prispôsobenie sa vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne je to v rozmedzí 15–30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov v reflexii prekážok, ktorým čelia mladí ľudia zo zraniteľných skupín pri zapájaní sa do tvorby politík.
- Umožniť účastníkom určiť, kto sú inkluzívni aktéri mládežníckej politiky a ako pomáhajú mladým ľuďom hrať aktívnejšiu a viditeľnejšiu úlohu pri tvorbe politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby rozvíjali nápady, aké intervencie by sa mohli poskytnúť na podporu mladých ľudí zo zraniteľných skupín v rozhodovacích a politických procesoch

Materiály a technická príprava

- Uľahčujúce karty rôznych farieb a rôznych tvarov.
- Markery.
- Flipchartové papiere/stena, kde je možné umiestniť karty.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob umiestnenia facilitačných kariet na stenu/flipchart.
- Pracovná miestnosť s rovnakým počtom pracovných priestorov, pretože v tom istom priestore budú paralelne pracovať menšie skupiny účastníkov.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si iné situácie ako tie, ktoré sú uvedené v príkladoch, aby boli relevantnejšie pre vašu skupinu účastníkov a ich kontext
- Pripravte si materiály a pracovnú miestnosť podľa potreby pre aktivitu

Pokyny

1. Pozvite účastníkov, aby si náhodne sadli k stolom alebo do priestorov v miestnosti. Vysvetlite im, že prostredníctvom tejto aktivity budú pracovať v malých tímoch po štyroch až šiestich ľuďoch a budú skúmať, ako a kto môže podporiť mladých ľudí zo zraniteľných skupín v zapájaní sa do participatívnej tvorby politík.

Na tento účel budú vytvorené príbehy o rôznych postavách a ich cesta procesom zmeny bude skúmaná.

2. Dajte každému tímu kartu s krátkym popisom situácie, v ktorej je mladý človek zo zraniteľnej skupiny. Požiadajte účastníkov, aby začali od danej situácie a pokračovali v príbehu odpoveďou na otázku: „Čo sa stane s týmto mladým mužom/ženou? Jeden po druhom povzbudzujte účastníkov, aby vytvorili príbeh s akciami, ktoré môže postava vykonať, alebo prekážkami, s ktorými sa môžu stretnúť. Vyzvite ich, aby napísali každý aspekt príbehu na príslušnú farebne odlišenú kartu. Použite akčné/prekážkové karty dvoch rôznych farieb, takže keď si účastník ťahá jednu farebnú kartu, mal by vymyslieť akciu a keď si ťahal kartu inej farby, mal by prísť s prekážkou.

3. Po dokončení príbehov poďakujte účastníkom za vytvorenie príbehov pre svoje postavy a pripomeňte účastníkom, že osobné príbehy a skúsenosti zdieľané počas práce v menších skupinách alebo zdieľané v hlavnej skupine by sa mali uchovávať v rámci skupiny. Potom vyzvite účastníkov, aby uviedli zoznam aktérov politiky, ktorí môžu ovplyvniť situáciu, v ktorej sa ich postava nachádza. Mali by napísať každého identifikovaného aktéra politiky na samostatnú kartu (na tento účel môžu použiť kartu iného tvaru).

4. Keď je zoznam aktérov politiky hotový, umiestnite kartu s menom postavy do stredu papiera/oblasti flipchartu na stene a požiadajte účastníkov, aby:

- umiestnite karty aktérov okolo nej nasledujúcim spôsobom: čím ďalej je karta aktéra od karty postavy, tým ťažšie je pre postavu získať prístup k aktérovi politiky, a čím bližšie je, tým ľahšie sa postava dostane k aktérovi politiky;
- nakreslite kruhy okolo každého politického aktéra nasledujúcim spôsobom: čím väčší je kruh, tým dôležitejší je politický aktér; čím menší je kruh, tým menej dôležitý je pre túto situáciu politický aktér;
- nakreslite čiary medzi aktérmi politiky a kartou postavy nasledovne: čím hrubšia čiara, tým viac aktér podporuje; čím tenšia čiara (alebo prerušovaná čiara), tým viac je aktér proti riešeniu situácie.

5. Keď sú ich mapy hotové, vyzvite účastníkov, aby preskúmali, čo môžu politickí aktéri urobiť na zlepšenie situácie a/alebo aké zásahy by mohli byť poskytnuté na podporu postavy v tejto situácii. Napíšte tieto intervencie na facilitáčne karty inej farby a tvaru a umiestnite ich do blízkosti týchto politických aktérov.

6. Vyzvite každý tím, aby predstavil svoje mapy a návrhy akcií.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa zapojili počas aktivity, a opýtajte sa, čo sa naučili. Môžete použiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Aké hlavné veci ste sa naučili z tejto aktivity?
- Ako sa na konci cítite vzhľadom na vyhliadky vytvorené pre vaše postavy a okolo nich pôsobiach aktérov politik?
- Aké faktory pomohli alebo bránili vašim postavám dosiahnuť ich ciele? Stretávajú sa mladí ľudia vo vašej komunite s podobnými situáciami?
- Čo sa stane s mladými ľuďmi vo vašom kontexte, keď čelia podobným situáciám ako vaša postava?
- Ako reagujú rôzni politickí aktéri na situáciu, ktorú opisujete? Pomáha ich reakcia riešiť problémy mladých ľudí alebo ich zhoršuje? Ako sa to dá zlepšiť?
- Čo by ste s tým mohli urobiť?

Tipy pre facilitátorov

Informácie o aktéroch politiky možno tiež uviesť vo forme tabuľky, poradia dôležitosti, prístupu a podpory od nízkej (1) po vysokú (3).

Politický aktér	Prístup	Dôležitosť	Podpora

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite môžu nasledovať aktivity „Poďme hovoriť o moci“ alebo „Hľadanie vnútornej sily“ v tejto časti, v závislosti od potrieb vašej skupiny, alebo niektoré ďalšie aktivity v sekcii „Vízia pre zmenu v oblasti mládežníckej politiky“ na podporu práce skupiny s cieľom dohodnúť sa a vypracovať potenciálny akčný plán pre tvorbu inkluzívnej participatívnej politiky.

Ďalšie zdroje

Sociálna analýza a akcia – Globálny implementačný manuál, CARE: www.fsnnetwork.org/sites/default/files/SAA_Toolkit_FINAL.pdf.

Pracovné listy

Príklady postáv

Mario má 25 rokov. Vyštudoval environmentalistiku. Je vodičom. Mario si už dlho hľadá adekvátne zamestnanie.

Kate má 17 rokov. Je slobodná matka malého dievčatka. Pracuje na čiastočný úväzok v reštaurácii v susedstve a zároveň vedie vlastný online biznis z domu. Kate chce zúčastniť sa medzinárodného mládežníckeho fóra v zahraničí.

Luisa má 19 rokov. Žije v odľahlej dedine s pomerne konzervatívnou rodinou. Rodina na nej trvá, aby sa čoskoro vydala a tak si zabezpečila svoju budúcnosť. Luisa by však rada pokračovala vo vzdelávaní a budovala si kariéru.

Pablo má 18 rokov. Jeho rodina zápasí s chudobou. Trvajú na tom, aby sa prihlásil do armády a zabezpečil si tak svoju budúcnosť. Pablo by chcel namiesto toho cestovať po svete a dobrovoľne pracovať v umeleckom centre v rozvojovej krajine.

Ena má 24 rokov. Žije v utečeneckom tábore. Využíva všetky možnosti vzdelávania dostupné v tábore a online. Hovorí piatimi jazykmi. Chcela by sa spolu s mladšou sestrou presťahovať z tábora do dostupného bývania v blízkom meste.

Samir má 16 rokov. Je talentovaný v hudbe a matematike. Nedávno ochorel a jeho rodina si vzala bankový úver, aby si mohla dovoliť jeho liečbu. Stal sa zrakovo postihnutým. Chce ísť na hudobnú akadémiu a pokračovať v kariére klaviristu.

Andre má 20 rokov. Študuje psychológiu a pracuje na čiastočný úväzok v univerzitnom kníhkupectve. Býva v študentskom internáte. Potrebuje operáciu srdca a nemá zdravotné poistenie. Jeho/jej partner mu/jej ponúka svoje zdravotné poistenie.

Príklad akcií a prekážok pre prvú postavu

Akcia	Prekážka
Hovorí so svojím priateľom o jeho túžbe nájsť si prácu.	Personálny manažér veľkej spoločnosti, na ktorú sa obrátil, odpovedá, že nie sú voľné miesta, hoci je otvorený oznam o hľadaní zamestnanca
Zúčastňuje sa trhu voľných pracovných miest pre mladých organizovaného regionálnou mimovládnu organizáciou	Nemá dosť peňazí na ďalšie vzdelávanie, ktoré by mu pomohlo pracovať na diaľku
Ide do najbližšej reštaurácie porozprávať sa s manažérom o možnom zamestnaní	
...	

Príklady aktérov a akcií pre prvú postavu

Aktér	Akcia
Miestna mimovládna organizácia	Uľahčuje dialóg s miestnymi zamestnávateľmi s cieľom motivovať ich k zamestnávaniu ľudí so zdravotným postihnutím
Úrad práce	Organizuje bezplatné školenia o pracovných miestach pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím
Národný parlament	Zavádza legislatívu na stimuláciu zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím
...	

VIETOR ZMENY

Aktivita v oblasti advokácie s cieľom získať politickú podporu a presadiť zmenu politiky

Prehľad

Aktivita je orientovaná na akciu a umožňuje účastníkom vypracovať plán presadzovania zmeny politiky (APPoC). Pomáha pochopiť, čo je advokácia, a rozvíjať schopnosť a vnútornú motiváciu zapojiť sa do politického dialógu s cieľom obhajovať požadovanú zmenu politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Aktéri mládežníckej politiky
2. Presadzovanie zmeny politiky
3. Komunikačné kanály a posolstvá presadzovania

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť podľa potreby prispôbená vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálna veľkosť je v rozmedzí 15 až 30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby pochopili princípy advokácie
- Umožniť účastníkom identifikovať metódy presadzovania zmeny politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do presadzovania zmeny politiky smerom k rôznym politickým aktérom

Materiály a technická príprava

- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie
- Notebooky s otvoreným formulárom APPoC alebo, ak to nie je možné, vytlačené hárky vo formáte A3, ktoré môžu účastníci vyplniť ručne.
- Farebné perá.
- Pracovná miestnosť s rovnakým počtom stolov alebo pracovných priestorov, ako bude akčných tímov / menších skupín účastníkov pracujúcich súbežne v tom istom priestore.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály a pracovnú miestnosť podľa potreby pre aktivitu
- Pripravte si kvíz o advokácii pomocou výrokov z pracovných listov. Môžete použiť Kahoot alebo nejaký podobný digitálny nástroj, ktorý umožňuje jednoduchý prístup
- Niektoré prvky advokačného plánu pre zmenu politiky (APPoC) mohli byť už vytvorené vašou skupinou účastníkov v rámci iných aktivít v tomto T-Kite (napríklad aktivity „Predstavte si: Zmenu!“, „Od plánu k realite“, „Kto je kto?“, „Smiem? Smieš?“ a „Každý má svoj príbeh“). Overte si, že výstupy z týchto aktivít sú dostupné pre túto aktivitu, aby si účastníci mohli jednoducho pripomenúť a nadviazať na to, čo už vytvorili.

Pokyny

Časť 1

1. Vysvetlite, že účelom aktivity je vypracovať plán presadzovania zmeny politiky.
2. Pozvite účastníkov, aby najskôr preskúmali, čo je advokácia. Predložte kvíz, do ktorého sa zapoja (akčné) tímy sediace okolo stolov. Po každej otázke komentujte odpovede a určte správnu odpoveď.
3. Pozvite ich, aby pokračovali v tímovej práci a zoznámili sa s formulárom APPoC. Odpovedzte na akékoľvek vysvetľujúce otázky.

Časť 2

4. Ak už pracovali na vývoji rôznych prvkov APPoC, požiadať ich, aby ich zdokumentovali v tejto forme. Ak nie, požiadať ich, aby použili príklad uvedený v pracovnom liste. Teraz zistia, aké sú chýbajúce prvky. Vyzvite ich, aby najprv definovali, aké sú ciele APPoC a aké činnosti/konkrétne kroky si myslia, že je potrebné vykonať (prvky 4 a 8 v APPoC).

Časť 3

5. Keď sú jasné ciele ich obhajoby, požiadať ich, aby vypracovali kľúčové správy pre verejnosť a akékoľvek prispôsobené správy pre identifikovaných politických aktérov (prvky 5 a 7 v APPoC).

6. Pozvite tímy, aby prezentovali tieto správy pomocou komunikačných kanálov, ktoré považujú za dôležité pre cieľové skupiny. Poskytnite im dostatok času na kreativitu a vývoj modelov a ukážok (plagáty, reklamy, tlačidlo s výzvou na akciu na webovej stránke/sociálnych médiách, krátke video, príspevok na Instagram, video na TikToku, príspevok na Facebooku, tweet/vlákno atď.). Povzbudte účastníkov, aby sa pokúsili uhádnuť cieľ advokačnej kampane na základe týchto odkazov. Umožnite konštruktívnu spätnú väzbu a interakciu s tímami, aby sa správy a kanály mohli ďalej zlepšovať/dolaďovať.

7. Keď budú mať všetci možnosť prezentovať svoje správy a získať spätnú väzbu, pozvite ich na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o priebehu a ich skúsenosti s touto aktivitou. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aký máte názor na advokáciu?
- Čo považujete za náročné, ale zároveň aj posilňujúce pri zapájaní sa do tohto typu advokačnej práce?
- Aký máte názor na svoj APPoC?
- Ako sa cítite vo vzťahu k svojim cieľom a cieľom ostatných, ako aj k vytvoreným a pozorovaným odkazom (správam)?
- Čo by ste chceli robiť teraz/ďalej na základe tejto skúsenosti a týchto rozvinutých prvkov? Majte na pamäti, že v pláne stále chýba niekoľko prvkov.

Tipy pre facilitátorov

Ak chcete účastníkom iba predstaviť koncept advokácie, môžete použiť krok 1. Účastníci nepotrebujú žiadne predchádzajúce znalosti o participatívnej mládežníckej politike.

Aj v tejto, ako aj v mnohých ďalších aktivitách v tomto T-Kite, je nevyhnutné, aby aktivita nadväzovala na realitu účastníkov v ich konkrétnom kontexte a aby boli motivovaní zapojiť sa do participatívneho tvorenia mládežníckych politík. V záverečnej reflexii im nezabudnite dať dostatok času a povzbudenie, aby mohli preskúmať možnosť urobiť niečo podobné „naozaj“.

Odporúča sa, aby účastníci mali určité predchádzajúce znalosti o mládežníckej politike, možno aj účasťou na aktivitách v sekcii „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“, ako aj na aktivitách zameraných na identifikáciu a zapojenie aktérov v tejto sekcii.

Variácie

Môžete sa rozhodnúť urobiť každý krok ako samostatnú aktivitu.

Túto aktivitu môžete realizovať aj nezávisle od ostatných spomenutých aktivít. V takom prípade sa zameriava na predstavenie konceptu advokačnej práce (advocacy) a formátu advokačného plánu. Následne môžu byť jednotlivé prvky plánu rozpracované buď na základe zadaného príkladu v pracovnom liste, alebo môžete navrhnúť, aby boli rozvinuté prostredníctvom aktivít v sekcii „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“, ako aj aktivít zameraných na identifikáciu a zapájanie aktérov v tejto časti, konkrétne aktivít „Kto je kto“ a „Smiem? Smieš?“.

Návrhy na ďalšie kroky

Táto aktivita je spojená s aktivitami v sekcii „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“, ako aj aktivitami zameranými na identifikáciu a zapojenie aktérov v tejto sekcii „Kto je kto“ a „Smiem? Smieš?“, keďže stavia na identifikovaných politických aktéroch.

Po tejto aktivite môžete navrhnúť vykonanie aktivity „Hľadanie vnútornej sily“, aby ste podporili skupinu pri hodnotení (ich vlastných) kapacít pre tvorbu politiky a potreby ďalšej podpory.

Pracovný list 1. Výroky pre kvíz

Musíte vymyslieť tri alebo viac podobných, ale nesprávnych výrokov ku každej možnosti, aby ste mohli vytvoriť kvíz.

Správne odpovede:

1. Advokácia je aktívna podpora myšlienky alebo veci vrátane všetkých činov podniknutých na dosiahnutie zmeny.
2. Advokácia by mala slúžiť tým, ktorých obhajujeme.
3. Mimovládna organizácia nemusí obhajovať len preto, že je mimovládna organizácia.
4. Prostredníctvom advokácie môžete tiež zvýšiť svoju viditeľnosť a podporiť získavanie zdrojov.
5. Advokačné kampane môžu mať hotovostné/dobrovoľnícke ciele.
6. Môžete obhajovať riešenia, aj keď nemáte žiadne, ktoré by ste sami navrhli.
7. Advokácia nie je to isté ako lobing a kampaň.
8. Cieľom advokácie môže byť vaša vízia zmeny.

Pracovný list 2. Plán advokácie zmeny politiky

1. Popis problému/súčasnej situácie alebo „Čo je potrebné zmeniť?“ (Možno vytvorené počas aktivity „Predstavte si: Zmenu!“)
2. Náčrt vízie zmeny alebo „Čo chcete, aby sa stalo a ako chcete, aby sa veci zmenili?“ (Možno vytvorené počas aktivity „Predstavte si: Zmenu!“)
3. Definované ciele alebo „Aké kroky musíme podniknúť, aby sme dosiahli požadovanú zmenu politiky?“ (Možno vytvorené počas aktivity „Od plánu k realite“)
4. Definovaný cieľ advokácie alebo „Čo chceme dosiahnuť prostredníctvom advokácie, aby sme pripravili cestu pre zmenu politiky?“
5. Vypracovaná všeobecná kľúčová správa o vízii zmeny alebo „Čo by mala verejnosť vedieť o zmene politiky ktorú chceme?“
6. Identifikovaní aktéri politiky alebo „Kto má záujem a moc ovplyvniť? Kto môže a chce zmenu uskutočniť?“ (Možno vytvorené počas aktivity „Kto je kto“)
7. Vypracované šité na mieru kľúčové správy pre každého aktéra politiky alebo „Čo im môžeme povedať, aby sme ich presvedčili?“ (Pre inšpiráciu a podkladové informácie pozri výstupy z aktivít „Smiem? Smieš?“ a „Každý má svoj príbeh“)
8. Definované konkrétne opatrenia a kroky advokačného plánu alebo „Čo musíme urobiť? Kto je za to zodpovedný? Do kedy?“
9. Identifikované riziká a výzvy a spôsoby, ako ich prekonať alebo „Čo by nás mohlo zastaviť? Ako s tým môžeme naložiť?“
10. Definované indikátory úspechu alebo „Ako bude vyzeráť úspech?“

Pracovný list 3. Príklad APPoC

1. Popis problému/aktuálnej situácie alebo „Čo je potrebné zmeniť?“

Problém: Mladí ľudia z prostredia migrantov sú vylúčení z mimoškolských aktivít v škole. Nepoznajú ani prácu s mládežou, neformálne vzdelávanie, kultúru a možnosti športu v našej obci. Jazyková bariéra im bráni v úplnom prístupe a preskúmaní všetkých príležitostí. Málokedy sa venujú inej činnosti ako triede v škole. Mladí ľudia zo štvrť Londisawa tiež často vynechávajú školu, keď ich rodičia pracujú na zmeny, ktoré nie sú v súlade s časom začiatku a konca školy.

2. Náčrt vízie zmeny alebo „Čo chcete, aby sa stalo a ako chcete, aby sa veci zmenili?“

Vízia zmeny: Všetci mladí ľudia v našej obci majú príležitosť objaviť svoj talent.

3. Definované ciele alebo „Aké kroky musíme podniknúť, aby sme dosiahli požadovanú zmenu politiky?“

Plán:

- Krok 1. Identifikujte prekážky, ktoré bránia rôznym mladým ľuďom v prístupe k vzdelaniu a iným aktivitám a príležitostiam.
- Krok 2. Požiadajte, aby škola zabezpečila jazykovú podporu.
- Krok 3. Požiadajte, aby obec ponúkala bezplatnú dopravu do školy a na mimoškolské aktivity pre všetkých mladých ľudí, ktorých rodiny bojujú s chudobou.
- Krok 4. Vykonajte výskum medzi vylúčenými mladými ľuďmi s cieľom zistiť, ako by sa ponuka mimoškolských aktivít mohla zlepšiť a rozšíriť tak, aby zodpovedala ich záujmom.
- Krok 5. Predstavte výsledky výskumu osobám pôsobiacim v oblasti vzdelávania, práce s mládežou, kultúry a športu (organizátorom).

4. Definované ciele advokácie alebo „Čo chceme prostredníctvom advokácie dosiahnuť, aby sme pripravili pôdu pre zmenu politiky?“

5. Vypracovaná všeobecná kľúčová správa o vízii zmeny alebo „Čo by mala verejnosť vedieť o zmene politiky ktorú chceme?“

6. Identifikovaní aktéri politiky alebo „Kto má záujem a moc ovplyvniť? Kto môže a chce zmenu uskutočniť?“

Aktéri politiky: škola, obecné zastupiteľstvo, obecný dopravný odbor, združenie pracovníkov s mládežou, združenie učiteľov, odbor sociálnych a kultúrnych vecí obce, rada rodičov pri škole, obecné združenie športových klubov, mládežnícka organizácia pre ľudské práva, mládežnícky klub v štvrti Londisawa.

7. Vypracované šité na mieru kľúčové správy pre každého aktéra politiky alebo „Čo im môžeme povedať, aby sme ich presvedčili?“

8. Definované konkrétne opatrenia a kroky advokačného plánu alebo „Čo musíme urobiť? Kto je za to zodpovedný? Do kedy?“

9. Identifikované riziká a výzvy a spôsoby, ako ich prekonať alebo „Čo by nás mohlo zastaviť? Ako s tým môžeme naložiť?“

10. Definované indikátory úspechu alebo „Ako bude vyzeráť úspech?“

HĽADANIE VNÚTORNEJ SILY

Aktivita na posúdenie (vlastných) kapacít na tvorbu politiky a potreby ďalšej podpory

Prehľad

Táto reflexná a sebahodnotiaca aktivita rozvíja sebadôveru ako politický aktér a skúma hodnotu zmysluplnej účasti mládeže na tvorbe politiky, implementácii, monitorovaní a hodnotení. Podporuje účastníkov pri hodnotení ich pozície, pocitov a pocitov voči participatívnej mládežníckej politike a vyzýva ich, aby zhodnotili kapacity a podporu potrebnú na zapojenie sa do procesu.

Kľúčové témy a koncepty

1. Osobné schopnosti pre tvorbu politiky
2. Sebaosilňovanie

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celkový počet účastníkov môže byť podľa potreby prispôsobený vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne je to v rozsahu 15 až 30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov pri identifikácii potreby ďalšej podpory pre zapojenie sa do tvorby politiky
- Umožniť účastníkom uvažovať a posúdiť svoje osobné schopnosti a postoje k tvorbe participatívnej politiky/vo vzťahu k nej
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do tvorby participatívnej politiky

Materiály a technická príprava

- Stolička alebo iný „neutrálny“ predmet.
- Súbor(y) metaforických kariet.
- A4 papier/zošity a perá.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Prečítajte si „základy témy“ v časti „Pochopenie procesu tvorby verejnej politiky“.
- Pripravte vysvetlenie konceptu participatívnej mládežníckej politiky a politického cyklu, ktorý zahŕňa tvorbu politik, ich implementáciu, monitorovanie a hodnotenie.
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu

Pokyny

1. Aktivitu začnite umiestnením predmetu (mal by to byť jednoduchý, pomerne neutrálny predmet ako stolička) do stredu miestnosti. Vysvetlite účastníkom, že tento objekt predstavuje participatívnu mládežnícku politiku – predstavte a stručne vysvetlite tento pojem podľa potreby.

2. Požiadajte účastníkov, aby sa postavili v rôznej vzdialenosti od predmetu, pričom majú všímať aj svoje držanie tela. Mali by sa snažiť tento postoj vnímať intuíciou, bez prílišného rozmyšľania. Vyberte niekoľko účastníkov, ktorí opíšu svoju pozíciu a dôvod, prečo sa tam nachádzajú. Ako sa tam cítia? Chceli by byť bližšie? Ak áno, čo im v tom bráni?

3. Vyzvite účastníkov, aby sa individuálne zamysleli nad tým, aké sú ich schopnosti a aké silné stránky majú potenciál priblížiť ich k objektu (bližšie k participatívnej mládežníckej politike,

implementácia, monitorovanie a hodnotenie). Do stredu miestnosti položte sadu metaforických kariet. Povedzte účastníkom, aby si vzali toľko kariet, koľko chcú, ktoré predstavujú ich silné stránky.

4. Keď má každý účastník pripravené svoje kartičky, pozvite ich, aby vytvorili dvojice, v ktorých sa môžu podeliť o svoje silné stránky.

5. V druhom kole vyzvite účastníkov, aby opäť individuálne uvažovali a vzali si ďalšie karty, ktoré predstavujú podporu, ktorú môžu potrebovať, aby sa priblížili k participatívnej tvorbe mládežníckej politiky, jej implementácii, monitorovaniu a/alebo hodnoteniu (v zmysle dodatočných kapacít/kompetencií, mentorstva atď.).

6. S oboma skupinami kariet by sa mali pokúsiť usporiadať ich tak, aby spolu tvorili jeden celok (napríklad by mali mať určitú logiku alebo postup, ktorý môže naznačovať cestu k ich zapojeniu do participatívnej mládežníckej politiky). V tomto bode pozvite účastníkov, aby si nejako zaznamenali, čo si sami pre seba objavili. Môžu si jednoducho odfoťiť karty, aby si zapamätali, aké kompetencie majú a aký druh podpory potrebujú.

7. Vyzvite účastníkov, aby sa vrátili do svojich dvojíc a zdieľali vizuál (všetkých svojich kariet) so svojím partnerom. Účastníci sú povzbudzovaní, aby sa zapojili do dialógového procesu, kde ich partner môže podporiť otázkami na ďalšie uvažovanie.

8. Keď sú dvojice pripravené, zavolajte všetkých späť. Prineste späť objekt a požiadajte účastníkov, aby sa opäť pokúsili nájsť svoje miesto – tentoraz so svojimi kartami pri sebe. Požiadajte niekoľkých účastníkov, aby sa podelili o to, čo sa zmenilo. Cítia sa bližšie k objektu? Aké silné stránky alebo podpora ich k nemu priblížili?

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu, aby ste sa zamysleli nad procesom a ďalšími možnými krokmi. Môžete použiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Ako sa cítite na konci tohto procesu? Ako je na tom teraz vaša (a naša) vnútorná sila?
- Aké ľahké/ťažké bolo identifikovať silné stránky? Bolo to niečo prirodzené?
- Ako je to s potrebnou podporou?
- Ako vyzerá usporiadaná zostava vašich kariet? Aké hlavné odkazy ste z nej dostali?
- Čo, ak vôbec niečo, sa zmenilo medzi týmito dvoma pozíciami? Cítite svoju vnútornú pripravenosť?
- Čo to znamená pre vašu budúcu účasť na tvorbe politiky?

Tipy pre facilitátorov

Celý proces identifikácie svojich silných stránok a vnútornej pripravenosti, ako aj potrebnej podpory, nemusí prísť nutne prirodzene. V prípade potreby môžete poskytnúť krátky úvod, aby ste sa pokúsili uviesť účastníkov do „pozitívneho myslenia“, aby sa zamerali na svoje silné stránky a svoju vnútornú silu.

Táto aktivita je vhodná pre mladých ľudí. V takom prípade môže byť potrebná väčšia podpora a poradenstvo.

Povzbudzujte účastníkov, keď sú vo dvojiciach, aby sa navzájom podporovali kladením otázok a aktívnym počúvaním. Zdôraznite, že kľúčom k dialógickému procesu je, aby každý človek našiel vnútornú pripravenosť zapojiť sa do procesu, čo dopĺňa potrebné kapacity a podporu.

Variácie

V závislosti od vašej skupiny študentov môže byť vhodnejšie zamerať sa len na jednu alebo niekoľko fáz cyklu politiky a na špecifické oblasti politiky relevantné pre skupinu. Predmetom môže byť napríklad „hodnotenie politiky mládeže“, „monitorovanie zavádzania politiky blahobytu pre mladých ľudí v situácii NEET“, „implementácia inkluzívnej digitalizačnej politiky“ alebo „tvorba politiky bývania pre mladých ľudí“.

Návrhy na ďalšie kroky

Táto aktivita môže byť spojená s množstvom aktivít v T-Kite a nadväzovať na ne, najmä tie, ktorých cieľom je podporiť účastníkov, aby sa zapojili do participatívnej mládežníckej politiky.

KDE SA TY – MLADÝ ČLOVEK – NACHÁDZAŠ V DIGITÁLNOH SVETE?

Aktivita na preskúmanie digitálnej účasti mládeže na tvorbe politiky

Prehľad

Aktivita skúma realitu digitálnej participácie mládeže a simuluje proces verejného rozhodovania, v ktorom sú účastníci vyzvaní, aby vyjadrili svoje postoje prostredníctvom elektronického hlasovania.

Kľúčové témy a koncepty

1. Digitálna účasť mládeže
2. Elektronické hlasovanie/prieskum
3. Digitálne práva

Náročnosť : Úroveň 2

Veľkosť skupiny : Počet účastníkov sa môže pohybovať od minimálne šiestich až po maximálne 100 osôb (v závislosti od aplikácie a jej verzií). Pri väčšom počte účastníkov však budete potrebovať spolufacilitátorov na podporu vzdelávacej časti.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby zvážili využitie digitálnych technológií na tvorbu participatívnej mládežníckej politiky
- Umožniť účastníkom preskúmať potenciál a limity elektronického hlasovania/prieskum, poukázať na niektoré pozitívne a negatívne prvky digitálnej demokracie
- Inšpirovať účastníkov, aby podporovali občianske využívanie digitálnych technológií a prostredníctvom nich predefinovali úlohu mladých občanov, ako aj navrhnuť odporúčania pre tvorcov politik a iné zainteresované strany.

Materiály a technická príprava

- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie
- Digitálna aplikácia, ktorá podporuje živé elektronické hlasovanie na hybridných stretnutiach.
- Aktivita by mohla byť organizovaná úplne online, v niekoľkých fyzických priestoroch alebo vo veľkej miestnosti so stoličkami umiestnenými jeden meter od seba. Je potrebné dobré audio vybavenie, aby všetci účastníci počuli celú skupinu a mohli sa s ňou zapojiť.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane otázok o hlasovaní a vyhlásení o problémoch s politikou a vložte ich do aplikácie; pripraviť priestor na aktivitu
- V prípravnej fáze a pred začiatkom aktivity môžete účastníkom tiež poskytnúť pokyny, aký prehliadač a zariadenia majú používať, ako aj ďalšie technické tipy, ktoré nemusia byť pre všetkých samozrejmé.

Pokyny

1. Vysvetlite, že ide o simulačnú aktivitu týkajúcu sa politických otázok vo vzťahu k digitalizácii, kde je každý účastník vyzvaný, aby zaujal stanovisko digitálnym hlasovaním a obhájil svoj postoj v demokratickej diskusii.
2. Požiadajte každého účastníka, aby si stiahol vybranú aplikáciu na prieskum verejnej mienky (pripravte sa na poskytnutie siete Wi-Fi a zariadenia pre účastníkov, ktorí ju nemajú).

Časť 1

3. Spustíte hlasovanie/prieskum. Prečítajte si otázku, o ktorej sa bude hlasovať, a v prípade potreby poskytnite vysvetlenie (ak máte pochybnosti o jej porozumení).
4. Vyzvite účastníkov, aby hlasovali jednotlivo a vyjadrili svoj postoj a spustíte minútový časovač (časomer musí byť viditeľný alebo musí sprostredkovateľ informovať účastníkov o zostávajúcom čase na hlasovanie).
5. Počkajte, kým všetci dokončia a prečítajte si výsledky v percentách. Povzbudzujte účastníkov, ktorí hlasovali za možnosť s menším percentom hlasov (názory menšín sú v demokratickej diskusii vždy dôležité). Zdôraznite, že je dôležité vyjadriť svoje názory, aj keď sú v tejto otázke v menšine, a že ich postoj môže byť veľmi dôležitý počas celkového demokratického procesu rozhodovania.
6. Pozvite zástupcu rečníka pre každú odhlasovanú možnosť, aby zasiahol a uviedol svoje argumenty na podporu svojho postavenia. Venujte pozornosť najmä možnosti „neviem“ a požiadajte o identifikáciu niektorých faktorov, ktoré prispievajú k tomu, ako sa účastníci ocitnú v danej pozícii (aj to, či to znamená, že nie sú rozhodnutí a aké sú dôsledky toho, že sú v tejto pozícii). Vyhláste druhé kolo (ak je dostatok času).
7. Opakujte rovnaký postup (tri až šesťkrát) pre každú otázku, ktorú chcete uviesť.

Časť 2

8. Začnite participatívne zasadnutie tvorby politiky. Prečítajte si vyhlásenie o probléme s politikou v súvislosti s jednou (alebo viacerými) otázkami pri hlasovaní, ktoré boli pre vašich účastníkov najzaujímavejšie/relevantnejšie. V prípade potreby poskytnite vysvetlenie (ak existujú pochybnosti o jeho pochopení). Požiadajte ich, aby premýšľali individuálne a pridali pozals v aplikácii, aby sa mohli stať možnosťami, za ktoré sa dá hlasovať. Poskytnite im primeraný čas na premyslenie a predloženie návrhov individuálne (nie každý musí mať návrh). Spustíte 5-minútový časovač (časovač musí byť viditeľný, alebo musí moderátor informovať účastníkov o zostávajúcom čase na predloženie návrhov).
9. Pozvite účastníkov, aby si skontrolovali všetky predložené návrhy a kládli otázky alebo objasnili prostredníctvom sekcie komentárov v aplikácii. Skontrolujte, či všetci mali možnosť skontrolovať všetky návrhy. Poskytnite im primeraný čas, aby si prešli všetky návrhy a požiadali o vysvetlenie (na základe počtu návrhov zhodnoťte, koľko času môže byť potrebné).
10. Keď budú pripravení, vyzvite účastníkov, aby jednotlivo hlasovali za návrh, ktorý je z ich pohľadu najvhodnejší. Spustíte minútový časovač (časovač musí byť viditeľný alebo musí moderátor informovať účastníkov o zostávajúcom čase na hlasovanie).
11. Počkajte, kým všetci skončia a prečítajte si výsledky v percentách. Povzbudzujte účastníkov, ktorí hlasovali za možnosť s menším percentom hlasov (názory menšín sú v demokratickej diskusii vždy dôležité). zdôrazniť, že je dôležité vyjadriť svoje názory, aj keď sú v tejto otázke v menšine; ich postavenie môže byť veľmi dôležité počas celkového demokratického procesu tvorby participatívnej politiky.
12. Simulácia končí vyhlásením konečných výsledkov digitálne odhlasovaných komunitou v 1. a 2. časti.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa účastníci zapojili počas aktivity. Môžete položiť niektoré z nasledujúcich otázok.

- Čo ste sa naučili z tohto simulačného cvičenia?
- Kedy bolo najťažšie rozhodnúť o vašej pozícii? Prečo?
- Ako sa líšili výsledky v časti 1 a časti 2? (Líšili sa?) Prečo?
- Čo sa stane, keď nevieme a rozhodneme sa nevoliť? Ako ste sa cítili pri konečných výsledkoch, keby ste boli medzi tými nerozhodnutými?
- Aký význam má pre vás takáto účasť na dôležitých politických otázkach? Čím to pre vás mohlo byť ešte zmysluplné?
- Existujú nejaké ďalšie poznatky o tom, ako by sa mohla organizovať tvorba digitálnej politiky?
- Bola by digitálna účasť a digitálne hlasovanie užitočné v iných (politických) oblastiach, do ktorých sa zapájate?
- Aký je váš názor na podniknutie niektorých krokov smerom k digitalizácii participácie mládeže/elektronického hlasovania a iných nástrojov ICT na tvorbu politiky a občianstvo mládeže (a na ďalšie témy, ktoré sa môžu objaviť)?

Tipy pre facilitátorov

Pred začatím aktivity si musíte pripraviť hlasovacie otázky/vyhlásenia o problémoch so zásadami (na pracovných listoch nájdete niekoľko návrhov na ne) a pripraviť ich v aplikácii. Tu je niekoľko príkladov digitálnych aplikácií, ktoré podporujú živé elektronické hlasovanie na hybridných stretnutiach:

- Mentimeter: www.mentimeter.com/
- Slido: www.slido.com
- OpenSlides: <https://openslides.com>
- Motion.Tools: <https://motion.tools>
- Padlet: <https://padlet.com>

Avšak skontrolujte, či je webová aplikácia, ktorú plánujete použiť, bezplatná a koľko otázok umožňuje zadávať zadarmo, alebo vyskúšajte rôzne aplikácie. Uistite sa, že tá, ktorú si vyberiete, je tá, s ktorou máte najväčšiu istotu pri práci s cieľovou skupinou a že ste pripravení odpovedať na otázky alebo riešiť prípadné technické problémy.

V závislosti od vybratej aplikácie môže byť účastníkom umožnené komentovať návrhy; to môže pomôcť stimulovať diskusiu pred hlasovaním a dať príležitosť „obhájiť“ rôzne postoje.

V závislosti od veľkosti skupiny sa možno budete musieť pripraviť podrobnejšie. Pamätajte, že čím väčšia je skupina, tým viac budete musieť zaviesť pokyny, ktorými sa budú riadiť všetci. A pred začiatkom aktivity je potrebné veľmi jasne vysvetliť pokyny. V malej skupine môžete mať všetko pod kontrolou a zasiahnuť, ak účastníci potrebujú pomoc s nástrojom. S veľkou skupinou to stále môžete urobiť, ale bude to časovo náročné a nechcete, aby 90 ľudí čakalo, kým 10 vyrieši nejaké technické problémy.

Variácie

Variácia 1. Môžete si pripraviť hlasovacie otázky a vyhlásenia o problémoch s pravidlami a pridať ich do aplikácie na rôzne témy, ktoré sú relevantné pre oblasť politiky, ktorej sa vaši účastníci venujú.

Variant 2. Môžete tiež pripraviť vstupný dotazník pre účastníkov s jednoduchými otázkami, ktoré vám pomôžu pochopiť kontext, v ktorom sa nachádzajú, a pripraviť otázky podľa skupiny (príklady hľadajte v materiáloch).

Variant 3. V závislosti od skupiny (výsledky vstupného dotazníka) a cieľov aktivity môžete rozhodnúť, že umožníte vytvoriť malé tímy, ktoré pripravujú návrhy a tým ďalej simulujú proces tvorby verejných politik. V takom prípade môžete účastníkov povzbudiť, aby diskutovali a pracovali na formovaní návrhov politik (možností, o ktorých bude hlasovať celá skupina). Výsledky môžu byť následne podrobnejšie spracované ako návrhy politik, ktoré budú schválené v hlavnej skupinovej diskusii a odovzdané príslušným aktérom politiky. Ak sa rozhodnete pre túto možnosť, zabezpečte, aby účastníci dostali dostatočné inštrukcie o tom, ako by mal byť návrh politiky štruktúrovaný, a nechajte ich premýšľať nad otázkami „Kto je cieľom nášho odporúčania? Čo chceme dosiahnuť?“

Pre túto variantu si pripravte dodatočné priestory, kde sa môžu účastníci stretávať a vytvárať návrhy, alebo ak ide o online aktivitu, uistite sa, že máte možnosť vytvoriť breakout miestnosti, do ktorých sa môžu účastníci pripojiť podľa vlastného želania.

Návrhy na ďalšie kroky

Táto aktivita môže byť spojená s množstvom aktivít v T-Kite a nadväzovať na ne, najmä tie, ktorých cieľom je podporiť účastníkov, aby sa zapojili do participatívnej mládežníckej politiky.

V prípade variácie 3, ak účastníci formujú návrhy politiky, o ktoré sa chcú podeliť s relevantnými politickými aktérmi, môžete navrhnúť aktivitu „Smiem? Smieš?“ na rozvoj stratégií zapojenia s rôznymi politickými aktérmi.

Ďalšie zdroje

Platforma projektu „TRAIN: Tracing integration policies through structured dialogue“:
<https://youthdialogue.eu/>.

Európska komisia ako výsledok myšlienky vyjadrenej mladými ľuďmi počas Európskeho mládežníckeho podujatia v roku 2018 vytvorila platformu venovanú myšlienkam mladých ľudí, o ktorú sa môžu podeliť s tvorcami politík. V rámci platformy sa každý občan môže prihlásiť a nastoliť tému a otvoriť diskusiu aj poskytnutím nápadov a odporúčaní, ktoré potom Oddelenie pre mládež Európskeho parlamentu predloží poslancom Európskeho parlamentu na diskusiu a vytvorenie nových zákonov. Diskusie v rámci platformy sú rozdelené podľa tém: www.youthideas.eu/.

Otázky na hlasovanie	Vyhlasenia týkajúce sa politiky s cieľom získať návrhy, o ktorých sa potom hlasuje
Robí používanie digitálnej demokracie krajinu demokratickejšou? Áno/Nie/Neviem	Čo by sa malo urobiť (a ako), aby sa zaviedlo väčšie využívanie digitálnej demokracie a aby sa krajina stala demokratickejšou?
Je elektronické hlasovanie bezpečnou možnosťou, ako vyjadriť svoj hlas a postoj? Áno/Nie/Neviem	Čo by sa malo urobiť, aby bolo elektronické hlasovanie bezpečné pre ľudí vo vašej komunite/krajine?
Zvyšuje používanie digitálnych nástrojov prepojenie medzi občanmi a subjektmi s rozhodovacou právomocou? Áno/Nie/Neviem	Ako by sa mohli navrhnúť a používať digitálne nástroje na posilnenie prepojení medzi občanmi a rozhodovacími orgánmi?
Zúčastňujú sa mladí ľudia prostredníctvom sociálnych médií? Áno/Nie/Neviem	Ako sa môžu sociálne médiá stať silným nástrojom aktívnej účasti mladých ľudí?
Malo by vám digitálne občianstvo poskytnúť rovnaké práva ako občianstvo? Áno/Nie/Neviem	Čo by sa malo urobiť na podporu mladých ľudí v boji za ich práva aj ako digitálneho občana?
Malo by sa chrániť súkromie v online a digitálnej sfére? Áno/Nie/Neviem	Čo by sa malo urobiť (a kým) pre lepšiu ochranu online a digitálneho súkromia mladých ľudí?
Mali by byť vlády zodpovedné za ochranu ľudí v zraniteľných pozíciách pred online diskrimináciou a nenávisťou? Áno/Nie/Neviem	Čo by mali vlády urobiť, aby ochránili zraniteľných mladých ľudí pred menšinami a/alebo marginalizovanými skupinami pred online diskrimináciou a nenávisťou? Čo by sa malo urobiť na ochranu blahobytu obetí online diskriminácie, nenávisťi a kyberšikany a duševného zdravia tých, ktorí sú jej svedkami?
Sú vlády zodpovedné za slobodu prejavu na internete? Áno/Nie/Neviem	Čo by mali vlády urobiť na ochranu slobody prejavu na internete?
Mali by sa (digitálne) volebné práva začať od 14 rokov? Áno/Nie/Neviem	Čo by sa malo urobiť na podporu mladých ľudí, aby boli lepšie pripravení a zúčastňovali sa na (digitálnom) rozhodovaní od útleho veku?

Príklad otázok k vstupnému dotazníku

Môžete ich použiť, ak chcete zapojiť mladých ľudí do tvorby politiky na veľmi špecifickú tému (ako sú tie, ktoré sú uvedené v príkladoch v pracovnom liste) a potrebujete pochopiť, aký je ich postoj k danej problematike.

PRÍKLAD: Cieľom je pomôcť mladým ľuďom, ktorí chcú tráviť voľný čas v spoločných priestoroch vo svojom meste.

Vo vstupnom dotazníku sa môžete opýtať: Aké sú spoločné priestory vo vašej komunite, kde trávite čas? Čo by ste chceli robiť vo svojom voľnom čase a vo vašom okolí to (zatiaľ) nie je možné? Existujú nevyužívané priestory, ktoré by sa dali prerobiť na niektoré z týchto aktivít?

Na základe odpovedí si potom pre aktivitu môžete v aplikácii pripraviť otázky o spôsoboch využitia niektorých špecificky navrhnutých priestorov a otvoriť hlasovanie a diskusiu o týchto návrhoch.

PRÍKLAD: Chcete nájsť spôsoby, ako zapojiť mladých ľudí do formovania prístupov k migrantom vo vašej miestnej komunite.

Vo vstupnom dotazníku sa môžete opýtať: Sú vo vašom susedstve nejakí migranti? Hovoria miestnym jazykom? Rozumejú národnej legislatíve?

Na základe odpovedí na aktivitu by ste si potom mohli v aplikácii pripraviť otázky o akciách, ktoré by chceli iniciovať a/alebo vyzvať orgány, aby ich podnikli na uľahčenie integrácie migrantov do ich komunity.

ČASŤ 5 – MONITOROVANIE A HODNOTENIE PARTICIPATÍVNEJ POLITIKY MLÁDEŽE: ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

? O čo ide?

Aktivity v tejto časti skúmajú, ako sú participatívne monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky cenné pre získanie kľúčových zistení a postrehov, ktoré by mali informovať a formovať ďalšie cykly tvorby mládežníckej politiky. Sekcia sa nesnaží vysvetliť celú oblasť monitorovania a hodnotenia, ale skôr pochopiť, ako to súvisí s myšlienkou participatívnej tvorby politiky. Činnosti teda skúmajú, ako pridať participatívny prvok do monitorovania a hodnotenia – či už prostredníctvom účasti zainteresovaných strán, návrhu nástrojov monitorovania a hodnotenia, vývoja ukazovateľov a nástrojov na zber údajov alebo učenia sa z nástrojov (seba)hodnotenia pre mládežnícku politiku, ktoré boli vyvinuté na európskej úrovni.

Uvádzané aktivity sú:

- **Kúzlo monitoringu** – Aktivita na preskúmanie nápravnej úlohy monitorovania pri implementácii participatívnej politiky
- **Rebríček hodnotenia** – Aktivita týkajúca sa účasti na hodnotení politiky
- **Kde sa nachádzame? A ako sme sa sem dostali?** – Aktivita na preskúmanie postupov, ktoré podporujú návrh procesov a postupov participatívneho monitorovania a hodnotenia
- **Keď sa stretávajú rôzne názory** – Aktivita na zamyslenie sa nad úlohou účasti zainteresovaných strán na monitorovaní a hodnotení politiky
- **Poukazovanie na...** – Aktivita na pochopenie toho, ako vytvoriť ukazovatele úspechu, na základe ktorých možno hodnotiť participatívny proces a výsledky politiky
- **Fakty a FAKTY** – Činnosť na preskúmanie úlohy údajov pri monitorovaní a hodnotení politiky mládeže
- **6, 8, 10, 11...** – Činnosť na preskúmanie nástrojov na hodnotenie politiky vyvinutých na európskej úrovni.

Pre koho sú tieto aktivity určené?

Aktivity sú zamerané na podporu učenia sa viacerých zainteresovaných strán zapojených do politiky mládeže. V zásade sú zamýšľanými účastníkmi odborníci z oblasti mládežníckej politiky a práce s mládežou. Účastníkmi týchto vzdelávacích aktivít by však mohli byť aj mladí ľudia a iné zainteresované strany zapojené do mládežníckych politík.

Aktivity v tejto časti sú určené pre „jedinú“ skupinu zainteresovaných strán (ako sú mladí ľudia, pracovníci s mládežou, tvorcovia politík, mládežnícki aktivisti), ako aj pre zmiešané skupiny zainteresovaných strán.

Aktivity sú obzvlášť cenné pre skupiny, ktoré sa chystajú zapojiť do dlhodobějších vzdelávacích a/alebo mládežníckych pracovných procesov v súvislosti s mládežníckou politikou alebo pre skupiny, ktoré sú zapojené alebo majú za cieľ zapojiť sa do formovania a/alebo implementácie mládežníckej politiky.

Okrem toho by tieto aktivity mohli v zásade vykonávať aj jednotlivci samoukovia.

Základy témy

"Nie všetko, čo sa počíta, sa dá spočítať a nie všetko, čo sa dá spočítať, sa počíta."

Albert Einstein, vedec

Monitorovanie a hodnotenie v cykle politiky

Monitorovanie a hodnotenie politiky je nevyhnutné pre efektívne navrhovanie, implementáciu a poskytovanie verejných politík a služieb. Na dosiahnutie kľúčových dlhodobých politických cieľov je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa tvorba politiky opierala o spoľahlivé dôkazy o tom, čo funguje (a prečo). Hodnotenie politiky využíva dôkazy zhromaždené prostredníctvom výskumu na podporu politického procesu: návrh, realizácia a prispôbenie verejných intervencií. Monitorovanie je proces zhromažďovania, organizovania a používania údajov, informácií a dôkazov na sledovanie implementácie politiky. Monitoring a ďalšie aktivity, metódy a nástroje vrátane sociálneho výskumu a štatistiky sa používajú na zber a analýzu údajov a informácií na vyhodnotenie.

Na monitorovanie a hodnotenie možno použiť rôzne metodiky a prístupy, ale pre väčšinu z nich je zber a analýza údajov spojená so základným súborom základných nástrojov. Patria sem rozhovory, skupinové diskusie, pozorovania, prieskumy, dotazníky, prípadové štúdie, dokumentácia o riadení programu. V participatívnom prístupe je však dôležité byť otvorený kreativite a prijať a testovať „nové“ a kreatívne nástroje na zber údajov (ako je rozprávanie príbehov, analýza digitálnych testov, produkty alebo audiovizuálny materiál).

Hodnotenie je podstatnou súčasťou politického cyklu, pretože uľahčuje tvorbu politiky založenú na dôkazoch a jej implementáciu. Zvýšenie zodpovednosti a transparentnosti politiky, preukázanie úspechov z hľadiska cieľov politiky a hodnotenie účinnosti, efektívnosti, výsledkov a vplyvov politiky. V kontexte politického cyklu existuje mnoho rôznych typov hodnotenia. Prehľad hodnotenia politiky mládeže (Rada Európy a Európska komisia 2020a) zdôrazňuje tri hlavné typy hodnotenia v závislosti od ich načasovania a plánovanej úlohy v rôznych fázach.

Prospektívne hodnotenie (nazývané aj hodnotenie ex ante) má za cieľ predvídať vplyv plánovanej politiky. Posudzuje, či politika identifikuje a správne rieši potreby svojich cieľových skupín. Podporuje tiež plánovanie potrebných zdrojov a štruktúr na implementáciu politiky a môže varovať pred nezamýšľanými negatívnymi účinkami.

Hodnotenie procesu (známe aj ako formatívne alebo priebežné hodnotenie) má za cieľ informovať tvorcov politiky a ľudí zapojené do implementácie politiky o pokroku v implementácii politiky, kvalite tohto procesu a o tom, ako možno implementáciu zlepšiť.

Retrospektívne hodnotenie (nazývané aj sumatívne alebo ex post hodnotenie) opisuje skutočné výsledky intervenčného cieľa. To neznamena, že následné hodnotenie možno vykonať až po ukončení intervencie. Vykonanie súhrnného hodnotenia je opodstatnené vtedy, keď sa zásah vykonával dostatočne dlho na to, aby bolo možné posúdiť jeho výsledky a dosah.

Hodnotenie sa v rôznych fázach cyklu politiky často zameriava na výsledky politiky, aby sa zistilo, či sa dosiahli zamýšľané výsledky. V participatívnej mládežníckej politike by malo byť hodnotenie rovnako citlivé na participatívny charakter procesu a na to, či bol realizačný proces skutočne participatívny a ako skutočne ovplyvnil dosiahnutie výsledkov. Základné pochopenie hodnotenia participatívneho procesu, hodnotenia výsledkov politiky a vypracovania plánu monitorovania a hodnotenia možno zhrnúť nasledovne.

Hodnotenie participatívneho procesu a výsledku politiky

Existujú dva hlavné typy hodnotenia, ktoré možno voľne kategorizovať podľa širokých prístupov (Rada Európy a Európskej komisie 2007).

Participatívne hodnotenie procesu sa špecificky zameriava na interné procesy (ako je komunikácia, rozhodovanie, koordinácia atď.), zavádzanie politických opatrení a aktivít a zapojenie cieľovej skupiny. Môže zahŕňať hodnotenie toho, či a ako boli vykonané činnosti, kvalita vykonanej práce, ako interné riadiace postupy ovplyvnili zapojenie cieľových skupín a akékoľvek iné interné problémy súvisiace s procesom poskytovania intervencie s ohľadom na participatívnu povahu procesu.

Hodnotenie výsledkov politiky hodnotí účinky alebo výsledky politických opatrení a činností v cieľovej populácii. Je navrhnutý tak, aby identifikoval zmeny a ich kauzalitu (mechanizmy spúšťajúce zmenu). Hodnotenie výsledku politiky pomáha pri zlepšovaní optimalizácie vplyvu a účinnosti politiky.

Hlavné etapy sú dôležité pre kvalitné hodnotenie mládežníckej politiky (Rada Európy a Európska komisia 2020a).

Obrázok „Kroky pri hodnotení politiky mládeže“ z Insight into youth policy evaluation (Rada Európy a Európska komisia 2020a)

Aktivita „Kúzlo monitoringu“ pomáha účastníkom preskúmať nápravnú úlohu monitorovania pri implementácii participatívnej politiky.

Aktivita „Rebríček hodnotenia“ pomáha účastníkom pochopiť, ako môže byť hodnotenie politiky participatívne.

Aktivita „Kde sa nachádzame? A ako sme sa sem dostali?“ pomáha účastníkom preskúmať postupy podporujúce návrh procesov a postupov participatívneho monitorovania a hodnotenia.

Na monitorovanie a hodnotenie možno použiť rôzne metodiky a prístupy, ale pre väčšinu z nich je zber a analýza údajov spojená so základným súborom základných nástrojov. Patria sem rozhovory, skupinové diskusie, pozorovania, prieskumy, dotazníky, prípadové štúdie, dokumentácia o riadení programu. V participatívnom prístupe je však dôležité byť otvorený kreativite a prijať a testovať „nové“ a kreatívne nástroje na zber údajov (ako je rozprávanie príbehov, analýza digitálnych testov, produkty alebo audiovizuálny materiál).

Zainteresované strany monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie a hodnotenie participatívnej mládežníckej politiky by malo byť participatívnym procesom. Myšlienkou je, že mládežnícka politika by sa mala formovať a vytvárať participatívnym spôsobom a mala by sa implementovať za účasti

mladých ľudí a iných kľúčových zainteresovaných strán a rovnakým spôsobom monitorované a hodnotené – s cieľom získať poznatky a poznatky, ktoré by umožnili plánovanie ďalšieho cyklu a umožnili reakciu „v reálnom čase“ na vykonanie potrebných úprav počas implementácie politiky. Zapojenie rôznych zainteresovaných strán do týchto procesov je vecou súdržnosti pri tvorbe participatívnej politiky.

Medzisektorový charakter mládežníckej politiky diktuje početné korelácie potrebné s inými sektorovými politikami. Vráťane vzdelávania, sociálneho začlenenia, zamestnanosti, zdravia, športu a bývania. V tejto súvislosti je potrebné monitorovanie a hodnotenie, aby sa zabezpečila zodpovednosť každej inštitúcie a zúčastnených zainteresovaných strán, čo umožňuje propagáciu konkrétnych výsledkov v oblasti mládeže všetkým príslušným tvorcom politiky.

Potreby mladých ľudí sa vyvíjajú rýchlejšie ako verejné politiky; preto sú výsledky monitorovania a hodnotenia mimoriadne cenné pri podpore rozhodovacích orgánov pri úprave a prispôbovaní mládežníckych politík tak, aby lepšie reagovali na tieto potreby (Rada Európy a Európska komisia 2018).

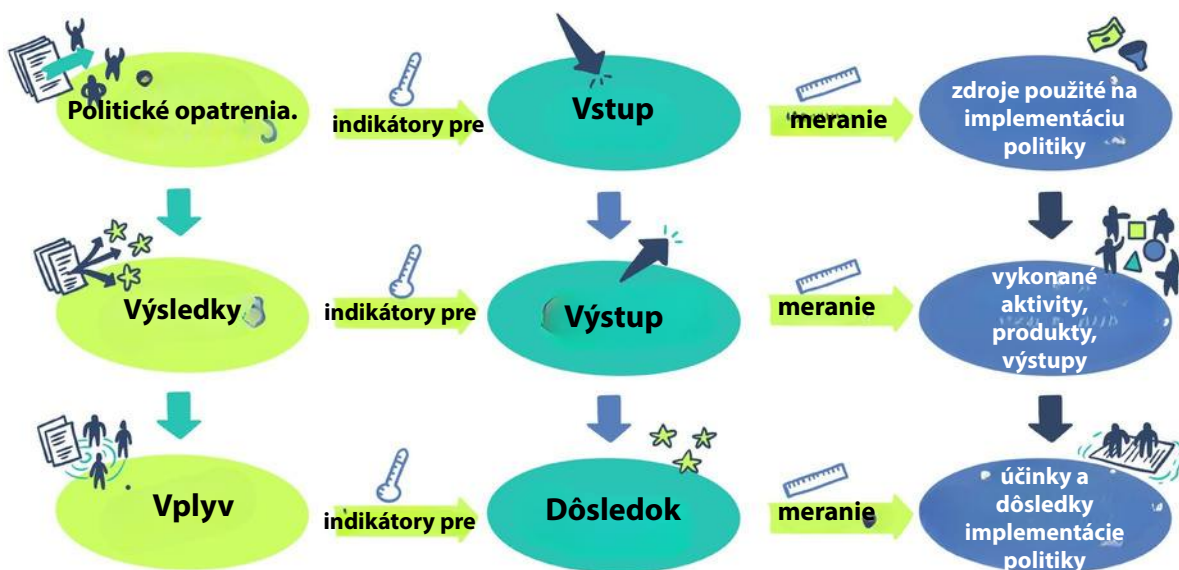
Aktivita „Keď sa stretávajú rôzne názory“ pomáha účastníkom uvažovať o úlohe účasti zainteresovaných strán na monitorovaní a hodnotení politiky.

Ukazovatele

Formulácia cieľov politiky, definované vstupy, výstupy, výsledky a zamýšľané dopady sú základom pre rozhodnutie o tom, ktoré ukazovatele sa použijú na meranie dosiahnutia týchto cieľov a pozorovaných efektov. Indikátory merajúce vstupy a výstupy sa potom používajú ako indikátory monitorovania, zatiaľ čo indikátory merajúce výsledky a dopady sú známe ako indikátory hodnotenia.

Identifikácia relevantných ukazovateľov je jadrom každého procesu monitorovania a hodnotenia. Je tiež kľúčová pre participatívne monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky. Z participatívneho prístupu teda vyplýva, že identifikácia a formulácia ukazovateľov nie je len záležitosťou „tradičných“ odborníkov. Pri identifikácii a definovaní ukazovateľov v oblasti mládežníckej politiky je skôr kľúčové zapojiť mladých ľudí ako odborníkov a zapojiť aj iné rôzne zainteresované strany – zapojiť mladých ľudí do kritického preskúmania existujúcich ukazovateľov a podľa potreby navrhnuť nové, aby bolo monitorovanie a hodnotenie v súlade s konečnými cieľmi mládežníckej politiky a jej participatívnym charakterom.

Ukazovatele v rámci politiky (Rada Európy a Európska komisia 2020a)

Aktivita „Poukazovanie na...“ pomáha účastníkom pochopiť, ako vytvoriť ukazovatele úspechu, na základe ktorých možno hodnotiť participatívny proces a výsledky politiky.

Aktivita „Fakty a FAKTY“ pomáha účastníkom preskúmať úlohu údajov pri monitorovaní a hodnotení mládežníckej politiky.

Nástroje hodnotenia politiky mládeže

Existuje mnoho zdrojov na podporu hodnotenia, monitorovania a hodnotenia mládežníckej politiky. V snahe poukázať na najužitočnejšie zdroje a nástroje sme vybrali niektorých kľúčových aktérov na európskej úrovni a nástroje (seba)hodnotenia mládežníckej politiky, ktoré vyvinuli. Tieto nástroje sú potenciálne užitočné v rôznych kontextoch. **Sebahodnotiaci nástroj pre mládežnícku politiku pre členské štáty** prijatý Európskym riadiacim výborom pre mládež (CDEJ) na svojom 59. zasadnutí (Štrasburg, 16. októbra 2017) je nástroj zameraný na pomoc členským štátom, ako aj ďalším verejným zainteresovaným stranám na rôznych úrovniach (miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej), pri sebahodnotení ich súladu so šiestimi oblasťami zapojenia Rady Európy a intervencií Rady Európy, ktoré sú založené na šiestich oblastiach intervencie Rady Európy. rozvojová politika:

- účasť
- informácie
- začlenenie
- prístup k právam
- práca s mládežou
- mobilita.

Pre každú z týchto oblastí intervencie nástroj poskytuje špecifické a merateľné ukazovatele, pomocou ktorých členské štáty môžu začať merať pokrok pri implementácii základných štandardov Rady Európy (najmä relevantných odporúčaní Výboru ministrov).

Súbor nástrojov o štandardoch kvality pre mládežnícku politiku (Európske fórum mládeže 2016) je praktickým nástrojom pre mládežnícke organizácie na posúdenie stavu mládežníckej politiky v ich kontexte, či už ide o národný, regionálny, lokálny alebo európsky.

Nástroj:

- umožňuje identifikáciu pozitívnych a negatívnych aspektov existujúcich mládežníckych politík v danom kontexte porovnaním s referenčným bodom;
- umožňuje navrhnúť zlepšenia a stanoviť ciele na zlepšenie kvality mládežníckej politiky v priebehu času
- slúži ako nová metóda pre advokáciu na národnej a miestnej úrovni, ktorú možno použiť aj na porovnávaciu analýzu v európskom kontexte;
- pomáha mladým ľuďom dodržiavať ich základné práva.

Aktivita „6, 8, 10, 11...“ pomáha účastníkom preskúmať nástroje na hodnotenie politiky vyvinuté na európskej úrovni.

Užitočné čítanie

- Pohľady do hodnotenia politiky mládeže, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy, 2020: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/47261953/083920-Insights-YPE-WEB.pdf/9fb49708-466b-54be-ffa7-195a1893d99a>.
- E-knižnica hodnotenia mládežníckeho sektora: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/e-library-mladeznicky-sektor-hodnotenie>.
- T-Kit 10 – Vzdelávacie hodnotenie v práci s mládežou: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/t-kit-10-educational-evaluation-in-youth-work>
- OECD: Pochopenie šiestich kritérií: Definície, prvky analýzy a kľúčové výzvy: https://www.oecd.org/en/publications/applying-evaluation-criteria-thoughtfully_543e84ed-en/full-report.html#section-d1e4964
- Súbor nástrojov noriem kvality pre politiku mládeže, Európske fórum mládeže, 2016: <https://www.youthforum.org/news/toolkit-on-quality-standards-for-youth-policy>
- Pohľady do sietí a zdrojov vedomostí mládeže v Európe, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy, 2021: <https://pjp-eu.CouncilofEurope.int/documents/42128013/105305579/068121-Insights+youth+research.pdf/a61c45d5-97a8-de54-648c-dad5845f82d4>.
- Youth Knowledge Break #7 – Mládežnícky výskum a mladí ľudia, video: www.youtube.com/watch?v=eaCdqs7tbv8.

AKTIVITY

KÚZLO MONITORINGU

Aktivita na preskúmanie nápravnej úlohy monitorovania pri implementácii participatívnej politiky

Prehľad

Táto aktivita založená na simulácii umožňuje účastníkom pochopiť nápravnú úlohu monitorovania a prispieva k lepšiemu pochopeniu úlohy a významu monitorovania politiky. Časť aktivity : záverečná diskusia je nevyhnutná pre zavedenie a pochopenie monitorovania ako nástroja na poskytovanie informácií, údajov a dôkazov na korekciu priebehu politik.

Kľúčové témy a koncepty

Monitorovanie a hodnotenie participatívnej politiky

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby sa dozvedeli o nápravnej úlohe monitorovania
- Umožniť účastníkom preskúmať proces zhromažďovania informácií, údajov a dôkazov a spätnej väzby o implementácii politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do participatívneho monitorovania

Materiály a technická príprava

- Karty rolí s P, I, M, E a jednou kartou B (pozri pracovné listy).
- Facilitačné karty na písomnú komunikáciu a fixky.
- Materiály na kreslenie/modelovanie: papier A4/A3, lepiace štítky rôznych farieb, pastelky rôznych farieb, lepidlo, nožnice, kartón, balóny, staré noviny.
- Miestnosť určená na simulačné aktivity – s výrazným priestorom viditeľným zo všetkých kútov, v ktorom má „príjemca“ sedieť. Poskytnite priestor a materiály potrebné pre príjemcu a pre každý tím/v štyroch rôznych oblastiach v miestnosti.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane tlačených a vystrihnutých/alebo digitálnych pokynov pre rôzne roly (pozri pracovné listy)

Pokyny

1. Vyzvite účastníkov, aby si náhodne vybrali jednu kartu z troch rôznych možností: Plánovač, implementátor, Monitorujúci a Evaluátor. V rámci kariet je jedna karta príjemcu/B – účastník, ktorý má túto kartu, by to mal oznámiť, zatiaľ čo ostatní by mali vytvoriť tímy zastupujúce jednotlivé úlohy. Keď zostavia svoje tímy, mali by ísť do určenej oblasti.
2. Odovzdajte inštruktážny materiál príjemcovi a požiadať ho, aby si išiel prečítať a pripraviť sa do svojej časti miestnosti. Vysvetlite, že príjemca oznámi začiatok simulácie. Vysvetlite tiež, že tím plánovačov dostane pokyny pre všetky tímy. Pozvite ich na úvodnú diskusiu a

dohodnite sa, že budete postupovať pri úlohe v tímoch a ako celá skupina. Keď sú pripravení začať (keď to príjemca oznámi), pripomeňte im, aby pamätali na čas na simuláciu a začnite tým, že dáte pokyny tímu plánovačov.

3. Po skončení simulácie ich pozvite na záverečnú diskusiu.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese simulácie. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako prebiehala dynamika a interakcia medzi plánovačmi, realizátormi a monitorujúcimi? Aká bola komunikácia a tok informácií?
- Ktorá rola bola najnáročnejšia? Prečo?
- **Otázka špeciálne pre plánovačov:** Mysleli ste na zdroje, ktoré mohli prispieť ostatní členovia tímu, a využili ste ich? Čo sa s vami dialo počas simulácie?
- **Otázka konkrétne pre implementátorov:** Uvažovali ste nad „porušením pravidiel“ a iniciovaním komunikácie? Čo sa s vami dialo počas simulácie?
- **Otázka konkrétne pre monitorujúcich:** Používali ste okrem komunikácie aj pozorovania, analýzy finálneho produktu alebo iné metódy na získavanie údajov? Čo sa s vami dialo počas simulácie?
- **Otázka konkrétne pre evaluátorov:** Komunikovali ste s ostatnými členmi tímu? Čo sa s vami dialo počas simulácie?
- **Otázka konkrétne pre príjemcu:** Ako relevantné pre vás boli otázky? Mohol by existovať lepší spôsob, ako by tímy mohli zistiť, čo vás robí šťastným/šťastnou?
- Aké boli hlavné dojmy a poznatky zo simulácie z hľadiska získavania, komunikácie a prístupu k relevantným informáciám? Ako bolo formovanie produktu ovplyvnené prichádzajúcimi údajmi, informáciami a dôkazmi z monitorovania?

V tejto fáze môžete tiež poskytnúť informácie o monitorovaní a hodnotení pri tvorbe participatívnej politiky (pozrite si „základy témy“ v tejto časti) a potom sa účastníkov opýtať:

- Ako súvisí vaša skúsenosť s politikou v reálnom živote? V akej úlohe ste zvyčajne? Viete si predstaviť seba v iných rolách?
- Ako dôležitá je úloha monitorovania? Čo by mohlo monitorovanie ešte viac zefektívniť, aby sa dosiahol požadovaný vplyv politiky?

Tipy pre facilitátorov

Uistite sa, že počas simulácie sú dodržané pravidlá komunikácie a venujte zvláštnu pozornosť tomuto aspektu v časti : záverečná diskusia.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v rovnakej sekcii, najmä v aktivite „Kde sa nachádzame? A ako sme sa sem dostali?“ ktorá im pomôže naučiť sa, ako vypracovať plán monitorovania a hodnotenia.

Ďalšie zdroje

Pohľady do hodnotenia mládežníckej politiky, Partnerstvo mládeže medzi EÚ a Radou Európy, 2020.:

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/083920-Insights-YPE-WEB.pdf/9fb49708-466b-54be-ffa7-195a1893d99a>

Pokyny pre plánovačov

Váš tím má za úlohu vytvoriť presný náčrt/model vysnívaného domu pre príjemcu a tým sledovať dlhodobý cieľ: urobiť príjemcu šťastným! Časový rámec na dokončenie tímovej úlohy je 20 minút a každý člen tímu by mal v tomto časovom rámci dokončiť svoje špecifické úlohy.

Vašou úlohou je naplánovať kroky a dať konkrétne pokyny implementátor(-om), čo by mali vytvoriť.

Zamyslite sa nad tým, aké informácie potrebujete a ako ich získať, aby ste splnili svoju úlohu. Môžete premýšľať vo fázach a krokoch až do dokončenia produktu, ak to považujete za užitočné.

Môžete začať komunikáciu s každým v tíme. Musíte im dať aj ich kartičky s pokynmi.

S príjemcom môžete komunikovať len formou písomných otázok a môžete položiť maximálne tri otázky. Tieto otázky môžete položiť samostatne alebo spoločne kedykoľvek počas simulácie.

Pokyny pre implementárov

Váš tím má za úlohu vytvoriť presný náčrt/model domu snov pre príjemcu a dosiahnuť dlhodobý cieľ: urobiť príjemcu šťastným! Časový rámec na dokončenie tímovej úlohy je 20 minút a každý člen tímu by mal v tomto časovom rámci dokončiť svoje špecifické úlohy.

Vašou úlohou je riadiť sa pokynmi plánovača (plánovačov) o tom, čo by ste mali vytvoriť.

Zamyslite sa nad tým, aké informácie potrebujete a ako ich získať, aby ste splnili svoju úlohu. Môžete premýšľať vo fázach a krokoch až do dokončenia produktu, ak to považujete za užitočné.

Nemôžete začať komunikáciu s nikým v tíme. Môžete však vyjadriť svoj názor, zdieľať informácie a predkladať návrhy, ak vás o to priamo požiadate.

S príjemcom sa môžete stretnúť iba raz, keď si myslíte, že ste dokončili úlohu zadanú plánovačom (plánovačmi)

– vy ste ten, kto dá konečný produkt príjemcovi!

Pokyny pre monitorujúcich

Váš tím má za úlohu vytvoriť presný náčrt/model domu snov pre príjemcu a tým dosiahnuť dlhodobý cieľ: urobiť príjemcu šťastným! Časový rámec na dokončenie tímovej úlohy je 20 minút a každý člen tímu by mal v tomto časovom rámci dokončiť svoje špecifické úlohy.

Vašou úlohou je sledovať a kontrolovať, či implementácia plánu stanoveného plánovačom (plánovačmi) prebieha podľa plánu a poskytnúť informácie každému, o kom si myslíte, že by ich mohol potrebovať.

Zamyslite sa nad tým, aké informácie potrebujete a ako ich získať, aby ste splnili svoju úlohu.

Komunikáciu s implementátorom môžete začať kedykoľvek, ale len preto, aby ste mu poskytli informácie, ktoré ste získali. Nesmiete komunikovať s plánovačom a hodnotiteľom, ale môžete vyjadriť svoj názor, zdieľať informácie a predkladať návrhy, ak vás o to priamo požiadajú. Informácie, ktoré ste získali, môžete tiež zverejniť.

S príjemcom môžete komunikovať akýmkoľvek spôsobom, ktorý považujete za relevantný, ale až po vypočutí pokynov, ktoré plánovač (plánovači) dal implementárovi (implementárom).

Pokyny pre evaluátorov

Váš tím má za úlohu vytvoriť presný náčrt/model domu snov pre príjemcu a tým dosiahnuť dlhodobý cieľ: urobiť príjemcu šťastným! Časový rámec na dokončenie tímovej úlohy je 20 minút a každý člen tímu by mal v tomto časovom rámci dokončiť svoje špecifické úlohy.

Vašou úlohou je zhodnotiť úspešnosť tímu pri vytváraní presného náčrtu/modelu vysnívaného domu príjemcu.

Zamyslite sa nad tým, aké informácie potrebujete a ako ich získať, aby ste splnili svoju úlohu. Môžete začať komunikáciu s každým v tíme, ale iba raz.

S prijímateľom môžete komunikovať až potom, čo mu realizátor (realizátori) odovzdali konečný produkt a písomne mu môžete položiť maximálne tri otázky.

Keď svoje zistenia zverejníte, simulácia sa skončí.

Pokyny pre príjemcu

Existuje niekoľko tímov, ktoré majú za úlohu presne nakresliť váš vysnívaný dom a dosiahnuť tak dlhodobý cieľ: urobiť vás šťastnými! Na splnenie úlohy majú 20 minút od chvíle, keď povieť, že ste pripravení.

Vašou úlohou je pomôcť týmto tímom pochopiť, ako vyzerá váš vysnívaný dom!

Premyslite si podrobne svoj vysnívaný dom z hľadiska veľkosti, farby, záhrady a toho, čo je v nej a výhľadu z domu. Pripravte svoju víziu čo najjasnejšie; najlepšie by bolo nakresliť si to pre seba a uistiť sa, že to nikto iný nevidí. Týmto spôsobom budete môcť odpovedať na rôzne druhy otázok, ktoré vám môžu prísť do cesty. Otázky môžu mať rôzny formát a môžu byť písané alebo hovorené. Vaše reakcie budú tiež dôležité pre tím, aby sa naučil, či sú na správnej ceste, takže neváhajte ukázať svoje emócie počas simulácií, keď ich prebúdzajú čokoľvek, čo sa deje, a najmä keď dostanete konečný produkt.

REBRÍČEK HODNOTENIA

Aktivita týkajúca sa účasti na hodnotení politiky

Prehľad

Aktivita využíva model „rebríka angažovanosti a participácie“ založený na práci Sherry Arnstein. [AQ] Pomocou tohto modelu účastníci skúmajú mieru, do akej sú mladí ľudia schopní zmysluplne prispieť k hodnoteniu a navrhovaniu kreatívnych metód hodnotenia pre rôzne fázy cyklu politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Zapojenie mladých ľudí do hodnotenia
2. Hodnotenie úrovne účasti na hodnotení

Náročnosť: Úroveň 2

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas: Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby uvažovali o úlohe mladých ľudí a rôznych úrovniach ich zapojenia do výskumu a hodnotenia
- Umožniť účastníkom posúdiť mieru účasti mladých ľudí v procese výskumu a hodnotenie v ich vlastnom kontexte
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do participatívneho hodnotenia politiky

Materiály a technická príprava

- Flipchartový papier.
- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Facilitačné karty a markery.
- Papier A4 alebo A3.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane piatich kariet s krokmi a 10 kariet s popisom

Pokyny

1. Na predstavenie témy môžete uskutočniť tematickú rozcvičku. Na tento účel dajte účastníkom karty s charakteristikami hodnotenia *ex ante*, *priebežného*, *záverečné* a *hodnotenia ex post*. Na základe vyžrebovanej karty (možno duplikovať) si účastníci určia svoj *ex ante*, *priebežný*, *záverečný* a *ex post* hodnotiaci tím. V tíme sa v závislosti od fázy môžu lepšie spoznať, ponúknuť ostatným tímom cvičenie alebo analyzovať tréning z predchádzajúceho dňa. Vlastnosti kariet:

- identifikovať potreby cieľovej skupiny;
- dokumentovať potreby cieľovej skupiny;
- stanoviť realizovateľnosť plánovaných činností;
- formovať dizajn programu;

- prispievať k výberu intervencií;
- systematicky zbierať údaje;
- dokumentovať priebeh a implementáciu rôznych intervencií;
- ponúknuť dôkazy o skorých účinkoch;
- zamerať sa na výsledky;
- zamerať sa na prínos programu k zmenám;
- posúdiť efektívne využitie finančných prostriedkov.

2. Vysvetlite účel aktivity a stručne ukážte účastníkom, že hodnotenie môže prebiehať v rôznych fázach a s rôznymi úrovňami zapojenia mládeže (pozrite si „základy témy“ v tejto časti). Pripomeňte účastníkom model participácie mládeže. V tomto cvičení pracujeme s rebríkom občianskej participácie Sherryho Arnsteina, ale účastníci môžu lepšie poznať rebrík participácie na adaptácii Rogera Harta. Dá sa vysvetliť, že princíp je rovnaký. Vyzvite účastníkov oboznámených s modelom, aby ho vysvetlili. Prezentujte päť úrovní a poskytnite komentáre k rebríčku pomocou prezentácie alebo ilustrácie flipchartu. Uvedte niekoľko praktických príkladov pre každú úroveň.
3. Pozvite účastníkov, aby vytvorili menšie skupiny po troch až piatich členoch. Každá skupina dostane sadu kartičiek s piatimi úrovňami a 10 kartičiek s popisom zapojenia, ako aj prázdny flipchartový papier. Úlohou je nájsť vhodný popis pre každú úroveň zapojenia. Požiadajte skupiny, aby umiestnili papiere s názvami rebríka na flipchart a umiestnili vedľa nich príslušný popis.
4. Vyzvite skupiny, aby sa podelili o výsledky a spoločne sa dohodli na správnom poradí a popisoch. Keď je rebrík prázdny, otvorte diskusiu medzi hlavnou skupinou.
 - Na akej priečke rebríčka sa zvyčajne nachádzate (vaši kolegovia) v procese hodnotenia politiky?
 - Prečo by bolo dôležité byť súčasťou procesu hodnotenia?
 - Aká je pridaná hodnota zapojenia mladých ľudí (príjemcov) do procesu hodnotenia mládežníckej politiky?
 - Akým výzvam možno čeliť pri zapájaní mladých ľudí (príjemcov) do hodnotenia?
5. Vyzvite účastníkov, aby sa vrátili k svojim pôvodným tematickým skupinám a premýšľali o príkladoch kreatívnych spôsobov hodnotenia politiky v rôznych fázach cyklu politiky s rôznym stupňom zapojenia mladých ľudí. Každý tím potom, podľa svojej témy (ex ante hodnotenie, priebežné hodnotenie, záverečné hodnotenie alebo ex post hodnotenie), premýšľa o rôznych kreatívnych spôsoboch, ako vykonať dané hodnotenie na všetkých piatich stupňoch rebríka (s rôznou mierou zapojenia mladých ľudí).
6. Vyzvite ich, aby predstavili svoje nápady a/alebo ich zdokumentovali na stene pomocou facilitačných kariet, aby sa vyplnila nasledujúca matica (uistite sa, že máte túto maticu pripravenú, zatiaľ čo pracujú v tímoch).

	Hodnotenie ex ante	Priebežné hodnotenie	Záverečné hodnotenie	Hodnotenie ex post
Delegovanie				
Spolupráca				
Zapájanie				
Konzultovanie				
Informovanie				

Záverečná diskusia

Otvorte diskusiu o procese, do ktorého sa zapojili účastníci počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké boli hlavné dojmy a postrehy z práce?
- Na ktorých prvkoch bolo náročné pracovať?
- Ako by sa mohli tieto metódy hodnotenia navrhnuť/začleniť do príslušných procesov participatívnej politiky?
- Čo môžete urobiť pre zlepšenie úrovne účasti na hodnotení vo vašom kontexte?
- Ako môžeme zabezpečiť a podporiť zapojenie mladých ľudí do procesu hodnotenia? Kto by mal byť zapojený do tohto úsilia?

Variácie

Prispôsobenie sa téme zapojenia výskumu.

Každá aplikácia participatívneho výskumu bude pravdepodobne jedinečná. V rôznych fázach facilitovaného participatívneho výskumu môžu byť vhodné rôzne štýly zapojenia účastníkov. Pomocou rebríčka môžete analyzovať mieru zapojenia mladých ľudí do rôznych štádií výskumu.

Existujú štyri prekrývajúce sa komponenty, ktoré sa zvyčajne vyskytujú postupne.

Prvý komponent sa zvyčajne deje skôr, ako sa väčšina účastníkov zapojí. Najprv je definovaný počiatočný rozsah a účel výskumu. Niektorí výskumníci a účastníci môžu byť priamo zapojení do včasného plánovania. Ak áno, sú prijatí a informovaní.

Druhý komponent má značné výhody. Keď sa nový účastník zapojí, budujú sa vzťahy s existujúcimi účastníkmi. Očakávania sú objasnené tak, aby účastníci, bez ohľadu na ich úlohu, rozvíjali spoločné aspirácie na výsledky výskumu a akcie.

Tretím komponentom je skutočný zber a analýza údajov. Účastníci môžu byť aj naďalej zapojení do skutočného výskumu ako rovnocenní.

Štvrtý komponent – implementácia a opatrenia založené na zisteniach výskumu – môže, ale nemusí nastať.

V rámci participatívneho výskumu môžu menšinové skupiny vyžadovať osobitnú pozornosť počas všetkých štyroch komponentov. Takéto skupiny často pociťujú, že sú využívané.

Návrhy na pokračovanie

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v rovnakej sekcii, najmä v aktivite „Kde sa nachádzame? A ako sme sa sem dostali?“ pomôcť im naučiť sa rozvíjať plány monitorovania a hodnotenia.

Ďalšie zdroje

Arnstein S. (1969), „Rebrík občianskej participácie“, *Journal of the American Institute of Planners*, zväzok 35:4, str. 216-224, DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01944366908977225>

Pohľady do hodnotenia mládežníckej politiky, Partnerstvo mládeže medzi EÚ a Radou Európy, 2020. :

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/083920-Insights-YPE-WEB.pdf/9fb49708-466b-54be-ffa7-195a1893d99a>

Hodnotenie účasti: Príručka pre odborníkov: www.youngminds.org.uk/media/eeddh311/evaluating-participation-toolkit.pdf.

Deti a participácia: výskum, monitorovanie a hodnotenie s deťmi a mládežou:

www.participatorymethods.org/sites/participatorymethods.org/files/children%20and%20participation_wilkinson.pdf.

Pracovné listy

Úroveň	Zapojenie mladých ľudí
Delegovanie	Zverenie rozhodovania do rúk komunity a jednotlivcov
Spolupráca	Spolupráca s mladými ľuďmi v každom aspekte rozhodnutia, vrátane vývoja alternatív a identifikácie preferovaného riešenia
Zapájanie	Práca priamo s mladými ľuďmi, aby sa zabezpečilo, že obavy a aspirácie budú dôsledne pochopené a zvážené
Konzultovanie	Získavanie spätnej väzby mladých ľudí k analýze, alternatíve a rozhodnutiam
Informovanie	Poskytovanie vyvážených a objektívnych informácií mladým ľuďom, ktoré im pomôžu pochopiť problémy, alternatívy, príležitosti a riešenia

Popis zapojenia

Mladí ľudia vedú hodnotenie v kontexte intervencií plne vedených mládežou s podporou odborníkov
Mladí ľudia pracujú v partnerstve s odborníkmi na koprodukcii výsledkov a hodnotiaceho prístupu
Mladí ľudia sú zapojení do zberu údajov aprehodnocovania zistení (napríklad prostredníctvom partnerského výskumu/hodnotenia)
Mladí ľudia sa zapájajú do analýzy hodnotiacich údajov a do rozhodovania o význame zistení, odporúčaniach a opatreniach, ktoré treba prijať
Mladí ľudia spoluvytvárajú tie aspekty hodnotenia, ktoré sa priamo týkajú iných mladých ľudí (napríklad spoluvytváranie hodnotiacich nástrojov) a môžu sa podieľať aj na zbere dát a tvorbe správ prístupných pre mládež.
Mladí ľudia sú celkovými osobami s rozhodovacou právomocou, ktorí určujú význam zistení a činností prijatých ako výsledok
Mladí ľudia sú schopní zdieľať názory na to, aké výsledky by podľa nich mala aktivita alebo projekt priniesť, ale o výsledkoch rozhodujú odborníci
Mladí ľudia sú schopní navrhovať nápady na akcie, ale odborníci robia rozhodnutia
Mladí ľudia sú informovaní o tom, prečo sa od nich žiada, aby predložili hodnotiace údaje, o ktorých hodnotiacich procesoch budú vypracované reakcie a sú schopní dokončiť hodnotiace procesy
Mladí ľudia sú informovaní o tom, aké opatrenia sa prijímajú v reakcii na zistenia hodnotenia

Poznámka: Určené lektorom

Kľúč na priradenie prípadov k jednotlivým úrovniam rebríka

Úroveň	Zapojenie mladých ľudí
Delegovanie	Mladí ľudia vedú hodnotenie v kontexte intervencií plne vedených mládežou s podporou odborníkov
Spolupráca	Mladí ľudia spolupracujú s odborníkmi na spoločnej tvorbe výsledkov a hodnotiaceho prístupu
	Mladí ľudia sú zapojení do zberu údajov aj do preskúmania zistení (napríklad prostredníctvom partnerského výskumu/partnerského hodnotenia)
	Mladí ľudia sa zapájajú do analýzy hodnotiacich údajov a do rozhodovania o význame zistení, odporúčaníach a opatreniach, ktoré sa majú prijať
Zapájanie	Mladí ľudia spoločne navrhujú aspekty hodnotenia, ktoré sa osobitne týkajú iných mladých ľudí (napríklad spoločné navrhovanie hodnotiacich nástrojov), a môžu byť zapojení do zberu údajov a vytvárania správ vhodných pre mladých ľudí
	Odborníci sú celkoví rozhodovatelia, ktorí určujú význam zistení a opatrení prijatých v dôsledku toho
Konzultovanie	Účastníci sa môžu podeliť o názory na to, aké výsledky by podľa nich mala aktivita alebo projekt priniesť, ale o výsledkoch rozhodujú odborníci
	Účastníci môžu predkladať nápady na akcie, ale rozhodujú odborníci
Informovanie	Účastníci sú informovaní o tom, prečo sú požiadaní o predloženie hodnotiacich údajov, a sú schopní dokončiť odborne navrhnuté procesy/opatrenia spätnej väzby
	Účastníci sú informovaní o tom, aké opatrenia sa prijímú na základe výsledkov hodnotenia.

KDE SA NACHÁDZAME? A AKO SME SA SEM DOSTALI?

Aktivita na preskúmanie praktík podporujúcich návrh procesov a postupov participatívneho monitorovania a hodnotenia

Prehľad

Aktivita predstavuje monitorovanie a hodnotenie ako kľúčový prístup k učeniu sa o dopadoch a k získavaniu informácií pre budúce formovanie a realizáciu politiky v oblasti mládeže. Pozornosť sa sústreďuje tak na hodnotenie procesu formovania mládežníckej politiky, ako aj na výsledky implementácie mládežníckej politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Hodnotenie participatívnej politiky
2. Plán monitorovania a hodnotenia

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby sa naučili, ako vytvoriť plán hodnotenia
- Umožniť účastníkom preskúmať proces a hodnotenie výsledkov a hľadať medzi nimi synergie a vzájomné doplnenia.
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do participatívneho monitorovania a hodnotenia

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Facilitačné karty a markery.
- Papier A4 alebo A3.
- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu, vrátane scenára a úloh expertnej skupiny
- Podľa potreby revidujte scenár a úlohy expertnej skupiny, aby lepšie zodpovedali vzdelávacím cieľom vašej skupiny, záujmom účastníkov a ich kontextu
- Pripravte si digitálny nástroj, ktorý už účastníci vedia používať (napríklad Menti, Padlet, Jamboard) na spätnú väzbu od skupiny buzz s otázkami o výhodách a nevýhodách a o potenciáli a obmedzeniach participatívny proces a hodnotenie výsledkov politiky

Pokyny

1. Vysvetlite účel aktivity a stručne predstavte popis stratégie zamestnatelnosti mládeže zo scenára (pozri pracovné listy). Zdôraznite, že pri tejto aktivite budú všetci účastníci považovaní za odborníkov a budú požiadaní, aby vykonali úlohu experta.
2. Vysvetlite kľúčové myšlienky, ktoré stoja za participatívnym procesom a hodnoteniami výsledkov politiky (pozrite si „základy témy“ v tejto časti). Vyzvite účastníkov, aby vytvorili malé diskusné skupinky (buzz groups), v ktorých budú reflektovať a následne sa podelia s celou skupinou o svoje bezprostredné reakcie

na výhody a nevýhody, ako aj potenciál a obmedzenia hodnotenia procesu a hodnotenia výsledkov. Môžete im pripraviť digitálnu platformu s týmito nadpismi, aby mohli zdieľať svoje zistenia v reálnom čase (napríklad Menti alebo Padlet).

3. Uvedte príklad alebo štruktúru plánu hodnotenia a jeho prvkov, niektoré kľúčové otázky a príklady (pozrite si „základy témy“ v tejto časti). Vyzvite účastníkov, aby vytvorili dve skupiny alebo párny počet skupín.

Teraz vysvetlite, že budete pokračovať v činnosti v dvoch (alebo štyroch) skupinách, pričom jedna polovica sa zameriava na hodnotenie participatívneho procesu a druhá na hodnotenie výsledkov politiky. Každéj skupine poskytnite krátky popis úloh expertnej skupiny a opis stratégie zamestnateľnosti mládeže (pozri pracovné listy). Polovica skupín má za úlohu vypracovať plán hodnotenia participatívneho procesu a druhá polovica vypracovať plán hodnotenia výsledkov politiky.

4. Keď budú skupiny pripravené, vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje plány, a zapíšte závery tak, aby boli viditeľné pre všetkých.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa účastníci zapojili počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké boli hlavné dojmy a postrehy z práce?
- Na ktorých prvkoch bolo náročné pracovať?
- Aké ďalšie aspekty by sa mali zohľadniť v plánoch hodnotenia?
- Kto sa môže a mal by zapojiť do hodnotenia, aby mal komplexný obraz o politike?
- Ako by sa dali tieto hodnotenia skombinovať z hľadiska obsahu, metód a načasovania v procese tvorby politiky?

Tipy pre facilitátorov

Pri chode aktivity je dôležité udržiavať rovnováhu medzi teoretickou a praktickou stránkou aktivity. Udržujte teoretickú časť jednoduchou a vytvorte prepojenie s daným scenárom/príkladom alebo inými príkladmi alebo skúsenosťami, ktoré môžu mať účastníci.

Variácie

Scenár a politiku je možné revidovať a meniť tak, aby lepšie reagovali na záujmy a potreby skupiny, s ktorou pracujete.

Aktivitu možno rozdeliť aj na fázy. V prvej fáze môže byť hlavná skupina rozdelená do menších náhodných skupín, aby sa prediskutovali a vymysleli ciele hodnotenia a ciele pre špecifické zamerania hodnotenia; zapísať si potenciál a obmedzenia každého zamerania; a prezentovať ich a diskutovať o nich v hlavnej skupine. Potom sa môže prezentovať scenár a skupiny môžu prejsť do druhej fázy, aby vypracovali plány z pohľadu odborníkov. Bude potrebné prispôsobiť načasovanie, ako aj záverečnú diskusiu a zhrnutie otázok.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v rovnakej sekcii, najmä v aktivite „Poukazovanie na...“, aby ste im pomohli pochopiť, ako vytvoriť indikátory úspechu, na základe ktorých možno hodnotiť procesy a výsledky.

Ďalšie zdroje

Pohľady do hodnotenia politiky mládeže, Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy, 2020. :

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/083920-Insights-YPE-WEB.pdf/9fb49708-466b-54be-ffa7-195a1893d99a>

Ilustrácia „Hodnotenie politiky mládeže“ :

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/68652422/YOUTH+POLICY+EVALUATION_LR.jpg/b7f7bb39-77bf-c1fe-ca6f-8e1c05d412ef?t=1594799110000

Článok o hodnotení procesu a výsledku: <https://tsne.org/blog/process-evaluation-vs-outcome-evaluation/>

Scenár: stratégia zamestnatelnosti mládeže

V dôsledku priemyselnej krízy je miera nezamestnanosti mladých ľudí v meste Jobostan veľmi vysoká v porovnaní s inými mestami a regiónmi v krajine, najmä u mladých ľudí vo veku od 16 do 24 rokov. Väčšina z nich opustila vzdelávací systém a sú nedostatočne pripravení na svet zamestnania. Školy im poskytovali málo alebo žiadne informácie o možných kariérnych postupoch. Títo mladí ľudia, ktorí opúšťajú školu, sú následne zahľtení trhom práce a často si nedokážu nájsť svoje prvé zamestnanie. V mnohých prípadoch si tiež neuvedomujú svoje osobné silné a slabé stránky. Okrem toho neexistujú žiadne prepojenia medzi vzdelávacími inštitúciami a miestnymi podnikmi, ktoré by mohli pomôcť mladým ľuďom pri výbere povolania. A pre ľudí, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, je k dispozícii len niekoľko kanálov neformálneho vzdelávania a podpory.

Mesto sa rozhodlo vypracovať stratégiu zvyšovania zamestnatelnosti zameranú na túto skupinu mladých ľudí. Po konzultácii s rôznymi zainteresovanými stranami a niekoľkých kolách diskusií sa mestská rada rozhodla formulovať stratégiu zamestnatelnosti v troch oblastiach.

- Posilnenie odbornej orientácie a orientácie na trh práce. Program je určený na posilnenie odbornej zručnosti stredoškolákov a informovať ich o fungovaní trhu práce. To uľahčuje absolventom škôl prechod do sveta zamestnania. Vďaka kariérnemu poradenstvu a informáciám o kurzoch odbornej prípravy sa mladí muži a ženy dozvedia, ako si môžu zarobiť na živobytie tým, že sa stanú samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo ako získať zručnosti potrebné na nájdenie práce.
- Školiace aktivity. Neformálne vzdelávacie aktivity na získanie sociálnych zručností a semináre na rozvoj trhovo orientované a špecializované zručnosti (ako sú IT zručnosti, vzťahy s verejnosťou alebo špecifické remeslá, ktoré sú žiadané), ktoré pomáhajú ľuďom, ktorí predčasne ukončili strednú školu a mladým dospelým, nájsť si vhodné zamestnanie alebo stáž.
- Program podnikania mladých. Na doplnenie ďalších dvoch oblastí sa budú podnikateľské kompetencie podporovať prostredníctvom programu koučovania pre mladých ľudí, ktorí majú záujem začať podnikáť. Finančná podpora sa poskytne aj iniciatívam na samostatnú zárobkovú činnosť a začínajúcim podnikom.

Plán monitorovania a hodnotenia tejto politickej iniciatívy sa má prediskutovať so skupinou expertov v najbližších dňoch.

Úloha pre skupiny

Skupina na hodnotenie participatívneho procesu. Ste skupina odborníkov, ktorí sú presvedčení, že je kľúčové zhodnotiť proces tvorby a implementácie celého politického programu. Viete, že pre takéto procesy je kľúčové, aby boli participatívne a citlivé/prispôsobivé konkrétnym potrebám, takže sa chcete uistiť, že sa na tieto aspekty dostatočne zameria. Viete, že podobné politiky a programy boli v niektorých kontextoch veľmi úspešné a v iných veľmi neúspešné. Preto sa naozaj chcete uistiť, že aspoň existujú úvahy o tom, ako sú tieto tri oblasti/programy prepojené a vzájomne sa ovplyvňujú; že zistenia a výsledky jedného môžu byť použité v iných; že existuje plán monitorovania a hodnotenia komunikačných mechanizmov a synergií medzi rôznymi aktérmi; že sa zameriava na kvalitu zásahov a nielen na dosiahnuté počty; a že mladí ľudia sú zapojení a formujú programy tak, aby zodpovedali ich potrebám.

Skupina výsledkov politiky. Ste skupina odborníkov, ktorí sú presvedčení, že je kľúčové zhodnotiť výsledok každého opatrenia alebo vstupu, pretože v konečnom dôsledku je najdôležitejší konečný výsledok a efekt aktivít a celého programu. Bez hmatateľných výsledkov môže byť podporovaná politika stratou času a zdrojov a môže dokonca viesť k zachovaniu nezamestnanosti mladých ľudí. Preto sa naozaj chcete uistiť, že aspoň je jasné, čo sa dá kvantifikovať z hľadiska vplyvu. Tiež naozaj chcete mať nejaký mechanizmus na zbieranie spätnej väzby od mladých ľudí (zapojených aj nezapojených), aby ste pochopili účinky aktivít a programu.

KEĎ SA STRETÁVAJÚ RÔZNE NÁZORY

Aktivita na zamyslenie sa nad úlohou účasti zainteresovaných strán na monitorovaní a hodnotení.

Prehľad

Aktivita skúma úlohu účasti zainteresovaných strán na monitorovaní a hodnotení, ich motiváciu, prípadné prekážky a pridanú hodnotu, pričom pomáha účastníkom spojiť sa s nimi a spolupracovať s nimi. Po niekoľkých kolách zdieľania a diskusie sú účastníci vyzvaní, aby sa dohodli na cieľoch monitorovania a hodnotenia pre daný proces tvorby politiky.

Kľúčové témy a koncepty

1. Zapojenie zainteresovaných strán do monitorovania a hodnotenia
2. Spoločné ciele monitorovania a hodnotenia

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec aktivity je 1,5 hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby uvažovali o úlohách zainteresovaných strán, motivácii a potenciálnom príspevku k účasti na monitorovaní a hodnotení procesu tvorby politiky
- Umožniť účastníkom preskúmať prekážky a pridanú hodnotu účasti rôznych zainteresovaných strán a nájsť efektívne spôsoby spoločnej práce s rôznymi aktérmi
- Inšpirovať účastníkov, aby sa zapojili do budovania spolupráce a prepojenia medzi zainteresovanými stranami v procese tvorby politiky

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Facilitačné karty a markery.
- Papier A4 a A3.
- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane scenára
- Podľa potreby revidujte podklady (prípadové štúdie aj zainteresované strany), aby lepšie zodpovedali cieľu vzdelávania a politickým záujmom študentov a ich kontextu

Pokyny

1. Vysvetlite účel aktivity a stručne predstavte scenár pre pilotný projekt tvorby mládežníckej politiky.
2. Rozdeľte účastníkov do šiestich rovnako veľkých skupín, ktoré budú reprezentovať šesť „zainteresovaných strán“ v procese rozvoja mládežníckej politiky. Dajte každej skupine tlačenú alebo digitálnu verziu scenára pre pilotnú politiku. Požiadajte ich, aby prediskutovali svoju úlohu zainteresovaných strán v súvislosti s monitorovaním a hodnotením participatívnej politiky

danej prípadovej štúdie. Požiadajte ich, aby svoje zistenia zdokumentovali na hárku papiera A3 (rozdelenom na tri časti) alebo na digitálnej platforme s priradenými príslušnými nadpismi, a to nasledovne.

- Úlohy, ktoré má a môže mať zainteresovaná strana, pokiaľ ide o monitorovanie a hodnotenie participatívnej politiky v danej prípadovej štúdii.
 - Motivácie zainteresovanej strany k účasti na monitorovaní a hodnotení participatívnej politiky v danej prípadovej štúdii.
 - Možný príspevok zainteresovaných strán k monitorovaniu a hodnoteniu participatívnej politiky v danej prípadovej štúdii.
3. Spojte skupiny a požiadajte každú skupinu, aby predstavila rolu, motiváciu a potenciálny prínos svojich zainteresovaných strán. Nechajte skupiny zdieľať svoje reakcie, návrhy, dohody a nezhody týkajúce sa zoznamov. V dôsledku tejto výmeny môžu skupiny zmeniť svoje zoznamy.
 4. Po oboznámení sa so všetkými zainteresovanými stranami, ich motiváciou a možnými príspevkami požiadajte každú skupinu, aby prediskutovala a zapísala na hárku papiera A3 alebo na digitálnu platformu ciele:
a. monitorovanie; a b. proces hodnotenia navrhovanej stratégie (napríklad: a. cieľ monitorovania – zabezpečiť účasť rôznych aktérov na implementácii politiky a b. cieľ hodnotenia – identifikovať najúspešnejšie aktivity, v ktorých by sa malo pokračovať aj v budúcnosti).
 5. Spojte skupiny, aby predstavili svoj návrh cieľov a nechajte skupiny, aby sa podelili o svoje reakcie. Požiadajte ich, aby sa spoločne dohodli na maximálne troch cieľoch/zameraniach monitorovania a hodnotenia.
 6. Vyzvite účastníkov, aby uvažovali o nadobudnutom povedomí o úlohe všetkých zainteresovaných strán a diskutovali o kontexte, predpokladoch a potrebách podpory spolupráce a prepojení medzi sebou.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa účastníci zapojili počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Ako ste vnímali predstavovanie si a pochopenie rolí, motivácií a potenciálneho prínosu rôznych zainteresovaných strán? Aké boli hlavné ťažkosti? Ktoré zoznamy sa písali najťažšie a prečo?
- Aké hlavné poznatky ste získali po prvom kole prezentácie?
- Ako ste vnímali prácu na cieľoch?
- Aká je pridaná hodnota účasti rôznych zainteresovaných strán? Ktoré ďalšie zainteresované strany môžu byť potenciálne zapojené do tejto politiky? Čo im bráni zapojiť sa?
- Akú podporu, kapacity a zdroje môžu potrebovať, aby sa mohli zapojiť? Ako by sa mohlo vytvoriť bezpečné prostredie pre štruktúrovaný medzisektorový dialóg s viacerými zainteresovanými stranami?
- Kto by mohol urobiť proces zapojenia zainteresovaných strán zmysluplným, hladkým a efektívnym a ako?
- Nakoľko relevantné a použiteľné sú poznatky získané z aktivity pre iné procesy tvorby politiky, na ktoré si spomeniete?

Tipy pre facilitátorov

Na druhom stretnutí skupín, v diskusii a rokovaniach o cieľoch monitorovania a hodnotenia, vyzvite účastníkov, aby zvážili nielen predtým zdieľanú motiváciu a potenciálne príspevky, ale aj prekážky a pridanú hodnotu rôznych zainteresovaných strán (napríklad jedna zainteresovaná strana nemusí mať toľko skúseností na politickej úrovni ako druhá, alebo nie taký jednoduchý priamy prístup k mladým ľuďom ako iná, alebo také široké znalosti údajov a dôkazov ako iná).

Variácie

Aktivita poskytuje celý rad príležitostí na modifikáciu a prispôsobenie.

- Scenár možno zmeniť a môžu sa zahrnúť a popísať ďalšie oblasti politiky a témy.
- Skupiny zainteresovaných strán je možné prispôbiť v závislosti od témy, kontextu a politických priorít.
- Kategórie zoznamov môžu byť flexibilné; môžete napríklad chcieť pridať zoznam prekážok zapojenie zainteresovaných strán do participatívnych procesov. Ak áno, zahrňte úvahy o tejto otázke ako samostatné kolo stretnutí a prezentácií.

Ďalšia modifikácia môže zahŕňať zahrievaciu fázu individuálnej reflexie o otázke vlastnej motivácie a skúseností so zapojením sa do monitorovania politiky a procesov súvisiacich s hodnotením.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v tej istej sekcii, najmä v aktivite „Poukazovanie na...“, aby ste preskúmali ukazovatele pre monitorovanie a hodnotenie politiky.

Môžete tiež navrhnúť skupine, aby išla o krok ďalej v skúmaní, ako zapojiť tieto zainteresované strany, a tak by ste mohli pokročiť s aktivitami zo sekcie „Mapovanie a zapájanie kľúčových aktérov do participatívnej tvorby politiky“.

Ďalšie zdroje

Táto štruktúra niekoľkých kôl skupinovej práce a skupinových stretnutí je inšpirovaná aktivitou „Nadväzovanie spojení“ v „Kompas“: www.coe.int/en/web/compass/making-links.

T-Kit 10 – Vzdelávacie hodnotenie v práci s mládežou, strany 51 – 56: https://pjpeu.coe.int/documents/42128013/-47261233/T-Kit_10.pdf/8d85c6ac-05e5-4715-8f43-0f9c3018772a?t=1377272318000.

Prípadová štúdia pilotného projektu mládežníckej politiky

Mesto Polithon má za cieľ vypracovať politiku sociálnej inklúzie mladých ľudí prostredníctvom digitalizácie. Sociálna inklúzia prostredníctvom digitalizácie je novou stratégiou mesta. Mesto preto v prvej fáze spúšťa niekoľko pilotných projektov a iniciatív. Dôkladné vyhodnotenie pilotných projektov a iniciatív je kľúčové pre budúci rozvoj stratégie digitalizácie pre sociálne začlenenie mladých ľudí.

Multidisciplinárny tím (zložený zo sociológov a špecialistov na digitalizáciu) identifikoval, že digitalizácia otvára mnoho nových príležitostí pre mladých ľudí v oblastiach vzdelávania, zamestnania, participácie a voľného času. Pre niektoré skupiny mladých ľudí (tých, ktorí majú málo digitálnych zručností alebo nemajú ľahký prístup na internet, migrantov alebo ľudí so zdravotným postihnutím alebo patriacich k menšinovým skupinám) však proces digitalizácie znamená, že majú čoraz menej príležitostí na vzdelávanie, zamestnanie, účasť a voľný čas. Navyše v dôsledku narastajúcej digitalizácie sociálnych služieb mesta čelia mnohým prekážkam v prístupe k veľmi relevantným a základným informáciám o bývaní, zamestnaní, zdraví, vzdelávaní a voľnočasových a kultúrnych aktivitách. Digitalizácia je pre nich začarovaný kruh vylúčenia. Navyše, pomerne často sú tieto skupiny mladých ľudí terčom nenávistných prejavov na sociálnych sieťach.

S cieľom prelomiť tento cyklus vylúčenia miestne orgány vyvinuli štyri iniciatívy a pilotné projekty, ktoré sa majú v meste spustiť.

1. Rozvoj digitálnych kompetencií pre skupiny digitálne vylúčených v partnerstve s mimovládnyimi organizáciami, ktoré s nimi pracujú – prvé kolo pilotných kurzov už bolo naplánované.
2. Vytvorenie bezplatných prístupových miest na internet v mládežníckych centrách a mládežníckych kluboch, verejných parkoch a športových centrách.
3. Sprístupňovanie základných informácií o sociálnych službách mesta v iných jazykoch a pre ľudí so zrakovým postihnutím.
4. Návrh kampane na internete a digitálnom svete ako priestor pre toleranciu a inklúziu.

Pilotné projekty budú spolufinancované národnou telefónnou spoločnosťou. Kontinuita politiky a projektov sa predpokladá, ale nie je zaručená. Zistenia monitorovania a hodnotenia budú dôležité aj pre rozhodovanie o spolufinancovaní.

Zainteresované strany

Pre uvedený prípad môžete použiť nasledujúce zainteresované strany; neváhajte však revidovať prípad a zmeňte zainteresované strany, aby lepšie zodpovedali vašej skupine a účelu aktivity vo vašom kontexte.

Mládežnícke organizácie	Mládežnícke organizácie	Mládežnícke organizácie	Mládežnícke organizácie
Miestne orgány	Miestne orgány	Miestne orgány	Miestne orgány
Expertné skupiny	Expertné skupiny	Expertné skupiny	Expertné skupiny
Sociálni pracovníci	Sociálni pracovníci	Sociálni pracovníci	Sociálni pracovníci
Zástupcovia digitálne vylúčenej mládeže	Zástupcovia digitálne vylúčenej mládeže	Zástupcovia digitálne vylúčenej mládeže	Zástupcovia digitálne vylúčenej mládeže
Telefónne spoločnosti	Telefónne spoločnosti	Telefónne spoločnosti	Telefónne spoločnosti

POUKAZOVANIE NA...

Aktivita na pochopenie toho, ako vytvoriť ukazovatele úspechu, na základe ktorých možno hodnotiť participatívne procesy a výsledky politiky.

Prehľad

Aktivita je navrhnutá tak, aby pomohla účastníkom naučiť sa a pochopiť, čo sú indikátory. Poskytuje usmerňujúce otázky o tom, ako identifikovať ukazovatele pre konkrétny príklad iniciatívy mládežníckej politiky. Účastníci majú tiež možnosť ich kriticky preskúmať a diskutovať o tom, ako kombinovať a používať rôzne typy ukazovateľov.

Kľúčové témy a koncepty

1. Ukazovatele úspechu
2. Monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby uvažovali o úlohe ukazovateľov pri hodnotení a monitorovaní procesov mládežníckej politiky
- Umožniť účastníkom identifikovať relevantné ukazovatele pre rôzne druhy hodnotenia (podľa výsledku alebo procesu) a kriticky ich preskúmať a kombinovať
- Inšpirovať účastníkov k skúmaniu možností mechanizmov participatívneho rozvoja ukazovateľov

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Uľahčujúce karty a značky.
- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.
- Tlačené alebo digitálne pracovné listy.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Podľa potreby revidujte príklad politiky, aby lepšie vyhovoval vašim vzdelávacím cieľom, záujmom účastníkov a ich kontextu
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu

Pokyny

1. Vysvetlite, že účelom tejto aktivity je naučiť sa identifikovať ukazovatele na monitorovanie a hodnotenie mládežníckej politiky. Začnite uvedením pracovnej definície ukazovateľov, typov ukazovateľov (kvantitatívnych a kvalitatívnych) spojených s rôznymi zameraniami hodnotenia (podľa výstupu a výsledku) a ich väzieb a vzťahov k stanoveným cieľom, zámerom a kontextu. Existuje mnoho možných zdrojov pre tento vstup (niekoľko tipov, kde hľadať, nájdete v časti Ďalšie čítanie).

2. Pozvite účastníkov, aby vytvorili menšie pracovné skupiny. V týchto skupinách by mali účastníci identifikovať kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele na monitorovanie a hodnotenie programu mládežníckej politiky (príklady v materiáloch). Spolu s príkladom programu mládežníckej politiky dajte skupinám vodiace otázky, ktoré by im mohli pomôcť pri identifikácii relevantných ukazovateľov. Skupiny by si mali vybrať zástupcov, ktorí na začiatku predstavia svoju prácu ostatným.

3. Zatiaľ čo skupiny pracujú, pripravte miestnosť na diskusiu formou „akvária“ (fishbowl). Keď skupiny dokončia svoju prácu, pozvite vybraných zástupcov, aby si sadli do vnútorného kruhu a predstavili identifikované indikátory. Prezentácia a nasledujúca diskusia by mali smerovať k poskytnutiu argumentov o relevantnosti predložených indikátorov vo vzťahu k cieľom programu mládežníckej politiky a plánovaným opatreniam a aktivitám. Všetky skupiny by sa mali spoločne dohodnúť na ôsmich najrelevantnejších indikátoroch. Tie by mali byť jasne zdokumentované na flipchart alebo na stene.

4. Predstavte ukazovatele z pôvodného dokumentu. Spoločne s účastníkmi porovnajte a prediskutujte pôvodné ukazovatele politiky a tie, ktoré vytvorili oni. Zdôraznite dôležitosť stanovenia jasných a merateľných ukazovateľov.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, do ktorého sa zapojili počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké boli hlavné dojmy a postrehy z práce?
- Na ktorých prvkoch bolo náročné pracovať?
- Ako ťažké je predstaviť si, ako vyzerá úspech politiky?
- Čo treba mať na pamäti pri práci na ukazovateľoch pre mládežnícku politiku?
- Aké kroky sú vo všeobecnosti možné vo vašom vlastnom kontexte, aby bol proces vývoja indikátorov participatívny?

Tipy pre facilitátorov

Vo vstupnej časti je dôležité ukázať príklady z rôznych procesov so zameraním na procesy podporujúce participatívny charakter procesov vývoja indikátora.

Navrhovaným príkladom je [fínsky národný program práce a politiky s mládežou na roky 2020 – 2023](#), ktorý bol prijatý v roku 2019 po rozsiahlych konzultáciách s mladými ľuďmi, mládežníckymi organizáciami, národnou radou mládeže, pracovníkmi s mládežou a tvorcami politik. Môžete si samozrejme vybrať iný príklad, ktorý je tiež bližšie k vášmu kontextu.

Bez toho, aby ste odhalili ukazovatele, ktoré už identifikovali niektoré časti fínskeho programu mládežníckej politiky, požiadajte skupiny, aby vypracovali kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele určitej časti, napríklad tej, ktorá sa venuje „Schopnosti mladých ľudí pre samostatný život sa zlepšia a výskyt bezdomovectva mládeže sa zníži“ (strany 21 – 22).

Poznámka: Pre ostatné časti fínskeho programu mládežníckej politiky ešte neboli definované ukazovatele.

Počas uľahčenia diskusie o akváriu av závere zdôraznite dôležitosť identifikácie ukazovateľov, ich kritického preskúmania a navrhovania alternatív v procese participatívneho monitorovania a hodnotenia. Zdôraznite, že rovnako ako pri iných aspektoch monitorovania a hodnotenia by sa ukazovatele mali identifikovať participatívnym spôsobom. Preto je dôležité, aby sa všetci aktéri zapojili do „predstavy, ako by vyzeral úspech“ a vedeli identifikovať a reálne navrhnúť ukazovatele. Napríklad mladých ľudí v tomto konkrétnom prípade môže znepokojovať aj kvalita ponúkaných cenovo dostupných bytových jednotiek – a rád by zahrnul indikátor, ktorý sa na to pozerá.

Odporúča sa, aby účastníci mali určité predchádzajúce znalosti o mládežníckej politike, možno účasťou na aktivitách v časti „Porozumenie procesu tvorby verejnej politiky“.

Variácie

Existuje niekoľko spôsobov, ako túto aktivitu spustiť. Je možné vybrať si iný príklad programu mládežníckej politiky, ktorý je relevantnejší pre kontext skupiny účastníkov, s ktorými pracujete, alebo inú časť fínskej národnej mládežníckej politiky, ktorá zapadá do tematickej oblasti bližšej vašej práci.

Ak účastníci pochádzajú z rôznych krajín, môže byť vhodné pracovať s prehľadom ukazovateľov EÚ pre mládež namiesto konkrétnej politiky. V súčasnosti existuje návrh na aktualizovaný prehľad (dashboard):

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c6f84903-bc39-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en>.

V prípade časového obmedzenia je možné aktivitu rozdeliť na dve časti.

Alternatívne môžu rôzne skupiny dostať rôzne časti programu s rôznymi cieľmi a môže im byť zverená úloha vytvoriť pre ne ukazovatele a prostredníctvom metódy World Café prezentovať a diskutovať o výsledkoch.

Návrhy na ďalšie kroky

Po tejto aktivite možno budete chcieť pokračovať v aktivitách v rovnakej sekcii, najmä v aktivite „Fakty a FAKTY“, aby ste ďalej preskúmali úlohu zberu údajov vo vzťahu k ukazovateľom politiky.

Môžete tiež navrhnúť skupine, aby išla o krok ďalej skúmaním toho, ako previesť princípy do politiky ukazovatele. Môžete pokračovať v aktivitách zo sekcie „Princípy efektívnej mládežníckej politiky“, aby ste lepšie pochopili princípy participatívnej mládežníckej politiky.

Ďalšie zdroje

Monitorovacie a hodnotiace štúdie: www.mnestudies.com/monitoring/what-indicators-and-types-indicators

Fínsky národný program práce a politiky s mládežou:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162381/OKM_2020_4.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Ako vybrať/identifikovať a zapísať ukazovatele:

www.dgmt-growingconfidence.co.za/content/how-select-identify-and-write-indicators.

Usmerňujúce otázky pre skupiny identifikujúce kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele

- Ako budem vedieť, že výsledok/výstup bol dosiahnutý alebo že v jeho dosahovaní napredujeme?
- Čo mi povie alebo poukáže na skutočnosť, že výsledok/výstup bol dosiahnutý alebo že v jeho dosahovaní napredujeme?
- Ako to bude vyzerieť, keď nastane x/y z opísaných želaných výsledkov a výstupov?
- Ak by ste sa postavili do pozície mladého človeka, pre ktorého je táto politika primárne určená, čo by bolo pre vás dôležitým ukazovateľom? Kedy by ste mali pocit, že táto politika bola úspešná?
- Ak by som bol návštevníkom tejto krajiny, čo by som videl, počul alebo čítal, čo by mi povedalo, že sa dosahuje určitý výsledok mládežníckej politiky a že výzvy v tejto oblasti boli prekonané?

Príklad z fínskej mládežníckej politiky

Schopnosti mladých ľudí pre nezávislý život sa zlepšia a výskyt bezdomovectva mládeže sa zníži (Výňatok z „Národného programu práce s mládežou a politiky mládeže 2020 – 2023: Cieľom je zabezpečiť plnohodnotný život a sociálna inklúzia pre všetkých mladých ľudí“, Fínsko 2020)

Schopnosti mladých ľudí pre samostatný život sa zlepšia a výskyt bezdomovectva mládeže sa zníži. Mladí ľudia sú jednou z cieľových skupín programu spolupráce zameraného na zníženie bezdomovectva na polovicu. Program sa bude snažiť zabezpečiť, aby mladí ľudia mali prístup k primeranému a dostupnému bývaniu a k podpore, ktorú môžu potrebovať na samostatné bývanie, vrátane poradenstva o rôznych typoch bývania, ktoré mladí ľudia potrebujú.

Opatrenia:

- Ako sa uvádza vo vládnom programe, ministerstvo životného prostredia nadviaže novú spoluprácu program na zníženie bezdomovectva na polovicu. Plány realizované zúčastnenými mestami musia riešiť bytovú situáciu mladých ľudí (potrebné bytové jednotky a podpora).
- Zlepší sa dostupnosť poradenstva a poradenstva týkajúceho sa bývania. Mladí ľudia budú prioritou pri rozširovaní poradenstva a poradenstva tak, aby pokryli všetky formy bývania.
- Servisné miesta Ohjaamo spolupracovali s Fínskym združením pre bývanie mládeže na rozvoji poradenstvo a poradenstvo súvisiace s bývaním, ktoré sú určené špeciálne pre mladých ľudí. Servisné miesta Ohjaamo budú naďalej pracovať na otázkach bývania mladých ľudí.
- V súlade s vládny programom vláda dotovala výrobu cenovo dostupného bývania a najmä sa bude podporovať výstavba bytov pre mládež a študentov. Pre mladých ľudí musia byť k dispozícii rôzne typy bývania.

Cieľová skupina: mladí ľudia vo veku 18-25 rokov

Koordinujúce ministerstvo: Ministerstvo životného prostredia

V spolupráci s: Ministerstvom sociálnych vecí a zdravotníctva, Ministerstvom spravodlivosti, Ministerstvom hospodárstva a zamestnanosti, samosprávami

Poznámka: Na zdieľanie s účastníkmi v neskoršej fáze

Indikátory:

- Počet mladých ľudí bez domova
- Počet dostupných bytov pre mladých a študentov
- Riešenie potrieb mladých ľudí v dohodách uzavretých s mestami zapojenými do programu

Fakty A FAKTY

Aktivita na preskúmanie rôznych nástrojov na zhromažďovanie údajov pri monitorovaní a hodnotení.

Prehľad

Aktivita skúma úlohu údajov pri monitorovaní a hodnotení mládežníckej politiky. Účastníci analyzujú štúdiu vplyvu a identifikujú a rozlišujú údaje zozbierané rôznymi nástrojmi. Kriticky analyzujú ich hodnotu a význam a uvažujú o tom, ako ich skombinovať, aby získali „úplný príbeh“. Osobitná pozornosť sa venuje predpokladom participatívneho výskumu a hodnotenia.

Kľúčové témy a koncepty

1. Zber dát a analýzy pri monitorovaní a hodnotení
2. Kritická analýza dát

Náročnosť: Úroveň 4

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú dve hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby uvažovali o hodnote a obmedzeniach rôznych údajov
- Umožniť účastníkom oboznámiť sa s niektorými základnými nástrojmi zberu a analýzy údajov na monitorovanie a vyhodnocovanie
- Inšpirovať účastníkov, aby kombinovali rôzne údaje pre komplexnú analýzu

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Papier A4 aspoň v dvoch rôznych farbách, lepiace papieriky v dvoch rôznych farbách a fixky.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.
- Vytlačené pracovné listy

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné na aktivitu vrátane pracovných listov
- Pripravte dva flipcharty s názvom: „Nástroje používané na zber údajov“ a „Hlavné zistenia/závery štúdie“.

Pokyny

1. Vysvetlite, že účelom tejto aktivity je preskúmať rôzne nástroje na zber údajov pri monitorovaní a hodnotení. To sa vykoná analýzou príkladu hodnotenia vplyvu.
2. Uvedte krátky úvod k téme výskumu a zberu údajov a dôležitosť údajov pre analýzu a „čítanie“ a pochopenie v danom kontexte. Vstup by sa mohol zamerať aj na dôležitosť budovania a dopĺňania štatistických údajov o rozprávanie príbehov, príklady, postrehy, svedectvá, analýzy niektorých kreatívnych produktov od mladých ľudí atď. Existuje mnoho možných zdrojov pre tento vstup (niekoľko tipov, kde hľadať, nájdete v časti Ďalšie čítanie).

3. Ukážte [video o štúdiu vplyvu Youthpass-u](#) a požiadajte účastníkov, aby si poznačili dva farebné lepiace papieriky:

- nástroje používané na zber údajov;
- hlavné zistenia/závery štúdie.

Pripojte odpovede k dvom samostatným flipchartom.

4. Rozdeľte účastníkov do menších skupín po štyroch až šiestich. Požiadajte skupiny, aby preskúmali prepis videa (pozri pracovný list) a pomocou flipchartu so zisteniami (vytvorenými v predchádzajúcom kroku) si zaznamenali:

- zistenia založené na kvantitatívnych údajoch (respondenti/štatistiky);
- zistenia založené na kvalitatívnych údajoch (rozhovory/zámerné skupiny).

požiadajte každú skupinu, aby zapísala tieto zistenia na rôzne farebné hárky papiera A4.

5. Pomocou dvoch rôznych plôch na podlahe zostavte hárky formátu A4 s popisom každého z dvoch druhov zistení: kvantitatívneho a kvalitatívneho. Prečítajte si ich a požiadajte účastníkov, aby sa zúčastnili tichej interakcie. Mali by jednotlivito identifikovať a zapísať na rôzne farebné lepiace papieriky hodnotu a obmedzenia každého z dvoch typov zistení.

6. Keď všetci dokončia písanie na svoje lepiace štítky, pozvite ich, aby vytvorili náhodné pracovné skupiny pre každé kolo otázok, ktoré bude nasledovať.

- Ako sa v analýze kombinujú rôzne druhy údajov? (Štatistické údaje, ktoré poskytujú celkový obraz; výsledky rozhovorov alebo reflexných skupín, ktoré poskytujú konkrétne poznatky)
- Vzhľadom na to, že toto je len zhrnutie hodnotenia vplyvu, chýbajú vám nejaké dôležité údaje alebo analýzy?
- Okrem nástrojov použitých v tejto štúdiu vplyvu, viete si spomenúť na nejaké ďalšie nástroje? Aký druh údajov by ste chceli s nimi zbierať?
- Sú rôzne nástroje na zber údajov podľa vašich skúseností zmysluplne kombinované pri monitorovaní a hodnotení politického cyklu?

7. Prezентуйте infografiku a [kontrolný zoznam](#) vypracovaný Partnerstvom mládeže EÚ a Rady Európy a diskutujte o mechanizmoch participatívneho výskumu v politike mládeže s príkladmi z niekoľkých európskych postupov.

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké boli hlavné dojmy a postrehy z práce?
- Na ktorých prvkoch bolo náročné pracovať?
- Aké dôležité je snažiť sa o „úplný príbeh“ pre pochopenie vplyvu politiky?
- Kto môže a mal by byť zapojený do výskumnej práce s cieľom získať komplexný, realistický a overený obraz o výskume mládežníckych politík a opatrení?
- Aké mechanizmy existujú vo vašom kontexte na podporu participatívneho výskumu a zapojenia sa do monitorovania a hodnotenia politiky?

Tipy pre facilitátorov

V dobrom aj v zlom sú nástroje na zber údajov dosť štandardizované (dotazníky, rozhovory, fokusové skupiny). Na jednej strane je dôležité sa v nich vyznať a vedieť ich používať a hodnotiť a na druhej strane byť otvorený kreativite a „novým“ či kreatívnym nástrojom zberu dát (ako je rozprávanie príbehov, analýza digitálnych testov, produkty alebo audiovizuálny materiál). Venujte tomu pozornosť prii záverečnej diskusii.

Variácie

Ako modifikáciu aktivity by ste mohli účastníkom ponúknuť možnosť využiť príklady výskumov/štúdií uskutočnených v oblasti mládežníckej politiky, ktorá sa ich priamo dotýka. Mohli by hľadať akékoľvek alternatívne spôsoby zberu údajov, ich analýzy alebo práce s nimi (ako sú digitálne nástroje, kreatívne prostriedky, nové ciele alebo nové nástroje). Ak vaša skupina vykonala aktivitu „Poukazovanie na...“, môžete im tiež ponúknuť možnosť pracovať

s ukazovateľmi, ktoré určili, a navrhnuť, ktoré nástroje na zber údajov by fungovali najlepšie na zhromažďovanie relevantných údajov a dôkazov v súvislosti s týmito ukazovateľmi.

Ak účastníci pochádzajú z rôznych krajín, môže byť zaujímavé použiť údaje a štúdie o programoch na európskej úrovni. V tomto prípade je možné použiť aj materiály z RAY (Research-based Analysis and Monitoring of European Youth Programmes), Eurobarometer a Youth Wiki.

Návrhy na ďalšie kroky

Jedným z posledných krokov môže byť aj motivácia a podpora účastníkov, aby svoje zistenia a návrhy posielali relevantným zainteresovaným stranám v ich kontexte.

Môžete tiež pozvať účastníkov, aby sa viac zapojili do participatívnej mládežníckej politiky preskúmaním aktivít v sekcii „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“.

Ďalšie zdroje

Základné nástroje na zber údajov: www.intrac.org/wpcms/wp-content/uploads/2017/01/Basic-tools-for-data-collection.pdf.

Vplyv Youthpass-u: www.youthpass.eu/en/about-youthpass/youthpass-impact-study/.

Zapojenie výskumníkov pre mládež: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/61020757/YKF-20-Engaging+-researchs.pdf/54fcd607-ab8d-2338-e4a3-92aff31e3ddc>.

Analýza a monitorovanie európskych mládežníckych programov na základe výskumu: www.researchyouth.net.

Zapojenie výskumníkov mládeže: Kontrolný zoznam na začatie výskumného projektu o mládeži : https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/68652422/Mireille_INFOGRAPHIC+07_Engaging-Youth-Researchers_HR+%281%29.pdf/561cba6a-5aa0-6225-00f7-50c1085a7d9a

Vplyv Youthpass - u

Osobnostný rozvoj a zamestnateľnosť mladých ľudí a uznanie práce s mládežou
(Prepis videa)

Úvod do Youthpass-u

Youthpass je európsky nástroj uznávania pre neformálne a informálne vzdelávanie v práci s mládežou. Pomáha identifikovať a dokumentovať výsledky vzdelávania z činností podporovaných mládežníckymi programami EÚ. Od spustenia pasu mládeže v roku 2007 mal tri úzko prepojené úlohy:

- nástroj na uznávanie, ktorý pozostáva z množstva certifikátov pre určité typy činností práce s mládežou;
- veľký dôraz na systematickú reflexiu procesu učenia a výsledkov v projektoch mládeže, známych ako proces pasu mládeže;
- stratégiu, ktorej cieľom je posilniť uznávanie neformálneho a informálneho vzdelávania a práce s mládežou.

Od jeho uvedenia na trh v júli 2007 až do jeho uzavretia v roku 2012 bolo vygenerovaných viac ako 200 000 certifikátov Youthpass, pričom počet v priebehu rokov neustále rastie. Uplatnil sa v približne 20 000 projektoch približne 10 000 organizáciami.

Ciele hodnotenia vplyvu

Vyhodnotiť vplyv, ktorý mal Youthpass na ľudí a organizácie zúčastňujúce sa na programoch EÚ pre mládež. Štúdia vplyvu pasu mládeže bola vykonaná v rokoch 2012 a 2013. Pomocou týchto štúdií sa preskúmalo niekoľko problémov:

- ako Youthpass ovplyvnil povedomie a procesy učenia sa;
- aký vplyv to malo na perspektívy zamestnania a vzdelávania mladých ľudí;
- či a ako to ovplyvnilo uznanie a kvalitu práce s mládežou.

Nástroje

Na posúdenie vplyvu boli organizátorom projektov Mládež v akcii a účastníkom týchto projektov z celej Európy zaslané online prieskumy. Na dotazníky odpovedalo spolu 1 143 účastníkov a 741 organizácií a okrem prieskumov sa uskutočnili aj skupinové rozhovory s cieľom hlbšie pochopiť názory príjemcov a iných odborníkov v oblasti mládeže.

Výsledky – zistenia

Ako pravdepodobne najvýznamnejšia časť Youthpass, rozhovory zdôraznili dôležitosť sebareflexie sledovanej v procese učenia. Youthpass bol uznaný ako nástroj, ktorý pomáha ľuďom myslieť a učiť sa špecifickým spôsobom. Preto podpora reflektívneho učenia a sebariadeného učenia viedla všetky typy respondentov k názoru, že vyplnenie sebahodnotenia certifikátu Youthpass rozšírilo povedomie účastníkov o tom, čo je učenie a ich vlastné učenie. Youthpass im tiež pomohol stať sa zodpovednejšími za vlastné učenie.

Youthpass bol chápaný aj ako cenný dokument pre zoznam kompetencií získaných v projekte.

Respondenti uviedli, že používanie rámca ôsmich kľúčových kompetencií pomohlo účastníkom opísať, čo sa naučili – 85 % súhlasilo. Podobné percento súhlasilo s tým, že osem kľúčových kompetencií pomohlo účastníkom vykonať sebahodnotenie.

V rozhovoroch sa osobitne zdôraznilo, že rozvoj sociálnych zručností, ktoré sa väčšinou neuznávajú vo formálnom vzdelávaní, má svoje miesto v pase mládeže. Sebahodnotiacia časť Youthpass však môže byť tiež vnímaná ako náročná. Opýtaní pracovníci s mládežou zdôraznili potrebu poskytnúť podporu mentorom účastníkov a dôležitosť toho, aby pracovníci s mládežou pomáhali mladým ľuďom porozumieť konceptu kľúčových kompetencií a nájsť správne slová na opis ich učenia a kompetencií. Úloha pracovníkov s mládežou, školiťelov, mentorov a koučov je považovaná za kľúčovú pre uľahčenie celého vzdelávacieho procesu.

V niektorých krajinách bola otázka, ako veľmi sa oceňuje samotné sebahodnotenie mimo oblasti mládeže. Preto môže byť potrebné viac informácií o hodnote sebahodnotenia. V rozhovoroch bolo zdôraznené, že schopnosť reflektovať svoje učenie a vyjadriť to slovami je pre mladých ľudí dôležitou kompetenciou. To tiež zvyšuje šance mladých ľudí uspieť v iných oblastiach, ako je formálne vzdelávanie a zamestnanie.

Ako Youthpass prispieva k vzdelávaniu a pracovným príležitostiam mladých ľudí?

Veľká väčšina respondentov považovala Youthpass za potenciálne nápomocný pri uchádzaní sa o stáž alebo stáž, učňovskú prípravu alebo odbornú prípravu alebo prácu. Viac ako 40 % videlo potenciálne využitie aj pre aplikácie vo vysokoškolskom vzdelávaní a pri zakladaní firmy. Došlo k zaujímavému vzoru: zástupcovia organizácií boli pozitívnejšie pri zvyšovaní šancí na úspech s malou pomocou Youthpass ako účastníci. Aj pri odpovediach na otázky boli sebavedomejší. Niektorí respondenti považovali Youthpass za dôležitý doplnok k životopisu, pretože zamestnávateľia čoraz viac uznávajú hodnotu zručností získaných pri práci s mládežou ako doplnkovú k tomu, čo sa človek učí v škole. Zároveň by chceli, aby bol Youthpass lepšie známy medzi zamestnávateľmi a vysokými školami.

Mal však Youthpass vplyv na kvalitu a uznanie práce s mládežou?

Reflexia, integrálna súčasť procesu Youthpass, bola v rozhovoroch najčastejšie spomínaná ako prvok ovplyvňujúci prácu organizácií. Pred pasom mládeže ešte prebiehala reflexia a hodnotenie. Vďaka Youthpassu sa to stalo štruktúrovanejším, pozitívnejšie hodnoteným a premyslenejším. Reflexia je sofistikovanejšia, ako uviedla jedna skupina. Organizácie potvrdili, že Youthpass pomáha zvyšovať uznanie práce s mládežou a hodnotu projektu pre účastníkov. Prispelo to aj ku kvalite projektu a pomohlo ľuďom uvedomiť si alebo použiť nové metódy vo svojej práci. Väčšina účastníkov tiež súhlasila s tým, že Youthpass im pomohol komunikovať o dôležitosti neformálneho vzdelávania. Zvýšilo povedomie o úspechoch projektu a v mnohých prípadoch pomohlo prispôbiť projekt podľa vzdelávacích potrieb skupiny. V rozhovoroch sa uvádzalo, že Youthpass je považovaný za akýsi symbol na podporu neformálneho vzdelávania, ako aj za nástroj, ktorý má ľudí prinútiť prehodnotiť, čo znamená neformálne vzdelávanie. Považuje sa za dôležitý aktivátor diskusií o kvalite práce s mládežou.

Konečné závery

Youthpass má teda hodnotu ako vzdelávací nástroj. Podporuje kompetenciu učiť sa a zvyšuje povedomie o učení. Pomáha opísať, čo sa človek naučil v projekte Mládež v akcii, zlepšuje kvalitu mládežníckych projektov zameraním sa na vzdelávacie procesy a výsledky a zvyšuje uznanie práce s mládežou tým, že zviditeľňuje vplyv práce s mládežou. Youthpass je tiež vnímaný ako prostriedok na zlepšenie prístupu mladých ľudí na trh práce ak ďalšiemu vzdelávaniu, v neposlednom rade tým, že umožňuje mladým ľuďom lepšie vysvetliť svoje zručnosti a kompetencie.

6, 8, 10, 11...

Aktivita na preskúmanie nástrojov na hodnotenie politiky vyvinutých na európskej úrovni

Prehľad

V tejto aktivite sa účastníci učia skúmať a chápať existujúce nástroje hodnotenia politiky a princípy participatívnej politiky, ktoré sú ich základom. Poskytuje priestor a nástroje na hodnotenie politik a na učenie sa, ako sa to dá dosiahnuť pomocou rôznych nástrojov. Zdieľanie výsledkov sebahodnotenia pomáha účastníkom nájsť mechanizmy a postupy, ktoré ich môžu podporiť pri zlepšovaní participačných praktík.

Kľúčové témy a koncepty

1. Nástroje hodnotenia politiky mládeže
2. Normy a princípy efektívnej mládežníckej politiky
3. Úloha zainteresovaných strán pri hodnotení politiky

Náročnosť: Úroveň 3

Veľkosť skupiny: Celková veľkosť skupiny môže byť taká veľká, ako je potrebné, aby vyhovovala vzdelávaciemu kontextu, v ktorom sa aktivita realizuje. Optimálne v rozsahu 15-30 účastníkov.

Čas : Optimálny navrhovaný časový rámec pre aktivitu sú tri hodiny.

Ciele

- Podporiť účastníkov, aby uvažovali o úlohe a potrebách hodnotenia politik a štandardov/princípov efektívnej mládežníckej politiky
- Umožniť účastníkom oboznámiť sa s rôznymi nástrojmi a procesmi podporujúcimi sebahodnotenie mládežníckej politiky
- Inšpirovať účastníkov, aby analyzovali existujúce postupy mládežníckej politiky v ich vlastnom kontexte a diskutovali o možných zlepšeniach so zameraním na zvýšenie úrovne účasti zainteresovaných strán na politických procesoch

Materiály a technická príprava

- Flipcharty/stena, kde je možné zdokumentovať všetku prácu.
- Lepiaca páska alebo iný spôsob pripevnenia papierov na stenu/flipchart.
- Pripojenie k internetu, zariadenia na pripojenie a zariadenia na premietanie.
- Vytlačené materiály/odkazy na nástroje hodnotenia.
- Pripravené vizuály pre váš vstup.

Pred aktivitou

- Prečítajte si „základy témy“ v tejto časti
- Pripravte si materiály potrebné pre aktivitu vrátane pracovných listov s nástrojmi na hodnotenie politiky

Pokyny

1. Otvorte stretnutie tým, že požiadate skupinu, aby sa podelila o svoje znalosti o niektorom z nástrojov na hodnotenie politik, ktoré poznajú alebo používali. Doprajte ľuďom čas na zdieľanie skúseností. Požiadajte ich, aby vytvorili malé diskusné skupiny, ktoré budú premýšľať o 10 dôvodoch/príkladoch pridanej hodnoty hodnotenia politik. Po uplynutí určených piatich minút vyzvite diskusné skupiny, aby svoje poznatky prezentovali pred celou skupinou, pričom budú uvádzať jeden dôvod naraz a vy ich budete zapisovať na flipchart. Ak viac skupín uvedie ten istý dôvod/pridanú hodnotu, označia to len a nebudú ho opakovať, keď budú na rade so svojím zdieľaním.
2. Prezentovať nápady týkajúce sa hodnotenia mládežníckej politiky, noriem, kritérií, nástrojov a mechanizmov na európskej úrovni a uviesť príklady z národných úrovní. Podrobnejšie predstavte nástroje hodnotenia

z Rady Európy, Európskeho fóra mládeže a ďalších partnerov (pozrite si „základy témy“ v tejto časti).

3. Povedzte účastníkom, že v tejto fáze budú pracovať individuálne pomocou jedného z prezentovaných nástrojov hodnotenia (odkazy na nástroje sú k dispozícii v ďalších zdrojoch), aby preskúmali politiku týkajúcu sa mládeže na ich národnej alebo regionálnej úrovni. Požiadajte účastníkov, aby si vybrali nástroj, ktorý sú ochotní a motivovaní vyskúšať na toto cvičenie.
4. Po vykonaní individuálnej práce na hodnotení politiky účastníci pracujú s rovnakými nástrojmi sa spojili, aby sa podelili o svoje úvahy/hodnotenia a diskutovali:
 - podobnosti a rozdiely v hodnotení rovnakých oblastí;
 - ich chápanie a interpretácia kritérií/štandardov;
 - dôkazy/merania použité ako základ pre určité stanoviská;
 - aspekty, ktoré poskytujú príležitosti a podporu pre procesy participatívnej politiky;
 - poznatky z procesu hodnotenia;
 - nápady na opatrenia na zlepšenie jedného alebo druhého aspektu politickej práce (aj s využitím odporúčaní zo samotných nástrojov).
5. Po uplynutí času požiadajte skupiny, aby sa vrátili a podelili sa o hlavné kľúčové body z diskusií v malých skupinách. Vyzvite ich tiež, aby sa podelili o akékoľvek obmedzenia, ktoré identifikovali s týmito nástrojmi, ak nejaké existujú, a o tom, ako by sa mohli potenciálne zlepšiť. Diskusiu zakončíte krátkou prezentáciou o podpore, ktorá je k dispozícii na zlepšenie mládežníckej politiky (od Rady Európy, EÚ, Partnerstva mládeže medzi EÚ a Radou Európy, Európskeho fóra mládeže atď.).

Záverečná diskusia

Začnite diskusiu o procese, ktorým prešli počas aktivity. Môžete položiť nasledujúce otázky.

- Aké boli vaše hlavné zistenia a postrehy po práci s nástrojmi hodnotenia?
- Nakoľko je to relevantné pre váš kontext a čo je potrebné na použitie týchto druhov podporných zdrojov na zlepšenie politiky na miestnej/regionálnej/národnej/európskej úrovni?
- Aké by mohli byť pre vás možné ďalšie kroky, pokiaľ ide o používanie/šírenie nástrojov vyskúšaných počas stretnutia?

Tipy pre facilitátorov

Buďte pripravení vyzvať a podporiť účastníkov, aby zostavili dlhší zoznam dôvodov na hodnotenie mládežníckej politiky. Niektoré príklady môžu byť: vytvorenie vlastníctva; zvýšiť povedomie a pochopenie mládežníckej politiky; objavovať spôsoby, ako sa zlepšiť; plánovať opatrenia súvisiace s politikou; plánovať a identifikovať reformy a spôsoby úpravy politík na dohodnutý štandard; zhodnotiť svoje vlastné zdroje a osvedčené postupy; vytvoriť základ pre meranie pokroku v čase; identifikovať zdroje na zmenu politiky.

Variácie

Rôzne fázy aktivity možno použiť aj ako samostatné aktivity alebo sériu aktivít v jednom súbore. Je tiež možné použiť iné hodnotiace nástroje, použiť rovnaký pre celú skupinu alebo použiť rôzne nástroje, ale potom vytvoriť skupiny na základe rôznych charakteristík, a nie iba na základe výberu nástroja (ako je región/krajina, sektor, ktorý účastníci zastupujú alebo náhodný výber).

Návrhy na ďalšie kroky

Jedným z posledných krokov môže byť aj motivácia a podpora účastníkov, aby zdieľali svoje zistenia v rámci svojich sietí a s príslušnými zainteresovanými stranami v ich kontexte.

Môžete tiež pozvať účastníkov, aby sa po posúdení a pochopení, kde môžu byť potrebné zlepšenia, viac zapájali do participatívnej mládežníckej politiky preskúmaním aktivít v sekcii „Vízia zmeny v oblasti mládežníckej politiky“.

Ďalšie zdroje

Nástroj Rady Európy na sebahodnotenie pre politiku mládeže: <https://rm.coe.int/self-assessment-tool-for-youth-policy-english/16808d76c5>.

Osem štandardov pre kvalitnú mládežnícku politiku: <http://tools.youthforum.org/8-standards/>.

Jedenásť ukazovateľov (národnej) mládežníckej politiky: www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/CouncilofEurope_indicators.pdf.

Nástroj na hodnotenie účasti detí: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806482d9>.

Kapitola 5

Záver

Jedným zo špecifických aspektov mládežníckych politík je, že sú pravdepodobne jednou z najviac medziodvetvových politík, ktoré existujú. Oblasť mládežníckej politiky je totiž miesto, kde sa stretáva a prekrýva väčšina ostatných politických oblastí: vzdelávanie, sociálne záležitosti, zamestnanosť, zdravie, bývanie, voľný čas, reprodukčné a duševné zdravie, rodová rovnosť, antidiskriminácia, šport, bezpečnosť, životné prostredie, mobilita, inklúzia, problémy vidieka a miest, kultúra, práva a prístup k nim, a bezpečnosť. Aby bolo možné sa orientovať a pracovať v rámci tohto širokého spektra prekrývajúcich sa záujmov, potrieb a očakávaní, mládežnícka politika musí byť všestranná a schopná vyhovieť všetkým.

Aby bola mládežnícka politika kompetentná vysporiadať sa so širokou škálou vznikajúcich a vždy dynamicky sa meniacich skutočností a potrieb, musí nájsť spôsoby, ako zostať aktuálna, byť založená na informáciách z terénu a zostať v úzkom kontakte s ľuďmi, pre ktorých je politika určená. Len tak má politika šancu zostať relevantná a zameraná na podporu blahobytu a rozvoja mladých ľudí.

Vždy existoval stereotypný názor, že mladých ľudí politika nezaujíma. V skutočnosti aktivizmus a dobrovoľníctvo v posledných rokoch ukázali, že to nemusí byť správny predpoklad. Mladí ľudia možno nechodia voliť v takej miere ako iné skupiny spoločnosti a dochádza k poklesu volebnej účasti, no záujem o celospoločenské témy stúpa. O politiku je väčší záujem, ale spôsoby, ako sa zapojiť, ovplyvniť, vyjadriť názory a prevziať zodpovednosť, sa zmenili a integrovali iné spôsoby politickej aktivity (Rada Európy 2017a). Táto realita mladých ľudí, ktorí sa skutočne viac zaujímajú o politiku a informovanosť o tom, čo sa deje, tvorí ideálny základ pre dialóg a zmysluplnú účasť. Otázkou je, do akej miery je oblasť tvorby politiky otvorená akceptovaniu, uznávaniu a integrácii rôznych foriem zapojenia mládeže do postupov tvorby politiky?

Účasť je jedným z predpokladov efektívnej tvorby politiky. Účasť vytvára vlastníctvo tých, pre ktorých sú politiky vytvorené; poskytuje tiež lepšie znalosti a umožňuje ľuďom, ktorých sa politika týka, poradiť pri správnom výbere.

Prístupy, princípy, praktiky, mechanizmy, nástroje a odborné znalosti sú zavedené na rôznych úrovniach tvorby politiky, od lokálnej až po globálnu úroveň. Poznatky o prekážkach, ktoré bránia plnému a zmysluplnému zapojeniu, budovaniu dlhodobých, plodných, naplňajúcich vzťahov a spoločnej práci medzi tvorcami politík a tými, ktorých sa politika dotýka, sa neustále zhromažďujú, analyzujú a zdieľajú v teréne v mnohých kontextoch.

Na teoretickej úrovni existujú poznatky a pochopenie toho, ako môžu a mali by fungovať participatívne mládežnícke politiky. Hlavnou otázkou je, ako zabezpečiť, aby sa tieto poznatky každodenne uvádzali do praxe a ako zostali efektívne, dynamické, aktualizované, špecifické a založené na potrebách a ako podporovali dialóg so všetkými.

Referencie

- Allegretti G. (2014), "Participatory democracies: a slow march toward new paradigms from Brazil to Europe?", Cities into the Future, available at: http://classiques.uqac.ca/contemporains/allegretti_giovanni/participatory_democracies/participatory_democracies.pdf, accessed on 1 August 2022.
- Arundel R. and Ronald R. (2016), "Parental co-residence, shared living and emerging adulthood in Europe: semi-dependent housing across welfare regime and housing system contexts", *Journal of Youth Studies* Vol. 19, No. 7, pp. 885-905.
- Bessant J. (2003), "Youth Participation: A New Mode of Government", *Policy Studies* Vol. 24, No. 2/3, pp. 87-100.
- Bricocoli M. and Sabatinelli S. (2016), "House sharing amongst young adults in the context of Mediterranean welfare: The case of Milan", *International Journal of Housing Policy*, Vol. 16, No. 2, pp. 184-200.
- Cabannes Y. (2004), "Participatory budgeting: a significant contribution to participatory democracy", *Environment & Urbanization*, Vol. 16, No. 1, pp. 27-46.
- CARE (2020), Social Analysis and Action Global Implementation Manual: www.fsnnetwork.org/sites/default/files/SAA_Toolkit_FINAL.pdf, accessed on 1 June 2022.
- Child Participation Assessment Tool: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806482d9>, accessed on 1 June 2022.
- Coleman S. (2008), "Doing IT for Themselves: Management versus Autonomy in Youth E-Citizenship", in *Civic Life Online: Learning How Digital Media Can Engage Youth* (pp. 189-206), MIT Press, Cambridge.
- Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe (2021), "Rejuvenating Politics" initiative leaflet.
- Council of Europe, Co-Management: www.coe.int/en/web/youth/co-management, accessed on 11 August 2022.
- Council of Europe, Implementation of National Youth Policy Training Module for National and Municipal Civil Servants: <https://rm.coe.int/168070b534>, accessed on 11 August 2022.
- Council of Europe, Multilateral support measures, www.coe.int/en/web/youth/multilateral-measures, accessed on 11 April 2022.
- Council of Europe self-assessment tool for youth policy: www.coe.int/en/web/youth/youth-policy-self-assessment-tool, accessed on 12 June 2022.
- Council of Europe Youth Policy support: www.coe.int/en/web/youth/support, accessed on 11 July 2022.
- Council of Europe Youth Portal: www.coe.int/en/web/youth, accessed on 11 August 2022.
- Council of Europe Youth Work Portfolio: www.coe.int/en/web/youth-portfolio/home, accessed on 3 July 2022.
- Council of Europe (2007), Siurala L., A European framework for youth policy.
- Council of Europe (2008), Resolution CM/Res(2008)23 on the youth policy of the Council of Europe.
- Council of Europe (2015a), Access of young people from disadvantaged neighbourhoods to social rights, Recommendation CM/Rec(2015)3 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe, accessed on 5 March 2022.
- Council of Europe (2015b), "Have your say!" Manual on the revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life: <https://rm.coe.int/16807023e0>, accessed on 15 May 2022.
- Council of Europe (2015c), revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life, Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe, <https://rm.coe.int/0900001680702408>, accessed on 12 June 2022.
- Council of Europe (2017a), New and innovative forms of youth participation in decision-making processes: <https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>, accessed 22 November 2022.

Council of Europe (2017b), Report of the 2017 Summer University: <https://rm.coe.int/report-2017-summer-university/1680751874>, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe (2018a), Reference Framework of Competences for Democratic Culture: www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/, accessed on 11 August 2022

Council of Europe (2018b), The Council of Europe and Youth Policy: support, assistance and resources for youth policy development in member states: <https://rm.coe.int/the-council-of-europe-and-youth-policy/2/1680923f0d>, accessed on 12 March 2022.

Council of Europe (2020a), Compass: manual for human rights education with young people: www.coe.int/en/web/compass, accessed on 1 August 2022.

Council of Europe (2020b), Youth Sector Strategy 2030, "Engaging young people with the Council of Europe's values".

Council of Europe and European Commission (n.d.), Lifestyles and living conditions policy framework: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/lifestyles-and-living-conditions>, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe and European Commission (2007), T- Kit 10, Educational Evaluation in Youth Work: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/t-kit-10-educational-evaluation-in-youth-work>, accessed on 11 May 2022.

Council of Europe and European Commission (2014), "Life is cross-sectoral. Why shouldn't youth policy be?", Nico M.: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261653/Life+is+cross+sectoral-Nico-2014.pdf/39468800-2096-4ff0-8138-4db46e6c3f31>, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe and European Commission (2017), Needles in haystacks: finding a way forward for cross-sectoral youth policy, Youth Knowledge #21: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Needles%20In-Haystacks-WEB.pdf/b63de6f1-9dd6-66e6-9493-d1ed7aed6ec3>, accessed on 18 April 2022.

Council of Europe and European Commission (2018), Insights into youth policy governance, Youth Partnership: https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe and European Commission (2019a), Youth Policy Essentials: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/Youth+Policy+Essentials+-updated.pdf/92d6c20f-8cba-205f-0e53-14e16d69e561>, accessed on 13 March 2022.

Council of Europe and European Commission (2019b), Youth Research: The Essentials: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/Youth+Research+Essentials-web.pdf/aa98768c-8868-50bd-e287-af4f4b994537>, accessed on 11 March 2022.

Council of Europe and European Commission (2020a), Insights into youth policy evaluation, Youth Partnership: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/083920-Insights-YPE-WEB.pdf/9fb49708-466b-54be-ffa7-195a1893d99a>, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe and European Commission (2020b), Youth worker education in Europe: policies, structures, practices, Youth Knowledge #26: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Web-PREMS-051920-Education-of-youth-workers-in-Europe.pdf/484a2b36-7784-d953-bfc4-2a34c988e854>, accessed on 11 August 2022.

Council of Europe and European Commission (2021a), About time! A reference manual for youth policy from a European perspective, Youth Knowledge #28: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261623/Youth+policy+manual+2021+WEB.pdf/32a8859d-ee44-cbb8-016b-0aa3928a4c99>, accessed on 15 May 2022.

Council of Europe and European Commission (2021b), Insights into youth knowledge networks and resources in Europe: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/105305579/068121-Insights+youth+research.pdf/a61c45d5-97a8-de54-648c-dad5845f82d4>, accessed on 9 August 2022.

Dalton R. J. (2004), *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*, Oxford University Press, Oxford.

Dammann O. (2019), "Data, Information, Evidence, and Knowledge: A Proposal for Health Informatics and Data Science", *Online J Public Health Inform.* 5 Mar 2019, 10(3):e224. doi: 10.5210/ojphi.v10i3.9631.

Davis J. M. (2002), "Reconstructing 'Health Promotion' with Children and Young People: Practical Examples of Enabling Children and Young People to Change Policies and Services in Canada, England, Scotland and Australia", *European Conference: Reducing Social Inequalities in Health among Children and Young People*, Ministry of the Interior and Health, Copenhagen.

Democracy Reloading project: <https://democracy-reloading.eu/>, accessed on 11 July 2022.

Democracy workshop: www.parlament.gv.at/en/experience/youth-and-parliament/democracy-workshops, accessed on 27 June 2023.

Deterding S. (2014), "Ambiguity of games: histories and discourses of a gameful world", in Walz S. P. and Deterding S. (eds) (2014), *The Gameful World*, MIT Press Cambridge, Massachusetts and London.

DGMT, Growing Confidence, How to select/identify and write indicators: www.dgmt-growingconfidence.co.za/content/how-selectidentify-and-write-indicators, accessed on 10 May 2022.

Diamond L. (2019), "The Road to Digital Unfreedom: The Threat of Postmodern Totalitarianism", *Journal of Democracy*, Vol. 30, No 1, pp. 20-24.

Dye T. R. (1972), *Understanding Public Policy*, Englewood Cliffs, NJ.

EU–Council of Europe Youth Partnership, Coyote magazine issue 32: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/coyotemagazine/issue-32>, accessed on 5 August 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, Glossary on youth: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/glossary>, accessed on 8 April 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, MOOC Essentials of youth policy: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/online-course-on-youth-policy>, accessed on 11 August 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, "Shaping youth policy in practice: a capacity-building project for strengthening youth policy, 2019-2020": <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/shaping-youthpolicy-in-practice-2019-20>, accessed on 7 August 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, Triangle of policy making: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youthpartnership/essentials>, accessed on 12 June 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, Young people's social rights: access to housing and coworking trends: www.youtube.com/watch?v=b_LZBRNPAbc, accessed on 11 August 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership, Youth Policy: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/policy>, accessed on 11 August 2022.

EU–Council of Europe Youth Partnership (2020), Șerban A., Lonean I. and Moxon D., "Engaging Youth Researchers: A guide for policy makers and practitioners".

EU Dashboard, Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/eu-dashboard>, accessed on 11 August 2022.

European Commission, Youthpass Impact Study: www.youthpass.eu/en/about-youthpass/youthpass-impactstudy/, accessed on 2 May 2022.

European Commission (2021), Petkov S., Proposal for an updated dashboard of EU Youth indicators, Final report: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c6f84903-bc39-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en>, accessed on 11 August 2022.

European Union, Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union Official Journal 115, 9 May 2008, pp. 120-121: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12008E165>, accessed on 11 August 2022.

European Union (2012), Official Journal of the European Union, C 326/13: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>, accessed on 11 August 2022.

European Union (2018), Official Journal of the European Union, C456/1.

European Youth Forum: www.youthforum.org/, accessed on 1 March 2022.

European Youth Forum, "European Youth, Claim Your Rights!", Report of the European Youth Forum Expert Group on Youth Rights: <https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/Claim-YourRights.pdf>, accessed on 13 August 2022.

European Youth Forum, "8 Standards for a quality youth policy": <http://tools.youthforum.org/8-standards/>, accessed on 10 April 2022.

European Youth Forum (2012), Policy Paper on Youth Rights: <https://tools.youthforum.org/policy-library/wpcontent/uploads/2021/04/Policy-Paper-on-Youth-Rights.pdf>, accessed on 12 August 2022.

European Youth Forum (2016), A toolkit on quality standards for youth policy, <https://www.youthforum.org/news/toolkit-on-quality-standards-for-youth-policy> accessed on 11 August 2022.

European Youth Portal: https://europa.eu/youth/get-involved/eu-youth-dialogue/previous-eu-youth-dialogue-consultations_en, accessed on 11 August 2022.

European Youth Portal, EU Youth Dialogue: https://europa.eu/youth/get-involved/eu-youth-dialogue/what-is-eu-youth-dialogue_en, accessed on 2 May 2022.

Farthing R. (2012), "Why Youth Participation? Some Justifications and Critiques of Youth Participation Using New Labour's Youth Policies as a Case Study", *Youth & Policy*, September: www.youthandpolicy.org/wp-content/uploads/2017/06/farthing_why_youth_participation.pdf, accessed on 5 July 2022.

Finnish National Youth Work and Policy Programme: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162381/OKM_2020_4.pdf?sequence=1&isAllowed=y, accessed on 12 August 2022.

Freeman R. (2009), "What is 'Translation'?", *Evidence and Policy*, Vol. 5, No. 4, pp. 429-47: <https://doi.org/10.1332/174426409X478770>.

Gailius Ž., Malinauskas A., Petkauskas D. and Ragauskas L., *Handbook For People Working With Youth Groups: Non-Formal Education Practice In Lithuania*, Vilnius, ISBN 978-9955-9781-1-4.

Gal T. (2017), "An ecological model of child and youth participation", *Children and Youth Services Review* No. 79, pp. 57-64: <https://ssrn.com/abstract=3539970>, accessed on 13 August 2022.

Gaventa J. (2006), "Triumph, Deficit or Contestation? Deepening the 'Deepening Democracy' Debate", *Institute of Development Studies, IDS Working Paper 264*.

Generation Rent: www.generationrent.org, accessed on 14 August 2022.

Gough I. (2016), "Welfare states and environmental states: a comparative analysis", *Environmental Politics*, Vol. 25, No. 1, pp. 24-47: <https://doi.org/10.1080/09644016.2015.1074382>, accessed on 15 August 2022.

Guba E. (1984), "The effect of definitions of policy on the nature and outcomes of policy analysis", *Educational Leadership* No. 42, pp. 63-70.

Hart R. (1992), *Children's participation from tokenism to citizenship*, UNICEF, Innocenti Research Centre, Florence 1992.

INTRAC (2017), Basic tools for data collection: www.intrac.org/wpcms/wp-content/uploads/2017/01/Basic-tools-for-data-collection.pdf, accessed on 15 August 2022.

Lansdown G. (2001), "Promoting Children's Participation in Democratic Decision-Making", UNICEF, Innocenti Insight: www.unicef-icdc.org/publications/pdf/insight6.pdf, accessed on 3 December 2021

Lerner J. (2014), *Making Democracy Fun: How Game Design Can Empower Citizens and Transform Politics*, MIT Press, Cambridge, MA.

Loader B. (ed.) (2007), *Young Citizens in the Digital Age: Political Engagement, Young People and New Media*, Routledge, Abingdon.

Mackay M. and Shaxton L. (2011), "Understanding and Applying Basic Public Policy Concepts": www.academia.edu/10186636/Understanding_and_Applying_Basic_Public_Policy_Concepts, accessed on 13 August 2022.

McKee K., Soaita A. M. and Hoolachan J. (2019), "'Generation rent' and the emotions of private renting: self-worth, status and insecurity amongst low-income renters.", Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group.

Mackie P. K. (2016), "Young people and housing: identifying the key issues", *International Journal of Housing Policy*, Vol. 16, No. 2, pp. 137-43.

Mahnic N. (2014), "Gamification of politics: start a new game!", *Teorija in Praksa*, Vol. 51, No. 1, pp. 143-61.

Meloni M., Allegretti G. and Antunes S. (2018), "Participating: a reflection on gamification techniques from the standpoint of participatory budgeting", in Dias N. (ed.), *Hope for Democracy – 30 Years of Participatory Budgeting Worldwide*, Epopeia Records & Oficina, Faro.

Mendelow A. L. (1981), "Environmental Scanning – The Impact of the Stakeholder Concept", *ICIS 1981 Proceedings* 20.

MindTools: www.mindtools.com/pages/article/newPPM_07.htm, accessed on 1 August 2022.

Monitoring and evaluation studies: www.mnestudies.com/monitoring/what-indicators-and-types-indicators, accessed on 8 August 2022.

NAPOR (2021), MOOC "Fundamentals of youth policy from the local to the international level" (Original: Osnove omladinske politike od lokalnog do međunarodnog nivoa), NAPOR.

OECD (2009), Focus on Citizens: Public Engagement for Better Policy and Services, ISBN Number: 9789264048867:
www.oecd.org/governance/regulatory-policy/focusoncitzenspublicengagementforbetterpolicyandservices.htm, accessed on 14 August 2022.

OECD (2021), Applying Evaluation Criteria Thoughtfully: www.oecd-ilibrary.org/sites/543e84ed-en/1/3/4/index.html?itemId=/content/publication/543e84ed-en&csp_=535d2f2a848b7727d35502d7f36e4885&itemIGO=oecd&itemContentType=book#section-d1e4964, accessed on 14 August 2022.

Organizing Engagement: <https://organizingengagement.org>, accessed on 4 August 2022.

Paul Cairney, Politics & Public Policy, <https://paulcairney.wordpress.com>, accessed on 7 November 2011.

Prosci ADKAR Model: www.prosci.com/methodology/adkar, accessed on 14 August 2022.

Regional Cooperation Council: www.rcc.int/youthlab, accessed on 10 July 2022.

Research-based analysis and monitoring of European youth programmes: www.researchyouth.net, accessed on 14 August 2022.

Resources on stakeholders engagement: www.stakeholdermap.com/stakeholder-engagement.html, accessed on 1 March 2022.

SALTO Participation and Information, Co-Management and Co-creation: <https://participationpool.eu/resource/category/youth-participation/alternative-forms-of-participation/co-management-co-creation>, accessed on 14 August 2022.

SALTO, Europe and young people: How citizenship works in the European context: www.salto-youth.net/rc/see/activities/active-european-citizenship-and-identity/citizenshipeurope, accessed on 11 August 2022.

Sanford C. and Rose J. (2007), "Characterizing eParticipation", *International Journal of Information Management*, Vol. 27, No. 6, pp. 406-21.

Save the Children, Research, monitoring and evaluation with children and young people: www.participatorymethods.org/sites/participatorymethods.org/files/children%20and%20participation_wilkinson.pdf, accessed on 16 August 2022.

Sgueo G. (2018), *Games, Powers & Democracies*, Bocconi University Press, Milan.

Sintomer Y., Herzberg C., Röcke A. and Allegretti G. (2012), "Transnational models of citizen participation: the case of participatory budgeting", *Journal of Public Deliberation* Vol. 8, No. 2, Article 9: www.researchgate.net/publication/262481959_Transnational_Models_of_Citizen_Participation_The_Case_of_Participatory_Budgeting, accessed on 20 June 2023.

Smith G. (2009), *Democratic Innovations. Designing institutions for citizen participation*, Cambridge University Press.

Stroh D. P. (2015), *Systems Thinking For Social Change: A Practical Guide to Solving Complex Problems, Avoiding Unintended Consequences, and Achieving Lasting Results*, Chelsea Green Publishing, ISBN: 9781603585804.

Tadevosyan A., Lavchyan Z. and Minassian A. (2014), "Introduction To Non-Formal Education: Manual For Trainers", Yerevan, Ministry of Sport and Youth Affairs of the Republic of Armenia.

Thought Egg, The Lotus Blossom Technique: <https://thoughtegg.com/lotus-blossom-creative-technique/>, accessed on 1 July 2022.

Tisdall E. and Davis J. (2004), "Making a difference? Bringing children's and young people's views into policy-making", *Children & Society*, Vol. 18, No. 2, pp. 131-42.

TSNE, Process and outcomes evaluation: www.tsne.org/blog/process-evaluation-vs-outcome-evaluation, accessed on 2 April 2022.

UN, "11 indicators of a (national) youth policy": www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/CoE_indicators.pdf, accessed on 2 June 2022.

UN, Global Forum on Youth Policies: www.un.org/youthenvoy/tag/global-forum-on-youth-policies/, accessed on 12 August 2022.

UNDP (2015), Report of the 1st global forum on youth policies: www.undp.org/publications/report-1st-global-forum-youth-policies, accessed on 3 August 2022.

UNDP (2017), Design Thinking: A guide for prototyping and testing solutions for the sustainable development goals: <https://www.undp.org/arab-states/publications/design-thinking> , accessed on 14 August 2022.

UNDP Global Centre for Public Service Excellence (2018), Foresight Manual: Empowered Futures for the 2030 Agenda: www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/UNDP_ForesightManual_2018.pdf, accessed on 1 July 2022.

UNFPA, The Human Rights-Based Approach: www.unfpa.org/human-rights-based-approach#:~:text=UNFPA%20was%20one%20of%20the%20agencies%20that%20in,principles%20should%20be%20put%20into%20practice%20in%20programming, accessed on 17 August 2022.

UNICEF UK (2019), Youth advocacy toolkit: www.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2019/03/Youth-Advocacy-Toolkit.pdf, accessed on 14 August 2022.

Williamson H., keynote presentation at the First Global Forum on Youth Policies, 2014.

Young Minds (2020), Evaluating Participation: A guide for professionals: www.youngminds.org.uk/media/eeddh311/evaluating-participation-toolkit.pdf, accessed on 14 August 2022.

Young Service Designers: <http://ysd-project.eu>, accessed on 12 August 2022.

Youth Outreach Unit of the European Parliament, Youthideas.eu: www.youthideas.eu/, accessed on 15 August 2022.

O autoroch

Tanya Basarab je referentkou pre výskum a mládežnícku politiku v partnerstve mládeže EÚ – Rada Európy, kde pracuje na Európskom znalostnom centre pre mládežnícku politiku (EKCYF) a koordinuje výskum a analýzu politik týkajúcich sa mládežníckej politiky, práce s mládežou, prechodov a sociálneho začlenenia mladých ľudí a umelej inteligencie. Po štúdiu medzinárodných vzťahov so zameraním na rozvoj sa zaoberala organizáciami občianskej spoločnosti v oblasti mládeže, komunitného rozvoja, aktívneho občianstva, sociálnej oblasti a oblasti boja proti chudobe. Jej príspevky sa zamerali na správu vecí verejných, občiansky dialóg, participatívnu demokraciu, sociálnu inklúziu a politické procesy založené na právach. Koordinovala a podieľala sa na redakčnej práci na knihách vydaných Youth Partnership, najmä na číslach 23-26 a 28 v sérii Youth Knowledge, ako aj na analýzach, tematických štúdiách a vzdelávacích materiáloch.

Ajša Hadžibegović je facilitátorka učenia a špecialistka na prácu s mládežou na pomedzí politiky a vzdelávania a výskum, získavanie poznatkov zo vzdelávacej praxe, miestnej práce s mládežou a aktivizmu ako základu pre to, aby politiky a programy lepšie fungovali pre mladých ľudí, na ktorých sú zamerané. Ako mierová aktivistka začala s neformálnym vzdelávaním, obhajobou mieru a praxou práce s mládežou v rozdelenom a postkonfliktnom kontexte bývalej Juhoslávie. Ajša navrhla rôzne programy a implementovala ich v kritických kontextoch s cieľom umožniť ľuďom, aby sa stali aktérmi zmeny. Podieľala sa na formovaní mládežníckej politiky; navrhol participatívny proces pre mládež a občiansku angažovanosť; podporovali aktivizmus a bojovali za ľudské práva a účasť mládeže; a uľahčili participatívne procesy učenia, inovácie a spolupráce s radom účastníkov v rôznych kontextoch. Ajša sa v poslednom období venuje oblasti občianske angažovaných kompetencií pre pracovníkov s mládežou a téme znižujúceho sa priestoru pre (mládež) občiansku spoločnosť.

Zara Lavchyan je vychovávateľka, výchovná poradkyňa, autorka, programátorka a odborníčka v oblasti neformálneho vzdelávania, vzdelávací dizajn, mládežnícka politika a práca s mládežou. Zara je členom združenia trénerov oddelenia mládeže Rady Európy. Posledných 20 rokov sa venuje vzdelávacej práci s mladými ľuďmi, poskytovateľmi služieb pre mládež a tvorcami politik a aktívne sa podieľa na podpore rozvoja mládežníckeho sektora v Arménsku, postsovietskych krajinách a širšej Európe. Je autorkou vzdelávacích manuálov pre školiteľov a pracovníkov s mládežou, vyvinula gamifikované vzdelávacie metódy pre občianske vzdelávanie, prácu s mládežou a mládežnícku politiku a oblasť sociálneho podnikania. Pracuje na množstve vzdelávacích iniciatív a online kurzov pre pedagógov na témy participácie, mládežníckej politiky, práce s mládežou a participatívnej politiky, občianskeho vzdelávania, medzikultúrneho dialógu, prierezových zručností pre mládež a komunitného rozvoja.

Miguel Ángel García López je nezávislý hodnotiteľ a vzdelávací konzultant zo Španielska. Miguel je držiteľom magisterského titulu z pedagogického hodnotenia. Má silné zázemie v oblasti vzdelávania, pracoval v tejto oblasti viac ako 15 rokov, a to ako lektor formálneho vzdelávania a ako tréner a konzultant v oblasti neformálneho vzdelávania a prípravy mládeže na európskej úrovni. Má rozsiahle odborné znalosti ako školiteľ, hodnotiteľ, facilitátor a autor v širokom spektre tém vrátane mládežníckej politiky, medzikultúrneho dialógu, výchovy k ľudským právam, sociálnej inklúzie, školenia školiteľov, menšín, antidiskriminácie a sociálneho podnikania.

Snežana Bačlija Knoch je výchovná poradkyňa v oblasti európskej mládeže a bola facilitátorkou učenia takmer dve desaťročia. Miluje vytvárať povzbudzujúce a pozývajúce vzdelávacie prostredie, uľahčovať akčné orientované učenie založené na hodnotách a experimentovať (a niekedy aj vytvárať) rôzne vzdelávacie nástroje a prístupy. Snežana má rada výzvy spojené s písaním a prispela k množstvu publikácií, manuálov, príručiek, článkov, výskumných štúdií a dokonca aj niektorých T-Kitov. Motivuje ju rôznorodosť myšlienok, hodnôt a presvedčení a inšpiruje ju manžel, dve deti, cestovanie, hranie sa a mačky. Oh, a veľa otázok!

Inna Popova začala svoju kariéru ako špecialistka na študentské inovácie a dohliadala na študentské iniciatívy. V 2011 obhájila dizertačnú prácu o rozvoji študentských iniciatív v neformálnom vzdelávaní v neziskovej organizácii. V roku 2011 sa zúčastnila medzinárodného vzdelávacieho kurzu pre trénerov v oblasti výchovy k ľudským právam v Rade Európy. V roku 2013 začala pracovať ako vedúca mládežníckeho centra a trénerka neformálneho vzdelávania a je súčasťou skupiny trénerov Asociácie ruských trénerov ARTa. Dnes pracuje ako vedúca vzdelávacích projektov, pedagogická dizajnérka a školiteľka s mimovládnyimi organizáciami.

Gianluca Massimiliano Frongia je vášnivým podporovateľom kreativity na všetkých úrovniach so 17-ročnými skúsenosťami ako školiteľ v oblasti ľudských práv, aktívneho občianstva a aktívnej účasti. Je zakladateľom medzinárodnej siete „TDM 2000 International“ a päť rokov je hovorcom Sardínskeho výboru asociácií pre medzinárodnú mobilitu (CASMI). Počas svojej kariéry sa podieľal na návrhu a vývoji mnohých projektov zameraných na spoluprácu medzi tvorcami politik a tretím sektorom, najmä mládežníckymi organizáciami. Neustále zvyšuje povedomie medzi asociatívnymi operátormi a pracovníkmi s mládežou o dôležitosti inštitucionálnej advokácie zameranej na implementáciu mládežníckej politiky, ktorá zodpovedá skutočným potrebám nových generácií. Gianluca vytvára tréningové nástroje a rád ich testuje s mladými ľuďmi. Ako projektant, manažér a tréner stimuluje mladých ľudí, aby sa stali aktívnymi občanmi ako spôsob rozvoja inkluzívnej spoločnosti. Jeho životným mottom je „tešiť sa a nikdy neprestať myslieť“ a uplatňuje ho vo všetkých oblastiach svojej tvorby.

Miriam Teuma je od roku 2010 výkonnou riaditeľkou maltskej národnej agentúry pre mládež Aġenzija Żgħażaġh. Výkonná riaditeľka je zodpovedná za implementáciu maltskej národnej politiky pre mládež s názvom „Do roku 2030 – Oslovenie mladých ľudí, práca s nimi a ich podpora“. Má titul Master of Education v odbore pedagogické vedenie na univerzite v Sheffielde a je tiež hosťujúcim docentom v oblasti mládežníckych a komunitných štúdií na Maltskej univerzite. Miriam má rozsiahle skúsenosti na úrovni Európskej únie, Rady Európy, Commonwealthu a na medzinárodnej úrovni s otázkami týkajúcimi sa mládeže a prispela dokumentmi o politike a praxi práce s mládežou do množstva medzinárodných štúdií. V súčasnosti je predsedníčkou Riadiaceho výboru Rady Európy pre mládež (CDEJ) a predsedníčkou Spoločnej rady pre mládež. Je tiež podpredsedníčkou expertnej skupiny EÚ pre prácu s mládežou.

Obchodní zástupcovia pre publikácie Rady Európy

BELGICKO

Európske kníhkupectvo
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUSSELS
Tel.: + 32 (0)2 231 04 35
Fax: + 32 (0)2 735 08 60
E-mail: info@libeurop.eu
<http://www.libeurop.be>

Jean De Lannoy/DL Services
c/o Michot Warehouses
Bergense steenweg 77
Chaussée de Mons
BE-1600 SINT PIETERS LEEUW
Fax: + 32 (0)2 706 52 27
E-mail: jean.de.lannoy@dl-servi.com
<http://www.jean-de-lannoy.be>

KANADA

Renouf Publishing Co. Ltd.
22-1010 Polytek Street
CDN-OTTAWA, ONT K1J 9J1
Tel.: + 1 613 745 2665
Fax: + 1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-mail:
order.dept@renoufbooks.com
<http://www.renoufbooks.com>

FRANCÚZSKO

Prosím kontaktujte priamo
Council of Europe Publishing
Éditions du Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81
E-mail: publishing@coe.int
<http://book.coe.int>

Librairie Kléber
1, rue des Francs-Bourgeois
F-67000 STRASBOURG
Tel.: + 33 (0)3 88 15 78 88
Fax: + 33 (0)3 88 15 78 80
E-mail: librairie-kleber@coe.int
<http://www.librairie-kleber.com>

NÓRSKO

Akademika
Postbox 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: + 47 2 218 8100
Fax: + 47 2 218 8103
E-mail: support@akademika.no
<http://www.akademika.no>

POLSKO

Ars Polona JSC
25 Obroncow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: + 48 (0)22 509 86 00
Fax: + 48 (0)22 509 86 10
E-mail: arspolona@arspolona.com.pl
<http://www.arspolona.com.pl>

PORTUGALSKO

Marka Lda
Rua dos Correeiros 61-3
PT-1100-162 LISBOA
Tel: 351 21 3224040
Fax: 351 21 3224044
E-mail: apoio.clientes@marka.pt
www.marka.pt

ŠVAJČIARSKO

Planetis Sàrl
16, chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: + 41 22 366 51 77
Fax: + 41 22 366 51 78
E-mail: info@planetis.ch

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Williams Lea TSO
18 Central Avenue
St Andrews Business Park
Norwich
NR7 0HR
United Kingdom
Tel. +44 (0)333 202 5070
E-mail: customer.services@tso.co.uk
<http://www.tsoshop.co.uk>

SPOJENÉ ŠTÁTY a KANADA

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel: + 1 914 472 4650
Fax: + 1 914 472 4316
E-mail: coe@manhattanpublishing.com
<http://www.manhattanpublishing.com>

Vydavateľstvo Rady Európy/Éditions du Conseil de l'Europe

F-67075 STRASBURG Cedex Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81 – E-mail: publishing@coe.int –
Webová stránka: <http://book.coe.int>

Participatívna mládežnícka politika znamená, že mladí ľudia sú zapojení do tvorby politík vo všetkých fázach — od začiatku, cez realizáciu, monitorovanie až po hodnotenie. Hlavnou črtou participatívnej mládežníckej politiky je zjednotená snaha podporovať spoluprácu mládežníckej politiky s mladými ľuďmi a zahrnúť ich silné stránky a talenty z praxe, pričom sa zabezpečí, aby mládežnícka politika bola založená na demokratických princípoch, podpore solidarity, inklúzie, rovnosti, otvorenosti a prístupnosti. V celej Európe sa zmysluplná účasť mládeže na dialógu a vzájomne rešpektujúca práca pri implementácii politiky považujú za predpoklady efektívnej a efektívnej tvorby politiky. Vedomosti, porozumenie a odhodlanie k participatívnej mládežníckej politike založenej na vedomostiach exponenciálne vzrástli po publikácii Partnerstvo mládeže EÚ a Rady Európy s názvom *Nastal čas! Referenčný manuál pre mládežnícku politiku z európskej perspektívy v roku 2021*.

Tento T-Kit dopĺňa príručku a poskytuje vzdelávaciu podporu pre budovanie kapacít mládežníckeho sektora na tvorbu participatívnej politiky. Poznatky získané v tomto sektore za posledných niekoľko desaťročí, na ktorých je založený tento T-Kit, budú prínosom pre mládežníckych lídrov, pracovníkov, školiteľov a organizácie obhajujúce participatívne štruktúry, najmä na miestnej a národnej úrovni. Tvorcovia politiky pre mládež budú môcť spustiť participatívny proces pomocou aktivít obsiahnutých v tomto T-Kite. Organizácie a odborníci, ktorí vyvíjajú školiace a rozvojové stratégie v oblasti mládežníckej politiky, môžu považovať T-Kit za užitočný zdroj. Je štruktúrovaný tak, aby umožnil používateľom nájsť na jednom mieste širokú škálu zdrojov pre úspešné vzdelávacie procesy o participatívnej mládežníckej politike. T-Kit poskytuje koncepčné, metodické a vzdelávacie rámce a ponúka súbor vzdelávacích aktivít a súbor nástrojov, ktoré pomáhajú riešiť témy participatívnej tvorby mládežníckej politiky, umožňujúc svojim používateľom učiť sa, rásť a čo je dôležité – zapájať sa.

<http://youth-partnership-eu.coe.int>
youth-partnership@partnership-eu.coe.int

Rada Európy je vedúcou organizáciou pre ľudské práva na kontinente. Tvorí ho 46 členských štátov vrátane všetkých členov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach, zmluvu určenú na ochranu ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Na implementáciu Dohovoru v členských štátoch dohliada Európsky súd pre ľudské práva.

www.coe.int

Členské štáty **Európskej únie** sa rozhodli spojiť svoje know-how, zdroje a osudy. Spoločne vybudovali zónu stability, demokracie a trvalo udržateľného rozvoja pri zachovaní kultúrnej rozmanitosti, tolerance a individuálnych slobôd. Európska únia je odhodlaná podeliť sa o svoje úspechy a hodnoty s krajinami a národmi za svojimi hranicami.

<http://europa.eu>

<http://book.coe.int> ISBN
978-92-871-9346-9 (PDF)
19,50 EUR/39 USD

